

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra žurnalistiky

**Fenomén skinheads v českých tištěných médiích
na přelomu tisíciletí (v letech 2000 a 2001)**

Bakalářská práce

Autor práce: Lukáš Hrábek

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Barbora Osvaldová

semestr: VIII.

datum: 18. 5. 2007

Bibliografický záznam

Lukáš Hrábek. Fenomén skinheads v českých tištěných médiích na přelomu tisíciletí (v letech 2000 a 2001). Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra žurnalistiky, 2007. 143 s. Vedoucí bakalářské práce Doc. PhDr. Barbora Osvaldová.

Klíčová slova

Skinheads, neonacismus, subkultura, hnutí, Česko, tištěná média, časopisy, denní tisk.

Keywords

Skinheads, neonazism, subculture, movement, Czech Republic, printed press, magazines, daily newspaper.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu. Práce mimo příloh obsahuje 159.977 znaků včetně mezer. Současně dávám svolení k tomu, aby tato bakalářská práce byla umístěna v Ústřední knihovně UK a používána ke studijním účelům.

V Praze 18. 5. 2007

.....Lukáš Hrábek

SCHVALENO

Přihláška bakalářské práce

Univerzita Karlova v Praze
Fakulta sociálních věd

Došlo dne: 19 -09- 2005 -1

CJ.9613 Příloh: 2 Skartační heslo:

Předáno: 1. 11

Jméno studenta: Lukáš Hrábek

Semestr: IV.

Mediální zaměření: tisk

Název práce: Fenomén skinheads v českých tištěných médiích v letech 2000–2001

Základní vymezení tématu (stanovená hypotéza):

Ve své bakalářské práci budu navazovat na bakalářskou práci Filipa Černého na téma Obraz hnutí skinheads v letech 1990 a 1991. Metodou obsahové analýzy článků týkajících se skinheadů bych chtěl zjistit, jakým způsobem se s odstupem deseti let změnila mediální podoba fenoménu skinheads v českých tištěných médiích a jakých změn za tuto dobu doznala skinheadská subkultura v České republice. Základní myšlenka práce bude spočívat v charakteristice současného mediálního obrazu hnutí skinheads, který se značně liší od neustáleného mediálního obrazu na začátku devadesátých let. Důraz bude kladen také na rozbor, jakým způsobem dochází ke zkreslování a zjednodušování tohoto mediálního obrazu a ke stereotypizaci.

Teze bakalářské práce:

V úvodu se budu zabývat historií skinheads a charakteristikou jejich subkultury. Také se vrátím k bakalářské práci svého kolegy a k jeho zjištěním o situaci skinheads v České republice na začátku 90. let na základě článků z let 1990 a 1991, abych je mohl porovnat se situací o deset let později. Navážu popisem vývoje české subkultury, k tomuto účelu se zaměřím na rok 2000/2001, a pak provedu srovnání obou etap.

Dominantní část bakalářské práce si klade za cíl metodou obsahové analýzy článků o skinheads v Mladé frontě Dnes, Lidových novinách a v Právu a v časopisech Reflex, Týden, Rock a Pop a Živel (využiji k tomu program Newton) zabývajících se sociokulturními tématy v rozmezí let 2000 až 2001 stanovit, jakým způsobem v této době tištěná média reflektovala fenomén skinheads. Poté bych chtěl srovnat, jak se způsob informování v tomto období liší od informování v době před deseti lety. Na základě těchto článků bych chtěl také zjistit, jaké mají o problematice skinheads povědomí samotní novináři a jak se změnilo vzhledem k letům 1990 a 1991.

Součástí práce bude také sekce příloha obsahující plné znění článků, které budu v práci analyzovat. Navíc bych tuto sekci rád doplnil o rozhovor s osobností současné skinheadské subkultury. V úvahu připadá „nejmenší skinhead na světě“ Simon Ruffskank, který vyrůstal

v Anglii v sedmdesátých letech a v současnosti zpívá v pražské ska kapele The Chancers, nebo Vladislav Červený, vydavatel časopisu Bulldog.

Seznam základní literatury (abecedně):

Bastl, M.: Radikální levice v ČR, 90. léta 20. století

Černý F.: Obraz hnutí skinheads v letech 1990 a 1991. Bakalářská práce přijatá FSV UK

DeFleur, M. – Ballová-Rokeachová, S. (1996): Teorie masové komunikace. Praha: Karolinum

Fiala, P.: Politický extrémismus a radikalismus v ČR

Gál, F. a kol. (1994): Násilí. Praha: Egem

Jandourek, J. (2003): Úvod do sociologie. Praha: Portál

Janoušek, J. – Slaměník, I.: Člověk a média: Psychologie masové komunikace. In: Výrost, J. – Slaměník, I. (ed.). (1998): Aplikovaná sociální psychologie I. Praha: Portál

Jiráček, J. – Köpplová, B. (2003): Média a společnost. Praha: Portál

Kunczik, M. (1995): Základy masové komunikace. Praha: Karolinum

McLuhan, M. (1990): Jak rozumět médiím. Praha: Odeon

McNair, B. (1998): The Sociology of Media. London: Arnold

McQuail, D. (1999): Úvod do teorie masové komunikace. Praha: Portál

Paxton, R.O. (1994): Fašismus včera a dnes. In: Listy, č. 5, roč. 24, Praha

Ramonet, I. (2003): Tyranie médií. Praha: Mladá fronta

Reifová, I. a kol. (2004): Slovník mediální komunikace. Praha: Portál

Řeřicha, D. (2004): Po stopách karibského soundu. Publikováno na internetu

Watson, J. (1998): Media Communication. London: Sage

časopis Bulldog

časopis Searchlight, The International Antifascist Monthly

Skinhead Subculture – Project 1991-1993, Interim report no. 2, Searchlight Information Services Ltd, London

Podpis studenta:

Podpis konzultanta: Doc. PhDr. Barbora Osvaldová

(svým podpisem potvrdí, že souhlasí se spoluprací na tématu, schvaluje základní teze a ve stanoveném termínu odevzdá posudek na práci)

V příloze zasílám upravené (zkrácené a redukované) teze bakalářské práce dle připomínek komise s června t.r.

OBSAH:

1. Úvod	1
2. Vznik a vývoj skinheadské subkultury	5
2.1. První skinheads	5
2.1.1. Vliv jamajských přistěhovalců na vznik skinheads	5
2.1.2. Hudební vlivy.....	6
2.1.3. Skinheads a mods.....	7
2.1.4. The spirit of 69.....	8
2.2. Druhá vlna skinheads	8
2.2.1. Vznik oi music	8
2.2.2. Návrat ska	9
2.2.3. Móda a oblékání skinheadů v 70. a 80. letech	9
2.3. Radikalizace části subkultury	10
2.3.1. Pravicový extremismus v rámci subkultury skinheads	10
2.3.2. Neonacismus	11
2.3.3. Iniciativa S.H.A.R.P.....	15
2.3.4. Levicový extremismus v rámci subkultury skinheads	16
2.4. Skinheads na území české republiky	16
2.4.1. Objevení prvních skinheadů v 80. letech	16
2.4.2. Nástup pravicového extremismu.....	17
2.4.3. Proměny pravicového extremismu v 90. letech.....	18
2.4.4. Nerasističtí skinheads.....	19
3. Přehled organizací napojených na skinheads v ČR v letech 2000-2001	21
3.1. Metodologie rozdělení organizací.....	21
3.2. Organizace kališníků.....	21
3.2.1. Národně vlastenecký svaz	21
3.2.2. Vlastenecká liga	22
3.3. Organizace extremisticky smýšlejících skinheadů a nacionalistů	22
3.3.1. Republikánská mládež	22
3.3.2. Vlastenecká fronta.....	23
3.4. Organizace neonacistů	24
3.4.1. Bohemia Hammer Skinheads.....	24
3.4.2. Blood & Honour Division Bohemia	25
3.4.3. Národní aliance	25
3.4.4. Národní odpor	26
3.4.5. Vlastenecká republikánská strana – Národně sociální blok.....	26
3.4.6. Další organizace.....	27
3.5. Organizace apolitických, levicových a antifašistických skinheadů.....	27
3.5.1. S.H.A.R.P. a RASH v Česku	27
3.5.2. Antifašistická akce	28
4. Události let 2000 a 2001 a jejich obraz v denním tisku	30
4.1. Demonstrace a průvody	30
4.2. Průběh soudních řízení a policejního vyšetřování	31
4.3. Politická aktivita neonacistických organizací	33
4.4. Zahraniční události.....	34
4.5. Koncerty neonacistických kapel	36
4.6. Rasističtí skinheadi versus Romové.....	37
4.7. Další články	37

5. Mediální obraz skinheads v českém denním tisku.....	39
5.1. Skinhead rovná se neonacista	39
5.2. Kvantita článků o subkultuře skinheads	40
6. Mediální obraz skinheads v české časopisecké produkci	41
6.1. Časopisy mají prostor pojmout skinheads v širších souvislostech	41
6.2. Reflex	42
6.2.1. Série rozsáhlých tematických článků	42
6.2.2. Ostatní články v Reflexu	46
6.3. Týden	48
6.4. Respekt	53
6.5. Rock & Pop	59
7. Shrnutí a závěry	63
8. Resumé	66
9. Zdroje	67
10. Přílohy	69

Demonstrace organizací ultrapravicových skinheads – 2000, 2001 (tabulky)

Plné znění vybraných článků: Týdeník Reflex
Týdeník Týden
Týdeník Respekt
Měsíčník Rock & Pop

1. ÚVOD

Téma své práce jsem si zvolil, protože se o problematiku skinheads zajímám a se zájmem sleduji také způsob, jakým média o tomto komplexním a komplikovaném společenském jevu informují. Domnívám se, že ze způsobu, kterým média a především ta s denní periodicitou zpracovávají své mediální obsahy, přímo vyplývá potřeba vytvářet určité stereotypy, zjednodušovat a zobecňovat a v některých případech vydávat část za celek, a proto se o složitých fenoménech ve společnosti k příjemcům dostávají informace ve větší či menší míře zkreslené. Subkultura skinheads, jejíž různé vývojové a názorové odnože se od sebe značně liší a vystupují proti sobě v krajním případě i nepřátelsky, je podle mého názoru ideálním socio-kulturním fenoménem, kde můžeme proces mediální stereotypizace sledovat.

Touto bakalářskou prací navazuji na práci Filipa Černého *Obraz hnutí skinheads v českém tisku v letech 1990 a 1991*, která byla přijata na FSV v roce 1996. V porevoluční době česká média podle Černého nevěděla, jakým způsobem mají informovat o fenoménu, který byl pro ně nový, a mediální obraz skinheads byl proto značně nejednotný. Média informovala o aktivitách vznikající subkultury, která byla ve svých počátcích rasistická a nepřátelská především vůči romskému etniku a přistěhovalcům z Vietnamu, mnohdy neprofesionálně, neobjektivně a bez potřebných znalostí v dané oblasti; mnohé důležité události zpracovala zkresleně nebo je nechala bez povšimnutí, násilné činy často bagatelizovala a někdy se sama stavěla spíše na stranu rasistických skinheads, ve větší či menší míře s nimi sympatizovala a legitimizovala násilí, kterého se dopouštěli. (Černý 1996)

Černý uznává, že základní obraz rasistického křídla subkultury skinheads se médiím podařilo vylicít, přesto prohlašuje, že nevyužila a ani se nepokusila využít potenciál, který jim mediální reflexe aktivit tehdejšího skinheadského hnutí nabízela.

Rozhodl jsem se sledovat mediální reflexi fenoménu skinheads o deset let později, jelikož se domnívám, že po těchto letech se podoba mediálního obrazu skinheadů v českých médiích ustálila a nabyla konkrétnější formy.

Skinheadská subkultura během deseti let prošla bohatým a mnohdy bouřlivým vývojem. Na území české republiky se v průběhu let objevila a zakořenila i tradiční nerasistická odnož hnutí, která postupně nabyła na významu. Velkého rozmachu a nárůstu lidí, kteří jsou s ní spojeni, se dočkala právě ve sledovaném období, dá se tedy předpokládat, že i tento fenomén si vyžádal mediální odezvu.

Nacionalistická odnož subkultury se rozštěpila na několik křídel, která se od sebe liší mírou extremismu, který vyznávají. Nejumírněnějšími jsou v této oblasti kališníci, specifická česká odnož skinheads, která se během let dokázala oprostít od extremistů ve svém středu a etablovala se jako patriotismus vyznávající iniciativa, která není společensky nebezpečná. Kvůli častému spojování s neonacisty se však toto hnutí časem samo stáhlo do ústraní, zřeklo se politických tendencí a kvantita jejích aktivit a vnějších projevů ve sledovaném období byla téměř nulová; kališníci se totiž zaměřili spíše na organizaci lokálních kulturních a sportovních akcí. Dá se tedy předpokládat, že média se proto kališnickými organizacemi nebudou zabývat.

Nejsledovanější součástí skinheadské subkultury v médiích jsou rasisté a neonacisté, jejichž scéna se také po celých deset let usilovně vyvíjela a přeměňovala. Zpočátku zakládali neoficiální ilegální spolky fungující na principu konspirace, jejich hlavní a společensky nejnebezpečnější představitelé se však podařilo policii infiltrovat. Neonacisté proto změnili taktiku a vydali se cestou oficiální sebeorganizace ve společensky akceptovatelná politická seskupení. Ve sledovaném období vrholí jejich tendence získat registraci na ministerstvu vnitra, aby mohli kandidovat ve volbách v roce 2002, ale zároveň také přichází různé represivní zásahy ze strany státních úřadů.

Neonacističtí skinheadi na sebe vážou největší pozornost médií, a proto se budu v této práci věnovat především situaci, kterou ve společnosti vyvolávají oni a způsobem, jakým o nich média informují ve zprávách a jakým se k jejich aktivitám staví v publicistických textech. Zjištěné trendy používané v redakční práci při zachycování fenoménu skinheads hodlám porovnat se zjištěními svého kolegy Černého.

Černému stačila pro ilustraci formující se subkultury v jeho práci velmi stručná charakteristika jejího vzniku a vývoje, protože porevoluční média neakcentovala referování o subkultuře v širších historických souvislostech a zabývala se především aktuálním děním. S ohledem na způsob, jakým se subkultura změnila v komplexní společenský fenomén, jsem nucen zpracovat její detailnější popis, který by ji zařadil do podrobnějšího historického, ale i sociokulturního kontextu. Některé články otisknuté ve sledovaném období se totiž zevrubně věnují také historii a vývojem subkultury a přinášejí více informací než Černého práce.

V jedné kapitole své práce se také věnuji popisem organizací a iniciativ, které mají souvislost se subkulturou skinheads a působí na českém území ve sledovaném období, abych usnadnil orientaci v člancích, které se zaměřují na dění v těchto organizacích.

V dalších kapitolách se budu zabývat konkrétními událostmi a konkrétními mediálními obsahy a metodou obsahové analýzy získám určité závěry, které pak porovnáím se zjištěními svého kolegy Černého.

Pro potřeby své práce jsem využil služeb mediálního archivu Newton, do něhož jsem zadal klíčové slovo *skin*, vyhledané články jsem poté prošel a vymazal ty, které neměly souvislost se skinheadskou subkulturou. Zabýval jsem se mediální tištěnou produkcí v letech 2000 a 2001. Z deníků jsem prostudoval články z Mladé fronty DNES, Lidových novin, Hospodářských novin a Práva, do reprezentativního vzorku časopisů jsem zařadil Respekt, Reflex a Týden. Zvláště jsem ještě prostudoval archivní čísla časopisu Rock & Pop, který se v databázi serveru Newton neobjevuje, protože jsem se domníval, že subkultura natolik spjatá s hudebním prostředím bude mít odezvu i v hudebním magazínu.

U zpravodajských textů v médiích není reálné pro jejich kvantitu vypracovat detailní analýzu každého z nich. Proto se pokusím zachytit obecnější mediální obraz subkultury skinheads, který podpořím ukázkami z článků, a větší pozornost budu věnovat pouze publicistickým textům a případně zpravodajským článkům, které se tomuto obecnému vidění subkultury vymykají.

Porovnáím i kvantitu článků v jednotlivých denících, abych zjistil, který z nich věnoval fenoménu skinheads největší prostor. Statistiky jsem udělal sám po sečtení všech relevantních článků o fenoménu skinheads; tím myslím článků, které mají se subkulturou skinheads a jejími vnějšími projevy přímou souvislost a věnují se jí v nezanedbatelně dlouhé části textu. Při počítání jsem vynechal články, které shrnovaly více jevů či událostí, např. materiály nadepsané Kriminalita, Z regionu, Krátce, Stručně, Události týdne, Minulý týden a podobně. Nezabýval jsem se materiály, které fenomén skinheads zmiňují okrajově nebo mají s fenoménem malou souvislost. Vypustil jsem proto například mediální kauzu ohledně vydání nekomentovaného Mein Kampf, které média automaticky spojovala s hnutím nacisticky smýšlejících skinheadů, podle mého názoru však bez opodstatnění, protože tato kniha je i do dnešní doby volně přístupná na neonacistických stránkách a neonacisté tedy nemají potřebu si ji kupovat z jiných než bibliofilních pohnutek (viz www.nsc-88.org). Také nesleduji hromadný exodus Romů do zahraničí, který ve sledovaném období vrcholil. Romové sice tvrdili, že hlavním důvodem jejich odchodu jsou aktivity rasistických skinheadů, jejich rozhodnutí emigrovat však ovlivnilo vícero faktorů – především latentní rasismus v celé české společnosti, který se projevoval při jednání s úřady či při žádání o práci, a u některých svou roli sehrála jejich špatná ekonomická situace.

Tyto články jsem sice prostudoval a zohlednil při vytváření obecného mediálního obrazu skinheadů, ale do statistik jsem je nezařadil. Také jsem ze statistik vypustil všechny cizojazyčné, respektive anglicky psané materiály. Připouštím, že výběr článků, které jsem zahrnul do sčítání, může být do jisté míry i subjektivní, předpokládám však, že splní svůj účel a ukáže, kolik prostoru dávaly deníky fenoménu skinheads.

V případě časopisů se budu věnovat každému relevantnímu článku zvlášť a podrobněji, abych zjistil, jestli na subkulturu skinheads a její aktivity nazírají jako na fenomén, který si zasluhuje kontinuální sledování v rámci série článků, a jestli si redakce či některý z jejích představitelů udělal na subkulturu nějaký vyhrocený názor, který opakovaně prosazuje. Články z časopisů navíc v plném znění připojím k příloze.

2. VZNIK A VÝVOJ SKINHEADSKÉ SUBKULTURY

2.1 . První skinheads

2.1.1. Vliv jamajských přistěhovalců na vznik skinheads

Rok, kdy se objevili první skinheadi, se nedá přesně určit, jelikož společenská vrstva mladých britských dělníků, ze kterých skinheadská subkultura vznikla, se vyvíjela nepřetržitě a pozvolna po celá šedesátá léta dvacátého století.

Velká Británie šedesátých let minulého století procházela různými změnami. Čelila především velké vlně přistěhovalců ze svých kolonií, především z Jamajky. Tento ostrov získal nezávislost v roce 1962, a přestože místní obyvatelé oslavili svou svobodu bouřlivými pouličními happeningy, mnoho Jamajčanů využilo poslední příležitosti a odešlo za vidinou lepšího života do mateřské země britského impéria. (White 1998) Zde se sice v dělnických kruzích nesetkali s nejlepším uvítáním, ale jejich výrazná kultura a především chytlavá hudba ska zanechala otisk na mladých Britech z dělnických vrstev.

Černí dělníci se v průběhu několika let etablovali do struktur britského průmyslu a značně ovlivnili formující se subkulturu skinheadů. Mnozí mladí Jamajčané do této subkultury pronikli a převzali skinheadské návyky. Společně pak se skinheads napadali Pákistánci, kteří tvořili nejpočetnější přistěhovaleckou skupinu a vzbuzovali v lidech obavy ze ztráty jejich dosavadního zaměstnání.

Skinheads naopak převzali některé návyky Jamajčanů, především návyky subkultury zvané rude boys. Rude boys (nebo také rudies) vznikli na Jamajce mezi nejchudšími a nejutlačovanějšími společenskými vrstvami, které obývaly slumy velkých měst a nezřídka přežívaly díky zbytkům ze smetišť. Mladí lidé z těchto chudých čtvrtí se rozhodli zachovat svou hrdost, prorazit a žít svobodně a mít kontrolu nad vlastním osudem, což bylo na Jamajce v té době možné dvěma způsoby – buď mohli prorazit v hudebním průmyslu nebo začít žít životem kriminálního. Není proto divu, že dostatečně početná skupina rude boys odešla za novým životem do Velké Británie. Mnozí rude boys na Jamajce kradli, sázeli, šmelili, pašovali a prováděli jinou nelegální činnost jen proto, aby žili podle nich plnohodnotným životem a aby stoupla jejich prestiž v ghettu. Hlavní devizou subkultury rude boys však byla hrdost na poměry, ze kterých pocházeli, touha dostat se na vlastní nohy a být svobodný. (White 1998)

Podobnost skinheads a rude boys tkví zejména v jejich společenském postavení. Skinheadi na rozdíl od Jamajčanů z chudinských čtvrtí netrpěli a nebyli přímo ohroženi hladem a nemocemi,

rozhodně ne v takové míře, že by byli nuceni začínat zločineckou dráhu; jejich společenská prestiž však přesto byla téměř nulová. Skinheads proto převzali od černochů hrdost na sebe samotné a na svou společenskou vrstvu, což u nich postupně přerostlo v umírněný patriotismus. Podobně jako pro rude boys i pro ně se stala typickou neúcta k autoritám.

2.1.2. Hudební vlivy

Přistěhovalci z Jamajky, kteří se v Anglii soustředili především v londýnské čtvrti Brixton, však dali britskému světu především svou hudbu ska (v Británii ze začátku označovanou také jako bluebeat, podle vydavatelství Bluebeat records), která se postupně vyvinula na přelomu padesátých a šedesátých let fúzí neworleanského rhythm'n'blues, boogie woogie a tradičních karibských hudebních stylů, především menta a kalypsa. Důraz je v této hudbě kladen na druhou dobu a skupiny využívají početnou dechovou sekci. Formující se subkultura skinheads tuto hudbu přijala za vlastní; britské či britsko-jamajské kapely, jejichž nejvýraznějším představitelem je kapela Symarip, však v této době spíše hrály a předělávaly starší jamajské hity.

Popularitě ska na britských ostrovech napomohl výrazně i Chris Blackwell, majitel vydavatelství Island Records, který dovážel do Británie jamajskou hudbu, nahrával Jamajčany v Anglii a pořádal zde koncerty jamajských skupin. Na Jamajce byl mnohdy zatracován, protože spousta hudebníků byla k jeho vydavatelství vázána značně nevýhodnými smlouvami a některým zakazoval nahrávat, aby mohl jiné, komerčně úspěšnější protěžovat, ovšem na šíření jamajské kultury do světa má svou nepopiratelnou zásluhu. Nejvíce u britského publika zabodoval s mladičkou, teprve patnáctiletou zpěvačkou Millie Small, která v roce 1963 díky němu nahrála megahit *My Boy Lollipop*, předělávku r'n'b písně z roku 1957. Později do mimojamajského světa dovezl i první nahrávky slavného reggae zpěváka Boba Marleyho. (White 1998)

Ikonou skinheadské subkultury se však stal zpěvák a pianista Laurel Aitken. V jedenácti letech tento výrazný zjev jamajské a britské hudební scény narozený na Kubě odjel na Jamajku, ze které pocházeli jeho rodiče. Zde velmi záhy osiřel a na živobytí si vydělával zpěvem a hraním na piano v barech a na různých soutěžích. Byl jedním z prvních interpretů, kteří experimentovali s novým zvukem a zapříčinili vznik stylu ska, proto si vysloužil přídomek „kmostr ska“ (the godfather of ska). Navíc byl mezi prvními interprety, kteří s nově se formujícím hudebním žánrem dosáhli komerčního úspěchu v jamajské hitparádě. (White 1998) V roce 1960 emigroval v rámci první větší přistěhovalecké vlny do Spojeného království, kde se pro svoji hudbu a pro své povahové

vlastností stal jedním z mluvčích vznikající skinheadské hudební kultury. Vždy elegantně oblečený, vitální a hrdý muzikant prožil většinu svého života ve městě Leicester, kde také 17. července 2005 zemřel. Až do své smrti čile vystupoval, na pódium se vrátil i poté, co se probral z dlouhého kómatu po infarktu v roce 2001.

2.1.3. Skinheads a mods

Skinheads (v počátcích označovaní také jako boot boys nebo hard mods) se tedy v šedesátých letech formovali bez ohledu na barvu kůže zároveň jako protiváha šířícího se amerického hnutí hippies a zároveň navazovali na britské modernisty neboli mods. Modernisté se objevili na konci padesátých let a svého největšího vlivu na britskou společnost se dočkali v první polovině 60. let. Mods vyznávali úplně opačné hodnoty než hippies, s těmi je spojovala pouze láska k euforizujícím drogám. Kladli důraz na konzumní způsob života, nosili drahé obleky, poslouchali černou soulovou hudbu a proháněli se po ulicích na skútrech. Byli mladí a měli bohaté, nebo alespoň relativně dobře finančně zajištěné rodiče ze středních vrstev britské společnosti, a proto si mohli dovolit život na úrovni.

Naopak děti dělnických rodičů, ačkoli po bezstarostném životě modernistů ve skrytu duše toužili, neměli na jeho vedení dostatek finančních prostředků. Přesto od subkultury mods převzali některé pro ni typické znaky. Mladí dělníci se především inspirovali důrazem, který modernisté kladli na svůj zevnějšek.

Od modernistů okopírovali například krátké účesy, podle nich se také sami pojmenovali jako skinheads. V počátcích neměli skinheadi hlavy vyholené. Nosili účesy zastříhnuté v délce několika milimetrů nebo dokonce delší, rozčísnuté pěšinkou a uhlazené. Kníry a plnovousy byly ojedinělým jevem, ale mnoho skinheadů nosilo dlouhé kotlety až ke spodní čelisti. Zbytek obličeje však měli důkladně oholený. (Marshall 1991)

Od mods přešlo ke skinheadům také zaujetí pro oblékání. Skinhead měl vždy vypadat elegantně, čistě a upraveně. Pro lidi z dělnického prostředí však nemělo smysl nosit drahé konzervativní obleky, jak to činili bohatí modernisté. Potřebovali spíše kvalitní oděv, který leccos vydrží a zůstává vyžehlený a úhledný. Proto nosili především pracovní džíny značky Levi's sepnuté kšandami, armádní bundy a vysoké pracovní boty značek Dr. Martens či Steel. Velké oblibě se u nich také těšily kostkované košile a sportovní oblečení relativně nových britských firem – Lonsdale (vznik 1960), Ben Sherman (vznik 1963) a Fred Perry (vznik 1952).

Poslední věc, kterou mods v šedesátých letech ovlivnili vznikající skinheadskou subkulturu, byl naprostý nezájem o politiku. Narozdíl od uvědomělého hnutí hippies, které v téže době vykazovalo jasné politické postoje, skinheads o politický svět nejevili žádný zájem. Mnozí z nich byli naopak ze zásady apolitičtí. (Marshall 1991)

2.1.4. The spirit of 69

Mezi aktivity, které byly pro skinheady typické v šedesátých letech, patřilo vysedávání po náleznách a pití piva. Skinheadi byli také velmi aktivní fotbaloví fanoušci, z dalších sportů pak uznávali už jen box. Skinheads se často dostávali do konfliktu s policií pro své, zejména fotbalové výtržnosti a rvačky. Ty však neměly v té době žádný rasistický či xenofobní podtext a zpravidla ani žádný osobní rozměr; obecně se dá říci, že se skinheadi fandící určitému britskému klubu střetli se skinheady, kteří fandili klubu jinému. Pro subkulturu skinheadů byl také typický odpor k intelektualismu a drogám.

Vliv skinheadské komunity v britské společnosti byl nejvýraznější okolo roku 1969, kdy se poslouchání jamajského ska stalo na krátkou dobu módou. (Marshall 1991) Kromě něj se oblíbě u skinheadů těšilo i rocksteady a reggae.

2.2. Druhá vlna skinheads

2.2.1. Vznik oi! music

Na začátku sedmdesátých let význam a vliv skinheadské subkultury postupně slábl, až téměř vymizel. Komunita skinheads se znovu zformovala až v roce 1976, v době, kdy do Anglie přišla vlna punkové hudby.

Syrová energie nového žánru strhla spoustu mladých lidí. Ne všichni však chtěli skončit jako nihilistické a na drogách závislé trosky a zejména lidem z dělnických poměrů vadilo, že mnoho punkerů bylo ze zajištěných a vlivných rodin a punk pro mnohé byla jenom póza. Proto se vrátili k polozapomenutému odkazu tradičních „hrdých“ skinheads.

Na punkové scéně se vyprofilovalo několik hudebních skupin, které se také hlásily k dělnické třídě a od ostatních punkových interpretů britské scény se odlišily zejména textově a svým hodnotovým systémem.

První skupinou, která se hrdě přihlásila k odkazu dělnické třídy a skinheads, byla skupina Sham 69. I svým názvem odkazovala na rok 1969, pro skinheady památný rok, kdy byla jejich

subkultura na vrcholu. Ke skupině Sham 69 brzy přibyli další; významně se do dějin skinheadského hnutí zapsali především mladí chuligáni Cockney Rejects, kteří vydali singl Oi! Oi! Oi!. Slovo „oi“ je slangový britský pozdrav rozšířený v té době především v dělnických kruzích a Cockney Rejects ho používali před každou skladbou místo odpočítávání. Staronovému hudebnímu stylu, který hráli skinheadské skupiny, se začalo říkat mnoha jmény – oi! music, oi! punk, streetpunk, realpunk, working-class punk či streetrock.

2.2.2. Návrat ska

Na konci sedmdesátých let se do Velké Británie také vrátila muzika ska. Její novodobá podoba však byla jiná, převzala syrovou energii punku, ale i některé prvky populární hudby té doby. Na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let vznikl bezpočet původních skupin, pro skinheadskou subkulturu byly nejvýznamnější především The Selecter, The Specials, The Beat a Bad Manners. (Marshall 1996)

Nová odnož hudby ska získala po čase název 2 Tone (nebo také Two Tone) podle hudebního vydavatelství, které sdružovalo většinu skupin hrajících tento žánr. Hudební publicisté řadí 2 Tone mezi žánry tzv. nové vlny, směsice progresivních hudebních stylů, které se objevily v 80. letech a které si pohrávaly s mixováním různých hudebních vlivů.

Vydavatelství 2 Tone Records vlastnil Jerry Dammers z kapely The Specials, ten také vymyslel společně se svým přítelem Horacem Panterem logo vydavatelství, které se zároveň stalo symbolem nerasistických skinheadů a používá se do současnosti. Černobílý panáček, kterého Dammers nazval Walt Jabsco, byl inspirován fotkou jamajského hudebníka a zpěváka Petera Toshe na obálce raného alba skupiny Wailing Wailers, jejímž členem byl i Bob Marley. Dammers panáčka v obleku a s čepicí doplnil ještě o černobílou šachovnici. Mnozí skinheadi šachovnici chápou jako protirasistický symbol jednoty mezi černými a bílými lidmi. Přestože se Dammers přiznal, že se nechal inspirovat designem na svém skútru, konotace šachovnice jako protirasistického symbolu se mezi skinheady uchytila. (Marshall 1996)

2.2.3. Móda a oblékání skinheadů v 70. a 80. letech

Angličtí skinheadi v sedmdesátých letech se vrátili k módě svých o generaci starších předchůdců, ale upravili si ji. Vrátily se vysoké boty a šle; hlavy si skinheadi začali úplně vyholovat nebo si krátké vlasy odbarvovali. Někteří si nechali do vlasů vybarvit anglickou vlajku (Union Jack).

Na šatech skinheadů vyznávajících 2 Tone se začal objevovat motiv šachovnice z černých a bílých kostek. Nechávali se také inspirovat módou původních rude boys, proto se na nich objevovaly černobílé mafiánské obleky se šlemi, úzké černé kravaty, bekovky a malé klobouky zvané pork-pie hat.

V téměř nezměněné podobě se obnovila vrstva lidí vyznávající stejné hodnoty jako původní skinheads ze 60. let. Tito skinheadi začali být označováni jako tradicionalisté (také jako trads nebo trojans podle hudebního vydavatelství Trojan Records).

Kromě nich se však tvořily nové skupiny skinheadů, kteří již nebyli apolitičtí, ale zastávali jasné politické postoje a to jak na levém, tak na pravém kraji politického spektra. Být skinheadem navíc byla v té době na ostrovech móda, proto se skinheady stávali stále mladší lidé, v podstatě už od dětského věku.

2.3. Radikalizace části subkultury

2.3.1. Pravicový extremismus v rámci subkultury skinheads

Velká Británie procházela v druhé polovině 70. let těžkým obdobím. Britská ekonomika byla v nejhorší kondici od druhé světové války, rapidně se zvýšila nezaměstnanost, a to nejvíce mezi nepřilíživě kvalifikovanými mladými muži v dělnických profesích. Je pochopitelné, že mnozí britští dělníci bez práce z tohoto stavu vinili přistěhovalce, kteří jim z jejich úhlu pohledu přebírali pracovní pozice. Tohoto společenského jevu využily britské pravicové organizace, především neonacistická British National Front, a spustily masivní štvavou xenofobní kampaň proti přistěhovalectví.

Někteří vlastenecky ladění skinheads přebrali ideály krajní pravice, ale zpočátku se nijak neorganizovali. Přesto se stali přísluhováči British National Front, kteří za tuto stranu v ulicích odváděli špinavou práci v ulicích, napadali Pákistánce a další přistěhovalce, mimo jiné i černochy z Jamajky. Atakovali také punkery, přestože v té době poslouchali prakticky identický hudební žánr jako oni – oi! punk.

Právě v oi music se oddělila menšinová rasistická sekce. Především skupiny Sham 69 a Skrewdriver si ultrapravicovní skinheadi oblíbili. Ale zatímco skupina Sham 69 se svých radikálních fanoušků zřekla a vystupovala na protirasistických akcích, Skrewdriver proti nim nikdy nevystoupil a jeho věhlas a vliv mezi neonacisty stoupal.

Hudební seskupení Skrewdriver vzniklo v roce 1977 pod vedením frontmana – zpěváka lana

Stuarta Donaldsona – jako čistokrevná punková kapela. Záhy se však zařadila po bok Sham 69, Cockney Rejects, 4 Skins, The Last Resort, The Business a dalších skinheadských kapel a začala být považována za dělnický oi punk. (Pearce 1987) Skrewdriver byl proslulý svým násilným chováním na koncertech, a proto si ho zřejmě radikální bojovní pravicoví skinheads tolik oblíbili. Přesto nepodporoval žádnou pravicovou politickou stranu až do svého rozpadu v roce 1979 a ani textově se neprofiloval jako nacistická kapela.

2.3.2. Neonacismus

V roce, kdy se rozpadl Skrewdriver, založil Ian Stuart Donaldson malou politickou stranu White Noise, kterou začala brzy podporovat neonacistická strana British National Front. Roku 1981 se Donaldsonova strana přejmenovala na Blood & Honour Club a později na Blood & Honour (krev a čest), což bylo heslo Hitlerových jednotek SS v době druhé světové války.

V 80. letech Donaldson obnovil činnost skupiny Skrewdriver a stal se leadrem dalších dvou pravicových hudebních uskupení – White Diamond a The Klansmen. V textech těchto skupin Donaldson naplno ventiloval své nacionalistické vidění světa.

Britské pravicově orientované oi kapely v čele s legendárním Skrewdriverem vytvořily ve svých textech mýtus o bílé Británii, která byla založena ušlechtilými vikingskými rytíři a kterou je třeba bránit proti úkladům nepřátel, aby zůstala zachovaná pro árijské děti. Odstartovaly tak vznik White Power Music, ultrapravicové a rasistické odnože rockové hudby, která se jmenuje podle sedmipalcového singlu skupiny Skrewdriver z roku 1983 (stejně jméno také nese kniha George Lincolna Rockwella, zakladatele Americké nacistické strany).

Zpočátku se toto hudební hnutí identifikovalo s oi music s rasistickými texty, postupně se však stalo hudebně tvrdší a agresivnější a v současnosti white power skupiny hrají hudbu podobnou některým metalovým žánrům, kterou nazývají hatecore. Dlužno však podotknout, že mnohé z těchto skupin kladou důraz na ideologii ve svých textech, přičemž interpretativní kvality jejich vystoupení jsou mizivé, a proto se dají jen těžce hudebně zařadit. V posledních letech se naciskinheads snaží vytvořit pronacistické odnože i u dalších hudebních stylů, například u hip-hopu, dark wave, techna, gothic rocku či hardcore punku, zatím však bezúspěšně; některé subkultury navíc negují snahy o infiltraci pro ně typického žánru ze strany neonacistů a vytvářejí iniciativy, které proti vlivu neonacistické ideologie v jejich hudbě bojují.

Rostoucí počet pravicových skinheadů a rasově motivovaných trestných činů ve Velké Británii

v 80. letech přilákal pozornost masmédií, která celou subkulturu skinheads vylíčila jako neonacistickou. V první polovině 80. let navíc Ian Stuart Donaldson odjel se znovuzrozenou skupinou Skrewdriver úspěšné turné po Evropě, což také napomohlo k rozšíření rasistických skinheadů do světa; navíc i Donaldsonova organizace Blood & Honour v té době začala rozšiřovat své aktivity na kontinentální Evropu, kde postupně začaly vznikat její samostatné pobočky.

V některých zemích se filosofie nové hudby uchytila velice rychle. V Německu se vlivem tradic dostávají tamní skinheadská hnutí do neonacistické polohy. Rasistická odnož skinheads se rozšířila také do Itálie, Španělska, Belgie či Francie. Velkého rozmachu se pak dočkala ve skandinávských zemích a ve Spojených státech, kde má v některých oblastech ultrapravicové rasistické smýšlení hluboké kořeny. Ve Spojených státech vzniklo hned několik dalších neonacistických organizací, které mají souvislost s pravicově orientovanými skinheady. Kromě organizace Hammer Skinheads, která je přímo napojená na Ku-Klux-Klan, existují hnutí American Nazi Party (americká strana nácků) a W.A.R. (White Aryan Resistance – bílý árijský odpor).

Neonacistické organizace se vyznačují propracovanou organizační strukturou a přísnou hierarchií, ve způsobu jejich fungování zpravidla najdeme prvky typické pro paravojenské jednotky a teroristické buňky. Celou organizaci většinou řídí nepočetná skupinka jednotlivců – aktivistů, kterým jsou podřízeni ostatní členové; sympatizanti organizace pro ni často musí několik měsíců nebo dokonce let pracovat a vyznávat a rozšiřovat její ideje, než jsou přijati do členské základny. (Chmelík 2000) V některých organizacích musí také projít vojenským výcvikem. Takto nastavený systém přijímání nových členů dost ztěžuje pokusy policie o infiltraci do organizace. Pokud se člověk stane členem jednoho z těchto neonacistických spolků, je pro něj pak těžké z něj vystoupit. Ostatní jeho odchod z naciskinheadské organizace považují za zradu, a mohou ho proto například i fyzicky ohrozit.

Neonacistická skupina se pro lidi, kteří do ní vstupují, často stává náhradním domovem, protože mnoho z nich nemělo šťastné dětství, trpí komplexy a poruchami osobnosti; mnohdy ani nerozumí ideologii, ke které se hlásí. Dokazují to závěry výzkumu, v jehož rámci studovali na Institutu pro kriminologii a sociální prevenci psychologický profil osmi lidí, kteří se dopustili násilného chování a útoků vůči menšinám a z nichž většina se považovala za naciskinheady.

„Bylo zjištěno, že celá tato skupina pachatelů trestných činů spojených s internetními konflikty

jsou lidé značně podprůměrných intelektových schopností a jejich činy vycházely často z dosti primitivních motivů. Na otázku viny většinou odpovídali zamítavě, event. ji bagatelizovali nebo shazovali na jiné lidi či okolnosti. V oblasti sebehodnocení trpěli komplexy méněcennosti, kompenzovali je sebestředností a upnutím se ke své referenční skupině (většinou skinheads) a její ideologii. Tyto komplexy plynou patrně z emoční deprivace v rodinách a z neschopnosti prosadit se nějakým legitimním způsobem ve společnosti. Rodinné zázemí klientu bylo značně různorodé, ale v žádném ze sledovaných případů nebylo „harmonické“. Klienti v polovině případů vyrůstali v neúplných rodinách, a vyvinul se u nich problematický vztah k matce nebo otci. Ekonomická a sociální situace byla většinou na hraně nejnižší vrstvy a úplného deklasování. Pojímání ideologie bylo u těchto jedinců povrchní. U některých lze říci, že čin nebyl motivován ideologicky vůbec.“ (ŠTĚCHOVÁ, Marie, et al. Interetnické konflikty (jejich příčiny a dopady z pohledu teorie a empirických sond) 2002 – 2003. In *Vybrané výsledky institutu pro kriminologii a sociální prevenci v letech 2002 – 2004*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Praha : Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2005. str. 89)

Na svou participaci ve skupině jsou neonacisté hrdí a otevřeně se k ní hlásí, což se zpravidla promítá i do jejich vizáže. Na těle mívají vytetovány runy a symboly odkazující k severské mytologii, keltské kříže, klasické, ale i třínohé (trigium, znak Blood & Honour) a dvanáctinohé (černé slunce, znak odkazující na jednotky SS) svastiky, symboly původních nacistických organizací z doby druhé světové války jako například ozubené kolo nebo překřížené kladivo s mečem, nápisy SS, Blood & Honour, RAHOWA (zkratka pro Racial Holy War – rasová svatá válka), HFFH (zkratka pro Hammerskins Forever, Forever Hammerskins – Hammerskins navždy, navždy Hammerskins), White Power (bílá síla) či White Pride (bílá hrdost) nebo kombinaci čísel (14, 18, 28 a 88). Tyto symboly mohou neonacisté nosit i na svém oblečení. (Chmelík, 2000)

Pro neonacisty jsou typické především dvojice čísel 18, 28 a 88, což neonacisté chápou jako kryptogram. Pokud se každému písmenu abecedy přiřadí číslo, pak z těchto dvojic získáváme AH (Adolf Hitler), BH (Blood & Honour) a HH (Heil Hitler). Pro neonacisty má také význam číslo 14, které odkazuje na prohlášení Davida Lanea: „My musíme chránit existenci našich lidí a budoucnost bílých dětí.“ David Lane byl neonacistický terorista, člen Ku-Klux-Klanu, Křesťanské identity árijských národů a zakladatel teroristické organizace Bruder Schweigen známé jako The Order, kterého odsoudili na doživotí.

Pokud jde o oblečení, ultrapravicoví skinheadi s oblibou nosili vojenské bundy (bombery),

maskáče a vysoké vojenské boty. Podle některých zdrojů si do bot dávali bílé tkaničky. Styl oblékání částečně převzali od původních anglických skinheads, i u nich byly dlouhou dobu oblíbeny značky Lonsdale, Ben Sherman a Fred Perry. V Německu, Nizozemí a Belgii se dokonce slovo Lonsdale dočkalo negativní konotace, když se jím začala označovat pravicově radikální mládež.

Všechny tři firmy se od toho, že jejich oblečení nosí jako uniformu neonacisté, distancovaly a vystupovaly proti tomu. Například firma Lonsdale, která se od svého vzniku považovala za oděvní společnost pro boxery a další sportovce bez rozdílu barvi pleti a v katalogích se svým zbožím často vyobrazovala černé modely, vynaložila nemalé finanční prostředky, aby očistila své jméno; stejně tak i firma Fred Perry. Společnost Lonsdale se nakonec uchýlila k drastickému řešení situace a ukončila distribuci svého zboží do všech obchodů a obchodních řetězců, o kterých měla informace, že prodávají jejich oděvy dále neonacistům.

Neonacistům dlouho trvalo, než zjistili, že Ben Sherman (původním jménem Arthur Bernard Sugarman) měl židovský původ, který se snažil utajit změnou jména v emigraci v USA, a že podle některých zdrojů byl Židem i tenista Frederick John Perry, který vlastnil firmu nesoucí jeho jméno. Zřejmě proto na výše zmíněné oděvní značky zanevřeli až v relativně nedávné minulosti, o to však důrazněji. Například jejich opovržení k firmě Lonsdale vyústilo v manifestační pálení oděvů této značky v rámci neonacistických happeningů.

Na přelomu tisíciletí naziskinheadi po celém světě usoudili, že je pro jejich společenství výhodnější vyrábět si své vlastní oblečení firmami, jejichž majitelé mají s nimi identické smýšlení a ten správný rasový původ. Penězi, kterými za své oblečení platí, navíc přímo podporují neonacistickou scénu. Oblečení, které teď neonacisté nosí, působí mnohem nenápadněji než dříve používaný army styl a tváří se jako běžné sportovní oblečení, a přesto loga firem či některé motivy na oděvech využívají symboliku přímo odkazující na nacistickou ideologii a na rasismus, která plní identifikační funkci komunity.

V roce 2002 vznikla v Německu značka Thor Steinar (v překladu Thórovo kladivo, tedy odkaz na germánskou mytologii), zřejmě nejvíce kontroverzní oděvní společnost současnosti. Staré logo firmy přítomné na každém kusu oděvu, který firma vyrobila v prvních letech své existence, obsahovalo symboly (konkrétně germánská písmena Tyr-runu a Gibor-runu), které soudní znalci identifikovali jako nacistické, a firma byla nucena ho změnit; nošení oblečení se starým logem firmy je také v části Německa v rozporu se zákonem. Neonacisté kromě oblečení Thor Steinar

nosí také oděvy značek Consdaple (obsahuje v sobě zkratku Hitlerovy strany NSDAP), Doberman streetwear, Patriot, Grassel, Eighty-Eight (znovu kryptogram - 88 znamená Heil Hitler), Masterrace Europe, Nibelung S.W.G či Resistance.

Oblibě se u neonacistů těší také zboží firem Pitt Bull, Troublemaker, New Balance a Helly Hanson, které není primárně určené jim. Logo Helly Hanson se skládá ze dvou písmen HH, což pro neonacistu opět znamená zkratku hesla Heil Hitler, a proto je logické, co stojí za úspěchem této značky v komunitě ultrapravicových skinheadů.

2.3.3. Iniciativa S.H.A.R.P.

Jako reakce na vzrůstající vliv fašistické odnože v USA vzniklo v New Yorku v roce 1986 hnutí S.H.A.R.P. (Skinheads Against Racial Prejudices – Skinheadi proti rasovým předsudkům), které vystupuje otevřeně proti rasismu a nacismu a snaží se očistit odkaz skinheadské subkultury v očích veřejnosti.

New York byl v 80. letech pro vznik takové organizace připraven nejlépe ze všech amerických měst. Zesílila zde scéna kapel, jejichž hudba se pohybuje v mantinelech tvrdých kytarových stylů, jakými jsou hardcore punk, metalcore či grindcore. Tyto kapely byly vesměs protirasistické a hlásily se ke skinheadským tradicím. Ikonou protifašistické hudby se stala především skupina Agnostic Front a s ní spříznění Madball a Sick Of It All. Navíc se v multikulturním New Yorku v téže době uchytila typická skinheadská hudba ska a díky první vlaštovce – newyorské skupině The Toasters (vznik 1981) – se později rozšířila i po celých státech. Příznivci této hudby hovoří v souvislosti se vznikem nespočetných amerických hudebních skupin hrajících ska či skapunk o třetí vlně ska ve světě.

Newyorská iniciativa S.H.A.R.P. si záhy získala velké množství příznivců po celém světě a vytvořila protiváhu k pravicovým nacionálně orientovaným skinheadům (které nerasističtí skinheadi nazývají boneheads). Sharps představují jednu z nejpočetnějších skinheadských skupin. Sharps nepodléhají žádnému vedení, neorganizují se do skupin, jde o volné sdružování lidí s odporem proti rasismu, nemůžeme je proto v žádném případě klasifikovat jako organizovanou extremistickou skupinu. I z hlediska politického smýšlení se lidé uvnitř S.H.A.R.P. značně liší. Někteří striktně odmítají jakékoli politické doktríny a blíží se tak tradičním apolitickým skinům, jiní však zastávají levicové nebo i anarchistické názory. Sharpové zpravidla zastávají myšlenku jednoty a spolupráce mezi skinheady a punkery.

Mezi sharps najdeme umírněné skinheady, kteří proti bontheadům bojují pouze v rovině slova nebo pořádáním protirasistických akcí a protestů, ale i bojovné násilníky. Zvláště v některých městech v USA jsou podle některých zdrojů vztahy mezi sharpy a white power skinheady vyhrocené a v některých městech vedou tyto skupiny otevřenou pouliční válku.

2.3.4. Levicový extremismus v rámci subkultury skinheads

Mnohem větší agresivitu vůči pravicovým skinheadům vykazují hnutí Redskins a RASH (Red and Anarchist Skinhead), stojící na levém kraji politického spektra a vykazující některé znaky levicového extremismu.

Redskins vznikli původně z fanouškovské základny stejnojmenné britské oi! punkové skupiny. Redskins patří názorově k militantním frakcím levicových autonomů, skupina jejich příznivců však není příliš početná. Většina redskins se po čase buď přikloní k autonomní antifašistické a ultralevicové scéně, nebo se zařadí mezi sharpy. Výjimku tvoří země s bohatou neonacistickou tradicí, zde se radikální organizace Redskins rozrůstají a tvoří militantní protiváhu pravicových organizací. Podle některých pramenů se příznivci iniciativy Redskins poznají podle červených tkaniček do bot, červených bund a podle kšiltovek washingtonského sportovního klubu Redskins, jiné zdroje to popírají.

První organizace RASH vznikla v New Yorku v roce 1993 v okruhu členů a fanoušků skinheadské oi punkové skupiny Mayday Crew po neshodách uvnitř iniciativy S.H.A.R.P. Krátce po jejím založení začaly vznikat podobné skupiny po celém světě, vesměs z již existujících, levicově smýšlejících spolků.

2.4. Skinheads na území České republiky

2.4.1. Objevení prvních skinheadů v 80. letech

Informace o subkultuře skinheads prosakovaly do zemí za železnou oponou značně zkreslené a v malé kvantitě, proto si zde až do pádu komunismu nenalezla mnoho příznivců. Do sametové revoluce se skinheadi v Československu dali počítat řádově v desítkách osob. Navíc mnohdy ani oni sami plně nechápali, k jakému odkazu se hlásí, a oblékali se a chovali spíše jako punkeři.

Scény obou hudebních stylů byly u nás v 80. letech velice propletené a obě dvě skupiny byly společně považovány za protirežimní. I skupina Oi! Oi! Hubert Macháně (vznik v roce 1984), první české hudební seskupení, které se dá považovat za skinheadské, se pohybovala na punkové

scéně a měla nemálo fanoušků mezi punkery. Na konci 80. let k ní přibyly další skupiny, věhlasu dosáhly především Tři sestry a Orlík (vznik 1988), obě dvě skupiny hrály v té době jak pro skinheady, tak pro punkery. Orlík se svých obdivovatelů z řad punkerů zřekl až záhy po sametové revoluci.

Frontman Orlíku Daniel Landa sice již v té době zpíval texty s rasistickým vyzněním, to však tehdy nevadilo ani mnohým punkerům, protože tehdy existovaly i čistě punkové skupiny, jejichž některé písně měly rasistický nádech. Již v té době totiž existovaly v běžné populaci rasistické názory a odpor vůči cizincům z Kuby, z Vietnamu, z arabských a z afrických zemí, kteří zde žili, studovali a pracovali na základě dohod komunistických zemí. (Mareš, 2001)

2.4.2. Nástup pravicového extremismu

Po změně režimu zažila subkultura skinheads v Československu rozmach a počet jejich příznivců rapidně vzrostl. Rozšíření hnutí souviselo také s úspěchem skupiny Orlík v žebříčcích populární hudby a s vysokou prodejností jejich alb. Orlík se stal mluvčím české skinheadské subkultury té doby a formoval názory československých skinheadů.

Část skinheadů se nechala inspirovat odkazem na husitskou tradici a zakládala spolky jako například Jednota Kalicha, Nová česká jednota či Liga Čechů, které měly kleronacionalistické a někdy i klerofašistické prvky. Ačkoli kališníci, jak se této odnoži pravicových skinheadů začalo říkat, postupně z české skinheadské scény vymizeli, jejich ideály dodnes přežívají v některých marginálních organizacích.

Přestože Orlík v jedné ze svých písní vystupoval proti nacisticky orientovaným skinům z Německa, další texty byly rasistické, zaměřené proti romské komunitě a přistěhovalcům a glorifikovaly násilí. A proto se řada jeho příznivců přiklonila k rasisticky a nacionálně socialisticky laděným hnutím. V prvních letech po revoluci došlo k eskalaci rasově motivovaného násilí zejména na romských občanech a přistěhovalcích. Skupina Orlík se mezitím stala modlou neonacistů, kteří na jejích koncertech hajlovali, a proto její lídři Daniel Landa a David Matásek raději ohlásili její rozpad.

Podobným vývojem si však prošla většina zemí východního bloku po zhroucení komunistického režimu, kde také narůstal vliv nacionalistických hnutí (Ramet, Griffin 1999). Otevření hranic a společnosti, velké změny v legislativě a v majetkovém uspořádání země s sebou přinesly řadu problémů, mezi nejvážnějšími nárůst kriminality, její organizování a import již zavedených

syndikátů mafie ze zahraničí, zvýšení nezaměstnanosti, přistěhovalectví, rozmach drogové scény a prostituce. Na povrch také vypluly problémy související s dlouho neřešenou a přehlíženou otázkou etnických minorit, v Československu konkrétně romské menšiny.

Nejvíce příznivců našly proto ultrapravicové ideje na Ostravsku a na severozápadě Čech, v nejhudších regionech stihnutých největším sociálním kolapsem, které zároveň vykazovaly vysokou koncentrací Romů. Většina ultrapravicových a neonacistických spolků však vznikla na území Brněnska, kde již za první republiky působily aktivně různé fašistické spolky, na jejichž tradici mohli neonacisté navázat. (Pasák 1999)

Skrutý rasismus byl ve společnosti přítomný již dříve, po revoluci však nabýval konkrétní a organizované podoby. Navíc skinheadství se do zemí bývalého východního bloku šířilo především z Německa a dalších zemí, kde působily ultrapravicové skinheadské organizace, které se snažily infiltrovat do nových působišť a založit zde své pobočky.

I v české demokratické společnosti byly v počátcích přítomné protiromské a protipřistěhovecké nálady, což dokládá i několik let trvající účast nacionalistické a prorasistické politické strany SPR-RSČ při rozhodování v parlamentu. V počátcích této strany se v ní angažovalo také množství pravicově smýšlejících skinheadů, jejich podpora vyvrcholila shromážděním stovek příznivců SPR-RSČ v červnu 2001 na Loretánském náměstí v Praze. Předseda strany Miroslav Sládek se však od nich pohotově distancoval, když se jeho strana o rok později stala parlamentní. I první skinheadské organizace, které vznikly na území Československa, byly rasistické. V Praze vznikla skupina s názvem Betford (podle jednoho ze zakladatelů Ku-Klux-Klanu Nathana Betforda Forresta), její brněnská větev nesla jméno Forrest. Obě organizace se ovšem rozpadly již v roce 1991.

2.4.3. Proměny pravicového extremismu v 90. letech

Pravicově smýšlející skinheads měli od začátku snahu se organizovat a sjednocovat, jejich hnutí však bylo natolik názorově roztříštěné a poznamenané různými osobními antipatiemi, takže v konečném důsledku vzniklo mnoho samostatných a vzájemnou spolupráci odmítajících politických subjektů.

Zpočátku byly bojůvky radikálních skinheadských organizací velmi agresivní, uchylovaly se často k násilí vůči Romům, cizincům a přistěhovalcům a neměly politické ambice. V první polovině 90. let byla Česká republika svědkem nejvíce rasově motivovaných vražd, napadení a

ničení majetku ve své novodobé historii. V některých městech romská komunita obávající se naciskinheadů zřídila dokonce hlídky domobrany.

Lídři nacionalistických organizací si však záhy uvědomili, že dosáhnou většího vlivu na okolní společnost, když se plně etablojí do veřejného dění a vstoupí do politiky. Jejich stoupenci se proto začali chovat umírněněji a přestali vystupovat násilně a v rozporu se zákonem. Tito lidé se také distancují od své naziskinheadské minulosti.

Přesto se dodnes v republice vyskytují i příznivci hnutí White Power Skins a neonacisté napojení na mezinárodní ultrapravicové organizace, jakými jsou Hammer Skinheads či Blood & Honour. Jejich počet a aktivity však díky zásahům policie již od konce 90. let stagnují. Rozvíjí se spíše umírněnější neonacistické organizace, které mají zájem o registraci ministerstva vnitra a o vstup do veřejného a politického dění v republice.

Pro neonacistické skinheady je typické pořádání soukromých hudebních akcí, na které je zakázán vstup bez pozvánky. Hudbu vnímají nejen jako způsob, jak shromáždit členskou základnu, ale především chtějí jejím prostřednictvím přilákat a do svých struktur začlenit další mladé lidi. Na koncertech, které se odehrávají za zavřenými dveřmi, se zpravidla také hajluje a vykřikují se zde nacistická hesla.

Naciskinheads však tvoří v dnešní době menšinu pravicových extremistů, většina z nich se etablovala do struktur hnutí a politických stran, které se samy označují za vlastenecké. Jejich pokusy proniknout do světa velké politiky byly zatím neúspěšné a zdá se, že současné uspořádání názorů ve společnosti neumožní žádné extremistické straně podílet se na rozhodování o dalším směřování České republiky. V roce 1998 skončilo v parlamentu činnost Sdružení pro republiku - Republikánská strana Československa a žádná další krajně pravicová strana si nedokázala vydobýt takový vliv jako ona; její pohrobek, strana Republikáni Miroslava Sládka, i přes účast jejího bývalého lídra ve volbách naprosto propadl.

2.4.4. Nerasističtí skinheads

Od počátku 90. let se však v České republice v malém množství vyskytují i přívrženci hnutí S.H.A.R.P. a další nerasističtí skinheadi. Jejich řady neprožily v prvních letech po revoluci rapidní kvantitativní rozvoj jako řady pravicových skinheadů a boneheadů, jejich počet však rostl stále a konstantně po celá 90. léta a boomu se dočkal na přelomu tisíciletí, kdy se v České republice masivně rozšířil hudební styl ska.

Nejvíce apolitických nebo levicových skinheadů najdeme v hlavním městě. Zde se v polovině 90. let setkávali především na Žižkově v klubu Propast, jehož činnost však byla násilně ukončena policejním zásahem.

3. PŘEHLED ORGANIZACÍ NAPOJENÝCH NA SKINHEADS V ČR (2000-2001)

3.1. metodologie rozdělení organizací

Pro účely této práce jsem se rozhodl vytvořit vlastní rozdělení politických subjektů a organizovaných hnutí, které mají spojitost se skinheadskou subkulturou. Zohlednil jsem přitom druh skupiny skinheadů, která tvoří páteř organizace. Pokud tedy organizaci založili kališnický smýšlející skinheadi a taktéž většinu členů, řadím ji mezi „organizace kališníků“.

Je pochopitelné, že například vlastenecké organizace, jejichž členská základny tvoří z větší části kališníci, nebyly v minulosti prosty neonacisticky smýšlejících skinheadů, především v počátcích svého působení, ale největší vliv na jejich jednání měli právě kališníci.

V roce 2000 a 2001 na území České republiky působily takové organizace dvě, Vlastenecká liga a Národně vlastenecký svaz, který vznikl proměnou Bratrsko-vlasteneckého hnutí.

Další skupinu tvoří „organizace extremisticky smýšlejících skinheadů a nacionalistů“. Zde mluvíme o radikálních národoveckých organizacích, které zpravidla mají personální a jiné vazby na neonacistické skupiny, s nimiž však většina členská základny nesdílí jejich ideologii. V letech 2000 a 2001 měly v této množině subjektů největší vliv především iniciativy Republikánská mládež a Vlastenecká fronta.

Do třetí skupiny jsem zařadil organizace a spolky, které se buď otevřeně hlásí k neonacismu, nebo vyznávají neonacistickou ideologii v skrytu a snaží se vzbudit dojem seriózního politického subjektu. Patří sem české pobočky mezinárodních neonacistických organizací Bohemia Hammer Skinheads a Blood & Honour, přestože byly infiltrované policií a jejich aktivita v době, o kterou se zajímáme, není již zdaleka tak výrazná jako předtím. Dalšími subjekty, jejichž členskou základnu tvoří neonacisté, byly v letech 2000 a 2001 Národní odpor, Národní aliance a Pravá alternativa (původně Národně sociální blok a ještě předtím Vlastenecká republikánská strana).

Organizace, do kterých se sdružují apolitičtí a levicoví skinheadi tvořící protiváhu pravicovému a neonacistickému bloku, jsou uvedené ve skupině čtvrté. Jedná se především o českou obdobu celosvětově rozšířených iniciativ S.H.A.R.P. a RASH. Zvláštní místo v této skupině zaujímá Antifašistická akce, u jejíhož zrodu stáli mimo jiné i antifašisticky smýšlející skinheadi.

3.2. organizace kališníků

3.2.1. Národně vlastenecký svaz (NVS)

Národně vlastenecký svaz vznikl roku 1997 jako nástupce Bratrsko-vlasteneckého hnutí, které

mělo příznivce především na Plzeňsku. Organizace byla velmi aktivní především v polovině 90. let, kdy vydávalo vlastní časopisy Slovan a Česká krev. Poté většina z původní čtyřicítky lidí hlásících se k této organizaci přešla v průběhu let do větší a totožně zaměřené Vlastenecké ligy. Dnes organizace působí především v Plzni, Holešově a Karviné, členská základna čítá zhruba dvacet lidí. Jejich základní ideologií je husitství a pozdravem „Čistý štít“, což má odkazovat na neposkvrněnost svědomí kališníků. (Došek, 2002)

3.2.2. Vlastenecká liga (VL)

Nejvýznamnější kališnickou organizací byla od svého vzniku v roce 1993 Vlastenecká liga, kterou podporoval bývalý zpěvák Orlíku Daniel Landa.

Přestože se chtěla vydělit jako protiváha v té době se radikalizující fašistické odnože subkultury skinheads, v počátcích mnozí její sympatizanti veřejně proklamovali rasistické názory. Pod vedením Miroslava Houšky a Lud'ka Martinovského se však v průběhu let dokázala od těchto negativních průvodních jevů své existence oprostít a vyprofilovala se v silnou vlasteneckou stranu s odkazem na husitské tradice.

Vlastenecká liga uspořádala v průběhu devadesátých let velké množství shromáždění a proslavila se také několika bitkami s neonacisty. Během let prošla různými změnami a distancovala se od skinheadské subkultury.

Politickým směřováním jsou Vlastenecké lize nejbližší postoje konzervativní pravice a za své ideologické nepřátele považuje fašisty a komunisty. Za své vzory považuje účastníky všech tří odbojů, Mistra Jana Husa a Tomáše Gariguea Masaryka. (Mareš 1999)

V současnosti má stabilní uzavřenou členskou základnu o zhruba sto členech. Své aktivity přesunula spíše na pořádání kulturních a sportovních akcí. (Došek 2002)

3.3. organizace extremisticky smýšlejících skinheadů a nacionalistů:

3.3.1. Republikánská mládež (RM)

V prostředí kolem parlamentní strany SPR-RSČ bylo příhodné podhoubí pro sdružování různých skupin extremistů. Poté, co strana v roce 1998 vyhořela ve volbách a už se více nepodílela na rozhodování o osudu republiky, došlo k radikalizaci spřízněné organizace Republikánská mládež, která byla personálně napojená i na neonacisty. Občanské sdružení mladých republikánů vedl Martin Zbela a aktivista české pobočky Blood & Honour Tomáš Kebza, který měl pro své násilné

chování problému se zákonem. Část její členské základny sympatizovala s neonacistickými iniciativami nebo do nich přímo vstoupila. Na konci devadesátých let účastnila společných demonstrací s Vlasteneckou frontou a neonacistickou Národní aliancí.

Od své mateřské politické strany převzala Republikánská mládež některé radikální postoje, především v otázce přistěhovalectví a menšin. Rasistická a protiromská rétorika původní Sládkovy strany dostala v pojetí Republikánské mládeže nový, radikálnější rozměr. Zároveň si však po vzoru SPR-RSČ zachovávala zdání protiněmecky naladěné organizace, a tím se odlišovala od neonacistických organizací. (Došek 2002)

Republikánskou mládež rozpustilo v roce 2002 Ministerstvo vnitra pro nevhodnou textovou pasáž na jejích internetových stránkách.

3.3.2. Vlastenecká fronta (VF)

Od roku 1993 je u ministerstva vnitra registrovaná radikální národovecká organizace Vlastenecká fronta. V jejích začátcích za předsednictví Jiřího Fiedlera obcházeli její členové často zákonné normy a chovali se podobně jako neonacisté.

V roce 1997 se do popředí ve straně dostal Miroslav Knapovský, který jejímu směřování dal konkrétní, umírněnější směr. Vlastenecká fronta se distancovala od nacismu a stala se aktivní protiněmeckou nacionalistickou organizací. Neonacisty kritizuje za levicovost a jejich proněmecké postoje. Je proti integraci České republiky do struktur NATO a Evropské unie a vykazuje odpor proti přistěhovalcům a cizincům. Její členové se však neprojevují násilně, naopak se snaží vzbudit dojem hodných hochů a všechna svá shromáždění vedou slušnou formou, což má u veřejnosti zajistit pozitivní ohlasy.

Přestože se organizace prohlašovala za antinacistickou, byly její akce a demonstrace v letech 1998 až 2000 často navštěvovány neonacisty z Národního odporu a Národní aliance, s níž Vlastenecká fronta i krátce spolupracovala.

Dalším předsedou se stal právník Jan Skácel, bývalý tiskový mluvčí Národních demokratů, strany, která byla s Vlasteneckou frontou spřízněná a na své kandidátky v komunálních volbách umísťovala i její kandidáty. Za éry Skácela došlo k další čistce namířené proti extremistům v řadách organizace a následně proběhla i intelektualizace části členské základny.

Vlastenecká fronta má v současnosti i klerofašistické prvky. Odmítá demokratický odkaz první republiky a hlásá pro fašistickou ideologii typický ekonomický nacionalismus, podle něhož by

měl stát domácím národním firmám zajistit na trhu lepší postavení než firmám se zahraničním kapitálem. Také u této organizace nalezneme silné vlivy katolictví. (Rataj, 2003) Mezi české historické osobnosti, které Vlastenecká fronta uznává, patří především spisovatel, básník a politik Viktor Dyk a český protiněmecký fašista, generál Radol Gajda.

Organizace měla v letech 2000 a 2001 asi kolem stovky členů a příznivců, její hlavní místní organizace byly v Brně, Ostravě a Praze a vydávala tiskoviny Obrana národa a Hlas národní mládeže.

3.4. organizace neonacistů

3.4.1. Bohemia Hammer Skinheads (B.H.S.)

Česká pobočka mezinárodní organizace Hammer Skinheads, která původně vznikla v USA v 80. letech, se zformovala v roce 1993. Od počátku působila jako neoficiální a protirežimní organizace, v dobách, kdy byla nejvíce aktivní, čítala její členská základna odhadem 500 až 800 členů a na ně napojených sympatizantů ve věkovém průměru od 20 do 25 let.

Symbolem hnutí jsou dvě zkřížená kladiva, která mají symbolizovat dělnické hnutí, v jehož podhoubí tato organizace vznikla, a zároveň sílu, kterou se nebojí použít, aby rozdrtila své nepřátele. Jedná se o jedno z nejradikálnějších naziskinheadských hnutí, jehož struktura je identická jako u paravojenské jednotky s propracovanou hierarchií. Je založené na vůdcovském principu; různé a na sobě nezávislé lokální buňky, které vzájemně spolupracují, jsou vždy řízeny velmi nepočetnou skupinou vedoucích osobností.

Pro členy hnutí je závazný Zákoník cti Hammer Skinheads, který obsahuje dvacet základních povinností a zákazů. Ty nabádají například k získání zbraně a následnému tréninku s ní, k fyzickému cvičení, k odmítnutí spolupráce v případě konfrontace s policií a podobně. Zároveň zakazují konzumaci drog s výjimkou alkoholu.

Svémi postoji a názory se však hnutí v mnoha ohledech blíží spíše k náboženské sektě, která vyznává odinismus – víru založenou na uctívání pohanských bohů keltské mytologie a především jejich vládce Odina. Sami příslušníci tohoto hnutí se chápou jako rytíři, kteří musí bojovat proti všem, kteří narušují homogenost bílé rasy a vyznávají rasovou svatou válku (RAHOWA). Mnoho členů a sympatizantů zejména nižšího věku však k otázce ideologie přistupuje značně povrchně a vlažně.

Česká pobočka Bohemia Hammer Skinheads byla velice aktivní, zorganizovala velké množství

koncertů neonacistických skupin, vydávala a prodávala vlastní tiskoviny White warriors, Patriot a Árijský boj. Její činnost financovaly koncerty a prodej propagačních materiálů, byla také podporována sesterskými organizacemi ze zahraničí.

V roce 1996 se policii podařilo organizaci infiltrovat a rozbít a rozsah její aktivity dramaticky poklesla. Ze středu členské základny se však rekrutovali nové neonacistické organizace. A někteří naciskinheadi, především na venkově se k odkazu BHS stále hlasí.

3.4.2. Blood & Honour Division Bohemia (B&H DB)

Česká pobočka vznikla až v roce 1996, kdy byly odhaleny vůdčí osobnosti Bohemia Hammer Skinheads. Narozdíl od B.H.S. není tolik klerikálně založená, přestože i u ní hraje severská mytologie svoji roli. Více se však upíná k odkazu Hitlerovy třetí říše, to je patrné již z názvu organizace, který má spojitost s jednotkami SS.

Na našem území myšlenky, činnosti a cíle organizace prakticky splývaly s agendou B.H.S., protože obě organizace měli prakticky identickou členskou základnu. Nejaktivnější a nejdůležitější byly místní organizace měla Blood & Honour Division Bohemia na Plzeňsku, v Praze a v severních Čechách, které organizovaly další koncerty, vydávaly tiskoviny RAHOWA, Phoenix, Národní výzva a distribuovaly světový časopis Ressistance.

I tuto organizaci se podařilo ministerstvu vnitra rozbít. V roce 1999 byl uskutečněn zásah na jeden z předních koncertů v západních Čechách a zároveň se policii podařilo získat interní databáze a materiály organizace. Následovala obžaloba čelního aktivisty Jaroslava Brože a aktivity české sekce Blood & Honour silně opadly. (Došek, 2002)

3.4.3. Národní aliance (NA)

Národní aliance vznikla v roce 1998 jako občanské sdružení čítající asi 150 členů a původně měla snahy stát se v budoucnu také politickou stranou. Předsedou sdružení se stal Vladimír Skoupý, známý svými výroky popírajícími holocaust. Ten z něj dokázal vytvořit vlivnou organizaci především na Rakovnicku, kde bydlel. Národní aliance byla velice aktivní v pořádání veřejných akcí, spolupracovala s Národním odporem a především s Vlasteneckou frontou, se kterou měla v určité době i integrační ambice.

Sdružení mělo často problémy s policií kvůli fašistické symbolice, kterou užívali jeho členové na svém oblečení. V roce 2000 byl kvůli propagaci fašismu zatčen Vladimír Skoupý spolu se svým

zástupcem Zbyňkem Rásem a ministr vnitra Václav Grulich následně jejich sdružení rozpustil.

3.4.4. Národní odpor (NO)

Za následníka protirežimních a ilegálních organizací B.H.S. a B&H DB můžeme považovat Národní odpor, který je na ně i personálně napojen. Organizaci kolem své osoby v roce 1998 uspořádal Filip Vávra a funguje dodnes. Narodil od svých předchůdců, má Národní odpor tendenci chovat se jako legitimní politický subjekt. Ve svých počátcích měl Národní odpor snahu se zaregistrovat u ministerstva vnitra pod jménem Junge National Demokraten (Mladí národní demokraté), což se mu ovšem nepodařilo. Většina členské základny se vyskytuje v Praze, místní pobočky má i v Brně, Jihlavě, Karlových Varech a Českých Budějovicích.

Organizace dává před ilegálními naziskinheadskými koncerty přednost manifestacím, demonstracím a protestním pochodům. Přesto jsou i členové a sympatizanti Národního odporu militantní a uchylují se často i k primitivnímu fyzickému násilí při přímé konfrontaci s příznivci krajní levice nebo příslušníky minoritních etnik.

3.4.5. Vlastenecká republikánská strana (VRS) – Národně sociální blok (NSB)

Vlastenecká republikánská strana vznikla v roce 1995 odtržením radikálního křídla z parlamentní strany SPR-RSČ. Vlastenecká republikánská strana si byla již od počátku blízká s českou neonacistickou scénou a ve volbách v roce 1998 umístila neonacisty z Národní aliance i na své kandidátky. Ve volbách však propadla. V tomtéž roce do strany ze SPR-RSČ přestoupil Jan Kopal a jeho přičiněním se strana sblížila s Vlasteneckou frontou a později i Národní aliancí a Národním odporem.

V březnu 2001 byl na sjezdu strany změněn název na Národně sociální blok a strana do sebe integrovala některé bývalé členy Národní aliance a Národního odporu. Předsedou strany se stal Jan Kopal a jeho pravou rukou Filip Vávra, který přišel do strany z Národního odporu.

Koncem roku 2001 se strana znovu přejmenovala, tentokrát na Pravou alternativu. Nejbližším politickým spojencem byl v té době Národní odpor, s nímž Pravá alternativa často organizovala společné akce.

Pravá alternativa hlásala ideu sociální spravedlnosti a rovnosti. Zároveň odsuzovala české nacionalistické strany pro šovinismus a snažila se dokázat etnickou příbuznost Čechů a Němců. (Došek 2002) Později se však toto politické uskupení samo rozpadlo kvůli nejednotnosti a

roztříštěnosti názorů o jeho dalším směřování.

3.4.6. Další organizace

Na internetu se v rozmezí let 1998 a 2002 nepravdělně objevovaly informace o vzniku české pobočky ilegální organizace Combat 18, zároveň se na internetovém serveru Skinsnet objevily materiály, které popisovaly taktiku boje jejích členů. (Novák 2003) Je možné, že tato sekce opravdu vznikla a je organizovaná, ovšem do dnešní doby se nijak výrazněji neprojevila.

Combat 18 je jednou z nejmilitantnějších naciskinheadských iniciativ. Zformovala se z členů britské pobočky organizace Blood & Honour a také pouličních nacistických hooligans v roce 1992, kdy Antifašistická akce začala fyzicky napadat účastníky krajně pravicových a neonacistických akcí. V průběhu let se však změnila v agresivní paravojenskou organizaci, která má na svědomí násilnosti, vraždy a teroristické útoky.

O existenci bojůvky Combat 18 v České republice můžeme spekulovat, na jejím území však prokazatelně působily jiné neonacistické organizace, vesměs však málo významné počtem členů a aktivitou. V roce 2001 vznikla ilegální organizace Rytíři slunečního kruhu, která se snažila pomáhat neonacistům zadrženým policií. Na RSK bylo také přímo napojeno nakladatelství Dr. Goebbels press, vydávající zejména neonacistické materiály o historii Třetí říše (Novák, 2003).

Ve sledovaném období působí také občanské sdružení Obrana národa pod vedením Daniela Malého. Je paradoxem, že svým jménem odkazuje k odbojářské organizaci, která za druhé světové války bojovala proti nacistům.

S ultrapravicovou odnoží skinheadské subkultury bývají v médiích spojovány také Hnutí národní hosjednocení a Národní obec vlastenecká, protože občas spolupracovaly s Vlasteneckou frontou. Jedná se však o klerofašistické a ultrakonzervativní nacionalistické organizace, které se od neonacismu distancují.

3.5. organizace apolitických a levicových skinheadů

3.5.1. S.H.A.R.P. a RASH v Česku

Apolitici a levicoví skinheadi, kteří se hlásili ke hnutí S.H.A.R.P., existovali v České republice v malém počtu již od začátku 90. let a postupně jich přibývalo. Zpočátku se stýkali především s anarchisty, punkery a levicovými radikály, s nimiž tvořili protiváhu k vzrůstajícímu vlivu neonacistů. Jelikož se řada skinheads pohybovala v oblasti autonomní levé scény, našli se mezi

nimi i lidé, kteří se začali hlásit k hnutí RASH.

Nerasističtí skinheadi byli často ve společnosti napadáni ze strany neonacistů, kteří je považovali za zrádce svého hnutí a za jedny ze svých největších nepřátel. Pro podobné oblečení s neonacisty se však zpočátku také stávali oběťmi útoků ze strany Romů, kteří je mylně považovali za své nepřátele.

V 90. letech se skinheadi z hnutí S.H.A.R.P. a RASH stýkali především v prostorách klubu Propast v Lipanské ulici na pražském Žižkově společně s levicovými autonomy, anarchisty, punkery a dalšími alternativně smýšlejícími lidmi. Činnost klubu Propast však byla ukončena policejním zásahem.

V současnosti najdeme sharpy především v Praze a dalších větších městech, jako například v . Účastní se antifašistických demonstrací a proti neonacistům neváhají použít násilí; někteří z nich se angažují také v organizaci Antifašistická akce. Sharpové jsou fanoušky fotbalového klubu Bohemians 1905, který u nás i v zahraničí získává image antifašistického klubu. Ve světě je antirasistickým postojem spřízněných fotbalových klubů více a zpravidla je podporují sharpové z celého světa bez rozdílu národnosti ruku v ruce s punkery, s anarchisty, ale například i s cizinci a s přistěhovalci; nejznámějším klubem, který se důsledně hlásí k myšlenkám antirasismu a antifašismu, je Hamburg St. Pauli.

Sharpové většinou navštěvují ska, reggae, streetrockové, punkové a hardcore punkové koncerty, nebo se vyskytují v klubech či hostincích, kde hraje reprodukováná hudba těchto žánrů a kde se často scházejí alternativně smýšlející lidé. Sharpové a další nerasističtí skinheadi se proto v Praze vyskytují například v klubu 007 v areálu strahovských kolejí, v klubu Újezd na Újezdě, ve Skabetkabarů ve Zborovské ulici, v Základně v Lipanské ulici či v klubu Cross v Plynárně. V dalších městech se vyskytují především na místech typických pro lidi vyznávající alternativní kulturu.

3.5.2. Antifašistická akce (AFA)

Antifašisticky a antiautoritářsky smýšlející lidé na území České republiky dlouho neměli potřebu se nějak organizovat. Antifašistická akce, pobočka mezinárodně rozšířené organizace, vznikla až v červnu 1996 jako reakce na brutální policejní zásah v klubu Propast.

Policejní zásahová jednotka s kuklami a samopaly napadla klub 4. května 1996 v době, kdy v jeho prostorách probíhal benefiční koncert. Proti desítkám návštěvníků klubu bylo použito

násilí, které bylo neúměrné a nebylo nezbytně nutné k jejich pacifikaci. Někteří z návštěvníků klubu museli být pro svá zranění dokonce hospitalizováni v nemocnici, přesto nebyl nikdo z policistů za brutalitu potrestán. Následně policie rozehnala za použití násilí také demonstraci rok po uzavření klubu, na které její účastníci požadovali důkladné prošetření kauzy Propast.

AFA vznikla v Praze z anarchistů, levicových radikálů a antifašisticky smýšlejících skinheadů z iniciativ S.H.A.R.P. a RASH a její činnost iniciovala rozvoj antifašistického hnutí v celé České republice.

AFA bojuje především za to, aby se jakýkoli člověk, který je odlišný od normálu, nemusel bát útoků ze strany neonacistů, když jde po ulici. „Antifašistická akce usiluje o spojení všech lidí, kteří souhlasí s tím, že křivda na jednom je křivda na všech, a že obrana našich práv je záležitostí nás samých. Chceme dát prostor klidnému rozvoji našich životů, našeho hnutí, nerušeného útoky lidí, jejichž jedinou myšlenkou je vůle ovládat ostatní.“ (www.antifa.cz) AFA proto monitoruje činnost neonacistických skupin a organizací, pořádá antifašistické demonstrace a v neposlední řadě také bojuje s neonacisty formou přímé konfrontace. Vychází přitom z předpokladu, že někteří, zejména mladí sympatizanti neonacismu jsou v hloubi duše bojácní lidé, kteří se chtějí stát součástí nějaké velké a silné skupiny, v jejímž středu by byli v bezpečí a mohli si dovolovat na ostatní lidi. Když tito lidé zažijí rvačku s relativně stejně silnou nebo silnější skupinou lidí, sníží to u nich důvěru v sílu jejich skupiny a anuluje to jejich pocit bezpečí uvnitř komunity ultrapravicových radikálů.

I na chronické rváče, které zlákal neonacismus spíše možností častého násilného vybití než svou ideologií, má tento kontroverzní způsob odporu vliv. Po několika prohraných rvačkách nenachází většina z nich ve své činnosti tolik zalíbení jako dřív. U některých ultrapravicových skinheadů však došlo po napadení ze strany antifašistů k radikalizaci a založili bojůvku Anti-antifa, která se specializuje na vyhledávání a napadání aktivních antifašistů a také zrádců z vlastních řad.

4. UDÁLOSTI LET 2000 a 2001 A JEJICH OBRAZ V DENNÍM TISKU

4.2.1. Demontrace a průvody

Drtivá většina zpravodajských článků musela reflektovat události, na jejichž vzniku se aktivně podílely krajně pravicové a naciskinheadské organizace. Ty (včetně ultrapravicových spolků, které nemají návaznost na subkulturu skinheads a nejsou proto uvedeny v kapitole 3) v roce 2000 uspořádaly například dvaadvacet veřejných demonstrací a protestních pochodů, v následujícím roce bylo jejich veřejných prezentací jen o jednu méně. (detailněji viz příloha)

Ve zpravodajství se denní tisk omezil většinou na krátký popis akce mnohdy převzatý z ČTK (viz například HN: Akce Národní aliance pobouřila legionáře), větší prostor věnoval demonstracím, na nichž došlo k násilným potyčkám s antifašisty nebo na kterých neonacisté porušili zákon. Pro média je při líčení demonstrací velmi důležitý prvek násilí, své zprávy mnohdy redukuje na popis dvou znesvářených skupin – nacistů a antifašistů – a jejich vzájemných střetů.

V první polovině roku 2000 mapoval tisk především akce Národní aliance. Přinesl zprávy o demonstracích a protestních pochodech v Rakovníku 8. 1. (HN, MfD), v Praze 19. 2. na podporu Jorga Heidera, kde někteří účastníci hajlovali (všechny sledované denníky), v Praze 25. 2., kde byl policií zadržen předseda NA Skoupý (LN), v Praze 8. 4. (MfD) a v Jihlavě 22. 4. (MfD, LN). Lidové a Hospodářské noviny si všimli i menší demonstrace 18. března v Mladé Boleslavi, kterou svolala neregistrovaná organizace Obrana národa, sdružení napojené na českou neonacistickou scénu. Právo a Mladá fronta DNES informovaly o průběhu akce Vlastenecké fronty v Mostě 27. května.

Všechna média zmínila naciskinheadskou demonstraci 23. září proti Mezinárodnímu měnovému fondu, v drtivé většině však jako součást delších textů pojednávajících komplexně o průběhu všech demonstrací. Také oslavy 28. října v Praze (Právo, LN), Ostravě (MfD, Právo, LN), Plzni (MfD) a Příbrami (Právo, LN) neunikly pozornosti médií. Mladá fronta přinesla na svých stránkách také informace o pochodu Republikánské mládeže v Orlové 17. listopadu. Ostatní demonstrace proběhly bez povšimnutí médií.

V roce 2001 četnost článků o demonstracích neonacistů rapidně poklesla. Deníky si všimaly většinou pochodů Národně sociálního bloku, který považovaly za nástupnickou organizaci Národní aliance a za nejsilnější naciskinheadský politický subjekt. Informovaly o jeho aktivitách v Jablonci 10. 3. (Právo, MfD), v Praze 1. 5. (všechna sledovaná média), v Praze 15. 5. (Právo), v Liberci 16. 6., kde byli zadrženi někteří členové NSB včetně Jana Kopala (Právo), v Praze

28. 10. (všechna sledovaná média) a 17.11. v Příbrami (MfD). Zarážejícím faktem je, že u prvomájových demonstrací Národně sociálního bloku nevedly Lidové a Hospodářské noviny organizaci, která je pořádala, Hospodářské noviny také bez uvedení pořadatelské organizace informovaly o demonstraci Národního odporu v Praze 12. 8. Účastníky demonstrací v těchto případech označila periodika obecně jako skinheady.

Mladá fronta DNES pak ještě informovala o demonstracích Vlastenecké fronty v Blansku 17. 3. a v Ústí nad Labem 28. 10., o pochodech Republikánské mládeže v Orlové 31. 3. a v Bohumíně 2. 6. a o protestu Národního odporu v Praze 12. 8.

4.2.2. Průběh soudních řízení a policejní vyšetřování

Ve sledovaném období probíhaly také soudní procesy s problémovými naciskinheadskými rváči, ale i s vedoucími představiteli a aktivisty organizovaných společností. Rozsudky nebo průběh těchto kauz byl mnohdy zpracováván pouze na malém prostoru a nezdá se, aby byly také přebírány s minimem úprav ze servisu České tiskové kanceláře. Pravicoví extremisté byly souzeni především pro porušování trestního zákona v těchto paragrafech: § 198 – hanobení národa, rasy a přesvědčení, § 198a – podněcování k národnostní a rasové nenávisti a § 260 a 261 – podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod; zřídka stanuli před soudem i za činy závažnější.

Nejmenší zájem o soudy s naciskinheadskými násilníky jevíly Hospodářské noviny, ty přejímaly zprávy ze soudní síně z ČTK a nedávaly jim příliš velký prostor. Naopak Mladá fronta DNES a Právo se některým kauzám věnovaly velice důkladně a v mnoha článcích.

Denní tisk si všímal spíše verdiktů soudů nebo procesů, ve kterých došlo k nějakému zásadnímu zlomu či objevení nových skutečností. Soudy, které byly odročeny, aniž by došlo v případě k nějakému zajímavému vývoji, noviny často zpracovaly jen několika větami.

Soudní případy, kterým média věnovala největší pozornost, si dovoluji pro zjednodušení shrnout do bodů. V roce 2000 se na stránkách deníků objevil:

* případ Jiří Tůma: naciskinheadský aktivista byl obviněn z útoku na Romy, k přelíčení se však stále nedostavili klíčoví svědci, a tak nemohl být vynesen pravomocný rozsudek. Tůma se však během soudního procesu dopustil jiného trestného činu. K soudu přišel v tričku s nápisem Combat 18 a na opasku měl přezku s orlicí a hákovým křížem doplněnou nápisem odkazujícím k organizaci Blood & Honour. Za svůj nevhodný oděv byl potrestán odnětím svobody v délce

deseti měsíců.

* případ Milan Lacko: asi nejsledovanější případ. Ve znovuotevřeném procesu byli obviněni naciskinheadi, kteří v roce 1998 zbili Roma Milana Lacka do bezvědomí a nechali ho ležet na silnici, a policista, který se svým vozem jel ve městě nepřiměřenou rychlostí a přes ležící tělo přejel. Rasisté dostali nepodmíněné tresty.

* případ Tibor Danihel: soud osvobodil jednoho z naciskinheadů podezřelých z útoku na Romy v Písku v roce 1993, který skončil smrtí Roma Tibora Danihela.

* případ Modrá hvězda: hromadný soudní proces s čtyřicetivaceti naciskinheady, kteří zaútočili na romskou oslavu v restauraci Modrá hvězda v Českých Budějovicích. Někteří z nich byli podezřelí i v případě Danihel (podle informací, které přinesla MfD)

* případ Vladimír Skoupý: šéf NA byl obviněn kvůli šíření tzv. osvětimské lži, vyvázl s podmíněným trestem.

* různé další násilnosti a výhrůžky řadových naciskinheadů vůči menšinám.

V roce 2001 přilákaly pozornost médií s denní periodicitou především tyto případy:

* případ Modrá hvězda: padl rozsudek v kauze útoku naciskinheadů na romskou zábavu v Českých Budějovicích – šest nepodmíněných trestů, dva zproštění obžaloby, zbytek obžalovaných dostal podmínku.

* vražda ve Svitavách: probíhalo vyšetřování Vlastimila Pechance podezřelého z vraždy Roma Oty Absolona.

* útok na gay klub: skupina naciskinheadů zaútočila na klub, kde se scházeli liberečtí homosexuálové.

* obvinění za propagaci nacismu na koncertech: zatčeno bylo například osm účastníků koncertu v Senohrabech.

* odsouzení za útok na squat: soud odsoudil naciskinheady, kteří napadli statek Ladronka v roce 1999, kdy ještě sloužil jako squat. Jedním z odsouzených byl i bývalý místopředseda Republikánské mládeže Tomáš Kebza.

* obvinění čelí i vysocí funkcionáři politických subjektů: Jan Kopal (NSB) a David Dembinský (RM).

* různé další násilnosti a výhrůžky řadových naciskinheadů vůči menšinám.

Média u prokazatelných případů stojí na straně obětí a volají po vyšších trestech pro naciskinheadské násilníky. Kritizují přitom často práci policie a justice a jejich skrytý rasismus,

který se projevuje laxním přístupem ze strany policie a často velmi nízkými tresty ze strany soudů.

4.2.3. Politická aktivita neonacistických organizací

Téma politické integrace ultrapravicových nacionalistů bylo v českých médiích ve sledovaném období velmi frekventované. Česká neonacistická scéna se reorganizovala a etablovala se do politických spolků, které usilovali o registraci ze strany ministerstva vnitra a následně i o účast ve volbách v roce 2002. O jejich aktivitách informovaly zpravodajské texty, v publicistice se jim věnovali političtí komentátoři jednotlivých listů.

Obecně se dá říci, že média sledovala pokusy o založení legální neonacistických spolků velmi obezřetně. Například v Hospodářských novinách věnovaly otázce politické aktivizace neonacistického hnutí a následným represivním zásahům státu v porovnání s ostatními vnějšími projevy mnohem větší prostor a byla to prakticky jediná oblast týkající se české krajně pravicové scény, kterou zpracovávaly rozsáhlými autorskými články a nepřebíraly z ČTK. Také v Lidových novinách získala tato oblast větší prostor než referování o demonstracích a soudních přelíčeních.

Média se ze začátku roku 2000 zabývala především Národní aliancí a jejími vnějšími projevy – demonstracemi a hajlováním jejich účastníků a soudním procesům předsedy Vladimíra Skoupého. Od počátku roku se také spekulovalo, že ministerstvo vnitra NA zakáže, Hospodářské noviny to předpovídaly již 24. února. Právo o tom v samostatném textu informovalo o dva dny později, o dalších osudech organizace však již neinformovalo.

Z jiných médií se tedy dozvídáme, že ministerstvo rozpustilo organizaci rozpustilo, ale že ta se proti jeho rozhodnutí odvolala k soudu (LN, HN, MfD) a že ministerstvo odmítlo registrovat nástupnickou Národně sociální alianci.

Pokusy o politickou aktivizaci registrují média i u Vlastenecké fronty (viz Vlastenecká fronta chce být stranou, in: Mladá fronta DNES, 17.1.2000) a Vlastenecké republikánské strany. U této organizace v několika málo článcích dochází k chybnému užívání zkratky VSR místo VRS a v článku Pravicoví extrémisté v Brně se sjednocují, který napsal Ivo Horák pro Lidové noviny 27. března, označuje autor mluvčího VRS Jana Kopala jako Jana Skopala. Pominu-li však tyto drobné věcné a faktické nesrovnalosti, musím uznat, že novináři po profesní stránce odváděli dobrou práci a do médií se tak nedostávala výrazně zkreslená a pozměněná fakta.

Všechny deníky kromě Hospodářských noviny považovaly za svou povinnost upozornit, některá

z nich i opakovaně, že neonacisté z Národní aliance se dostali na kandidátky spřízněné VRS ve volbách do krajských zastupitelstev (viz LN: Neonacisté usilují o křesla v krajském zastupitelstvu nebo Právo: Čeští neonacisté kandidují v krajských volbách)

Na podzim také Lidové noviny a Mladá fronta DNES přinesly informace o naciskinheadském chování místopředsedy Republikánské mládeže Tomáše Kebzy.

V roce 2001 odmítl ministr Gross registrovat Národní stranu (HN). Deníky si všimly i dění uvnitř Vlastenecké republikánské strany a Národně sociálního bloku (viz LN: VRS otevřeně přijímá neonacisty nebo MfD: Nacionalisté chtějí do parlamentu)

4.2.4. Události v zahraničí

Česká média v letech 2000 a 2001 přinášela zpravodajství o krajně pravicové scéně i v zahraničí, zejména v sousedním Německu, kde docházelo k zásadním změnám, které měly vliv i na dění v České republice. V Německu dramaticky stoupl počet lidí, kteří sympatizovali s neonacistickými myšlenkami a zvýšil se vliv ultrapravicových politických subjektů a naciskinheadských hnutí. Radikalizací prošla i nacionalistická Národnědemokratická strana Německa (NPD), do níž se infiltrovaly některé osobnosti z německé neonacistické scény.

Policie a německé úřady však na tento patologický společenský jev zareagovaly a proti pravicovým extremistům a neonacistickým skinheadům tvrdě zakročily. V roce 2000 byla po několika desítkách let své činnosti zrušena NPD a také tamní pobočka Blood & Honour, která byla do té doby stále legálním sdružením, byla postavena mimo zákon. A neonacisté, kteří se provinili nějakými násilnostmi, začali dostávat za své činy mnohem delší tresty a větší postihy než dříve.

Situaci v Německu sledovala všechna média velmi pečlivě, protože české a německé naciskinheadské scény jsou navzájem provázané (viz HN: Němečtí skini se vyzbrojují i v ČR); v počtu článků, které byly věnovány situaci v Německu vede deník Právo.

Mladá fronta si všimla radikalizace uvnitř nacionalistické strany NPD a v únoru informovala o velké demonstraci této strany, na níž požadovala vrácení Sudet, Hospodářské noviny 5. dubna 2000 varovaly před aktivitami německých neonacistů v článku Agresivita německých extremistů je na vzestupu. Ostatní deníky o aktivitách neonacistů začaly psát později (viz MfD: Neonacisté s létem ožili nebo Neonacisté ohrožují východ Německa a Právo: Němečtí neonacisté vytvářejí na východě zóny bez cizinců nebo Neonacisty vede tvrdší generace) Řešily především situaci ve

východním Německu, kde aktivity neonacistů vůči cizincům kulminovaly a neonacisté začali některé oblasti prohlašovat za „osvobozené“. Hospodářské noviny proto otiskly 10. srpna svou verzi článku z německého Handelsblattu, který se zabýval situací cizinců v jednom z regionů postižených zvýšenou aktivitou neonacistů.

Klíčovou rolí v německém boji proti neonacismu sehrała rasově motivovaná vražda Mosambičana, které se dopustila trojice naciskinheadů. Česká média se věnovala až jejím důsledkům (viz Právo: Po smrti černochoa německá policie udeřila) a soudnímu vyústění (viz například MfD: Doživotí za vraždu cizince a HN: Tvrdé tresty za rasistickou vraždu), přesto jí dala relativně velký prostor.

V létě začínají noviny psát i o odvetných akcích policie a soudů (viz např. Právo: Německá policie zatkla více než 100 neonacistů a LN: Německo bojuje s rasismem) v září přinesla všechna sledovaná média zprávu o postavení německé pobočky Blood & Honour mimo zákon a Lidové noviny přinášejí právu o policejním rozehnutí hudební akce této organizace. Později se deníky věnují i úvahám o zrušení NPD a následně i jejímu zrušení. Zároveň postupují i proti neonacistickému obsahu na internetu (viz HN: Berlín začal válku s fašisty na webu) Publicisté dávali v té době tvrdý přístup Německa k neonacistům jako příklad cesty, jakou by se měla ubírat i česká policie a justice (viz LN: Německá důslednost nám chybí nebo S neonacisty v Německu se nikdo nemazlí)

Mladá fronta DNES v lednu roku 2001 otiskla v článku informaci, že hostinští v Německu mají za povinnost hlásit srazy neonacistů (viz MfD: Hostinští hlásí srazy) V únoru informovala o nárůstu aktivit naciskinheadů v Sasku a o touze tamních úřadů zakázat jejich organizaci, v dubnu Hospodářské noviny přinesly zprávu, že organizace Skinheadi Saského Švýcarska byla postavena mimo zákon (viz HN: Sasko zakázalo skinheady působící i v Česku).

V Německu v roce 2001 podle Mladé fronty přibýlo v neonacistickém hnutí žen. A strana NDP si i přes snahu státu ji zakázat vydobyla silné postavení (viz Právo: Neonacisté táhli Berlínem) Právo přineslo dva materiály o provázanosti německých a českých naciskinheadů (viz Právo: Němečtí neonacisté posilují styky nebo České neonacisty zřejmě platí v ČR)

Mimo Německa si denní tisk všiml také situace v Rakousku, kde se krajně pravicová politická strana FPÖ s předsedou Jörgem Haiderem dostala do parlamentu. Pro neonacisty v Čechách to byl jeden z impulzů, které potřebovali, aby naplno rozvinuli svou snahu dostat se do vysoké politiky. Dění v Rakousku se proto přímo odráželo v aktivitách české naciskinheadské scény a

především organizace Národní aliance, která pořádala demonstrace na Haiderovu podporu.

V Hospodářských novinách převzatou zprávou z ČTK informovali 7. září 2000 o rakouské vládní zprávě o pravicovém extremismu, podle které se stále více objevují veřejná vystoupení, která podkopávají demokratické hodnoty.

Česká média si všímala také událostí na Slovensku, kde v roce 2000 došlo k rasově motivované vraždě Romky, matky osmi dětí (viz např. Právo: Útok na romskou rodinu v Žilině nepřežila matka) Hospodářské noviny na základě reakcí slovenského tisku porovnávají tuto rasově motivovanou vraždu k vraždě Mosambičana v Německu stěžují si, že slovenská justice není vůči naciskinheadům natolik rázná a že nepracuje tak rychle jako ta německá. (viz HN: Společnost je většinou k rasismu lhostejná)

Média také monitorovala nárůst ultrapravicového a neonacistického extremismu v Evropě. Hospodářské noviny a Mladá fronta informují o volebním úspěchu ultrapravicového Vlámského bloku v Belgii, Právo přineslo informace o nárůstu počtu naciskinheadů ve Švýcarsku. Hospodářské noviny tento problém pojaly komplexně v článku Extremisté jsou problém celé Evropy z 30. března 2000.

V květnu pak otiskly tři články, které se zabývaly situací na krajně pravicové scéně v Německu, Velké Británii a Francii. Nejednalo se však o zpravodajské texty, které by přinášely informace o dění v těchto zemích, ale spíše o rozsáhlé analýzy tamních poměrů z perspektivy spolupracovníků redakce, které navazovaly na dva dlouhé rozhovory s odborníky na pravicový extremismus.

4.2.5. Koncerty neonacistických kapel

Jak jsem již uvedl, němečtí neonacisté čelili ve sledovaném období tvrdým represivním opatřením ze strany policie. Odjížděli proto rádi na hudební akce do Česka, kde díky tomu opět přibýlo větších neonacistických koncertů se zahraniční účastí. Vystála otázka, jakým způsobem a s jak velkou razancí proti těmto shromážděním zasahovat.

O třech koncertech média informovala v roce 2000, většinou však šlo o krátké zpravodajské texty s informacemi, kde se koncert konal, jaké na něm zahrály hudební skupiny a kolik naciskinheadů se na něj sjelo. Policie na žádném z těchto koncertů nezasáhla, protože k tomu podle svých oficiálních prohlášení neměla důvod, naciskinheadi podle dostupných informací neporušili zákon. Deníky informovaly 18. 3. o koncertu skupiny Parabelum Rock v Chodově na Sokolovsku (MfD,

LN, Právo), 18. 9. o utajovaném hudebním večeru v Nových Hamrech (MfD) a 23. 10. o koncertu v Doubku u Říčan (MfD, Právo). Hospodářské noviny naciskinheadským koncertům v roce 2000 pozornost nevěnovaly.

O koncertech se však mnohem více psalo v následujícím roce, protože se na ně začali sjíždět naciskinheadi z celé Evropy, především z Německa. Koncerty v Kolečovicích v únoru (Lidové noviny) a ve Šlovicích v březnu (Právo, MfD) proběhly ještě za relativně malého zájmu médií, ovšem o dubnovém koncertu v Senohrabech informovala již všechna média. Televizní zpravodajové pořídili z akce velmi sugestivní videozáznam, na jehož základě se ministr vnitra Stanislav Gross vyjádřil pro přísnější postihy vůči účastníkům koncertů nacistických kapel. Následující koncert ve Strenicích (HN, LN, MfD) však opět proběhl bez policejního zásahu. Díky policejní aktivitě a mediální odezvě byly však některé akce neonacistů zrušeny – koncerty v Újezdě nad Lesy (HN, Právo, MfD) a v Krnově (MfD). A koncerty v Žiželicích na Lounsku (všechna sledovaná média) a v plzeňském Chicago klubu (Právo, LN, MfD) byly policií rozehnány. Další koncerty, o kterých média informovala, proběhly jen za policejní asistence – v červenci v Klatovech (MfD), v srpnu v Praze (MfD, LN) a v listopadu ve Šlapanicích (MfD).

4.2.6. Rasističtí skinheadi versus menšiny

Novináři se snaží o násilnostech, které vznikají mezi naciskinheady a romským etnikem, případně jinými menšinami, informovat věcně a zpravidla identifikují útočníky, kteří násilí vyvolali, již v titulku. Ovšem přesto se nedokázali zbavit jistých stereotypů při líčení násilností a výrazové prostředky jako „bitka“ či „šarvátká“, které vyvolávají dojem vzájemnosti střetu, používají občas i u případů, ve kterých šlo o jednostrannou agresi. (oba dva fenomény můžeme vidět například v článku Oldřicha Tichého: Asiáté se stali v herně terčem útoku, in: Mladý fronta DNES, 14. 6. 2001, str. 1) Vztah Romů a naciskinheadů je přitom popisován zjednodušeně bez širších souvislostí jako vztah dvou skupin obyvatelstva, od kterých se dá očekávat vzájemné fyzické napadání.

4.2.7. Další články

V článku Nová šance pro skinheady: namísto trestů poradny, který vyšel v Mladé frontě, se v rozsáhlém textu píše o možnostech soudců dávat mladistvým naciskinheadům za méně nebezpečné delikty alternativní tresty a umísťovat je do převýchovných center.

Mediální diskuze se rozběhla poté, co děkan Univerzity Karlovy zakázal přednášky politologa Zdeňka Zbořila, na které si v moderované diskuzi zval i představitele krajní české pravice, mimo jiné i neonacistu Filipa Vávru. Titulek Neonacista „učil“ na univerzitě v Lidových novinách, které o tomto případu informovaly jako první prostřednictvím Petra Koláře a Tomáše Menschika, byl podle mého názoru schválně nekorektní a měl vyvolat skandál. V publicistických textech se ozyvaly dva protichůdné argumenty – za prvé: v moderované diskuzi nemá neonacista možnost ovlivnit vysokoškolsky vzdělané lidi a pro ně je přínosné, když se s takovým člověkem setkají, a za druhé: už jen přítomnost neonacisty na akademické půdě legitimizuje jeho názory a zvedá prestiž celému hnutí. Více se novináři přikláněli k druhému stanovisku.

Mladá fronta DNES otiskla dva materiály, který popisovaly obtíže, se kterými je spojené vystoupení z neonacistické organizace. Bývalý naciskinhead je považován za zrádce a je bezprostředně ohrožen na zdraví, především pokud v organizaci zastával vyšší funkci (viz MÍD: Skinhead aneb Cesta tam a zase zpátky a Být odpadlíkem může být nebezpečné)

Zazněly i hlasy, které nesouhlasili s represivními zásahy vůči naciskinheadům a navrhovaly spíše prevenci (viz HN: Neonacismus se nezničí represí)

V roce 2001 se také v Hospodářských novinách objevily informace o existenci materiálů teroristické organizace Combat 18, které radily naciskinheadům, jak se chovat v případě, že jsou zatčeni policií.

5. MEDIÁLNÍ OBRAZ SKINHEADS V ČESKÉM DENNÍM TISKU

5.1. Skinhead rovná se neonacista

Mediální pozornost je v denním tisku věnována téměř výhradně neonacistické odnoži subkultury skinheads a její ostatní směry jsou opomíjeny. Toto zjištění bylo očekávatelné vzhledem k tomu, že v devadesátých letech se vyprofilovala především ultrapravicová a rasistická scéna a apolitických či levicově smýšlejících skinheadů přibývalo postupně a pomalejším tempem; k jejich prudkému nárůstu došlo až v roce 2001, kdy se do republiky masově rozšířil hudební styl ska.

Navíc naciskinheads byly pro média od počátku zajímavější skupinou, protože jejich vystupování a jednání dávalo vzniknout událostem, o kterých mohla média informovat. Zpravodajství, které v denním tisku převažuje nad publicistikou, má totiž především funkci informační a definiční a snaží se bez prodlení zachytit, popsat a předat aktuální události. (Osvaldová 2001) Rasističtí skinheadi vytvářeli větší množství událostí než ti nerasističtí tím, že se organizovali, pořádali pochody a průvody, měli politické ambice, násilně se chovali k menšinám a dalšími způsoby porušovali zákon.

Již sám fakt, že naciskinheadi jsou jedinou částí subkultury, které je zde dán prostor, a ostatní názorové směry jsou opomíjeny, vytváří v příjemci mediálního sdělení dojem, že ani neexistují, a následně si pod obecným pojmenováním „skinheadi“ zástupně představí pouze jednu sekci subkultury.

Ve velkém množství článků ve všech sledovaných denících navíc nalezneme z perspektivy autora automatické spojování slov skinhead a skin se slovy nacionalista, neonacista či neofašista, aniž by byly nějak významově odlišitelná, leckde se dají považovat za synonyma nebo za slova s velmi podobným významem a také s podobnou konotací. (např. článek o kampani *Be kind to your local nazi* vyšel v *Mladé frontě* pod titulkem *Kampaň chce zesměšnit skinheady*)

Mezi neonacisty a skinheady jsou podle médií jen nepatrné rozdíly. Neonacisté jsou podle médií dospělí lidé s vyprofilovaným názorem, kteří jsou politicky aktivní a organizovaní, zatímco skinheadi jsou jejich pouliční neorganizovanou silou. Jsou tedy více spjatí se subkulturními projevy – oblékáním, účesem a zálibami. Zpravidla se jedná o velmi mladé jedince, kteří hledají své místo ve společnosti a zvolili si špatné vzory, o to více a s větší razancí se jim však chtějí přiblížit (viz MfD: *Přichází nová generace skinů* nebo *Zbořil: Ti nejmladší chtějí ukázat příslušnost k hnutí*)

Někdy bývali za skinheady dokonce označováni i příznivci klerofašistických pravicových spolků (HSJ a NOV) v článkách, které popisují jejich demonstrace proti vstupu České republiky do NATO a do Evropské unie.

I v článkách, které nepojednávají prakticky o skinheadské subkultuře můžeme najít narážky na ni, mnohdy v přímých řečech zpovídaných lidí. Většinou v jedné či dvou větách označí zástupně slovem „skinheadi“ českou neonacistickou scénu. Například: „Šestadvacitiletý Khan je jedním z mála cizinců, který si nestěžuje na tuzemský rasismus. "Za tři roky jsem nepotkal skinheady; Češi mi až dosud pomáhali, takže si nemůžu stěžovat," říká s úsměvem.“ (HORÁK, Ivo: V Brně sní mladík sen o svobodném kašmíru, in: Lidové noviny, 24. 8. 2000, str. 4)

Dá se logicky vyvodit, že roky aktivního působení naciskinheadů v České republice, a zároveň jejich pečlivá, leč zkreslená mediální reprodukce vytvořila v běžné, nezasvěcené populaci iluzi, že mezi slovy skinhead a neonacista je rovnítko. A běžní lidé v případě, že promluví v novinách, opět posilují tento zažitý trend.

Články, které by pojednávaly o apolitických či levicových skinheadech, se v denním tisku prakticky nevyskytují. Jedinou výjimkou je zmínka v článku Tomáše Poláčka Na "sedmičce" se hraje za pohled na Hradčany ze 3. strany pražské přílohy Mladé fronty z 9. října 2000 : „Svou současnou linii dodržuje klub pro 200 lidí od roku 1991. Tehdy se stal útočištěm všech, kteří od muziky očekávají hlavně extrémní nářez a nekompromisní názor. I dnes je zařízením, jemuž by se měli sparťanští hooligans či finančníci měnového fondu vyhnout. Zdejší štamgasti, hlavně squatteři, radikální ekologové, pankáči anebo protirasističtí skinheadi, by je chlebem a solí neuvítali. "Já si svých hostů vážím," říká Kučera. "Nejsou to konfliktní lidé, kteří by se rvali kvůli ženským jako někde na diskotéce."“

Zde autor označuje skupinu skinheadů jako protirasistickou, jedná se o příznivce iniciativy S.H.A.R.P. nebo o apolitické skinheady, kteří poslouchají hudbu ska a často se proto vyskytují v klubu 007, o kterém pojednával článek.

Další skinheadský proud - kališníci - byl v médiích vzpomenut také jen v malém počtu textů. Hospodářské noviny jmenovaly Vlasteneckou ligu v doplňkovém textu o pravicových a nacionalistických organizacích a napsaly o ní, že je organizací, kterou ministerstvo vnitra nepovažuje za extremistickou. Mladá fronta DNES pak informovala o kališnicích v souvislosti s pietní akcí (viz: MfD: Tři vzpomínky na Husa měly pietní ráz)

5.2. Kvantita článků o subkultuře skinheads

Rok	Mladá fronta DNES	Lidové noviny	Hospodářské noviny	Právo
2000	154	55	33	65
2001	148	46	23	81

Zdroj: archiv Newton – vybrané články týkající se primárně subkultury skinheads

Ze sledovaného vzorku novin s denní periodicitou nejvíce článků souvisejících s fenoménem skinheads vytiskla Mladá fronta Dnes, na jejích stránkách v roce 2000 vyšlo 154 a v roce 2001 xxx článků, které měly přímou souvislost se skinheadskou subkulturou a jejími vnějšími projevy, dohromady tedy xxx článků. Musíme však vzít v potaz, že v tomto deníku často zaznamenají určitou událost v regionální příloze a zároveň dalším článkem v plášti a ve snaze o zevrubné zpracování tématu je zde obvyklou praxí také navázání několika menších tematických článků uvnitř listu na články z titulních stran. Díky těmto redakčním postupům je proto počet článků mnohem vyšší než u ostatních periodik.

Nejméně se fenoménem skinheads zabývaly Hospodářské noviny, a to navíc velkou část článků tvořily krátké texty převzaté ze servisu České tiskové kanceláře; vzhledem k specifitějšímu zaměření listu na ekonomiku je to však pochopitelné.

6. MEDIÁLNÍ OBRAZ V ČESKÉ ČASOPISECKÉ PRODUKCI

6.1. Časopisy mají prostor pojmout subkulturu skinheads v souvislostech

Zatímco denní tisk se primárně věnuje událostem, média s týdenní a delší periodicitou události spíše dokreslují, komentují a zasazují do společenského kontextu. Výjimku tvoří časopis Týden, který poměrně hodně akcentuje zpravodajskou složku. Ostatní časopisy, kterými se zde budu zabývat, dávají velký prostor publicistice a k fenoménu skinheads zaujímají jasné stanovisko.

Ve většině materiálů se také zabývají naciskinheadskou odnoží subkultury a pro zjednodušení se drží stejného mediálního stereotypu jako deníky. Na subkulturu skinheads se však snaží dívat v souvislostech a věnují prostor i její historii a vývoji. Mluví se v nich i o existenci scény nerasistických skinheadů v Česku, tu však pro absenci výraznějších, mediálně zajímavých vnějších projevů novináři často bagatelizují.

6.2. Reflex

6.2.1. Série rozsáhlých tématických článků, vesměs z pera Jiřího X. Doležala

Týdeník Reflex se snaží informovat o aktivitách lidí pohybujících se na české ultrapravicové a neonacistické scéně často, především prostřednictvím svého redaktora Jiřího X. Doležala, který vůči ní vystupuje razantně odmítavým způsobem a který se tématice neonacismu v České republice věnuje systematicky.

Doležal se v rámci skinheadské subkultury sám po nějaký čas pohyboval. Na začátku 90. let, kdy hledal sám sebe a svoje místo ve společnosti, sám inklinoval k Vlastenecké frontě. To se dozvídáme mimo jiné i z článku Causa Jiří Doležal od Tomáše Feřtka, který vyšel v Reflexu 6. dubna 2000 na straně 26: „Jeho alkoholické období se krylo s obdobím skinského kostýmu. Tedy s lety 1991 a 1992. Chodil po ulicích s velkou černou dogou, pistolí za pasem, a pokud se napil, byl otravně dotěrný a agresivní.“

Společně s Vladimírem Francem se v té době Doležal snažil ze skinheadských part vytvořit apolitické a společnosti prospěšné disciplinované jednotky pro dohled nad pořádkem v oblastech s vysokou kriminalitou, což se jim však nepovedlo.

Doležal se však o subkulturu skinheads nepřestal zajímat a má proto v tomto směru řadu znalostí. „Fashos tu nechceme byla písnička skupiny Orlík v dobách, kdy to ještě vypadalo, že ze vznikajícího skinheadského hnutí se mohou vyklubat původní skinheadi (na původním skinheadském hnutí a jeho filosofii není nic špatného - bohužel ji prakticky žádní skinheadi v

Čechách nepraktikují),“ píše ve svém článku Faschos tu nechceme! z 27. července roku 2000, Reflex, str. 14.

V tomto článku přiznává, že o subkultuře skinheads a jejím vývoji má přehled, přesto se však i on vědomě drží zkreslené a zažité představy o subkultuře skinheads a slovo skinhead používá v článcích ze sledovaného období jako synonymum pro neonacistu. Zdá se, že je pro něj jednodušší zaujmout zkreslený a zobecňující pohled na skinheads jako na rasisty; v citované větě navíc marginalizuje kvantitu a aktivity nerasistických skinheadů v České republice.

V dotyčném článku vyjadřuje také osobní uspokojení nad tím, že olomoučtí ultrapravicoví skinheadi, kteří napadali své spoluobčany, se dočkali z pohledu autora relativně adekvátního soudního potrestání. V roli bojovníka proti nacifikaci společnosti vystupuje prakticky v každém ze svých článků na dané téma. Snaží se mapovat vnější projevy a aktivity krajní pravice, analyzovat je a zařazovat do širšího socio-kulturního kontextu, přičemž na ně pohlíží ze svého silně subjektivního pohledu, a proto jsou články často vůči naciskinheadům dehonestující.

Nejdál zřejmě Doležal zašel v článku Božíčku, hajlíček! ze 48. stránky Reflexu vydaného 16. listopadu 2000, kde naznačuje, že neonacisté (nebo alespoň část jejich hnutí) jsou ve skutečnosti sexuálními devianty. Opírá se o informace z internetových serverů, na kterých vedle národovecké ideologie našel také homosexuální pornografii s různými neobvyklými praktikami jakými jsou sado-maso, svazování, ponižování a fetiš týkající se vojenských uniform, latexu, plynových masek či oblečení z gumy.

V závěru článku, který se ultrapravicovým skinheadům posmívá, však varuje, že i kdyby se prokázalo, že velká část neonacistů si díky své aktivitě v extremistickém hnutí ukájí své sexuální touhy, nemění to nic na jejich společenské nebezpečnosti. „Ultrapravice není díky tomu, že nyní víme, o co se u mnoha z nich vlastně jedná, o nic méně nebezpečná. Je jedno, jestli skini masakrují lidi z důvodů politického přesvědčení, anebo proto, že jsou úchylní.“ (DOLEŽAL, Jiří X.: Božíčku, hajlíček!, in: Reflex, 16.11.2000, str. 48)

Další rozsahem větší Doležalův článek nese název Nic než nácek a vyšel v Reflexu 22. března 2001 na straně 6. Reportážním stylem zachycuje jedno z prvních veřejných vystoupení nově vzniklého politického subjektu – Národně sociálního bloku, na základě vlastních poznatků a empirií varuje, že NSB je platforma pro integraci neonacistů ze zakázané Národní aliance a z ilegálního Národního odporu do vysoké politiky. Navrhuje, aby i proti nové neonacistické politické síle bylo použito represivních prostředků, kterými stát disponuje.

Stylistickými prostředky autor naznačuje, že neonacistickými skinheady a jejich organizacemi pohrdá: „Našel jsem policejního důstojníka, který velel policistům, co nácky hlídali, a zeptal se, jak daleko k hloučku nácků můžu, abych nebyl "účastníkem demonstrace". Neměl jsem strach – jablonecká policie se připravila, v centru města jsem již před hodinou zahlédl policejní těžkooděnce a věřím, že by jakýkoli násilný projev nácků dokázali rychle paralyzovat. Nechtěl jsem ale jít k hloučku z jiných důvodů – když se člověk musí brodit splašky, tak má mít holínky a ty já v šatníku nemám. Takže když fotím nácky, беру si teleobjektiv.“ Nebo: „Došli na jablonecké Mírové náměstí, které je veliké a prostorné, a když se na tu skupinu člověk podíval prostým okem, vypadali na obří ploše náměstí dost uboze. Náměstí bylo hlídané policií, ale nikoliv uzavřené – i ti jablonečtí občané, kteří se přišli podívat čistě ze zvědavosti, instinktivně cítili, že k tomu hloučku je jaksi nehygienické se přibližovat.“ (DOLEŽAL, Jiří X.: Nic než nácek, in: Reflex, 22.3.2001, str. 6)

Ve svém dalším článku, který se týká prvomájových demonstrací v roce 2001, si pochvaluje profesionální přístup policie, díky němuž nedošlo k masivním násilnostem mezi demonstranty z řad autonomní levé scény a ultrapravicových naciskinheadů. (DOLEŽAL, Jiří X.: Krveprolití nebylo!, in: Reflex, 10.5.2001, str. 6)

Velký prostor dostala reflexe subkultury skinheads v Reflexu 7. června 2001, kdy vyšlo několik materiálů pojednávajících nejen o rasistické odnoži subkultury. Článek politologa a sociologa Miroslava Mareše, kterého Reflex oslovil, přinesl obšírné informace i o historii a vývoji subkultury. Do časopisu se tedy dostaly fundované informace od odborníka na danou problematiku, které podávají obraz subkultury jako celku a popisují ji jako složitý a komplexní společenský fenomén.

„Skinheadské kořeny je nutné hledat daleko od české kotliny, v zemi hrdého Albionu konce šedesátých let. Z Velké Británie poválečný svět přebíral řadu subkultur i hudebně životních stylů, po určité době trendy od Temže většinou dorazily i do naší zeměpisné oblasti. Nejinak tomu bylo i u skinheads – i když do Česka byla tato subkultura importována po dlouhotrvajícím vývoji na Západě.“ (MAREŠ, Miroslav: Trendy od Temže, in: Reflex, 7.6.2001, str. 35)

Ve svém článku se Mareš také věnuje zrodu skinheadské subkultury na území České republiky, radikalizaci části hnutí a popisuje principy fungování ultrapravicového směru skinheads a pokouší se nastínit moderní trendy, kterými tato scéna prochází v současnosti.

Na jeho dlouhý text navazuje Jiří X. Doležal článkem Krajní pravice, který pojednává především

o tehdejší situaci na ultrapravicové scéně a o integračních snahách neonacistů ze zakázané Národní aliance a z Národního odporu do nového politického subjektu – Národně sociálního bloku. Zároveň lituje, že vznik NSB proběhl bez pozornosti médií, protože ta si více všímala akce levicových extremistů.

„3. BŘEZEN 2001 - DEN SJEDNOCENÍ NACIONALISTICKÝCH SIL. Tenhle den udělali levicovní extremisté před Edenem takový brajgl, že náckové vypadali jako beránci. Psalo se o výtržnostech anarchistů a nikoho v médiích nenapadlo, že se zde děje cosi, co sami náckové vidí následovně: Tento den se jistě, bez jakékoliv nadsázky, zapíše do srdcí a myslí všech skutečných vlastenců. Tohoto dne na v pořadí již sedmém sjezdu Vlastenecké republikánské strany (nyní již Národně sociálního bloku) vyvrcholil dlouhodobý integrační proces českých nacionálních sil. Naše dřívější roztržštěnost a vzájemné rozpory, které nahrávaly jen a jen našim společným nepřítelům, se změnily v pevnou jednotu. Chaos, osobní antipatie, neochota ke spolupráci, ideová rozpolcenost, to vše je již díky Prozřetelnosti mrtvé a namísto toho pozvolna nastupuje disciplína, organizovanost a řád.“ (DOLEŽAL, Jiří X.: Krajiní pravice, in: Reflex, 7.6.2001, str. 42)

Proti NSB Doležal v textu ostře vystupuje a doporučuje kompetentním úřadům zákaz jeho činnosti. V závěru textu Doležal volá po změně některých zákonů, aby mohl být boj proti pravicovému extremismu účinnější a jednodušší. Navrhuje, že by se měl zjednodušit vstup policie na soukromou oslavu nebo na soukromý pozemek, pokud existuje důvodné podezření, že na něm probíhá koncert neonacistických kapel a dochází zde k porušování zákonů. Také by se mu líbilo, kdyby byli násilné trestné činy lidí, kteří byli opakovaně lustrováni na neonacistickém koncertě či demonstraci, automaticky považované za rasově motivované, pokud byly spáchány na romské či jiné etnické minoritě.

V líčení situace okolo nedávno vzniknuvšího Národně socialistického bloku pokračuje Doležal rozhovorem s jeho předsedou Janem Kopalem, který dříve působil v SPR-RSČ a VRS. Článek Zakázat skinheads v Čechách je opět, jak je to u materiálů J.X. Doležala běžné, velmi výrazně subjektivně zabarven. Z rozhovoru obou mužů je cítit vzájemné nepřátelství, vzájemné osočování se a řevnivost. Rozhovor je vedený velmi útočným způsobem; pro ilustraci může posloužit například tato ukázka: „Doležal: Jak je možné, že na vaší demonstraci trpíte porušování zákonů a ilegální prodej? Kopal: Pan Vávra tam prodával cosi, co je soukromou iniciativou jednoho z členů - tam není žádné nedovolené podnikání. Nejde o žádný nezdaněný zisk.“ (DOLEŽAL, Jiří

X.: Zakázat skinheads v Čechách, in: Reflex, 7.6.2001, str. 48)

O měsíc později se k témuž tématu a k témuž požadavku na přísný postih NSB ze strany úřadů Doležal vrací v článku Na co čeká státní zástupce?, ve kterém se věnuje především čtenářské odezvě na zásadní materiál o NSB. V úvodu článku a poté znovu i v jeho závěru si stěžuje na to, že žádné státní zastupitelství ještě nevede proti NSB trestní stíhání za porušení paragrafu 260, ale s radostí kvituje, že pět členů vedení NSB na demonstraci v Liberci zajistila policie poté, co se pokusili zapálit portrét tehdejšího prezidenta Václava Havla.

Následně děkuje čtenářům za jejich zájem a za dopisy, které do redakce zaslali. „Po uveřejnění přílohy o skinech jsem dostal snad dvě stě povzbuzujících dopisů, SMS a e-mailů. Nadchlo mne, že lidi nácky OPRAVDU NEMAJÍ RÁDI a nárůst jejich aktivit znepokojuje skutečně stovky lidí z celé republiky včetně skinuprostých lokalit.“ (DOLEŽAL, Jiří X.: Na co čeká státní zástupce?, in: Reflex, 28.6.2001, str. 6)

Ovšem plynule přechází také k negativním reakcím a výhrůžkám, které přicházeli především od ultrapravicových skinheadů poté, co Vlastenecká fronta ve svém Zpravodaji zveřejnila jeho adresu a telefonní číslo. Nakonec se dostává k tomu nejdůležitějšímu a věnuje se novinám Náchodský Nečas, které vydal NSB. Tiskovinu, která kompromituje některé členy NSB, Doležalovi zaslal jeden ze čtenářů.

Když se situace okolo NSB po několika měsících změnila, vyšel Doležalovi článek Zprava dobrý, který již byl k dalším aktivitám dotyčného politického subjektu značně skeptický: „Donedávna nejnebezpečnější součást naší extrémní pravice – NSB – je v rozpadu, stát alespoň v Čechách dal jasně najevo, že ji nezaregistruje. A úřady vyšetřují, nakolik vyvodí z činnosti předáků NSB trestní důsledky.“ (DOLEŽAL, Jiří X.: Zprava dobrý, in: Reflex, 6.9.2001, str. 28)

Doležal však kvůli tomu nepolevuje v osobním nasazení a v tomtéž článku přináší informace o aktivitách anonymních neonacistů na internetových serverech a také zprávy o radikální činnosti Republikánské mládeže na severu Moravy.

6.2.2. Ostatní články v Reflexu

Téma krajní pravice pro magazín systematicky zpracovával Jiří X. Doležal, ale také další redaktori Reflexu psali články týkající se skinheadské subkultury; časopis například dokázal zachytit situaci na neonacistické scéně v sousedním Německu díky příspěvkům Rudolfa Strobingera.

Olga Myslivečková informovala o aféře, kterou rozpoutal vysokoškolský pedagog Zdeněk Zbořil, který si na své přednášky o pravicovém extremismu zval lidi zastávající vysoké funkce v problematičtých nacionalistických a neonacistických organizacích. Myslivečková však narozdíl od mnoha svých kolegů Zbořila ve svém článku spíše obhajovala: „Univerzita Karlova ráda připomíná, že studovat na jejích fakultách nemůže každý. Ke studiu jsou vybíráni nadprůměrně inteligentní a přemýšliví mladí lidé. Kritika praktické konfrontace s extremistou, navíc pod "dozorem" pedagoga, svědčí až o urážlivé nedůvěře a podceňování mladých lidí.“ (MYSLIVEČKOVÁ, Olga: Extremisté znesvětili akademickou půdu, in: Reflex, 10.5.2001, str. 14) Problém viděla především v tom, že akademická půda je pro mnoho vzdělaných lidí svatá a nedotknutelná. Pro ilustraci uvedla autorka názory lidí působících ve školském systému jiných zemí, mnozí se však k nápadu pozvat na vysokoškolskou přednášku neonacistu stavěli značně rezervovaně.

Ke slovu se v Reflexu ještě jednou dostal politolog Miroslav Mareš, autor rozsáhlého materiálu o subkultuře skinheads nazvaného Trendy od Temže, tentokrát v roli soudního znalce na problematiku extremistických hnutí. V rozhovoru se společně s novinářem Bohumilem Pečinkou dotknuly i tématu ultrapravicových skinheads. Zajímavé je, že Mareš v rozhovoru zpochybnil oficiální statistiky ministerstva vnitra: „Pečinka: Kolik reálně existuje aktivních představitelů krajní pravice a levice? Mareš: Desítky organizací jsou samozřejmě fiktivní nebo mají dva tři členy, kteří na koleně vydávají časopis a rozesílají různé letáky. Oficiální policejní statistiky hovoří o šesti tisícovkách skinheads v České republice. Myslím, že jich je zhruba o polovinu méně a jsou v tom započítáni i kluci, kteří si občas nasadí bombera a martensky a jdou na koncert. Skutečná členská základna čítá maximálně 500 lidí a tvrdé nacistické jádro netvoří ani 100 lidí.“ (PEČINKA, Bohumil: Srp, kladivo, hákový kříž a antiglobalisté, in: Reflex, 4.10.2001, str.)

Po rasově motivované vraždě ve Svitavách napsal Stanislav Červinka jr. článek Dost bylo Bomberů. Tento krátký text, který vyšel v Reflexu 9.8.2001 na straně 13, byl silně subjektivní a požadoval poněkud naivně a hyperbolickou formou zákaz nošení bomberů, leteckých bund, které sám autor považuje za symboly novodobého nacismu.

V textu o bývalém romském boxerovi, který si otevřel vlastní boxerskou školu, najdeme tuto větu: „V dnešní době není bezpečno na ulicích. Kluci se učí boxovat proto, aby se ubránili. A pokud sem přišel agresivní kluk, tak v tomhle kolektivu za půl roku zjistí, že je úplně jinej. Ví, že

něco umí, že sportuje, a to ho změní. Takže je to naopak - pomůže slabšímu. Nestalo se za celou tu dobu, že by některý z mých kluků, Rom nebo bílý, někoho na ulici zbil. Vždyť k nám chodí i skiní! Trénují u nás, nevěříte? Opravdu!" (Pavel Kovář: Recepty, in: Reflex, 24.2.2000, str. 22)

Z faktu, že boxerská škola je situována na pražském Žižkově, kde se tradičně vyskytuje dostatek nerasistických skinheadů, můžeme vyvozovat, že majitel školy mluví nevědomky o nich. Osoby aktivní v neonacistickém hnutí by totiž trénovat box k Romovi nešli. Bývalý boxer a trenér to však zřejmě netuší a fakt, že k němu chodí i skinheadi, považuje za kuriozitu.

Další text, který již prokazatelně poukazuje na nerasistické skinheady, není redakčním článkem. Na konci června 2001 vyšla v Reflexu pozvánka na 7. anti-society fest, na kterém vystoupily mimo jiné také kapely hlásící se k nerasistické a antifašistické části skinheadské subkultury (např. švédští Perkele, němečtí Loikaemia a britskočeští The Chancers). V kolonce Historie se zde objevuje slovo skinhead, na rozdíl od většiny příspěvků v médiích, zde označuje původního nerasistického člena subkultury: „Štěpán Málek, zpěvák skupiny N.V.Ú., která za touto přehlídkou organizačně stojí, tvrdí: "Spoustu pohodový muziky ve stylech punk, ska, psychobilly, hardcore apod., nevyjímaje ani řadu kapel z ciziny." Jeho kolega, bubeník Jiří Franc, ještě doplňuje: "Spojení různých stylů a lidí, kterým jde o společnou věc: sjednocení v boji proti fašismu a rasismu, naladění se na společnou vlnu, ať už je někdo punker, nebo skinhead – o tomhle všem náš festák byl a je a nikdy tomu nebude jinak!" (autor neuveden: 7. anti-society fest, in: Reflex, 21.6. 2001, str. 12)

6.3. Týden

V týdeníku Týden se také redaktoři pro zjednodušení drží zažitě představy o hnutí skinheads, a pojem skinhead tedy slouží jako pojmenování pravicově orientovaného a rasisticky smýšlejícího člověka. Velkou pozornost věnuje časopis české ultrapravicové scéně, kterou poměrně často na velkém prostoru mapuje zpravodajskými texty a reportážemi. Díky svému kosmopolitnímu zaměření přinesl Týden i informace o aktivitách neonacistů i v jiných zemích Evropy (Německo, Francie, Rusko). Tématice pravicové odnože subkultury skinheads se věnuje především trojice autorů: Rebeka Křižanová, Karel Vrána a Jan Hrbáček.

Redaktoři týdeníku nevystupují ve svých textech vůči skinheadské subkultuře a společenským jevům, které s ní souvisejí, s jasným a opakovaně proklamovaným stanoviskem. Subjektivní přístup k fenoménu zde najdeme pouze ve dvou krátkých glosách podepsaných redakční zkratkou

-mafy-. V článku Už od příště (in: Týden, 17. 4. 2001, str. 15) reaguje autor na absenci policejního zásahu na koncertě naciskinheadských hudebních skupin v Senohrabech a prohlášení ministra Grosse považuje za populismus a naznačuje, že policie s naciskinheady sympatizuje. V dalším článku Poznat zakázáno (in: Týden, 30. 4. 2001, str. 13) se pozastavuje nad zrušením vysokoškolského semináře politologa Zdeňka Zbořila kvůli pozvání neonacisty Filipa Vávry jako hosta do diskuze. Jinak přináší Týden informace o dění na skinheadské scéně prostřednictvím víceméně věcných zpráv a reportáží.

Článek Rebecky Křižanové Restaurace po útoku skinů zkrachovala, který vyšel v Týdnu se zabývá vývojem případu násilného vniknutí zhruba padesátky rasistických skinheadů na romskou zábavu do českobudějovické restaurace Modrá hvězda, když podle očitých svědků. Zabývá se především romskou komunitou a její reakcí na násilný útok, kterému musela čelit, otázkou emigrace a podivnému přístupu policie k případu. O neprofesionálních praktikách policistů při výsleších se vyjadřuje Rom, ale vzápětí jeho názor podporuje i neromská zaměstnankyně restaurace, což jeho výroku přidává na věrohodnosti. V závěru článku se autorka také pozastavuje nad faktem, že jihočeská policie vylučovala použití střelné zbraně a že diametrálně změnila názor, až když iniciativa HOST nechala vypracovat znalecký balistický posudek.

Týden pak přinesl reportáž z Karla Vrány (zkratka -kv-) z nepovolené demonstrace Národní aliance. Vrána zde líčí akci, které byl jako novinář svědkem na Václavském náměstí, ve čtenářovi vyvolává pocit napětí používáním krátkých vět, častých přímých řečí a přítomného času. Zvolenými výrazovými prostředky naznačuje, že s Národní aliancí nesympatizuje a že jakkoli se chovají její členové a příznivci organizovaně a společensky nezávadně, zůstávají dále neonacistickými násilníky: „Z řečníště spílá šéf aliance Vladimír Skoupý prezidentu Václavu Havlovi do parazitů, na které "taky jednou dojde". "Jsme to právě my, kteří svrheme jednou tento režim," dodává za nevšimavé asistence policie. Jeho slova vzbudí bouřlivé ovace. Skinheadi se snaží neprovokovat, zvyk je však železná košile, takže někteří z nich vymrští pravou ruku k nacistickému pozdravu. Další řečníci dští oheň a síru na Spojené státy a Izrael, které po dle jejich názoru znásilňují svět.“ (VRÁNA, Karel: Skini hajlovali, anarchisti na ně pokřikovali, in: Týden, 28. 2. 2000, str. 20)

Na reportáž z neonacistické demonstrace, která měla ukázat podporu rakouskému politikovi Jörgu Haiderovi, navazuje další text Michala Janaty, který se věnuje obecněji otázce extremismu, a to jak pravicového, tak levicového. V souvislosti s krajně pravicovou scénou zmiňuje volební

úspěch strany Jorga Haidera v Rakousku a snahu českých ultrapravicových extremistů sjednotit se v podobně silný politický subjekt. Jako odborník na politický extremismus zde vystupuje politolog Jan Charvát. Ten cítí rozdíl mezi skinheadem a politicky aktivním ultrapravičákem.

„Příslušnost ke skinheadům není příslušností ke hnutí, jak se u nás velmi často mylně uvádí.. Skinheadi nejsou hnutím, ale jak sami říkají – kultem, přijetím určitého životního stylu, přijetím přísných pravidel. Dříve se identifikovali s určitým způsobem života, koncerty a podobně. Po polovině 90. let dochází k posunu: neonacisté navazují kontakty s ultranacionalistickými stranami v Evropě a potlačují ve svých veřejných projevech rasismus. Nevzdávají se ale hesla síla, pořádek, jednota," říká Jan Charvát z Institutu politologie.“ (JANATA, Michal: Skrytá temná síla, in: Týden, 28.2.2000, str. 20)

Charvát zde považuje za nezbytné vysvětlit rozdíl mezi subkulturou, tedy určitým společenstvím lidí s podobnými zájmy a s podobným životním stylem, kteří k sobě cítí určité pouto, a hnutím, které považuje za společenství lidí s podobnými politickými názory. Skinheads spadají podle něj do první kategorie a označovat příslušníky neonacistických politických spolků jako skinheady považuje za věčnou chybu. Pojem skinheads podle jeho vymezení by tak náležel pouze nerasistickým apolitickým skinheadům, případně také rasistickým skinheadům v době, kdy se neorganizovali do politických seskupení.

Další materiál se opět věnuje Národní alianci. Rebeka Křížanová se jí věnuje v článku, který byl otištěn v době, kdy tuto organizaci rozpustilo ministerstvo vnitra a strana se proti jeho rozhodnutí odvolala k soudu. Název článku Neonacisté zakládají stranu se mi proto zdá poněkud nevhodný a zavádějící.

Křížanová nechává v článku mluvit příslušníka Národní aliance, ovšem jeho tvrzení vzápětí relativizuje tvrzením, že během rozhovoru s ní porušil zákon: „V telefonickém rozhovoru pak rozebíral teorie jak vystřižené z předválečné antisemitské a fašistické literatury. S odkazem na britského autora Davida Irvinga, který ve svých dílech předestírá "zaručené" argumenty pro tvrzení, že za války nezemřelo šest milionů Židů, pak opakovaně zpochybnil holocaust. "To ale říkám jen vám, protože za to by mě zavřeli. Pochopte, mám teď přítelkyni, hledáme si byt. Opravdu nerad bych šel do vězení," řekl, když si uvědomil, jak se nechal unést.“ (KŘÍŽANOVÁ, Rebeka: Neonacisté zakládají stranu, in: Týden, 10.4.2000, str. 22) Autorka dále cituje odborníky na politický extremismus a ti se shodují, že Národní aliance je neonacistickou organizací.

Další text Karla Vrány je opět reportáží z demonstrace Národní aliance, tentokrát v Jihlavě, kde jejich aktivitu sledoval společně se členy sdružení HOST. Vrána si s textem hraje, jako mezititulky používá citace z textů skupiny Orlik, opět používá mnoho přímých řečí a vše vypráví v přítomném čase. Protestní pochod neonacistů vidí svým pohledem; své názory na neonacisty však neformuluje přímo, ale prostřednictvím stylistických prostředků, znatelné je to například v pasáži, kde neonacisty přirovnává ke skautům a zesměšňuje mluvený projev jednoho z jejich vůdců: „Hoši v klidu pojídají své chleby s řízkou (že by maminka připravila svačinu na výlet?), kamarádství z nich přímo sálá. Nebýt vyholených hlav a bomberů, zdálo by se, že jde o přestárlé skauty, kteří přijeli poznávat krásy Českomoravské vysočiny. Před patnáctou hodinou zavelí Michal Podolák ze zemského vedení Národní aliance: "Takže chlupci, seřadíme se do čtyřřadů před nádražím." Posléze pokračuje: "Takže vás tady vítám. Takže teď půjdeme na náměstí, takže se už konečně seřadíme, abysme nevypadali jako ta anarchistická lůza. Takže jdeme!"“ (VRÁNA, Karel: Všechny vás zabijeme, in: Týden, 2.5.2000, str. 40) V průběhu textu však autor naciskem uráží ještě mnohokrát – tvrdí, že mají „rozeřvané adolescentní obličej se stopami akné“, jejich projevy označuje jako „řečnická cvičení“ apod.

V článku se také objevuje zmínka o existenci nerasistických skinheadů: „K aktivistům HOST se připojuje mladší skinhead. Jmenuje se Radim a s neonacisty nemá nic společného. Jak sám tvrdí, je snad jediný pravověrný skin v České republice. Nesnáší fašismus, neonacismus, sexismus, rasismus, pojídání masa, alkohol, drogy, cigarety a levičáky. Od neonacistů si za poslední tři roky vykoledoval dvě nakládačky.“ (VRÁNA, Karel: Všechny vás zabijeme, in: Týden, 2.5.2000, str. 40) Vrána však tuto epizodu nijak nerozvíjí a k nerasistické odnoži skinheadské subkultury nepodává žádné podrobnější informace. Jen v závěru nerasistického skinheada Radima ještě cituje, když se posmívá neonacistovi, který ho slovně inzultuje, že je bojovníkem za čistou rasu, a přitom má na sobě tričko černošské firmy; zřejmě tím myslel boxerskou značku Lonsdale.

Text Jana Hrbáčka Nic než extremismus opět pojednává obsáhle o otázce extremismu. Zdrojem informací je mu vládní zpráva o extremismu, kterou analyzuje. Věnuje se především organizacím na krajním pravém a krajním levém pólu, jejich charakteristice a jejich vnějším projevům. O subkultuře skinheads zde zazní: „Zajímavým faktem je, že v pravicových "bojůvkách" začali působit lidé vyššího věku, a dokonce vysokoškolsky vzdělaní. Členskou základnu už netvoří výhradně skinheadi. "Většina skinheadů není v ČR vůbec organizována, trestné činy jsou často dílem osamělých jedinců," konstatovali odborníci.“ (HRBÁČEK, Jan: Nic než extremismus, in:

Týden, 17.7.2000, str. 28) Vládní odborníci tedy skinheads považují za subkulturu, která vyznává určitý životní styl a politickým projevům se spíše vyhýbá.

Další text ze strany 16 v Týdnu z 28. srpna 2000 nese podobný název jako předchozí článek – jmenuje se Nic než nácek a spolupracovali na něm Karel Vrána a Jan Hrbáček. Celý text pojednává o osobě Tomáše Kebzy, místopředsedovi Republikánské mládeže, a přináší o něm informace, že je nebezpečným naciskinheadem. To potvrzují mimo jiné postřehy Kebzových bývalých stranických kolegů ze SPR-RSČ, citace z jeho dopisů a v neposlední řadě také výroky soudů, které řešily Kebzovy delikty.

V článku Hajlující republikán nechává policii v klidu se novinář Vrána k situaci okolo Tomáše Kebzy vrací a stěžuje si, že ačkoli se podařilo v médiích popsat Kebzu jako neonacistu a na světlo se dostaly nové informace, není na jejich základě Kebza vyšetřován. V další části článku se Vrána zabývá především organizací Blood & Honour, která byla v Německu postavena mimo zákon, jejími aktivitami v Česku, její českou pobočkou a jejím napojením na české skupiny.

V článku Vlastenci do kravat Hrbáček s Vránou v krátkém textu upozorňují na pokus zaregistrovat nový politický subjekt – Národní stranu, a opět se v něm věnují i krajně pravicové a neonacistické scéně jako celku.

Karel Vrána poté 20.11.2000 otiskl v Týdnu na straně 30 článek Podivné okolnosti podivné smrti. Zabývá se v něm případem úmrtí Roma Milana Lacka, kterého zbilá parta naciskinheadů a poté přešlo policejní auto. Jak je již z názvu patrné, pozastavuje se autor především nad chováním policie, kterou kritizuje.

Týden otiskl také článek, který se věnuje koncertům neonacistických skupin jako komplexnímu společenskému a ekonomickému fenoménu. Karel Vrána píše o praktikách neonacistů, kteří pořádáním koncertů naciskinheadských skupin získávají finance na další aktivity. Výtěžky koncertů podle něj mimo jiné věnují na financování činnosti politických spolků, pro ilustraci zmiňuje nově vzniklý Národně sociální blok. Vyjmenovává osobnosti, které v NSB působí a mapuje jejich napojení na neonacistickou scénu. „Ani znak NSB a její zkratka nejsou náhodné. "Ve třicátých letech v Holandsku vznikla nacistická organizace Nationaal-Socialistische Beweging (NSB). Její vůdce Anton Adriaan Mussert byl za svou činnost v roce 1946 odsouzen k trestu smrti," konstatuje historik Miroslav Gregorovič.“ (VRÁNA, Karel: Prodám, zn. Nenávist, in: Týden, 23.4.2001, str. 30)

Na textech, které reflektují prvomájové demonstrace naciskinheadů a anarchistů, spolupracoval Karel Vrána s kolegyní Lucií Tvarůžkovou. V článku Jak to bylo v ulicích reportážním stylem mapují průběh demonstrací, text První máj, pivo a revoluce popisuje aktivitu obou znesvářených táborů po jejich skončení. V souvislosti s naciskinheadskou scénou v obou článcích věnují pozornost novému politickému seskupení – Národně sociálnímu bloku. V obou článcích varují, že se jedná o neonacisty, tuto myšlenku vyjadřují například popisem demonstrace: „Diváci se nezměnili: mladí muži s pečlivě vyholenými hlavami, ve vysokých botách, maskáčích, světlých džínách a bombrech, ozdobení nezbytnými kšandami značky Umbro. I řečníci a organizátoři jsou stejní jako před rokem. Jen vypadají jinak. Bombry vystřídaly bílé košile a černé kravaty. Před časem ještě stáli v čele radikálních skinheadských organizací, dnes zastávají přední funkce v nové politické straně, Národně sociálním bloku.“ (VRÁNA, Karel, TVARŮŽKOVÁ, Lucie: Jak to bylo v ulicích, in: Týden, 7.5.2001, str. 41)

Velmi výmluvné jsou také doslovně přepsané výroky špiček NSB, kteří po skončení demonstrací: „Ti, kdo chodí na shromáždění v bombrech a těžkých botách, nám kazí image. Musíme je převléknout, takhle se k nám bojí normální lidé přiblížit," říká jeden z diskutujících. "Musíme se zbavit nálepky, že jsme skinheadi a rasisti," zdůrazňuje Kopal.“ (VRÁNA, Karel, TVARŮŽKOVÁ, Lucie: První máj, pivo a revoluce, in: Týden, 7.5.2001, str. 41) Z této citace je patrné, že politicky organizovaní neonacisté chtějí sami opustit zažitý pejorativně zaměřený mediální obraz skinheadské subkultury, ten jim totiž v politice svazuje ruce.

Text Marka Tupého s názvem Spravedlnost ve vlastních rukou ze strany 20 z vydání časopisu z 6. srpna 2001 informuje o vzniku romských hlídek v Ostravě jako reakci na aktivitu naciskinheadů a formou reportáže popisují situaci v části Ostravy obývané převážně Romy.

V článku Musíme si pomáhat, který vyšel v Týdnu 12. listopadu 2001 na straně 30, informuje Karel Vrána o novém trendu na české ultrapravicové scéně. Monitoruje vznik spolků, jejichž primárním úkolem je pomáhat trestně stíhaným či vězněným naciskinheadům a také podává informace o konkrétních neonacistech, kteří jsou ve vězení nebo čelí obvinění z trestného činu. Spolky na pomoc odsouzeným začleňuje do širšího historického a společenského kontextu, když rozebírá existenci podobných spolků v minulosti, a to krajně pravicových, ale i komunistických.

6.4. Respekt

Týdeník Respekt přinesl ve sledovaném období několik delších materiálů o skinheadské

subkultuře, nejčastěji pochopitelně její nacistické odnoži, které se na rozdíl od většiny jiných médií snažil zasadit do širších společenských souvislostí; mimo to podával čas od času informace o rasistických skinheadech a jejich aktivitách i v podobě nekomentovaných zpráv v rubrikách Týdenní zprávy a Minulý týden. Mediální obraz subkultury skinheads je v Respektu identický jako u ostatních periodik a pojem skinhead u většiny článků označuje ultrapravicově smýšlejícího mladého člověka s násilnými sklony.

V článku Nevědomost hříchu nečiní se Jindřich Šídlo, novinář, který se sledované problematice věnoval z redaktorů Respektu nejaktivněji, pozastavuje nad faktem, že neonacistický aktivista Vladimír Skoupý unikl trestu za zpochybnění holocaustu. Osvobozující výrok soudu chápe jako logické vyústění situace v české společnosti, která s fenoménem osvětimské lži nemá zatím zkušenost a nepovažuje ho za společensky nebezpečný: „...skinheadský vůdce Skoupý o plynových komorách lže, protože o nich dobře ví, pečlivé studium nacistických vyhlazovacích metod patří v jeho společenské skupině k povinné četbě. Žalobce Cibulka ho nežaluje a veřejnost proti tomu de facto neprotestuje (alespoň za minulý týden se neozval jediný hlas odporu) paradoxně proto, že jí chybějí právě Skoupého vědomosti.“ (ŠÍDLO Jindřich: Nevědomost hříchu nečiní, in: Respekt, 10.1.2000, str. 3)

Podle Šídla komunistické školství hrůzy holocaustu dostatečně neakcentovalo. „Fenomén holocaustu, který se odehrál doslova pár kilometrů od nás, zůstal mnoha generacím komunistických školáků a studentů téměř utajen. Režim nemohl mít zájem na důkladném popisu likvidace jedné menšiny, když byl sám na likvidaci rozličných menšin založen.“ (ŠÍDLO Jindřich: Nevědomost hříchu nečiní, in: Respekt, 10.1.2000, str. 3) Dále tvrdí, že kdyby povědomí o hrůzách vyhlazovacích táborů bylo v české společnosti na vyšší úrovni, projevy, které by jejich existenci zpochybňovaly, by byly sice odsouzeníhodné, ale neškodné. Za dané situace jsou však výroky popírající holocaust velmi nebezpečné, protože mohou splnit svůj primární účel – vzbudit v širší veřejnosti iluzi, že si koncentrační tábory vymysleli sami Židé.

V dalším textu Šídlo reflektoval situaci kolem kontroverzní smrti Roma Milana Lacka. Vyjadřuje se zde pro vyšší postihy rasistických skinheadů, kteří smrti Lacka nepřímo zavinili: „Skinheadům, kteří v roce 1998 zkopali čtyřicetiletého Milana Lacka tak, že už se nezvedl ze silnice, už nehrozí směšně nízké podmínky, ale roky tvrdého kriminálu.“ (ŠÍDLO, Jindřich: A se mnou přijde zákon, in: Respekt, 5.6.2000, str. 5) Zároveň kritizuje přístup české justice, která se při řešení případu v první instanci dopustila řady chyb.

Fenomén skinheadského, rasově motivovaného chování slouží Šídlovi ke kritice establishmentu i v dalších textech. Vyjádření tehdejšího ministra vnitra Stanislava Grosse po absenci policejního zásahu na velkém neonacistickém koncertě v Senohrabech, že proti neonacistům bude postupovat razantněji, například nekvituje radostí, nýbrž ho přijímá rozpačitě. Domnívá se totiž, že se ze strany ministra jedná pouze o populistické gesto, jelikož podobnou rétoriku před ním používali již jiní lidé.

„Silné řeči politiků a jejich policejních šéfů se pak ovšem rychle zapomínaly tváří v tvář tomu, jak se represivní složky vypořádávaly s opravdu tragickými zásahy rasismu. To pak Helenu Biháriovou zavraždila rozvodněná řeka, a ne skini, co ji tam hodili, a Milan Lacko umřel proto, že šel z hospody domů špatnou cestou a prostě se "nepohodl" s partou bílých hochů, jinak veskrze slušných mladých lidí.“ (ŠÍDLO, Jindřich: Zakažte svobodu, in: Respekt, 17.4.2001, str. 3)

Na druhou stranu však vyjadřuje obavy z toho, že ministr myslel své prohlášení vážně; podle Šídlova názoru totiž měl Gross v minulosti tendence prosazovat změny vedoucí k omezení základních lidských práv a svobod: „Mezi jeho osobní úspěchy nepochybně patří způsob, jak elegantně dokázal ve společnosti rozpoznat a využít touhu po represii, zajišťující "klid a pořádek". Stačily dva dny pouličního bengálu při loňském setkání finančníků v Praze, aby Grossovo ministerstvo zcela mimo legislativní plán vlády začalo zpracovávat nový shromažďovací zákon. Výsledek tomu taky odpovídal. Podle prvního Grossova návrhu by mohly úřady de facto zakazovat demonstrace, kdy by se jim to hodilo. ... Není to dobrý nápad, nechat si kvůli zhruba patnácti skinheadským akcím ročně sahat nebezpečně na jednu z klíčových svobod.“ (ŠÍDLO, Jindřich: Zakažte svobodu, in: Respekt, 17.4.2001, str. 3)

V závěru článku se Šídlo pouští do úvah, že by za některé své projevy, například za nošení nášivek s nacistickými symboly či hajlování, neměli být ultrapravicoví skinheadi perzekvováni a že by policie a justice měly trestat pouze násilné a společensky nebezpečné chování. „Zní to jako banalita, ale svoboda je obtížnější než život ve společnosti plné zákazů, byť dobře míněných. Síla svobodné společnosti je ale mimořádná: své úhlavní nepřátele dokáže pacifikovat bezvýznamností, do níž je veřejnost odsoudí. Zákazy na téhle cestě jen zdržují.“ (ŠÍDLO, Jindřich: Zakažte svobodu, in: Respekt, 17.4.2001, str. 3)

Tímto liberálním prohlášením se názorově vydává na opačnou stranu než Jiří X. Doležal z Reflexu a někteří další novináři, kteří požadují v otázce neonacismu pokud možno co

nejpřísnější represivní politiku státu. Šídlo však vidí fenomén naciskinheadskeho chování ve filozofické rovině a často o něm mluví ve spojitosti se svobodou projevu. Například v článku Čekání na jedno heil, který vyšel v Respektu 3.9.2001 na straně 3, se věnuje policejnímu rozeznání neonacistického koncertu v Plzni a popisuje zde ambivalentní vztah mezi policejním odposloucháváním dění uvnitř hostince, které je podle něj z pohledu liberála neslučitelné se základními ústavními právy, a mezi užitečností následného zásahu.

V dalším článku nazvaném Dřív, než bude pozdě, který vyšel v Respektu 20.8.2001 na straně 4, se Jindřich Šídlo věnuje fenoménu násilí, které neonacisti páchají na homosexuálech. Jako aktualizací moment pro výběr tohoto tématu posloužil útok neonacistů na liberecký gay klub, Šídlo však ve svém textu tvrdí, že násilí na homosexuálech patří v českých poměrech k výjimkám. Také oficiální stanovisko neonacistického Národně sociálního bloku vůči homosexuálům je v článku relativně smířlivé (ovšem zde musíme vzít v potaz, že NSB se v této době vyjadřoval opatrně, aby se mohl stát plnohodnotným politickým subjektem – pozn. autora), paradoxem však je, že zaznělo z úst Filipa Vávry, který se v minulosti dopustil výtržnosti a verbální agrese v gay klubu v Praze.

Ještě před ustanovením NSB však Respekt zachytil radikalizaci Vlastenecké republikánské strany, ze které tato organizace vznikla. Josef Bouška v textu Jednotni zvítězíme popisuje změny, ke kterým ve straně došlo – zmiňuje personální změny a integraci lidí z Národní aliance a z Národního odporu a zažádání o změnu názvu. „Ministerstvo vnitra se už jednou pokusilo stranu zakázat, ale odborné vyjádření politologa Zdeňka Zbořila pro to neshledalo "dostatečné důvody". "Nemyslím, že tvrdá represe je to nejlepší. Od slov k činům je hrozně daleko, a proto bych trestal konkrétní skutky, nikoli názory a myšlenky, jakkoli s nimi mohu nesouhlasit," vysvětluje politolog svůj tehdejší posudek. Ministerstvo ovšem tvrdí, že hrozba zákazu nad stranou zcela nepominula.“ (BOUŠKA, Josef: Jednotni zvítězíme, in: Respekt, 23.4.2001, str. 6)

Na rozdíl od Šídla líčí Bouška situaci v nově se konstituujícím politickém seskupení zpravodajským stylem, bez vlastního vyhraněného názoru.

Další text, na němž spolupracovali Dita Eckhardtová a Jakub Trnka, pojednává o faktu, že dvě třetiny českých učňů mají sklony inklinovat k nacistickému proudu subkultury skinheads. Učňové podle informací z článku tvoří 40 procent účastníků naciskinheadskeých demonstrací. Dvojice autorů mimo jiné dává prostor k vyjádření samotným učňům, jejichž názory jsou dostatečně výmluvné. Mluví především o svých obavách z nezaměstnanosti, ze které logicky viní

přistěhovalce. Autoři vyjadřují názor, že za tento trend nese odpovědnost stav české společnosti a částečně i systém českého školství, a potažmo i jeho tehdejší ministr Eduard Zeman. „Eduard Zeman nedávno překvapil rasistickým výpadem proti Romům. Proto nepřekvapí, že jeho úřad přehlíží, jak učiliště vychovávají k extremismu.“ (ECKHARDOVÁ, Dita a TRNKA, Jakub: Co jsi jiného než zvíře, in: Respekt, 9.7.2001, str. 13)

Pouští se však i do vykreslení psychologie českých učňů; přitom se opírají o poznatky týmu psychologů pod vedením Františka Krcha, kterého také citují. „Doktor Krch upozorňuje, že jeho výzkum vypovídá především o stavu společnosti. Když se mladí lidé ve věku mezi 14 a 20 lety nestydí přihlásit k otevřeně antidemokratickým názorům, musí se s nimi setkávat u svých rodičů. Jednoduše řečeno, otcové poslouchají nostalgický Rammstein a synové akční Vlajku. Podle psychologů to znamená, že ve společnosti je stále ještě velmi živá v podstatě totalitní hierarchie hodnot. Namísto diktátu komunistické moci nastoupila úcta k diktátu silných osobností. Jedinec na jedné straně nic nezumže a na druhé straně není za nic odpovědný.“ (ECKHARDOVÁ, Dita a TRNKA, Jakub: Co jsi jiného než zvíře, in: Respekt, 9.7.2001, str. 13)

Fenoménu skupiny Rammstein, která bývá někdy pro své kontroverzní videoklipy spojována s neonacistickou ideologií věnují autoři v článku také relativně velký prostor a také název článku má souvislost s názvem jedné písně této skupiny. Současné chování naciskinheadského hnutí připodobňují k vnějším projevům skupiny Rammstein, která například ve svém videoklipu používá záběry z propagandistického nacistického filmu a tvrdí, že ji zajímá jeho filmová estetika a ne politický význam. Podobně i organizovaní čeští neonacisté se v té době přestali chovat společensky nepřijatelným způsobem. Zde citují autoři Ondřeje Cakla z občanského sdružení Tolerance: „Už vědí, že okázalým nošením nacistické symboliky si jen komplikují život," vysvětluje Cakl. "Když se chystají na nějaký oficiální sraz, tričko se svastikou či jiným symbolem si sice obléknou, ale na něj už normální mikinu. Stejně tak pochopili, že se nesmějí otevřeně hlásit ke xenofobii.“ (ECKHARDOVÁ, Dita a TRNKA, Jakub: Co jsi jiného než zvíře, in: Respekt, 9.7.2001, str. 13)

Detailně se autoři v článku věnují také aféře Zdeňka Zbořila, který na svůj vysokoškolský seminář pozval i neonacistu Filipa Vávru. Necháávají promluvit představitele studentů, který na počínání svého profesora nevidí nic závadného: „Na začátku jsme se domluvili, že na semináře se budou zvat představitelé různých hnutí," vysvětluje záměr seminářů předseda sdružení studentů ústavu politologie POLIS Ladislav Rejman. "Jednu hodinu jsme se vždy teoreticky a

metodologicky připravovali, na co si máme dát pozor, jak máme klást otázky, a když přišel třeba Vávra, nebyl ničím jiným než předmětem vědeckého zkoumání. Žádný prostor pro agitaci nebo hlásání svých názorů neměl. Kladli jsme mu otázky, on na ně odpovídal. A jako po každém takovém setkání jsme jeho výstup hodnotili." Rejman připouští, že názory a chování extremistů je možné studovat i na jejich akcích, se svými kolegy ale chtěl zkoumat zástupce radikálů vlastní metodou a za předem stanovených podmínek.“ (ECKHARDOVÁ, Dita a TRNKA, Jakub: Co jsi jiného než zvíře, in: Respekt, 9.7.2001, str. 13)

Na druhé straně zazní i zamítavý postoj: „Děkanův verdikt potom v diskusi podpořil především bývalý vládní zmocněnec pro lidská práva Petr Uhl: "Nebezpečí toho semináře není v nakažení studentů, ale v morální legitimizaci neonacismu. Stoupne jim tak sebevědomí a morální prestiž," vysvětluje Uhl.“ (ECKHARDOVÁ, Dita a TRNKA, Jakub: Co jsi jiného než zvíře, in: Respekt, 9.7.2001, str. 13) Autoři se však k žádnému protichůdnému stanovisku nepřiklánějí a nevytvářejí si na ně vlastní názor. Jen nechají zaznít hlas politoložky, která tvrdí, že její kolegy v zahraničí zarazilo, že byl seminář zrušen, aniž by se předtím důkladně analyzoval jeho obsah.

Na rozsáhlý text, který mapuje vícero událostí a trendů v rámci české krajně pravicové scény, navazuje Eckhardtová s Trnkou rozhovorem s Ondřejem Caklem, předsedou občanského sdružení Tolerance, který se dlouhodobě věnoval monitoringem aktivit příznivců neonacismu v České republice. Mimo to se však také zajímá o subkulturu skinheads jako o celek a trvá na tom, aby společnost rozlišovala mezi rasistickými a nerasistickými skinheady.

V odpovědi na první otázku proto stručně shrne vznik subkultury: „Eckhardtová, Trnka: Naprostá většina lidí považuje skinheady za rasisticky smýšlející. Vy naopak zdůrazňujete, že část skinheadů naopak proti rasismu vystupuje. Cakl: Hnutí skinheads vzniklo v Anglii v 60. letech jako reakce na hippies. Dělnické mládeži se nelíbily ideje středostavovských hippies, poslouchali jinou muziku, chodili na fotbal a nosili krátké vlasy jako kontrast k vlasatým hippies. Skinheady je pak začala nazývat okolní společnost. Tihle neměli s rasismem nic společného, naopak chodili s přistěhovalci na stejnou muziku, a skupiny hrající ska, blízké těmto skinheadům, se umísťovaly na čele britské hitparády. Z dnešního pohledu paradoxně, protože ska a reggae jsou černošskou hudbou a pro většinu Čechů je spojení černocho a skinhead nepředstavitelné.“ (ECKHARDOVÁ, Dita a TRNKA, Jakub: Začalo to vzpourou proti hippies, říká nezávislý publicista Ondřej Cakl, in: Respekt, 9.7.2001, str. 13)

Dále vysvětluje, proč a jak došlo k radikalizaci subkultury, zmiňuje skupinu Skrewdriver a

popisuje rasistickou odnož hnutí – trendy v jejich oblékání a aktivity na internetu. Zároveň však mluví i o existenci nerasistické scény na území republiky: „Rasistických skinheadů je v ČR sice většina, ale v Čechách a na Moravě v současnosti působí skupina SHARP: Skin Heads Against Racial Prejudice (skinheadí proti rasovým předsudkům). Kromě rasistických skinheadů a SHARP jsou některé skupinky skinheadů naprosto apolitické.“ (ECKHARDOVÁ, Dita a TRNKA, Jakub: Začalo to vzpourou proti hippies, říká nezávislý publicista Ondřej Cakl, in: Respekt, 9.7.2001, str. 13)

Je zajímavé, že tento rozhovor zmiňující existenci české nerasistické skinheadske scény vyšel zhruba v tomtéž období jako článek o historii a vývoji subkultury skinheads od Miroslava Mareše v Reflexu a jako „osvětové“ články Honzy Vedrala v Rock & Popu. Zdá se, že média, a především časopisy, které k tomu mají dostatečný prostor, se v této době rozhodla rozšířit obzory svých čtenářů a seznámit je i s existencí nerasistických skinheadů.

6.5. Rock & Pop

Předpoklad, že o fenoménu skinheads by měly informovat také hudební časopisy, je logický, protože subkultura byla od svého prvopočátku výrazně spjatá se specifickou hudební produkcí, a stejně tak i změny uvnitř subkultury byly vázány na změny v hudbě.

Navíc ve sledované době se v České republice velmi rozšířila tradiční skinheadska hudba ska, a proto existovala i poptávka ze strany čtenářů dozvědět, kteří se chtěli o ska a o jeho historii něco více. Pro časopis Rock & Pop tehdy působil hudební publicista Honza Vedral, spřízněný s hudební skupinou The Chancers, která je zčásti tvořena i nerasistickými skinheady. Díky němu se tradiční skinheadska scéna, která u nás v té době nabývala na síle, mohla prezentovat sama a na velkém prostoru.

Vedralův článek Ska City Rockers z května roku 2001 je celý zaměřený pouze na ska; ze začátku pátrá především po tom, kdy a jak se ska poprvé objevilo v Česku. „Na atmosféru začátků ska v Čechách vzpomínají "pamětníci" docela nostalgicky. V roce 1995 zprudka zasáhlo autonomní hnutí, které tehdy žilo velkými rozbroji s neonacisty. Právě proto se spousta lidí začala zajímat o historii skinheads. Přišli na to, že původní skinheads nemají nic společného s rasismem a jejich kořeny leží někde na černé Jamajce šedesátých let. A právě s touhle nesmírně užitečnou informací (zkuste někomu, jehož světový názor je "bílý Čechy" říct, že se obléká jako černochoze z sedmdesátých let) se sem dostalo i ska. Pěkně uleželé a zformované třemi vlnami, které zatím ve

světě proběhly.“ (VEDRAL, Honza: Ska City Rockers, in: Rock & Pop, 5/2001)

Popularitu ska připisuje článek vzniku několika domácích kapel hrajících tento styl, které na sebe v časovém horizontu několika let nabalily spoustu fanoušků a u mnoha lidí z různých vrstev společnosti vyvolali zájem o ska. „Je totiž zároveň poslechové, taneční, seznamovací i jednoduše tlachací. Ovlivňuje módu, světonázor i přístup k životu. Není to jen součást subkulturního života. Je to subkultura per se. Zatímco v Anglii se na koncertech potkávali černí s bílými a společně na sebe pokřikovali Oi! Oi!, v Čechách fungují ska koncerty jako společná paluba nějaké hodně velké vesmírné lodi. Místo, na kterém se vzájemně potkávají punkáči, hardcoristi, skejt'áci, skinheadi i tuckaři. A najednou se úplně přirozeně baví stejnou hudbou. Je to styl, který vstřebává všechno okolo. Každý si v něm najde to svoje – punk, jazz, pop, dechovku i metal.“ (VEDRAL, Honza: Ska City Rockers, in: Rock & Pop, 5/2001)

Vedral zmiňuje i legendární klub Propast a vyzdvihuje jeho důležitost pro zrod ucelené nerasistické skinheadské scény v Česku. Za pravdu mu dává i Simon Ruffskank, zpěvák skupiny The Chancers, který o policejním zásahu v Propasti napsal píseň Žižkov skins: „Prostě mi řekl, že právě v téhle době zrodu, v době prvních ska parties v žižkovském klubu Propast, vidí jasnou spojitost s anglickým hnutím sedmdesátých let. "Týká se to hlavně myšlenek a hodnot, které ti lidé měli. Vyznávali ska, měli sklony k anarchismu, antirasismu, nekomfortnímu způsobu života, optimismu a nikdy se nebránili politickým názorům. Jejich hodnoty byly a jsou pozitivní. Na rozdíl od těch, co si myslí, že vše musí být ovládáno, kontrolováno a řízeno.““ (VEDRAL, Honza: Ska City Rockers, in: Rock & Pop, 5/2001)

Kromě Ruffskanka dává Vedral ve svém článku prostor k vyjádření mnoha dalším osobnostem české ska scény. Mluví zde DJ Kaya, který má svůj pořad o ska a reggae na Rádiu 1, Kořínek z agentury Rude Boy Rythm, Fido a Basín ze skupiny Fastfood a David z The Chancers. Vedral je cituje pod přezdívkami nebo pod křestními jmény a tím se staví do pozice jejich kamaráda, člověka ze scény. Jejich názory spojuje Vedral svými myšlenkovými pochody ve spletitou subjektivní analýzu fenoménu ska a skinheads. Z výrazových prostředků a z názorů je jasné, že Vedral nerasistické skinheadské ska scéně fandí a je jí fascinován. Životní styl příznivců ska a tradičních nerasistických skinheads mu přijde nezávadný, zábavný a následovatelný.

Zdá se, že svoji novinářskou činnost při tvorbě tohoto článku chápe sám autor jako osvětovou, protože přináší nové informace a dává pojmu skinhead nový mediální význam: „V tomhle máme v kapele absolutně jasno. Děláme benefity pro antifú, squaty, feministky a podobně. Původní

anglický 2tone byl o míchání ras. V roce 69 skinheads nejdřív chodili na reggae koncerty. Když se nad tím lidi zamyslí, musí jim to dojít. A pak nás nemůžou obviňovat z rasismu. Když, ale nebudou chtít pochopit, že skinheadi nejsou z Německa, ale z Jamajky, tak jim nemůžeme vysvětlit nic, " hustil do mě (Simon Ruffskank – pozn. autora) v jedné z debat, které mezi námi probíhaly krátce po tom, co jsme se seznámili. A když z něj vycházela tahle slova bylo na něm vidět, jak moc si přeje, aby to všichni konečně pochopili.“ (VEDRAL, Honza: Ska City Rockers, in: Rock & Pop, 5/2001)

V článku kritizuje Vedral ostatní média; přestože tak činí zprostředkovaně přes názory promotéra Kořínka, dává mu v zápětí za pravdu. V textu jim vytýká, že vytvářejí o subkultuře skinheads zkreslený obrázek, líčí ji pouze jako hnutí neonacistů, a tím posilují averzi společnosti i vůči nerasistickým skinheadům. Zároveň si však stěžuje, že oba znesvářené tábory skinheadů se od sebe dají jen těžko vzhledově odlišit. V této době totiž ještě neexistovaly žádné oděvní značky typické pro neonacisty, jako například Thor Steinar, Grassel či Consdaple, a neonacisti proto svým oblečením kopírovali styl tradičních skinheads a obě skupiny se mnohdy dali rozlišit jen díky nášivkám a dalším doplňkům.

Na text, který se spíše než subkultury skinheads týkal fenoménu hudby ska, navázal Vedral o několik měsíců později rozhovorem s Vládou Červeným, nerasistickým skinheadem, který se již od počátku 90. let hlásí k iniciativě S.H.A.R.P. a v současnosti vlastní prosperující obchod s oblečením pro skinheady, punkery a další alternativně smýšlející lidi a zároveň vydává zin Bulldog.

Znovu je vidět, že Vedral zde vystupuje z pozice člověka, který se mezi tradičními skinheady pohybuje, pro označení zpovídáného používá familiární tvar jeho jména (Vlád'a) a v rozhovoru mu tyká. Ovšem zde musíme vzít v potaz, že tykání v rozhovor je u hudebních časopisů vcelku běžným jevem.

V tomto interview se Vedral prakticky po celou dobu vyptával na podrobnosti o subkultuře skinheads. Červený zpočátku vysvětloval, jak subkultura vznikla a jakým prošla vývojem, naznačuje také, proč se mediální obraz subkultury na přelomu 70. a 80. let ve Velké Británii změnil a proč lidé začaly celou subkulturu považovat za nacistickou. „Vedral: Ale i v Anglii byl mediální obraz skinheads dost špatný... Červený: Novináři vždycky potřebovali něčím šokovat. A bulvární tisk obzvlášť. Byly stovky případů – a je to ověřený – kdy přišel novinář a řekl mladému skinheadovi, ať mu zahajluje do objektivu. A ten to za pivo udělal.“ (VEDRAL,

Honza: Mr. Bulldog, Rock & Pop, 9/2001)

Později popisuje ze své perspektivy vznik skinheadské subkultury na území českého státu. Skinheadství v osmdesátých letech chápe jako jednu z forem protestu proti komunistickému režimu. „Červený: U nás to začalo za komunismu – punks, co se vrátili se z vojny, měli holý hlavy a říkali si skinheadi, kvůli tomu, že v roce 86 vyšel ve 100+1 článek “Holohlavci, to jsou pane chlapi”, kterej se snažil popsat skinheadský hnutí. Jenomže se věnoval jenom rasistům. Celkově šlo prostě o hrozbu ze západu. Toho se hromada českých punkáčů chytla. V té době byl v punkovém (a později i ve skinheadském) hnutí silný antikomunismus, nenávisť vůči vládě a systému. Spousta punkáčů hajlovala, nosila hákové kříže, ale ne kvůli propagaci fašismu, ale kvůli odporu ke komunismu. Ale to je punkrock – provokace.“ (VEDRAL, Honza: Mr. Bulldog, Rock & Pop, 9/2001)

V závěru Červený vyjadřuje naději, že se nerasistická skinheadská scéna stává podstatnou protiváhou českých naziskinheads, protože se rozrůstá: „Já osobně jsem začal s SHARP asi v roce 1991, protože na českých ulicích byli opravdu jenom nacisti, kteří se mlátili s punkáčema a honili přistěhovalce. V té době tu byli tak dva tři lidi podobného smýšlení jako já, ale ti už tu nejsou. Jsou tu jiní a je jich víc. Protože teď je skinheadská scéna zase silná. Silnější, než kdykoliv předtím. (VEDRAL, Honza: Mr. Bulldog, Rock & Pop, 9/2001)

Vedral v publikování článků o skinheads pokračoval; čtenáře, které téma rozhovoru Mr. Bulldog zaujalo, nalákal v úvodu textu na své další články, které v té době připravoval pro časopis Živel. V čísle 20 mu v roce 2002 vyšly dva materiály o skinheads – podrobná historie a vývoj v článku Message 'bout rudies a rozhovor Malý velký skin se zpěvákem a nerasistickým skinheadem Simonem Ruffskankem z The Chancers.

7. SHRnutí A Závěry

V porovnání se situací na začátku 90. let je přístup médií k fenoménu skinheads o deset let později mnohem profesionálnější, především v oblasti článků, které pojednávají o neonacistické odnoži subkultury. Přestože interetnické konflikty mezi naciskinheady a Romy v období, které jsem sledoval, nebyly ani zdaleka tak vyhocené a masové jako v prvních letech po revoluci, kdy musela situaci v severních Čechách řešit i armáda, média věnovala popisu aktivity neonacistických skinheadů mnohem větší prostor a četnost článků na dané téma je nesrovnatelně vyšší.

Černý zjistil, že v období, které sledoval, si žádné z periodik nevytvořilo na fenomén rasistických skinheads ucelený názor, který by prezentovalo sérií na sebe navazujících materiálů. To pro období o deset let později absolutně neplatí, média zastávají v publicistických textech vůči naciskinheadům odmítavé stanovisko, ve zpravodajství se snaží vystupovat věcně a bez názoru, rasistickou odnož hnutí skinheads však líčí jako patologický jev ve společnosti.

Časopisy vyčleňují na problematiku skinheads jednoho nebo dva autory, kteří se jím systematicky zabývají v rozsáhlejších materiálech, u novin s denní periodicitou je okruh autorů, kteří píšou zprávy o aktivitách subkultury, pochopitelně vyšší. Vzhledem k tomu, že mezi lety 1998 a 2002 se neonacistické organizace snažily profilovat jako politické subjekty, v souvislosti se subkulturou skinheads se ke slovu také často dostanou političtí komentátoři jednotlivých periodik.

V letech 1990 a 1991 se v mediálním obsahu odrážely rasistické stereotypy zažité v české společnosti. Média zpočátku neinformovala o útocích skinheadů a věnovala prostor až protiútokům Romů. V článcích sice zmínila, že šlo o odvetné akce, ovšem tento fakt někdy sama zpochybnila, když o útocích Romů na rasistické skinheady psala jako o reakci na „údajné“ útoky ze strany skinheadů. Většinu útoků na Romy také popisovala výrazovými prostředky, které vnucovaly čtenáři falešnou představu, že šlo o oboustranný konflikt. (Černý 1996) V některých textech se dokonce stavěla spíše na stranu rasistů. Jeden z redaktorů tehdy například pro označení skupiny bílých, kteří se chystali začít bitku s Vietnamci použil nepřijatelné familiární slovní spojení „naši kluci“.

Zatímco tehdy novináři pojem rasismus používali zřídka a většinou v citacích romských spoluobčanů, kteří kvůli své zainteresovanosti v konfliktech nemohli brát čtenářem jako věrohodná autorita, o deset let později se informace o existenci spojení mezi hnutím skinheads a

rasismem objevuje v drtivé většině článků a potvrzují ji i výpovědi odborníků. Média se postupem času stala institucí, která o rasismu informuje a upozorňuje na jeho existenci v policejních strukturách či v justičním systému, prostřednictvím článků, které reflektují smrt Roma Milana Lacka či naciskinheadský útok na romskou zábavu v restauraci Modrá hvězda v Českých Budějovicích. V těchto případech fungují média celkem spolehlivě jako bedlivý pozorovatel, který si všímá nesrovnalostí ve vyšetřování a laxního přístupu ze strany policie a nelogických verdiktů ze strany soudců.

Novináři přestali rasistickou sekci hnutí skinheads podceňovat a považují ji za přímé ohrožení demokracie. Média vystupují v publicistických textech zásadně proti rasistickým skinheadům, liší se však míra angažovanosti, se kterou proti neonacistům brojí. Ozývají se názory, které volají po co nejpřísnějších represivních zásazích vůči neonacistům a jejich organizacím (Jiří X. Doležal, Reflex), ale tisknou se i mnohem smířlivější články, které navrhují, aby se rasistickým skinheadům nechal prostor k sebevyjádření tím, že by se jim dovolilo nosit nášivky a hajlovat, a aby se trestaly pouze závažnější delikty (Jindřich Šídlo, Respekt).

System redakční praxe žádného masově šířeného komerčního periodika, které není nijak specificky zaměřeno, neumožňuje informovat o všech setkáních, průvodech a koncertech neonacistů, mimo jiné také proto, že opakování zpráv o určitém společenském jevu čtenářům zevšední, a proto média věnují pozornost spíše akcím neonacistů, na nichž došlo k policejnímu zásahu, výraznému porušení českých zákonů či násilnému střetu s antifašisty. Podobná je situace při informování o neonacistických koncertech, média se věnují především těm největším, na které se sjíždí naciskinheadi z celé Evropy a na kterých dochází k porušování zákona, ovšem mnohdy se v takových případech omezí na servis České tiskové kanceláře.

V médiích, respektive v časopisech, se v letech 2000 a 2001 objevují také informace o tradiční nerasistické skinheadské scéně, a to nejen v magazínech určených určité minoritní skupině obyvatel se společným zájmem (Rock & Pop), ale i v masově šířených periodikách obecného zaměření (Reflex, Respekt). Četnost materiálů, které pojednávají o nerasistických skinheadech, je však v porovnání s celkovým počtem všech článků věnujících se subkultuře skinheads velmi malá a nemá žádnou šanci změnit v české společnosti zažitý obraz skinheada jako rasisty a neonacisty.

V některých textech autoři při líčení aktivit neonacistů před slovo skinhead umísťují přídomek rasistický či neonacistický, v drtivé většině tak však nečiní. Subkultura skinheads je tedy líčena

zkresleně a v nesouladu se stále se více prosazujícími požadavky na politickou a výrazovou korektnost, protože novináři akcentují jen jednu ze složek subkultury a ostatní opomíjí. Jazyková zvyklost a touha po zjednodušení zde dostává přednost před věcnou správností.

Přístup médií k fenoménu skinheads dokazuje, že mají potřebu zjednodušovat složité společenské jevy a vytvářet z nich stereotypy. V tomto případě názvem celku automaticky označují součást, která se nejvíce projevuje a vytváří nejvíce událostí a potažmo i mediálních obsahů.

Potvrzuje se tak výchozí hypotéza mé práce, protože dochází ke stereotypizaci fenoménu skinheads v českých tištěných médiích a mediální obraz této subkultury je zkreslený a neodpovídá realitě. U složitých a komplexních společenských jevů jsou média nucena popisovat je zjednodušeně a akcentovat jejich nejvýraznější vnější projevy.

8. RESUMÉ

This work analyses articles in Czech daily newspapers *Hospodářské noviny*, *Lidové noviny*, *Mladá fronta DNES* and *Právo* and magazines *Reflex*, *Respekt*, *Týden* and *Rock & Pop* in years 2000 and 2001, studies the style of reflecting the phenomenon of skinhead subculture and confronts it with medial picture of skinhead subculture created in media in the early 90's (defined by Filip Černý in his work *Obraz hnutí skinheads v českém tisku v letech 1990 and 1991*). It turned out that Czech journalists reported on the subculture in more professional way and during the years of development the medial picture of the skinhead subculture has got stabile.

One part of this work is aimed at the history and the development of the skinhead subculture and also reports on political organizations or initiatives linked with the subculture and operating in the Czech Republic to set the subculture into wider historical, social and cultural context.

The paper also reveals the usage of stereotypes in informing about skinheads. Features as complicated and comprehensive, as the skinhead subculture is, are often oversimplified and distorted. In Czech daily press in 2000 and 2001 there was only one part of the subculture accented – the naziskinheads. This trend is logical because the neonazi wing of the subculture was the one most active and created most events worth of medial reflection. Few articles in magazines viewed the subculture as a comprehensive social phenomenon, informed about its history and development and contained also the information about the existence of traditional non-racist segments within the subculture in Czech Republic, but in most cases the authors played them down. The amount of these articles is also insignificant compared to the sum of all articles in Czech printed press in the years 2000 and 2001 reflecting the phenomenon of skinheads.

9. ZDROJE

řazeno abecedně podle autorů

Publikace, odborné články:

- Bastl, M.** (2001): Radikální levice v ČR, 90. léta 20. století, Brno: Masarykova univerzita
- Černý, F.** (1996): Obraz hnutí skinheads v českém tisku v letech 1990 a 1991. Bakalářská práce na FSV UK
- DeFleur, M. – Ballová-Rokeachová, S.** (1996): Teorie masové komunikace. Praha: Karolinum
- Došek, M.** (2002): Podoby současného českého extrémního nacionalismu. Bakalářská práce na FHS ZČU
- Fiala, P.** (1998): Politický extremismus a radikalismus v ČR
- Gál, F. a kol.** (1994): Násilí. Praha: Egem
- Chmelik, J.** (2000): Symbolika extrémistických hnutí. Praha: Armex
- Jandourek, J.** (2003): Úvod do sociologie. Praha: Portál
- Janoušek, J. – Slaměník, I.**: Člověk a média: Psychologie masové komunikace. In: Výrost, J. – Slaměník, I. (ed.) (1998): Aplikovaná sociální psychologie I. Praha: Portál
- Jiráček, J. – Köpplová, B.** (2003): Média a společnost. Praha: Portál
- Kunczik, M.** (1995): Základy masové komunikace. Praha: Karolinum
- Mareš, M.** (2001): Přistěhovalectví a krajní pravice v ČR. Publikováno na internetu
- Marshall, G.** (1991): Spirit of '69: A Skinhead Bible. Scotland: S.T. Publishing
- Marshall, G.** (1996): The Two Tone Story. Scotland: S.T. Publishing
- McLuhan, M.** (1990): Jak rozumět médiím. Praha: Odeon
- McNair, B.** (1998): The Sociology of Media. London: Arnold
- McQuail, D.** (1999): Úvod do teorie masové komunikace. Praha: Portál
- Novák, M.** (2003): České krajně pravicové hnutí po roce 1989. Zatím nepublikováno
- Osvaldová, B. a kol.** (2001): Zpravodajství v médiích. Praha: Karolinum
- Pasák, T.** (1999): Český fašismus 1922-1945 a kolaborace 1939-1945. Praha: Práh
- Paxton, R.O.** (1994): Fašismus včera a dnes. In: Listy, č. 5, roč. 24, Praha
- Pearce, J.** (1987): Skrewdriver – The First Ten Years: The Way It's Got to Be!. Londýn: Skrewdriver Services
- Ramet, S. P., Griffin, R.** (1999): The Radical Right in Central and Eastern Europe since 1989. University Park Pennsylvania: The Pennsylvania State University Press
- Ramonet, I.** (2003): Tyranie médií. Praha: Mladá fronta
- Rataj, J.** (2003): Český nacionalismus a identita v konceptu současných krajně pravicových hnutí v České republice. In: Spory o dějiny IV. Praha: Masarykův ústav AV ČR
- Reifová, I. a kol.** (2004): Slovník mediální komunikace. Praha: Portál
- Řeřicha, D.** (2004): Po stopách karibského soundu. Publikováno na internetu
- Štěchová, M. a kol.** (2005): Internetnické konflikty, jejich příčiny a dopady z pohledu teorie a empirických sond 2002 – 2003. In: Karabec Z., Scheinost M. (ed.) (2005): Vybrané výsledky institutu pro kriminologii a sociální prevenci v letech 2002 – 2004. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci
- Watson, J.** (1998): Media Communication. London: Sage
- White, T.** (1998): Oheň v dlaních – Životopis Boba Marleyho. Praha: Votobia

Periodika:

časopis Bulldog ČR

časopis Searchlight, The International Antifascist Monthly

Skinhead Subculture – Project 1991-1993, Interim report no. 2, Searchlight Information Services Ltd, London

Internetové zdroje:

Altermedia ČR (mediální portál pod správou Vlastenecké fronty): <http://cz.altermedia.info/>

Antifašistická akce: www.antifa.cz

Ministerstvo vnitra ČR: www.mvcr.cz

Národní vzdělávací institut: www.vzdelavaci-institut.com

National socialist education centre: <http://www.nsec-88.org/>

The Chancers (stránky hudební skupiny): <http://www.chancers.cz/>

Vlastenecká fronta: <http://www.vlasteneckafronta.cz/>

10. PŘÍLOHY

DEMONSTRACE ORGANIZACÍ ULTRAPRAVICOVÝCH SKINHEADS 2000, 2001

Zdroj: NOVÁK, Miroslav (2003): České krajně pravicové hnutí po roce 1989. Zatím nepublikováno

Rok 2000:

Datum	Místo	Pořadatel	Účast	Důvod a charakter akce
8. ledna	Rakovník	NA	25	Uctění památky legionářů
19. února	Praha	NA	100	Demonstrace na podporu Jörga Heidera
25. února	Praha	NA	30	Krátká akce ke vzpomínce Vítězného února 1948
18. března	Praha	RM	20	Protest proti umístění tabulek u sousoší Piety s vysvětlením židovského nápisu
18. března	Ml. Boleslav	ON	60	Pochod k výročí založení stejnojmenné organizace před 60-ti lety
8. dubna	Praha	NA	???	Demonstrace za svobodu projevu, proti totalitním paragrafům 260 a 261
22. dubna	Jihlava	NA	200	Pochod proti NATO a EU, za svobodu projevu atd.
1. května	Karviná	RM	50	Demonstrace k oslavě 1. máje
13. května	Karlovy Vary	NA	50	Protest proti shromáždění homosexuálů
27. května	Most	VF	50	Protest proti drogám a kriminalitě
1. července	Mělník	VF	50	Pietní akt k Viktoru Dykovi, pochod
24. července	Brno	VF	???	???
19. srpna	Kladno	VRS	50	Připomenutí 21. srpna 1968, pochod
19. srpna	Ostrava	NA	50	Připomenutí 21. srpna 1968, pochod
23. září	Praha	NA, NO, VF	200	Proti zasedání MMF a SB v Praze
28. října	Praha	VF	150	Pochod k výročí vzniku První Republiky
28. října	Příbram	NA	50	Pochod k výročí vzniku První Republiky
28. října	Ostrava	RM	100	Pochod k výročí vzniku První Republiky
28. října	Plzeň	VF	???	Akce k výročí vzniku První Republiky
4. listopadu	Jablonec	VRS	50	Proti NATO a EU
17. listopadu	Chrudim	NA	70	Akce k výročí 17. listopadu 1989
17. listopadu	Orlová	RM	150	Pochod k výročí 17. listopadu 1989

Zkratky organizací: NA – Národní aliance, NO – Národní odpor, RM – Republikánská mládež, ON – Obrana národa, VF – Vlastenecká fronta, VRS – Vlastenecká republikánská strana

Rok 2001:

Datum	Místo	Pořadatel	Účast	Důvod a charakter akce
10. března	Jablonec	NSB	60	Pochod proti „EU a zdražování“
17. března	Blansko	VF	50	Proti drogám kriminalitě
31. března	Orlová	RM	70	Proti EU a „za práva bílých“
1. května	Praha	NSB	150	Demonstrace k oslavě 1. máje
12. května	Most	???	200	Demonstrace za zabitého aktivistu Reha
12. května	Litvínov	???	200	Demonstrace za zabitého aktivistu Reha (pokračování z Mostu)
15. května	Praha	NSB	60	Demonstrace za rodinu
2. června	Bohumín	RM	100	Proti drogám a „za práva bílých“
16. června	Liberec	NSB	150	Pochod proti NATO, EU a politikům
16. června	Brno	NOV	50	Proti zdražování, EU a NATO
30. června	Mělník	VF	30	Pietní akt k Viktoru Dykovi, pochod
Cervenec	Praha	NSB	20	Proti vydání Slobodana Miloseviče do Haagu
29. července	Havl. Brod	NSB	20	Pietní akt k Havlíčku Borovskému
4. srpna	Jablonec	NSB	12	Protest proti současné politické situaci
12. srpna	Praha	NO	25	Proti zadržení neonacistů na předešlém koncertě
21. srpna	Ostrava	NSB	25	Demonstrace k připomenutí 21. srpna 1968
15. září	Most	NSB	40	Proti Romům, proti politice USA
29. září	Rakovník	NSB	25	Připomenutí sv. Václava
28. října	Praha	NSB	250	Pochod k výročí vzniku První Republiky
24. listopadu	Příbram	NSB	4	Proti KSČM
18. prosince	Praha	PA	10	Proti válce v Afghánistánu

Seznam zkratk: NSB – Národně sociální blok, VF – Vlastenecká fronta, RM – Republikánská mládež, NOV – Národní obec vlastenecká, HNS – Hnutí národního sjednocení, NO – Národní odpor, PA – Pravá alternativa

PLNÉ ZNĚNÍ VYBRANÝCH ČLÁNKŮ

Týdeník Reflex:

Zdroj: internetový archiv NEWTON, řazeno chronologicky, text neprošel žádnou obsahovou úpravou

RECEPTY

24.2.2000 Reflex str. 22 Příběh

PAVEL KOVÁŘ

"Je to asi sedm let, co jsme vyrazili na obvyklou procházku do parku na Vítkov. Dcera, žena a já. Tam pobíhali malí Cikáni, malí Romové, já tyhle slova nerozlišuju, a manželka řekla: Vidíš ty Cikány, jak jsou špinaví?! Samozřejmě se mě to dotklo, ona je bílá a já Cikán, takže jsme se trochu pohádali, ale věděl jsem - má pravdu. Tak jsem si řek': Zkusím s nima něco provést!"

Známý pražský boxer STANISLAV TIŠER (42), v osmdesátých letech slavný borec muší či bantamové váhy, sedmkrát mistr republiky, kterému tolikrát tleskala vyprodaná Lucerna, se nadechne, že bude pokračovat v líčení svého příběhu, když vtom se ozve tukaní na okno z Havlíčkova náměstí. K tomu návštěvníky vybízí cedule. Box Club Žižkov, který tu sídlí teprve od začátku roku, nemá totiž ještě zvonek. Přicházejí otec se synem. Prý slyšeli o trénincích boxu. Otec je inženýr, syn vypadá na premianta. "Tamhle jsou šatny a sprchy, tady se trénuje. Zatím tu máme jen pytle, ale ještě budou boxovací hrušky a na stěny dáme zrcadla," říká šéf klubu Tišer. "Kolik je tí? Čtmáct? To jsou tři stovky měsíčně. První trénink je zadarmo, třeba se tí u nás nebude líbit. Jako trenér každému tykám. Nejdřív se naučíš techniku a obratnost, teprve pak můžeš zkusit tréninkový zápas, ale o tom rozhodnu já." Otec se synem, oba bílí, gadžové, odcházejí spokojeni.

*

Ten večer po hádce s manželkou nemohl dlouho usnout. Přemýšlel, co udělat pro romské děti, ale nic ho nenapadlo. Až druhý den. Na chodbě potkal paní Veisnerovou od nich z domu, ředitelku zvláštní školy v Cimburkově ulici, kam chodili většinou Romové. "Co kdybych u vás ve škole založil sportovní klub pro romské děti?" vyhrkl. Pozvala ho do školy, ukázala tělocvičnu a domluvili se. V té době podnikal, s bratrem měli úklidovou firmu, a tak sáhl do vlastní kapsy a koupil švihadla, rukavice, boxovací pytle a míče. V parku řekl několika romským klukům, že ve škole bude učit box, ať přijdou a přivedou kamarády. První den jich bylo deset, druhý den dvacet a třetí den už padesát. Na jakýsi tělocvik s boxerským tréninkem chodili třikrát týdně odpoledne nejdříve jen Romové, ale časem se přidali i bílí spolužáci a pak starší borci, co už vyšli ze školy. Tehdy si řekl, že by mohl založit samostatný boxerský klub. Poradili mu, ať se registruje na ministerstvu vnitra. Tak vzniklo Sdružení pro mimoškolní aktivity Sport. Přihlásili se do dorostenecké ligy, první zápas je čekal v Hradci Králové. Málem prohráli bez boje, protože jim ujel autobus. Trenér Tišer si však poradil: kamarád půjčil nákladní robur s plachtou, byla zima, tak se zabalili do dek a na konci roku 1995 jeli poprvé slavně vyhrát...

*

Sedíme v předsáli tělocvičny, pan Tišer rozevře velký sešit, ukazuje seznam členů a počítá. "Přesně osmdesát. Dorostenci, kluci po vojně a taky lidi od třiceti až do padesáti. Školáci, s tudenti, podnikatelé, policisti, právník, učitel." Tréninky jsou denně, každá skupina má dvě hodiny. Hned po obědě chodí záčci, většinou Romové z první a druhé třídy, tí neplatí nic, po nich dorostenci, pak starší kluci a veřejnost (sedm set korun za měsíc) a od šesti večer tí nejlepší. "Jsme tu od prosince, radnice nám nabídla prostory po sekretariátu jedny politický strany. Museli jsme je sami upravit. Tři měsíce se trénovalo a při tom dělalo." Je to už čtvrté místo. Ze školy v Cimburkově putovali do žižkovské sokolovny, odtud do Libně, kde přestavěli biliárový klub, ale byl tam vysoký nájem, tak se vrátili na Žižkov.

*

Prohlížíme si nástěnku, výstřižky článků a fotky. "Tihle kluci čichali toluen," ukazuje na jeden snímek. "Posbíral jsem je po ulicích, přived' do tělocvičny a oni začali trénovat. Dost jich vydrželo. Třeba tady Šimi, ten už byl na tvrdých drogách, píchal si herák. Toho jsem z toho dostal, tři roky byl čistej, získal stříbrnou medaili na mistrovství

republiky. Jenže feták kámoš se vrátil z kriminálu, on se s ním dal zase dohromady a zavřeli ho. Po svý mámě ale poslal dopis, že jde domů, s drogama definitivně končí, a ptá se, jestli ho přijmu zpátky. To se ví, že jo." Ukáže na jinou fotografii. "Tomuhle klukovi říkáme Kubáneček. Jmenuje se Tomáš a je kubánský míšenec. Když přišel, byl špinavej a smrděl. Rek' jsem mu: Hele, jestli chceš boxovat, musíš přijít vykoupaný a voňavý! Od té doby chodí vymydlenej. Neplatí ani korunu, jeho máma na to nemá. A podobně i malí Romáci. Taky jsou vymydlený a čistý. V tomhle je základ. Děcka získávají určité návyky. Potkávají mě na ulici a zdraví. A pozor! Zdraví mě už i rodiče. To je náznak, že se Cikáni začínají chovat normálně."

*
Stanislav Tišer chce poznat rodiče romských boxerů a připravuje pro ně besedy. Na první je seznámil s plány klubu, na příští jim chce nabídnout témata, která by je mohla zajímat. Sám navrhne drogovou problematiku, v tom případě by pozvali redaktora J. X. Doležala... Je tu i další téma, třeba sociální dávky. Romové většinou nevědí, co mají či nemají právo žádat, a společnost v nich pak snadno vidí vyvrhele. I tady má pan Tišer vyhlédnutého odborníka; a na besedách by rád viděl i bílé spoluobčany. Romové ze Žižkova by měli jít příkladem ostatním Romům. Chce, aby se něčemu věnovali a pocítovali odpovědnost. Ne aby jen získávali, ale taky něco společností dávali. Plánuje na jaře pro obec zdarma brigádu - uklidit park. Jako to dělal před lety s dětmi z Cimburkovy ulice, kdy na referátu životního prostředí domluvil, že gadžové prořežou stromy a křoví, a oni větve i listí uklidili a odvezli.

*
V předsáli je chladno. Stanislav Tišer se co chvíli zahřívá sérií několika rychlých úderů naslepo - levá, pravá, hák, direkt - a boxersky při tom tančí. Usmívá se, má box v krvi. "Romové mají pohybový talent, ale nemají vůli a sebedůvěru. Málokterý je nebojácný. Od toho je tu trénink. Když tvrdí, že už nemůžou, odpovídám, že právě teď musí zabrat a dát do toho vůli. Když se to naučíš v tělocvičně, dokážeš to i v životě! říkám jim." "A co když je jedinou motivací mnohých kluků, co sem přijdou, že se tu naučí někoho zmlátit?" "To si nemyslím. V dnešní době není bezpečno na ulicích. Kluci se učí boxovat proto, aby se ubránili. A pokud sem přišel agresivní kluk, tak v tomhle kolektivu za půl roku zjistí, že je úplně jinej. Ví, že něco umí, že sportuje, a to ho změní. Takže je to naopak - pomůže slabšímu. Nestalo se za celou tu dobu, že by některý z mých kluků. Rom nebo bílý, někoho na ulici zbil. Vždyť k nám chodí i skiní! Trénují u nás, nevěříte? Opravdu!" A zase někdo buší na okno. Tentokrát Rom a přichází bez táty.

CAUSA JIŘÍ DOLEŽAL

6.4.2000 Reflex str. 26 Plus minus deset let
TOMÁŠ FERTEK

Píše-li týdeník "kauzu" o vlastním redaktorovi, musí k tomu být opravdu důvod. Kromě desátého výročí, ke kterému vychází tato příloha a jež dává příležitost k jisté extravaganci, je to především paralelnost jeho osudů s osudy Reflexu. Oba měnili během let "kostýmy" a hledali svou pozici v prostoru vymezeném dvěma krajními názory veřejnosti. A že mezi názory "pan Doležal je jediný opravdový novinář" a "taková samolibá fetující stvůra vůbec do žurnalistiky nepatří" je toho prostoru opravdu dost.

Listujete-li archívními čísly Reflexu z roku 1991, najdete někde okolo čísla čtyřicet drobný článek o legalizaci drog, podepsaný Jiří Doležal. O pár čísel dál reportáž o tetování podepsanou stejným jménem. A v čísle 45 se totéž jméno objevuje poprvé v tiráži i s vloženým X. Zdálo by se tedy, že od prvních pokusů před devíti lety se novinář Doležal dodnes mnoho nezměnil. Ale je to jen zdání. Stačí se trochu začíst a zjistíte, že čtete vcelku konvenční reportáže s obvyklou mírou racionálně a přehledně seřazených informací, proložených sem tam přímou řečí a záběrem ze života. Reportáž jako kopnutí a přímý zážitek musel Jiří Doležal pro sebe teprve objevit. Přesto byl tehdejší šéfredaktor Reflexu Petr Hájek novým redaktorem nadšen. Ten měl image skinského bojovníka v masko vacích kalhotách a podivuhodně ladil s Hájkovou koncepcí časopisu, který si nebere servítky. Čím razantněji, tím lépe. Čím více rozhořčených dopisů, tím přesvědčivější úspěch. V tomto smyslu si opravdu vybral dobře.

MALÝ MACHO Z BUBENČE

Lidé, kteří zažili Jiřího Doležala (narozen 28. 2. 1965 v Jindřichově Hradci, s rodiči bytem v pražské Bubenči) jako studenta gymnázia a později posluchače filosofické fakulty, obor psychologie, ho líčí v trochu civilnějších barvách. V podstatě zakřiknutý hoch z rodiny vysokoškolských učitelů, kteří přednášeli marxistické vědy. Útlý chlapec s

přírodovědnými zájmy, jehož maminka ještě v patnácti nechtěla moc pouštět ven, "aby se nezkazil". Měl za sebou těžký úraz a dlouhé léčení, takže se to dalo i pochopit. O co byli rodiče úzkostlivější, o to bylo Jiřího adolescentní "poznávání velkého světa" bouřlivější. Absolvoval hospodskou undergroundovou, víceméně nealkoholickou etapu, oslněn tou spoustou lidí (a děvčat), kteří si s ním byli ochotni povídat. Za studií i etapu alkoholickou, se kterou měl trochu potíže. Ještě jedna podstatná věc se u něj vyskytovala už tehdy. Dala by se nazvat "kostýmní nasákavostí". Vždy si potrpěl s trochu histriónskou pózou na kostýmy a rekvizity. Okolo puberty byl vášnivým sběratelem hadů (samozřejmě několikrát téměř smrtelně uštknut). Jako všichni ve dvaceti hledal, kým vlastně je. Ale víc než ostatní to měl zapotřebí dávat téměř divadelním způsobem najevo. Měl a má potřebu se s každou novou rolí do krajnosti identifikovat. A tak v časech objevené židovské identity nosil ve dvaceti jarmulku, v časech studentské revoluce si nechal na hlavě vystříhat emblém Občanského fóra. Při hbitosti, se kterou vybírá z bohatého postmoderního šatníku, je od mladého židovského intelektuála ke skinovi z Bubenče, jenž vede drsné "machistické" řeči o tom, koho "přežil včera", jen krůček. Byl chvíli mluvčím Transnacionální radikální strany, organizoval demonstraci za práva homosexuálů, stejně jako o pár let později měl chvíli pocit, že skinská Vlastenecká fronta by mohla být docela dobrým politickým řešením. Nedá se ale říct, že by měnil názory, spíš kulisy. Když se v devadesátém roce doširoka otevřely brány nově vznikajícího svobodného tisku, kam mohl vstoupit kdokoli a říkat téměř cokoliv, celkem pochopitelně neodolal. Ani nemohl.

STRÁNKY, KTERÉ ZNAMENAJÍ SVĚT

Žurnalistika je trochu jako divadlo. Chcete-li být na scéně srozumitelní, musíte dělat velká gesta a mluvit nahlas. Velikost gest a síla hlasu samozřejmě ještě neříkají nic podstatného o kvalitě předváděného kusu, ale zajišťují, že divák pochopí, co mu chcete sdělit. V tomhle vcelku prostinkém objevu spočívá kouzlo Jiřího Doležala jako novináře. První článek uveřejnil ve studentském časopise Zrcadlo už někdy v roce 1990. Pak pracoval v týdeníku Fórum. V polovině jednadředesátého roku se objevil v Reflexu. Svým způsobem to bylo osudové setkání. Reflex byl v té době velmi liberální časopis s velkými plány do budoucna, připravený dělat na novinovém trhu velká gesta. Jiří Doležal byl šestadvacetiletý novinář s minimálními zkušenostmi, ale s nadprůměrnou schopností formulovat. A hlavně hledal jeviště, z něhož by se jeho velká gesta nesla dostatečně daleko. Sešli se. A tak demonstrativně zapálil na novinovém stánku na hlavním nádraží antisemitský plátek Politika, podobně jako o mnoho let později nesl marihuanovou kyticí paní prezidentové. Rozhodně nebyl už tehdy novinář, který realitu "jen" zaznamenává, chtěl ji spoluvytvářet. Jiřího splynutí s Reflexem bylo natolik důkladné, že si zhruba po roce nechal vytetovat na pravou paži obrovské červené X. Muselo to dost bolet, a navíc několik týdnů rudě mokvalo. Jenže čím by byl herec na jevišti bez kostýmu a bez líčidel? A Jiřího zvláštností je, že každý jeho make-up je tak trochu permanentní, každou rolí se kousek po kousku spotřebovává. Bytostně touží po publiku, potřebuje každou svou emoci předvést. Každý jeho zážitek jako by byl kompletní až ve chvíli, kdy ho sdělí druhým. Možnosti Reflexu využil Jiří, nyní už X. Doležal, do důsledku. Byl až chorobně pracovitý. Reportáže a texty chrlil, jako by neměl brzdu, nebo alespoň zpětné zrcátko. K dalším jeho charakteristikám totiž patřilo a patří minimum sebereflexe. Dělá věci (texty, knihy, televizní dokumenty, fotografie) skvělé i mizerné, ale všechny obhájí se stejnou nekritickou razancí. V prvních letech se v Reflexu rozběhl naplno. Šlo mu o publikum. Své popularitě věnoval maximum energie. Samozřejmě to zdůvodňoval i tím, že píše o zásadních tématech a chce, aby o nich veřejnost věděla, ale nijak nezastíral, že mu osobní popularita dělá dobře. Přinejmenším kvůli obdivovatelkám, které sbíral s filatelistickou náruživostí. Se svou tehdejší skinskou vizáží se stal pro veřejnost synonymem "investigativního" novináře. Psal o drogách, zbraních, kriminalitě. Pochopil, že čtenáře nezajímají ani tak informace, jako postoj, a vyšel jim dokonale vstříc. Je ovšem třeba říct, že mnohdy byl schopen přesně pojmenovat jádro problému. Postupně ve svých textech odboural stanoviska expertů, odvolávky na zdroje, nebral se v přílišných složitostech. Stavěl na příběhu psaném v první osobě. Příběhy ve stylu přišel jsem, viděl jsem, povím vám, jak to bylo! Zjednodušil situaci na samou kostru, rozvrhl, kde je černá a kde bílá, zaujal jasný postoj. Je vůbec otázka, jestli se jeho práci dá říkat novinářská. Novinář je ten, kdo shromažďuje, srovnává a vyhodnocuje informace. To dělá JXD spíš výjimečně. Jeho specialitou je právě postoj a v některých případech emocionálně razantní argumentace. Možná by bylo příhodnější slovo publicista, ale i to v českém kontextu znamená trochu něco jiného. "Jiří X. Doležal je jediný novinář, který se nebojí říct pravdu," psali čtenáři a ti pochválení. "Jak může někdo tak arogantně pracovat v časopise, který si chce říkat seriózní?" psali ti, co se ocitli v té černé části reality. Haló efekt v jeho případě fungoval na sto procent. Jak jeho popularita rostla, začal pracovat i pro jiná média. Televizní studio Kontakt, které zhruba rok uváděl, zažilo raketový vzestup sledovanosti. Pracoval pro nejrůznější televizní pořady, než byl prohlášen za osobu pro obrazovku neúnosnou. Psal do desítek časopisů od Kuchařské revue po Penthouse. Stal se synonymem Reflexu, takže jeho kolegům nezbylo než se vyrovnat s tím, že denně museli pětkrát odpovědět na otázku: "A ten váš F.X. Doležal, jaký vlastně je?!" Až ve chvíli, kdy stál široce rozkročen na mediální scéně a na jeho gesta reagovalo až podivuhodně široké spektrum lidí, zjistil, že popularita má i své horší

stránky.

HODNÝ A PRACOVITÝ CHLAPEČ

Jak ubíhala léta, měnili se v Reflexu šéfredaktoři. Otce zakladatele Petra Hájka vystřídal Radek Bajgar, pak Zdeněk Čech a Petr Bílek. Každý z nich měl o Reflexu svou představu, ale Jiřího X. Doležala vebili všichni. Ač si pečlivě budoval image zřetovaného satanáše (později buddhistického gura), patřil vždycky k těm nejspolehlivějším a nejpracovitějším v redakci. Může se to zdát paradoxní, ale má to svoji jednoduchou logiku. Jiří X. Doležal totiž ve své podstatě, přes všechny demony, kteří okolo něj krouží, skutečně je slušný, hodný a pracovitý chlapec. Trochu neurotický, pravda, ale o to pracovitější. I když s vášní exhibicionisty veřejně zkouší kdejakou přírodní drogu, jedinou drogou, bez níž by skutečně nevydržel a zkolaboval, je práce. A jedinou drogou, která ho skutečně ohrožuje, je alkohol. Jeho alkoholické období se krylo s obdobím skinského kostýmu. Tedy s lety 1991 a 1992. Chodil po ulicích s velkou černou dogou, pistolí za pasem, a pokud se napil, byl otravně dotěrný a agresivní. S alkoholem si naprosto zásadně nerozuměl. K údivu bezprostředního okolí přestal pít ze dne na den. Vůle? Síla rozhodnutí? Ano, ale jistě to byla do značné míry i substituce. Jednu drogu nahradil jinou. Těžko říct, co na tu výměnu říká jeho organismus, ale pro jeho okolí to byla změna jednoznačně pozitivní. Hovořit o Jiřímu X. Doležalovi a vymechat drogy samozřejmě nelze. Ale na druhou stranu prakticky není co napsat. Od puberty kouří jako fabrika. Když skončil s pitím, přisedlal na marihuanu a hašiš. Zvlášť v jeho indických reportážích se "hulí" od rána do večera. Vyzkoušel asi ledacos, ale spíš okrajově a jako novinářské divadlo. Samozřejmě že ani lehké drogy nejsou lipový čaj a na opotřebenosti organismu se projevují. Jenže JXD žije přinejmenším deset let na třetí rychlost, která ho stravuje. Narkotizován prací. Absolvoval a prožil toho trojnásobně víc, než se vejde do obvyklého života pětaticátníka. I v jeho případě, tak, jako to platí o celé společnosti, nejsou drogy a jejich užívání příčinou potíží, ale spíš jejich projevem. Jeho problém není marihuana, životní průšvih pravidelně signalizují dvě deci červeného s rohypnolem.

O ŽENÁCH A KOSTÝMECH

Ten titulky není náhodný a nejde o to, hrabat se v intimnostech. Ta souvislost je podstatnější. O Jiřího kostýmní nasákavosti už byla řeč a skoro vždy to souviselo s tím, s kým chodil. Bylo to skutečně jako na divadle. Docela dlouho se počátkem devadesátých let pokoušel žít ve stabilním vztahu. Hezký byt na Hanspaulce s výhledem na Hradčana, nábytek z Ikea. V té době jeho skinský kostým (maskáče, vyholená hlava, paintballová pistole) občas dostával intelektuálnější důraz (džíny, delší vlasy a brýle). Po rozchodu se nejintenzivněji zabýval zbraněmi a zahlcoval redakci texty o liberalizaci zbrojního zákona, střelnicích a střelivu, podobně jako později byl ochoten každý týden donést text o marihuaně. S nově nabytou svobodou se vrátil opět k maskáčům, ale postupně k nim začaly přibývat nezvyklé rekvizity. Korále, náramky a "východní" textil. Když začal na poradách pravidelně vykřikovat: "Gaté, gaté, parasamgaté, bódhi sváhá!", bylo jasné, že potkal svého gura (buddhistického mnicha Su Bonga), a pokud si znova pravidelně holí hlavu, je to už z úplně jiných, mnohem duchovnějších důvodů. Jiřího specialitou ovšem bylo, že předchozí životní etapy na něm vždy byly v jakési ozvěně patrné. Nešlo jen o tetování, které se odstraňuje těžko, ale o zbylé rekvizity. Takže i jako buddhistický skoromnich si připaloval jointy zapalovačem Zippo, chodil s pistolí a bojovým psem a dodnes sem tam vyhrabe ze dna šatníku zelené kalhoty, co se strkají do püllitrů. V té době přerušil svou obžernou promiskuitu a několik let jezdil do Bratislavy, kde prožíval svůj první osudový vztah. Pak přišlo docela dlouhé indické období. Odjel do Indie několikrát, vždy na pár měsíců, a jeho buddhismus i kostým získaly patrný šivaistický akcent. Přibylo náramků, korálek a tkaná vestička. Ale stačilo pár týdnů v himálajském buddhistickém klášteře a Jiří přijel v ostře žluté mnišské košili a kožený krivák vyměnil za šedivou deku, do níž se mniši balí, když je zima. Na jedné z indických cest se oženil. Jeho drahá byla Australanka a rozhodovali se, zda budou žít v Praze, v Tasmánii, nebo alespoň chvíli v Indii. Jenže pár týdnů po příjezdu se JXD znovu osudově zamiloval. Tentokrát do dívky z Krkonoš. Rozvedl se s Australankou po telefonu (šlo o buddhistický sňatek bez záznamu v dokladech), a protože jeho dívka vlastnila starou faru v Podkrkonoší, rozhodl se v ní zříditi cosi jako klášter. Poprvé se začal starat o dům, rok horečně vydělával, napsal několik knížek, fotografoval, objížděl republiku s osvětovými přednáškami o drogách. Tehdy se nejspíš cítil nejvíc jako guru, který by měl mít své žáky, jimž předává dharmu. Ovšem sledovat ho na krkonošské katolické faře, jak ve vestě a čepičce indického horala kutá kolem domu, byl mystický zážitek. Dokonale kostýmovaný vesničan, jenž si spletl kontinent. Po roce pochopil, že fara je nad jeho síly. Navíc byl svou popularitou docela unavený. Přestal se objevovat v televizi. Už netoužil být alespoň jednou za měsíc v Blesku. Vztah skončil jako ty předchozí. Další kostýmní variace nebyly už tak výrazné. S novou dívkou přišel závan pražského intelektuálního světa, pak pár rekvizit hiphopové mládeže. Vždycky měl tendenci zanechávat na sobě nesmazatelné stopy. Nechat si tetovat své dívky a zážitky na kůži. Ale v téhle době jako by se chtěl rozprodat do posledního centimentru. Nechal si vypálit cejch a vyřezat do ruky ornament. Propíchnout,

procvaknout, poleptat. Rituální bolest jako hledání identity. Ve dvaceti je to samozřejmost. O patnáct let později problém.

HLEDÁNÍ JISTOTY

Onoho ironického nadhledu, s nímž je psán tento text, je Jiří X. Doležal schopen také. Navíc se dokáže, díky akademickému vzdělání, definovat v odborných pojmech. Jistá nedospělá pošetilost jednání a schopnost intelektuálního nadhledu jsou dvě různé věci. Ví tedy docela přesně, co ho čeká. Reflex se za deset let existence usadil. Jiří X. Doležal se pokouší o totéž. Snaží se najít životní roli, v níž by se cítil pohodlně. Najít jistotu, někoho blízkého, s kým by chtěl a mohl žít. Zkusil se oženit. Zásnuby oznamoval veřejně a s "ohňostrojem". Skončilo to po pár měsících kalamitou. Červené s rohypnolem. Měsíc se vzpamatovával a situaci vyřešil další změnou kostýmu. Protože souboj o toleranci k marihuaně v podstatě vyhrál, rozhodl se skokem změnit téma i kostým. Pořídil si počítač a vlastní internetové stránky. P o nocích surfuje, přes den je něčím mezi začínajícím hackerem, skateboardistou a tagujícím sprejerem. Vytáhne na ulici z náprsní kapsy sprej a zachrastí jím. Hodný, pracovitý chlapec hledá, kde by ještě mohl zanechat svou stopu.

EXTREMISTÉ NASTUPUJÍ ZPRAVA

27.7.2000 Reflex str. 14 Reflexe

RUDOLF STROBINGER

Pravicoví extremisté získávají větší vliv, počet jejich stoupenců roste a stále nebezpečnější jsou také jejich aktivity. "Je to časovaná bomba, která může kdykoli vybuchnout," obává se Ernst Uhrlau, koordinátor zpravodajských služeb v úřadu spolkového kancléře.

"Bezprostředně sice nehrozí vznik Frakce hnědé armády, daleko k tomu ale možná nemáme," naráží Ernst Uhrlau na extremistickou levou teroristickou Frakci Rudé armády (RAF), která vraždila v Německu v sedmdesátých letech. Uhrlau také připomněl, že už v květnu 1999 oznámily pravicové extremistické nacionální revoluční buňky, že chystají teroristické útoky.

NENÁVIST Z VÝCHODU

Dvě stě padesát policistů nedávno provedlo razii ve více než padesáti bytech extremistických skinů v oblasti Pirna nedaleko německo-českých hranic. Výsledek? Státní zastupitelství zahájilo šetření proti 51 osobám ve věku mezi 16 až 28 lety mimo jiné pro podezření z členství ve zločinecké organizaci. Na zvýšenou činnost pravicových extremistů ve východním Německu si postěžoval také předseda Spolkového sněmu, sociální demokrat Wolfgang Thierse, který sám pochází z bývalé NDR: "Ve východním Německu se stal pravicový extremismus už jakousi samozřejmou součástí denního života. Být intolerantní, trpět násilím je specificky východoněmecké." Navrhl proto zřídít ve východoněmeckých spolkových zemích jakéhosi pověřence pro vnitřní otázky, který by pečlivě sledoval vývoj na extremistické scéně a navrhoval nutné kroky k jejímu utlumení.

HESLA OSVĚTIM

Na berlínské mezinárodní konferenci o šíření nenávisti po Internetu zazněla varovná čísla. "Zatímco v roce 1995 šlo na Internetu vyhledat pouze jednu tzv. stránku nenávisti," řekl ředitel Wiesenthalova centra Abraham Cooper, "v dubnu 1999 jsme jich zaregistrovali už 1400 a od začátku tohoto roku dalších téměř 600." Kontrarozvědka objevila před čtyřmi lety 32 "německých" internetových stránek propagujících neonacismus a antisemitismus, před rokem jich bylo už přes 330 - obsah zhruba 80 z nich vyprovokoval státní zastupitelství k zahájení trestního řízení, samozřejmě proti neznámým pachatelům. "Stačí, když vyhledáte heslo Osvětím," uvedl konkrétní příklad Abraham Cooper, "a objeví se možná stránka památníku holocaustu v Izraeli, ale stejně tak dobře můžete mít před sebou na obrazovce Ernsta Zündela, notorického neonacistu, který vyvažďování v Osvětí popírá."

NA ODSTŘEL

Šéf velkého německého mediálního koncernu Bertelsmann Thomas Middelhoff hovořil o internetovém šíření Hitlerova Mein Kampf, který je ve Spolkové republice zakázán. Ve Spojených státech, odkud je "vysílán", lze

Hitlerův pamflet běžně koupit a ve státě Idaho je jednou z nejprodávanějších knih. Mein Kampf ale zdaleka není jedinou publikací tohoto druhu rozšiřovanou pomocí Internetu. K nim přibýly i seznamy politiků, veřejných pracovníků a kulturních činitelů, jež extrémně pravicové skupiny vytypovaly na "odstřel" pro jejich demokratický a antinacistický postoj.

POPRAVA

Že nejde o plané výhrůžky, připomíná vražda švédského odboráře a antinacisty Söderberga, který byl v říjnu 1999 třemi neonacisty před svým domem doslova popraven. A jelikož se soudu nepodařilo dokázat, kdo ze skupiny neonacistů, která na Soderberga čekala, odboráře usmrtil, byly vyneseny jen mírné rozsudky - od tří a půl do šesti let vězení. Lze se jen ptát, kdo bude další z tisícovky úhlavních nepřátel neonacistů, jejichž fotografie jsou dostupné na Internetu.

FASHOS TU NEHCEME!

27.7.2000 Reflex str.14 Reflexe
TEXT A FOTO JIŘÍ X. DOLEŽAL

Fashos už tady jsou! Dění v Olomouci v první polovině července letošního roku ukazuje, že neonacisté jsou nejen docela početní, ale začínají se státem jednat z pozice síly. Ukazují státním orgánům, kdo tady bude poroučet. A jsou hluboce přesvědčeni o tom, že to budou ONI.

Fashos tu nechceme byla písnička skupiny Orlík v dobách, kdy to ještě vypadalo, že ze vznikajícího skinheadského hnutí se mohou vyklubat původní skinheadi (na původním skinheadském hnutí a jeho filosofii není nic špatného - bohužel ji prakticky žádní skinheadi v Cechách nepraktikují). Dnes si můžeme otevřeně říct, že se to nepovedlo... V procesu se skupinou skinheadů, známém z médií, který proběhl v Olomouci ve druhém letošním červencovém týdnu, padly z mého úhlu pohledu konečně jakž takž adekvátní tresty. Stát prostě potrestal lidi propagující fašismus a nacionální socialismus a napadající od nich odlišné lidi. Zaplat' pánbůh - stát začal xenofobii a rasismus stavět tam, kam patří (do kriminálu).

CO SE VLASTNĚ STALO?

Ve středu dvanáctého ve večerních hodinách viděl nejmenovaný informátor (neonacisté mohou být skutečně životu nebezpeční, proto o zdrojích informací nebude v textu ani slovo) v Olomouci nedaleko klubu Depo, jak skupina neonacistů s vyholenými hlavami, v těžkých botách a bomber jacketech napadla dva punkery. Mimochodem v Depu se schází mládež s IQ asi dvojnásobným, než je IQ průměrného skinheada. Tentýž večer o něco později bylo viděno devět skinheadů v olomouckém klubu Barumba. Chovali se slušně. V pátek čtrnáctého večer (přesněji - v sobotu asi v 1.30) napadla Barumbu skupina neonacistů (dle očitých svědků 10-20 lidí). Když personál technoklubu s pomocí hostů útok odrazil, neos se zformovali na druhé straně ulice a zaútočili ještě jednou. Už se jim nepodařilo dostat dovnitř - ale před klubem potkali člověka, který se jim nelíbil. Policie některé zadržela, několik z nich je trestně stíháno. O vývoji (respektive o tom, kolik za tuhle hrůzu vyměří soud) vás budeme informovat. Veškeré podrobnosti najdete na www.koukat.cz

NEONACISTÉ VE SLUŽBÁCH NDR

7.9.2000 Reflex str.13 Reflexe
RUDOLF STROBINGER

Centrum historického bádání v Postupimi vydalo obsáhlý dokument Kořeny extremismu a neonacismu v NDR.

Skupina asi třiceti skinů vnikla do chrámu ve východoberlínské čtvrti Prenzlauer Berg. S pokřikem "Sieg heil" a "Židovské svině" tloukli skinové kolem sebe hlava nehlava. Koncert, jehož pořadatelé bylo několik občanských aktivistů, musel být přerušen. Mnoho návštěvníků skončilo v nemocnici. To vše se stalo 17. října 1987. Tiskový odbor předsednictva vlády NDR vydal jen několik hodin po přepadu všem redakcím přísný zákaz cokoli o incidentu v kostele uveřejnit a ministerstvo státní bezpečnosti nařídilo jeho vyšetření. Pravicový extremismus a neonacismus se

jako jeden z hlavních bodů objevil na jednání politického byra Jednotné socialistické strany Německa (SED) v únoru osmaosmdesátého roku. Něčím, co oficiálně v "prvním německém státě dělníků a rolníků" nesmělo vůbec existovat, se začalo zabývat XX. oddělení Státní bezpečnosti.

ZDALEKA NE POPRVÉ

První zpráva, vypracovaná krátce po rozhodnutí politického byra, uvádí, že se množí "útoky extremistů na hlídky policie" a cizince - těžce byli zraněni "dva afričtí občané, kteří byli napadeni při příjezdu na zápas kopané mezi FC Karl-Marx-Stadt a 1. FC Berlin". Ve zprávě z počátku června 1988 se dočítáme o organizacích a skupinách složených "z negativně-dekadentních osob", jako jsou skinové a pankáči. Jejich počet se odhadoval zhruba na jeden tisíc. Projevy neonacismu a antisemitismu ale zdaleka nebyly novinkou osmdesátých let. Jeden z autorů studie, P. G. Poutrus, vidí soustavný růst extremismu na území bývalé NDR především v ideologických chybách jejich představitelů. Antifašistický boj byl sice neustále zdůrazňován, ale jedinými, kteří bojovali proti nacismu, byli komunisté. Navíc se země téměř hermeticky uzavírala před okolním světem, což zvyšovalo nedůvěru k cizincům. Občané jiných tak zvaných socialistických států, kteří v zemi oficiálně pracovali, byli považováni za ujídače chleba. Tento názor zastávají mnozí občané východního Německa dodnes. Bernd Wagner, kdysi přední východoněmecký kriminalista, k tomu říká: "Vyšší akceptace extremistických ideologií na východě má svůj původ v nedostatečném zpracování nacistické minulosti v NDR. Tehdy nařízený antifašismus svým černobílým vykreslením doby způsobil, že mnozí se nezabývali příčinami vzniku nacistické diktatury." A Wagner dodává: "Lidé, kteří vyrůstají v autoritativním systému, zpravidla mají větší sklon k autoritativním ideologiím a hledají řešení i jednoduchých konfliktů v násilí." To také odlišuje neonacismus v bývalé NDR od západního Německa. Tam byli mladí lidé spíše ovlivňováni neonacistickou literaturou, kterou psala a vydávala válečná generace, a značnou "demokratičností" v politickém projevu.

POZDRAV PŘES HRANICE

Tajné dokumenty uložené v Gauckově úřadu v Berlíně však ukazují i druhou tvář Státní bezpečnosti. Už v roce 1961 připravila Akci J. - v padělatelských dílnách byly vyrobeny dopisy západoněmeckých antisemitů židovským spoluobčanům, v nichž jim vyhrožovali smrtí. V roce 1974 byly zase ve východním Berlíně vyrobeny letáky s názvem "Němci, braňte se!" V letáčích jsou obyvatelé Spolkové republiky vyzýváni, aby "vyhnali" z republiky zahraniční dělníky, kteří je ožebračují.

TAJNÉ AZYLY

Snad nejvýrazněji dokumentovala Státní bezpečnost sympatie k západoněmeckým neonacistům, když tajně poskytla azyl - tak jako už několika levicovým extremistům z teroristické organizace RAF - zvláště nebezpečným osobám Odfriedu Heppovi a Udu Albrechtovi, kteří byli zapleteni do vraždy židovského nakladatele Shloma Levina a jeho družky Fridy Poeschkeové v roce 1982 v Erlangenu. Ilegální akce Státní bezpečnosti na území Spolkové republiky dokládá také případ levicového extremisty a nynějšího člena extrémně pravicové Národně demokratické strany (NDP), o jejímž zákazu se nyní diskutuje, právníka Horsta Mahlera. Ten patřil v šedesátých a sedmdesátých letech k nejaktivnějším členům levé teroristické RAF a jiných organizací. V procesech, při nichž ho obhajovali také nynější spolkový kancléř Gerhard Schroder, spolkový ministr vnitra Otto Schily a nynější poslanec Strany Zelených ve Spolkovém sněmu Ströbele, byl Mahler odsouzen na čtrnáct let do vězení. Podle dokumentu STASI měl být tehdy Mahler získán jako agent. Dnes je kdysi extrémní levicový terorista Horst Mahler pro změnu předním aktivistou extrémní pravice.

BOŽÍČKU, HAJLÍČEK!

16.11.2000 Reflex str.48 Diagnóza
JIŘÍ X. DOLEŽAL

Loni byly oslavy české státnosti narušeny skinheadskými výtržnostmi. Média tudíž očekávala s napětím, co osmadvacátého října vyvedou letos. Média se obávala právem. Když si ukradneme "vnitřní instrukce" některého z našich skinheadských spolků, z jejich čtení až mrazí.

V poslední době dochází k zesílení tlaku ze strany úřadů a médií s cílem postavit nás na pranýř a přinutit společnost,

aby nás odsoudila. Jestliže chceme, aby valná většina veřejnosti zůstala i nadále na naší straně, musíme se zaktivizovat. Ukážeme veřejnosti, že cikáni jsou ti špatní a my jsme ti hodní. Musíme naplnit média informacemi o agresivních zločinných cikánech, kteří ohrožují veřejnost. Potom nás bude veřejnost chápat jako ty, kdo pouze hájí svá práva. Musíme se zdržet rasistických projevů před kamerami a naše názory předkládat měkkou formou, pak nebudeme tolik demonizováni. Pokud se znáte s nějakým novinářem, přesvědčte ho, aby se v novinách více objevovaly články typu Rom ubodal, okradl, znásilnil ... Takle země musí začít chápat cikány jako nepřízřivobivý a cizorodý prvek, který se nikdy nemůže stát součástí této společnosti, a celý problém proto musí být vyřešen jinak. (hacked by "redhack")

DŮSTOJNÉ OSLAVY

Dvacátého osmého října roku 2000 pěla média chválu nad tím, kterak skinheadi letos nezlobili. Skinheadi se shromáždili hned na několika místech a jednalo se obvykle o mítinky, které svolávala Vlastenecká fronta. Vlastenecká fronta svůj program pojímá velmi obecně: Jsme občanské sdružení, které chce stát v prvních řadách národního hnutí a klade si za cíl upevnit charakter, vlastenectví, mravní a politické přesvědčení svých členů. Nejsme nacisté ani rasisté, chceme jen rovná práva pro všechny, kteří budou respektovat své povinnosti vůči společnosti ...

- chápeme hájení českých národních zájmů jako svou nejvyšší prioritu;
- jsme pro uzákoněná lidská práva, avšak spojená s lidskou odpovědností;
- odmítáme izolacionalismus naší vlasti, ale jsme zásadně proti začlenění naší země do NATO a EU v jejich současné podobě, protože tak naše země zbytečně ztrácí podstatnou část své suverenity;
- jsme proti tzv. pozitivní diskriminaci čili zvýhodňování menšin na úkor českého národa;
- nesouhlasíme se snahou legalizovat tzv. měkké drogy;
- zavrhuje partnerství osob stejného pohlaví postavené téměř na roveň přirozené podobě rodiny;
- odmítáme potraty ze "sociálních" důvodů, jelikož tak kvůli nezodpovědnosti svých rodičů ročně umírají desítky tisíc nevinných dětí;
- odsuzujeme chování politických představitelů na všech úrovních, kteří nehledí na zájmy národa, ale jen na to, jak naplnit své kapsy a ukojit své mocenské ambice!

(Veřejně přístupné programové materiály VF)

Přes usilovné snahy a hluboké studium materiálů VF jsem nepochopil, proč k programu musí mít sympatizant také holou hlavu. Díky mailu redhacku a vzpomínce na klasickou psychoanalýzu jsem našel poměrně jednoduché, ale nečekané vysvětlení.

BOŽÍČKU, NEBYL TEN FREUD ŽID?

Když se podíváme do cílů VF, najdeme jediné opravdu silně emočně zatížené slovo: "Zavrhuje!" Vlastenci s holou hlavou zavrhují, důsledně zavrhují homosexualitu. Už asi sto let, ode dne, kdy vyšly Studie o hysterii od Žida a heterosexuála Sigmunda Freuda, je známo, že pokud někdo něco hodně, ale opravdu zásadně zavrhuje, tak s tím má nejspíš problém. Latentní homosexuál tedy sám sebe chrání před vlastními hluboko skrytými tendencemi manifestačním odmítáním homosexuality. Americká krása ... Viděli jste ten film? Tatínek, plukovník americké námořní pěchoty, vychovává synka v hlubokém odporu k homosexuálům. "Mně je z těch buzerantů tak blbě, že bych vyblbl vlastní koule ...," zní odpověď, kterou vyžaduje od svého syna při jakékoliv komunikaci o homosexualitě. Pak jde a chce si to rozdat se sousedem. Ten je chudák heterosexuál, dobře míněnou nabídku felace odmítne a doplatí na to. Pan plukovník ho po armádním způsobu odpráskne. Na férovku zezadu. Než došel ten mail, tak výše uvedené úvahy byly jen k pěkné diskusi do kavárny. Ale pak přišel seznam adres, jež vlastně ani nejsou v Síti nijak schované. Když o nich ovšem nevíte, nepatříte ke klubu zasvěcených anebo nejste hacker, tak je nenajdete. A hlavně - ani vás nenapadne je hledat. Obsah, který je na nich, je nechutný. Vybíral jsem opatrně. Papír snese mnohem méně, než jsem

na těch adresách, kde se to hemžilo slovy skinhead a vlast, viděl. Přesto následující ukázky snad stačí, aby si čtenář udělal představu, o čem ten neonacismus v podstatě je.

BĚLOUČTÍ JEZDCI

Na světě je pár dobrých věcí, ale pro skinheada jsou to hlavně jeho boty, bunda a správně oholená hlava. Boty prý říkají o člověku všechno a skinheadovy vysoké vojenské boty říkají, že není žádná holka. Kromě armádních bot jsou v oblíbě taky boty Martens, Gladiator nebo Ranger. Letecká bunda MA-1, které nikdo neřekne jinak než bomber, má už čtyřicetiletou historii a za tu dobu se potvrdilo, že fakt vydrží každou rvačku. K uniformě patří taky triko značky Fred Perry. Po dvou pivech si začínáte ojíždět vyholené hlavy a rostoucí agresivita je cítit v každém dalším dotyku. Za chvíli je chuť dostat kamaráda na lopatky ještě větší. Přetlačování přechází v zápas, ze střikání pivem po kámošovi se stává vyjádření chuti k něčemu ještě tvrdšímu. Ve chvíli, kdy dojde pivo, přichází na řadu to, co jste už vypili. Maskáče a bombery jdou dolů. Ze si kámoš neholí jenom hlavu, ti dojde ve chvíli, kdy ho vidíš stát v pozoru. Nikdo se dávno nedívá tomu, že si kluci rádi hrají na vojáky a že svázat kámoše do kozelce je dost vzrušující zábava. Stačí si to jenom připustit. Dát tomu druhému najevo svou nadřazenost a šlápnout si na něj jako na poražený kus je vzrušující i pro něho samotného. Policejní pouta a kus lana dokáží nahradit partě skinheadů hodiny nudy. Nahromaděná agresivita a pocit nezasloužené svobody se tak mění ve hru. Stačí si jen určit pravidla jako ve fotbalu. (Originální text ze "skinhead" webu)

A NYNÍ TA PRAVIDLA

Docela se začal třást. Nevěděl, jestli je to zimou, nebo strachem, ale nejspíš obojím. Asi po dvaceti minutách si všiml, že vešla parta skinů. Jeho strach nyní výrazně převyšoval nad ostatními pocity. Skini mu nikdy nic neudělali, ale působili tak povýšeně, až se otrokovi v krátkých chvílích začal rýsovat jeho ocas. Skini šli rovnou k němu. V popředí byl jeden vyšší než ostatní a otrokovi také připadal svalnatější. Měl rád silné pány. Těm totiž nemohl odporovat a měl rád i skiny, protože byli tvrdí, neústupní a neoblomní. Tedy alespoň jeho bývalý Pán a jeho kámoši. "Ty si Lukáš, co?" promluvil na něj první skin. "Ano, Pane," odpověděl otrok. "To je dobře, že si přijel, obvykle na první mail nikdo takhle nepříjede." "Byl to rozkaz, Pane ..." "Dobře, vem si tohle," přikázal otrokovi skin a podal mu obojek. "Ano, Pane, rozkaz, Pane," odpověděl jen otrok a připnul si kolem krku kožený obojek. (Originální text z jiného "skinhead" webu)

JAK SE BOJŮVKA ZAKLÁDÁ?

Hledáme kamarády stejných nebo podobných zájmů pro společné akce a budeme rádi, když se zařadíš do kontaktů. Jestli to myslíš vážně a chceš s něčím takovým teprve začít, rádi Ti pomůžeme. Protože preferujeme kromě setkání v hospodě soukromé akce, hledáme taky vhodné prostory. Napiš nám - e-mail: A na některých stránkách dokonce můžeme nalézt i podrobnosti o soukromých schůzkách našich hololebců. Jednotliví vlastenci tam nabízejí, co vše jsou ochotni udělat pro národ: (jméno jsem vyškrtl) - dominantní, aktivní, svazování, tresty, výchova, uniformy, kůže, plynové masky, piss. (jméno jsem vyškrtl) - submisivní, svazování, uniformy, kůže, plynové masky, zotročení, piss, diaper fetish.

SHODA NÁHOD?

Tvrzení, že alespoň část naší extrémní pravice jsou ve skutečnosti sexuální devianti - homosexuální sadomasochisté s amafilními sklony -, je natolik odvážné, že potřebuje spoustu důkazů. Především je třeba se ptát: jsou lidé, co chodí hajlovat na skinheadske demonstrace, a devianti, kteří si vzájemně leští boty penisem, titíž lidé? Web, ze kterého jsem stáhl ony ohavnosti (rozrastrovány jsou v redakci, na skinheadske webech jsou bohužel i s detaily), skrývá stránku bez jakéhokoliv textu. Jsou na ní jen fotografie policistů. Pocházejí z demonstrací. Kdosi zjevně vytváří kartotéku tváří policistů, kteří zasahují proti extremistům. Ultrapravice není díky tomu, že nyní víme, o co se u mnoha z nich vlastně jedná, o nic méně nebezpečná. Je jedno, jestli skini masakrují lidi z důvodů politického přesvědčení, anebo proto, že jsou úchylní. Za posledních deset let jich ale zabili asi třicet. Jako tradičně děkujeme hackerské skupině "redhack", která pro nás dohledala mimořádně zajímavá a v moři Internetu těžko dohledatelná data. Prosim čtenáře, aby akceptoval sníženou kvalitu snímků - my tyto fotografie uveřejňujeme jen proto, aby bylo vidět, o co ve skutečnosti jde.

NIC NEŽ NÁCEK
22.3.2001 Reflex str. 06 Reportáž
TEXT A FOTO JIŘÍ X. DOLEŽAL

V sobotu třetího března proběhl v pražském Edenu sjezd ultrapravice pořádaný Vlasteneckou republikánskou stranou (VRS), který se pokusil sjednotit naše pravé radikály. Bohužel leví extremisté nadělali před Edenem takový virvál, že se média věnovala především jejich násilnostem a nevěnovala si toho nejdůležitějšího: ultrapravice se nebezpečně slučuje a etabloje. První akcí v Edenu vzniklého Národně sociálního bloku (NSB) pak byla demonstrace "proti zdražování" v Jablonci nad Nisou desátého března. Reflex byl při tom.

"Měli jsme pocit, že je potřeba sloučit pravicové strany, které mají národnostní akcent," komentoval sjezd člen strany Jan Kopal. Projížděl jsem o týden později, před první akcí nového Národně sociálního bloku, Jabloncem (byť tuhle demonstraci svolávala ještě "mateřská" VRS) a koukal, kde je plešato. Moc nebylo. Místo, kde se měla demonstrace konat, zelo dvě hodiny před avizovaným zahájením prázdnotou. Až na novináře a policii. Tak jsem si zapnul notebook a podíval se, co o chystané akci její svolavatelé pustili ven. Moc toho nebylo. Jenom jsem vyhrabal, že NSB má nějaké vazby na Národní alianci, dnes už zaniklou fašistickou organizaci. Víc jsem věděl z napojení na pořadatele, které jsem si zařídil den předem po telefonu. Skinheadovi ze západních Čech jeden z pořadatelů, který jabloneckou demonstraci dával dohromady, sliboval: "Určitě přijedou lidi, hodně lidí! Jedou kluci z Moravy, z Prahy, zvláštní autobusy ..." Onen západočeský skinhead, jímž jsem v tu chvíli byl, teď seděl u skinuprázdného prostřanství v jablonecké čtvrti Mšeno a z dlouhé chvíle listoval dokumentací o tom, co to byla Národní aliance.

TAK PRAVÍ STÁT

Ze zprávy o extremismu v ČR v roce 1999 (podobná zpráva za rok 2000 ještě nebyla v době přípravy tohoto článku zveřejněna): Národní aliance byla zaregistrována u ministerstva vnitra dne 26. 10. 1998 jako občanské sdružení. Celorepublikové vedení NA sídlí v Rakovníku, kde bydlí zakladatel a hlavní představitel sdružení, Vladimír Skoupý. Národní aliance vznikla ve skinheadském prostředí a stále udržuje se skinheadským prostředím četné kontakty, které navázal Skoupý především jako někdejší organizátor koncertů fašistických a neonacistických kapel. Členskou základnu Národní aliance tvoří přibližně 130 registrovaných členů, kteří do organizace přestoupili především z jiných pravicově extremistických uskupení. Národní aliance je poměrně úspěšná ve vytváření regionálních poboček. První veřejnou akcí Národní aliance byl protestní pochod namířený proti politice současné vlády dne 26. 4. 1999 v Rakovníku. Od tohoto data Národní aliance pořádala velmi aktivně různé demonstrace a protestní pochody, na kterých hlásala xenofobii a nacionalismus ... Národní aliance vystupovala během roku 1999 velmi aktivně, spolupracovala s Vlasteneckou frontou a Národním odporem, i když mezi Národní aliancí a Národním odporem probíhal konkurenční boj ... Po celý rok 1999 zůstával Rakovník jedním z nejvýznamnějších center pravicově extremistických aktivit v České republice. Národní aliance byla neonacistická organizace. Kupodivu s ní stát dokázal poměrně rychle zatočit.

CHTĚJÍ PRÁVO, MAJÍ HO MÍT

Posledního března 2000 ministr vnitra Václav Grulich rozpustil občanské sdružení Národní alianci. V dubnu pak ministerstvo vnitra zamítlo žádost o registraci politické strany, ve kterou se Národní aliance chtěla proměnit. Skoupého a jeho zástupce Zbyňka Raise policie zatkla před demonstrací u sochy svatého Václava v Praze 25. února 2000 a pražský vyšetřovatel Pavel Just je obvinil z propagace fašismu, Raise navíc z výtržnictví. Oba měli na límečcích košil nášivky se zkratkou Národní aliance a ty se silně podobaly těm, které na svých uniformách nosili příslušníci nacistických organizací SS, SA a Waffen-SS v Německu. Soud vzal Skoupého do vazby, protože šéf Národní aliance porušil zákon již poněkolikáté. Sedmého června vydal soudce trestní příkaz, ve kterém stanovuje zákaz vystupování Skoupého po dobu čtyř let, v opačném případě stanovil jednorozhodný trest odnětí svobody. Skoupý se podle soudu kromě oněch výlozek na košili dopustil trestných činů hanobení rasy, národa a přesvědčení a dále podpory a propagace fašismu. Národní aliance svůj zákaz nevezala úplně vážně. Odvolala se, v dubnu 2000 uspořádala další demonstraci v Jihlavě (její web je sice blbý a mrtvý, ale dodnes veřejně přístupný). Pak však činnost ustala - vždyť byl v dohledu sjezd mnohem méně zkompromitovaného subjektu, oficiálně registrované Vlastenecké republikánské strany, a na sjezdu mělo dojít ke sjednocení krajní pravice. S VRS byla Národní aliance zadobře už z minulosti, příznivci aliance figurovali také na kandidátkách VRS v podzimních volbách do krajských zastupitelstev.

JABLONEC OŽIVÁ

Vypnul jsem notebook a vydal se na procházku po Jablonci. Bylo hodinu před oficiálním zahájením demonstrace. Když jsem se vrátil na místo konání, snad dvacet minut před začátkem, stál už na prostranství hlouček se dvěma vlajkami. A bylo jasno. Ona "nová strana" má, čistě "náhodou", naprosto stejnou vlajku jako zakázaná Národní aliance. Našel jsem policejního důstojníka, který velel policistům, co nácky hlídali, a zeptal se, jak daleko k hloučku nácků můžu, abych nebyl "účastníkem demonstrace". Neměl jsem strach - jablonecká policie se připravila, v centru města jsem již před hodinou zahlédl policejní těžkooděnce a věřím, že by jakýkoli násilný projev nácků dokázali rychle paralyzovat. Nechtěl jsem ale jít k hloučku z jiných důvodů - když se člověk musí brodit splaškv, tak má mít holínky a ty já v šatníku nemám. Takže když fotím nácky, beru si teleobjektiv. Skinheadi na plácku byli, samozřejmě tvořili většinu ze snad padesáti demonstrantů. Ale ti s vlajkami a tlampači, tedy vedení demonstrace, to byli lidé připomínající vzhledem spíš soudruha Sládka než brutálního skinheada. Takže náckové, kteří na to jdou inteligentněji než primitivní skini: náckové v kravatách, kteří mají šanci u nejnižších vrstev společnosti budit důvěru. Přes jednoho skinheada, jenž se kolem demonstrace motal, jsem požádal vedení demonstrace o nějaké tiskové prohlášení - co vlastně chtějí. Za chvíli se vrátil, že žádné nemají, ale že mi ho pošlou. S ohledem na naše čtenářky zamlčím, že mi poslali úplně ... Neoficiálně jsem se dozvěděl, že předsedou oné "nové" strany je sice člověk z VRS Jan Kopal (dříve SPR-RSČ) a místopředsedkyně je rovněž z VRS (opět dříve SPR-RSČ), ale že tiskový mluvčí a tajemník "nové" strany jsou z Národní aliance. Podíval jsem se teleobjektivem a opět se přesvědčil, že ona "nová" strana jsou pořád ti stejní lidé z Národní aliance.

SLAVNÝ PRŮVOD MĚSTEM

Řečníci odhuhlali nicneřikající projevy o tom, jak je to tady všechno špatně, a průvod vyrazil. Padesátku nácků provázelo tolik policistů a strážníků městské policie, že se chlapani chovali jako beránci. Nesli vlajku České republiky, vedle ní vlajku nacionálně socialistické a zakázané Národní aliance, pak se v průvodu třepotala vlajka Konfederace, dnes celosvětově používaná rasisty. Došli na jablonecké Mírové náměstí, které je veliké a prostorné, a když se na tu skupinu člověk podíval prostým okem, vypadali na obří ploše náměstí dost uboze. Náměstí bylo hlídané policií, ale nikoliv uzavřené - i ti jablonečtí občané, kteří se přišli podívat čistě ze zvědavosti, instinktivně cítili, že k tomu hloučku je jaksi nehygienické se přibližovat. A tak skandování hesel Tuneláři na Mírov, Češi, pojďte s námi nebo Skin Head! vyznívalo lehce trapně. A opět zdůrazňuji, že to trapné pokřikování ze sebe nevydával nějaký hlouček nových národovců, ale staří známí náckové, kteří se jenom přejmenovali. Po chvíli demonstrace skončila a šlo se domů. Věřím, že vzhledem k výše uvedeným důkazům nakonec k registraci Národně sociálního bloku - ani jako občanského sdružení, ani jako politické strany - nedojde. Naopak, stát by měl okamžitě zakázat i původní Vlasteneckou republikánskou stranu. Po prvním veřejném vystoupení NSB jsou totiž jasné dvě věci. Za prvé: NSB je jenom lehce přelakovaná neonacistická a již jednou zakázaná Národní aliance. A za druhé: NSB veřejně přiznává, že do něj vstupují členové Národního odporu, teroristické, nikdy neregistrované bojůvky, jejichž členové mají na kontě řadu trestných činů. Podle neoficiálních informací od skinů samotných je pan Filip Vávra, aktivista Národního odporu, dokonce sekretářem "nového" uskupení NSB. Pana Vávru jsem na demonstraci nezahlédl. Jiné nácky z Národního odporu však ano. Podívejte se na muže na fotografii vlevo nahoře z jablonecké demonstrace. A teď se podívejte na sousední, asi rok starou fotografii z mejdánku Národního odporu ...

Kompletní fotoreportáž z demonstrace najdete na adrese www.koukat.cz v rubrice Gegen Nazis.

EXTREMISTÉ ZNESVĚTILI AKADEMICKOU PŮDU

10.5.2001 Reflex str.14 Reflexe
OLGA MYSLIVĚČKOVÁ

Stoupenci extremismu nemají nikde co dělat, ale světe, div se, oni tady jsou a dávají o sobě vědět. Zákazem jednoho vysokoškolského semináře je určitě nevymýtíme.

Pro neinformované: 25. dubna vyšel v Lidových novinách článek pod titulkem Neonacista "učil" na univerzitě. Na FF UK, konkrétně na seminář Typologie politického extremismu, zval jeho vedoucí Zdeněk Zbořil "i taková skinheadská 'esa', jako je například Filip Vávra..." či "jeden z hlavních představitelů krajně pravicové Vlastenecké fronty, Jan Skácel". Děkan fakulty politologický seminář okamžitě zakázal a Zdeňka Zbořila finančně potrestal. V médiích se začaly vršit důvody, proč extremisté nesmějí vstupovat na posvátnou akademickou půdu. Zdeněk Zbořil a

pár studentů, kteří jsou jiného názoru - zdá se -, zůstali téměř osamoceni. Vtírá se jednoduchá otázka: Navštívil někdo z odsuzujících alespoň jednou kritizovaný seminář? Ví, jak probíhal, nakolik byla debata řízená a komentovaná, jak obě strany vystupovaly, co říkaly? Nebo autoři statí vyznávají u nás vcelku oblíbenou mediální epidemii: Jeden novinový článek poslouží jako podklad k jinému novinovému článku, potažmo k dalšímu odsouzení a to zase k následnému...? Možná jim ale stačil nezvratitelný fakt, že extremisté vstoupili za vrata vysoké školy.

JENOM ČESKÝ ALIBISMUS?

Univerzita Karlova ráda připomíná, že studovat na jejích fakultách nemůže každý. Ke studiu jsou vybírání nadprůměrně inteligentní a přemýšliví mladí lidé. Kritika praktické konfrontace s extremistou, navíc pod "dozorem" pedagoga, svědčí až o urážlivé nedůvěře a podceňování mladých lidí. Možná by ale protestujícím autorům ani děkanovi nevadilo, kdyby se studenti s extremisty setkali v hospůdce, na povolené demonstraci nebo v Nedělní partii na Primě. Akademická půda by alespoň zůstala nedotčena.

V ROZPAČITÉM SVĚTĚ

Jak by obstál extremistá jako studijní objekt na vysoké škole ve Velké Británii? Nad přímou otázkou kolegyně Jana Čulíka na univerzitě v Glasgowě zrozpáčitelé, sami by se stoupence pravicového extremismu na přednášku báli pozvat. Přizvat je do debaty by sice pro ně bylo přijatelné, ale myslí si, že by sami extremisté o ni neměli zájem a studenti by ji bojkotovali. Česká studentka ve Spojených státech Veronika Bednářová potvrdila, že na tamější akademickou půdu lze pozvat i opici, má-li to účel a smysl. Neví sice konkrétně o obdobném případě, ale dovede si představit, jak by seminář probíhal: "Před studenty by učitel posadil pět lidí a nechal je dvacet minut mluvit o jejich filosofii". Pak by vyzval studenty, aby se ptali. Jak znám americké studenty, určitě by extremisty fundovanými otázkami a dravostí roznesli na kopytech. Nejsm si jista, zda tak schopní a zkušení studenti jsou u nás. Osobně, pokud by pozvaní hosté nebyli agresivní, bych byla pro." "Nemohu samozřejmě mluvit za všechny univerzity ve Spolkové republice, ale já bych k veřejné diskusi stoupence nebo člena neonacistické strany (NPD) se studenty nepozval. Něco jiného je diskuse na, soukromé bázi. Tam je možno s nimi diskutovat. Na univerzitní půdě ne!" řekl profesor Manfred Alexander z Kolína nad Rýnem.

KRVEPROLITÍ NEBYLO!

10.5.2001 Reflex str.06 Reportáž

JIRÍ X. DOLEŽAL

Reflex sledoval přípravy na prvomájové demonstrace a jeho reportéři byli na demonstracích anarchistů i neonacistů. Naše média věnovala (neboť se to neservalo) májovým událostem minimálně pozornosti, my věnujeme prvomájovým demonstracím prestižní prostor právě proto, že šlo o (snad poprvé v porevolučních dějinách) státem plně zvládnutý První máj.

Anarchisté nevěnovali přípravě na První máj zdaleka tolik pozornosti jako náckové. Prvomájové oslavy jsou už pro levý okraj v podstatě rutinou - anarchisté jako jedni z mála dodnes poukazují na skutečné kořeny tradice I. máje a na požadavky osvobození práce a emancipace člověka, které jsou aktuální i na prahu 21. století. Snahy a sny našich předchůdců jsou stále živé a my máme mnoho důvodů, abychom v tento den vyšli do ulic. Proto i letos demonstrujeme I. května proti globalizovanému kapitalismu, státu a nadnárodním institucím i proti všem snahám omezit naši svobodu, psalo se od půlky dubna na serveru ČSAF (Československá anarchistická federace). Start měl být na Palackého náměstí a jít se mělo směrem na náměstí Tylovo - rozbít hubu neonacistům na nedalekém náměstí Míru. Na serveru se psalo to co loni, předloni a předtím, před vynálezem serverů, na letácích. Ty ostatně nechyběly ani letos, bylo s nimi oblemané metro i telefonní budky - stejně jako (velmi podobnými a stejně ilegálně vylepenými) pozvánkami na neonacistické oslavy. Ty byly ovšem připravovány v mnohem velkorysejším duchu. Přestože si náměstí Míru na první květen "zamluvila" soukromá osoba z Rokycan, už třináctého dubna na tiskové konferenci NSB (Národně sociální blok, sdružení spojených nácků, vzniklé z Vlastenecké republikánské strany, Národní aliance a Národního odporu) se mohli přítomní dozvědět, že "NSB pořádá dne I. května 2001 povolený mítink pro veřejnost u příležitosti oslavy máje, který se bude konat na náměstí Míru v Praze". Profesionální neonacista Filip Vávra k tomu ve "stranickém tisku" Špigl povídal: "Jsem národní socialista. Den práce je pro mne symbolem oslavy všech poctivě pracujících lidí. Zaměstnanců i zaměstnavatelů. Oslava práce jako hnacího kola evropské civilizace. Oslava odstranění třídní nenávisti. Kamarádi, ven do ulic!" Proč "stranický tisk"? Špigl se totiž

dostal pod kontrolu "českého vydavatelství Brisk Company, a. s.". V obchodním rejstříku jediná uvedená firma tohoto jména má jako předmět činnosti pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor bez poskytování jiných než základních služeb spojených s pronájmem, což nám temnoty redakce Špíglu neprosvětli - když se však podíváme do špíglovské tiráže a najdeme informaci "generální ředitel Jan Beer", je hned jasno - pan Beer je osoba s mimořádně barvitou minulostí, která pro to, aby se dostala "nahoru", udělá v podstatě cokoli. No a teď se dohodl s NSB. Jednu (byť krátkou) dobu byl šéfredaktorem Špíglu dokonce Jan Kopal, předseda NSB, který dodnes rozdává šéfredaktorské vizitky. Špígl tedy dělal náckovskému prvomájovému shromáždění reklamu ještě sedmadvacátého dubna a v sobotu osmadvacátého dubna pořádal v hospodě Na stělnici v Rakovníku prvomájově agitační "besedu se Špiglem". Náborově agitační charakter besídky poněkud narušila malá dynamika čtenářů listu. Pan tajemník NSB Luděk Hlinka i rakovnický náck pan Vladimír Skoupý se spolu s panem Beerem u jednoho ze stolů hospody opravdu snažili a pár skinheadů hlídalo ve výčepu, aby se na besídku nedostaly živly - ale mezi návštěvníky byli jenom dědečkové, co ještě nezaznamenali, že Špígl už nefandí komunistům. Stejnou pozornost jako náckové věnovala přípravě na prvomájové události i policie. Nepořádala sice besídky v zaplivaných pajzlech, ale zato na tiskové konferenci k 1. máji v pátek sedmadvacátého dubna to působilo velmi nečeským dojmem - novináři dostali naprosto jasné informace o tom, co kdy kde která partička chystá, a také se dozvěděli, že v Praze bude nejméně tisíc nasazených policistů, v záloze bude těžká technika, a především (byť řečeno sofistikovaněji).

KDYBY NĚCO, TAK SE TO ZATRHNE

Na Prvního máje kolem poledne byli na Palackého náměstí shromáždění áčkaři - policií do posledního cvočku na bundě spočítání a zapsaní. Snad tři sta hlav. Náckové se začali shromažďovat v půl jedné na Míráku. Ty zas policie zapisovala včetně počtu dírek na kanadách. Snad tři sta holohlav. Profesionální neonacista Filip Vávra prodával v improvizovaném stánku vlastenecké tiskoviny už od samého počátku - kšeft nesmí stát. Kolega Honza Šibík byl s áčky a byli jsme průběžně ve spojení. Zlately mobil. Stál jsem se skiny na Míráku, sledoval, kterak se Národní hololehá liga pokouší uvést do provozu zesilovač, a poslouchal Honzův report do telefonu: " Já si blbec vzal červený triko a teď jdu kolem tří áček a jedno povídá: Hele, fotografe, a ten druhý na to: To je dobrý, to je Šibík, ten je s náma!!! TO TEDA NEJSEM S NIMA!!! Jinak se neděje nic." "Tady taky nic," zakřikl jsem to. Po hodině se áčkaři dali na pochod. Náckové se zase po hodině začali pokoušet řečnit. V tu chvíli se totiž podařilo akustické zařízení zprovoznit a pan Skoupý do mikrofonu vysvětlil, že pan předseda Kopal právě mluví do televize, a proto pan kapelník zahraje tu jejich. Následujících deset minut pan kapelník kvílel do mikrofonu přidržovaného jiným vlastencem, poté přišel pan předseda a další řečníci a blábolilo se. Zaznamenal jsem termíny "zaprodanec" a "imperialista". Poté začal pan kapelník opět výt vlastenecké písně vlastní výroby za doprovodu kytary. Spojil jsem se s Honzou. "Já už tu jejich feťáckou muziku nemůžu poslouchat! Navíc jak se dneska neperou, tak jsem si poprvé mohl poslechnout ty jejich kecy a fakt je lepší, když nemluvě! Melou o globalizaci a imperialismu!!!" Honza na tom nebyl o nic líp než já. Tož jsme ukončili spojení. Za chvíli Honza obnovil report: " Teď jsme na Václaváku..." Zhruba ve stejný okamžik se odkudsi vynořilo neskutečné množství policistů-těžkooděnců a jejich řada doslova přepůllila náměstí Míru. Vypadali tak, že i novináři je obcházeli obloukem. Náckové se báli tak, že se semkli do stěsnaného hloučku, který se tiskl k sobě, přestože zabíral sotva třetinu plochy před kostelem. Když se dole v ulici objevilo čelo anarchistického průvodu lemované policejním doprovodem na koních, z neznáma se vynořil další kordon těžce pancéřovaných policistů a neprodyšně odřízl silnici lemující náměstí Míru (po které v dále přicházel průvod) od zbytku náměstí. Skiny se občas kradí podívali ke kordonu a to, co viděli, je naplňovalo takovým vlasteneckým optimismem, že se k sobě tiskli těsněji a těsněji. Když se áčkařský průvod přiblížil, zahlédl jsem sice v čele průvodu bujaře hopkajícího Jakuba Poláka a uslyšel rytmické bubínky - přece jen byly snesitelnější než "ty vlastenecké od pana kapelníka". Ale to bylo jediné, co se z áčkařského průvodu na náměstí Míru dostalo. Stejně jako se skiny v podstatě neodvážili směrem k anarchistům ani podívat, neodvážila se áčka ani podívat na skiny. Průvod pak došel na Tylovo náměstí - pár desítek metrů od Míráku - a tam si účastníci lehli na trávník mezi psí výkaly. Náckové na Míráku dále řečnili a bylo poznat, že mají stranickou disciplínu - zaprodance vzpomněl jeden každý z řečníků. Zazvonil telefon. Honza mluvil s nes mírným vzrušením: "Jeden anarchistů hodil kámen a jeden plastovou láhev na tři skiny, co se tu objevili! Sebrali je tři vteřiny po tom!" A to byl jediný incident dne, který všichni očekávali jako den soudný, den války v ulicích. No a když už bylo všem moc velké horko, tak se šlo domů. A druhý den se v novinách o extremistických demonstracích na Prvního máje sice psalo, ale - i ve srovnání se dny před tímto památným datem - minimálně, natožpak ve srovnání s lety, kdy policie situaci nezvládla. Jako by pro noviny opravdu bylo zajímavé jen to, když teče krev. A zpráva celospolečensky mnohem důležitější poněkud zanikla. Ta zpráva zní: Veřejná shromáždění KOHOKOLIV lze v demokracii zakázat velmi těžko a podobný zákaz vždy ohrožuje samu podstatu demokracie.

LETOŠNÍ PRVOMÁJOVÉ DEMONSTRACE LEVÝCH I PRAVÝCH EXTREMISTŮ, ZE KTERÝCH MOHLO BÝT KRVEPROLITÍ JAKO ZE STREET PARTY I Z PRVOMÁJOVÝCH OSLAV V MINULÝCH LETECH, VŠAK SKONCILY DÍKY NAPROSTO PROFESIONÁLNÍ PRÁCI POLICIE BEZ JAKÝCHKOLIV INCIDENTŮ A NARUŠENÍ VEREJNEHO POŘÁDKU.

TRENDY OD TEMŽE

7.6.2001 Reflex str. 35 Extra - Skinheads v Čechách
TEXT MIROSLAV MAREŠ / JAN ŠIBÍK

HISTORIE

Takřka každý týden přinášejí naše média zprávy o tom, že skini měli ve městě XY sraz, někde proběhl koncert neonacistických skupin nebo že ultrapravicoví radikálové demonstrovali proti drogám, kriminalitě či Evropské unii. Část české mládeže již několik let nelituje času a úsilí, aby se jako prapodivná holohlavá kočovná společnost posunovala po vlastech českých na různé průvody a koncerty. Občas řvou nacistická hesla, jindy se poperou s ultralevicovými antifašisty, někde se násilně vyřadí na člověku, který se v jejich očích provinil odlišnou barvou pleti. Kde se vlastně vzali?

Skinheadské kořeny je nutné hledat daleko od české kotliny, v zemi hrdého Albionu konce šedesátých let. Z Velké Británie poválečný svět pře bral řadu subkultur i hudebně životních stylů, po určité době trendy od Temže většinou dorazily i do naší zeměpisné oblasti. Nejinak tomu bylo iu skinheads - i když do Česka byla tato subkultura importována po dlouhotrvajícím vývoji na Západě. V šedesátých letech se v anglické mládeži jako výraz odporu proti pře važivujícímu hnutí hippies konstituovali tzv. mods (modernisté), kteří se snažili o luxusní životní styl, navenek projevovaný drahým oblečením a touhou po "nové akci". Často se dostávali do násilných střetů s paralelními subkulturami tzv. teds a rockerů. S konzumním způsobem života mods ale nemohla držet krok část mladých z dělnických čtvrtí (především londýnského East Endu), která rovněž hipiky neměla ráda. Pro odlišení od nich změnila svůj vzhled - ostříhala si nakrátko vlasy a začala nosit i ve volném čase džíny (používané také jako součást pracovního oděvu), šle přes kostkovanou košili a vysoké pracovní boty (tradiční značkou se ve skinheadském vývoji stala Dr. Martens). Později se přidalo i tetování a letecké bundy, tzv. bombers. Zpočátku se těmto lidem říkalo hard-mods, v okolí stadiónů získali ipřízvisko boot-boys. V roce 1969 se však masově objevil název skinheads (skin=kůže, head=hlava). Namísto diskotek trávili většinou nekvalifikovaní a často nezaměstnaní mladí muži čas v hospodách. Byli nadšenými fotbalovými fandý, kteří se po zápasech pouštěli do rvaček s příznivci protivníka. Začala se u nich rozvíjet drobná kriminalita. Mezi jednotlivými gangy probíhalo rozdělení revírů, spojené s pouličními bitkami. Nosili nože, dřevěné tyče, později baseballové pálky apod. Přestože z hudebních stylů bylo na počátku skinheadství oblíbeno jamajské ska a černé party rude-boys pocházejících z tohoto ostrova vzbuzovaly u anglických skinů díky životnímu stylu určitý respekt, začalo se skinheadské násilí postupně obracet vůči všem odlišným - hipikům, ale i barevným přistěhovalcům. Nejvíce to tehdy odnášeli Pákistánci. Skini měli pocit, že jim přistěhovalci berou práci a byty. Na počátku sedmdesátých let však první vlna skinheads opadla.

PUNK AND OI!

V zesílené míře se skinheads opět objevují na scéně až v souvislosti s punkovým hnutím na konci sedmdesátých let. Punk byla revoluce, kterou však zradilo to, že upadla do tradičního komerčního boje za prodej desek. Kohouty na hlavách a extravagantní oblečení se staly dočasným trendem zlaté mládeže. To ale neuspokojovalo skutečné rebely z dolních částí společnosti, kteří chtěli pro vokativní texty nejenom poslouchat, ale i žít. Skupiny jako Sham 69, Cock Sparrer či Cockney Rejects se vracejí ke kořenům punkového hnutí a začínají hrát tzv. streetpunk, realpunk nebo též working class-punk. Řada příznivců tohoto stylu se chtěla odlišit od módních punkerů a znovuobjevila takřka deset let starý kult skinheadství se všemi jeho vnějšími projevy. Jednoduchá tříakordová punková hudba byla ovlivněna i návratem ska a souběžnou módou reggae. Vžilo se pro ni označení Oi!; údajně poté, co Cockney Rejects začínali své písně odpočítávat nikoliv tradičním "one, two, three", ale " Oi , Oi , Oi " a publikum tento pokřik freneticky opakovalo nejprve na koncertech a poté jej začalo vyřvávat i na ulicích a stadiónech. Se znovuzrozením skinheads ale přišel i rasismus, od něhož se však streetpunkové kapely distancovaly a vzdálily se tak části publika. Toho využily nově vzniklé skupiny, které se orientovaly výhradně na skinheads a zpívaly otevřeně rasistické texty. Jednou z prvních byl v roce 1977 Screwdriver pod vedením lana Stuarta Donaldsona, pozdějšího zakladatele organizace Blood & Honour. Hudebně se však řada skinheadských skupin začala Oi! stylu vzdalovat a často se spíše orientovaly

na zvuk nastupujícího heavy-metalu. Oproti levicově punkovým koncertům Rock against racism vzniká platforma ultrapravicových skinů Rock against Communism.

POLITIKA NUDA JE?

Skini se stali vhodným objektem agitace pro malou britskou ultrapravicovou stranu National Front, která využívala strachu z přistěhovaleckých vln. Začíná fáze politizace skinheads, která se v různých obměnách opakuje i v jiných zemích a dobách. Část této subkultury (které je takřka ve všech variantách vlastní příznivý vztah k násilí) je oslovena některým z politických programů tradičních extremistů. Zapojením do činnosti organizace, jež sama sebe vnímá jako elitní, získávají skiní pocit vlastní důležitosti. Skinheadství se ale postupně stává pro řadu stárnoucích členů této subkultury přítěží, protože je chápáno jako něco nedospělého a primitivního. Pokud i po dvacátém roce svého života holdují ultrapravicovým myšlenkám, začínají se stále více označovat jako vlastenci, nacionalisté, bojovníci za bílou rasu apod. Vnějšíkově se mohou (ale nemusí) podobat skinům, vnitřně se však již cítí výš a skinheadství chápou pouze jako svoji mládežnickou přípravku na pozdější politickou či bojovou cestu. Z Anglie se na přelomu sedmdesátých a osmdesátých let začíná skinheadská subkultura rozšiřovat do kontinentální Evropy i do USA. V SRN se násilnické i rasistické ideje brzy dostávají do blízkosti nacistických tradic a skinheadská subkultura se stává vhodným polem pro působení neonacistických organizací. Ty však varují před přijímáním módních "hollywoodských" skinů, jejichž neřízené jednání může tradiční národní síly zdiskreditovat v očích veřejnosti. V USA se skinheadi zapojili do tradičních rasistických a nacistických organizací, především roztržitého Ku-klux-klanu, dále pak White Aryan Resistance, American Nazi Party, National Alliance a dalších. V roce 1986 zde vzniká i známá organizace Hammerskins (Kladivoví skiní), která se rozšířila do řady zemí bílého světa. Skiní, kteří jsou nacionálně socialisticky orientováni, si často říkají N. S. skins. Podle některých z nich však zkratka N. S. nemusí znamenat přímou návaznost na německý nacionální socialismus, ale může být i přihlášením k národním tradicím země jejich původu. Skinheadská subkultura začala být ovlivňována i mytologickými a okultistickými vlivy, které byly krajní pravici vždy blízké.

PIVO MÍSTO HITLERA

Nacifikace a politizace nenašly stejnou odezvu u všech příslušníků skinheadské subkultury. Někteří skiní zůstali hlavně příznivci piva, fotbalu a pouličních bitek a politiku vůbec nemají rádi (říká se jim tradicionalisté). Tradicionalistům jsou blízcí i Oi!-skins, kteří si sice vytvářejí řadu obrazů nepřátel, skinheadství však berou spíše jako legraci, mají rádi Oi! hudbu s radikálními texty o rvačkách a chlastu a politika je příliš nebere. Ve druhé polovině osmdesátých let se nejprve v USA a poté v dalších zemích na protest proti nacismu a rasismu formují i tzv. SHARP-skins (Skin Heads Against Racial Prejudice - tj. skinheads proti rasovým předsudkům). Takřka okamžitě se stávají jedněmi z hlavních nepřátel ultrapravicáků. Ještě zřetelněji a cíleněji se přiblížili ke krajní levici Red-skins. Bitvy mezi hnědými a rudými skiny jsou časté v mnoha zemích, zvláště pokud je nacionalistický či "sharpácký" směr svázán s fanoušky některé ho fotbalového klubu. Fotbaloví hooligans jsou obecně se skinheadskou subkulturou úzce propojeni (spíše ultrapravicovou). Političtí představitelé národních organizací i tvrdá jádra skinheadských frakcí se však většinou od primitivních fotbalových rváčů distancují, protože úsilí o prospěch fotbalového klubu přece není souměřitelné se "vznešeným" bojem za bílou rasu.

POČÁTKY SKINHEADŮ V ČECHÁCH

Kdo byl první český skinhead, je dnes již zřejmě nezjistitelné. Ve druhé polovině osmdesátých let v Československu mládežnickou dělnickou třídu oslovoval především metal, výrazem provokace a odporu proti systému byl hlavně punk. Ten však byl na našem území tehdy pojímán značně odlišně než nyní a často obsahoval i rasistické a nacionalistické aspekty. Právě z řad punkové subkultury se vyčlenilo mnoho českých průkopníků skinheads. Kohouty šly z hlav dolů a nahradila je pleš. Dva roky před revolucí mohlo být už tak padesát či šedesát nepřilíš vyprofilovaných skinů v celé republice. Přestože některé "zmatené" české punkové skupiny zpívaly i rasistické texty, potřebovali čeští skinheads ke svému rozvoji pravou skinheadskou kapelu. První vlašťovkou byl Oi! Band Hubert Macháně, avšak skutečným leadrem hnutí se stala až skupina Orlík. Skupinu koncem roku 1988 v Praze založil Daniel Landa a David Matásek a začali koncertovat. Jestliže skiní na Západě vznikli ze zdola, z dělnického prostředí, potom Orlík byl do určité míry intelektuálního původu a řadu lidí ve vysokoškolských klubech jeho národovecká rétorika pře kvapila. Nebyly to žádné Krásné nové stroje či Dunaj. Ale učňovská i středoškolská mládež v tu dobu za vrchol odvazu a provokace považovala tvrdé metalisty, jako byli Debustrol či Torr, a ke skinheadství se nepřiklaněla. Před revolucí byl Orlík spíš kuriozitou na českém hudebním poli. Ve svých textech se Orlík zaměřil mj. na

vyzdvihování češství ("jsi Čech, Čech, Čech, tak si toho važ"), nepřilíš skrývaný rasismus ("Bílá liga"), (Ó, Maročan - na nápěv tehdejšího hitu Viděku), "ostře" kritizoval komunistickou cenzuru ("to oi musí pryč, chlupci, ven, zakázaný kousky ty hrajem nejraděj", soudružka cenzura je mocnej čaroděj, popletený housky, těch je ale víc, soudružka je koupí a neřekne nic"), útočil proti punkerům, kteří však zpočátku chodili na jejich koncerty ("bomber, holou hlavu, v Orlíku je vidíš každěj den, žádněj pankáč po desátý večer nesmí sem"), vyjadřoval své problémy s láskou ("možná že jí vadilo, že si pořád jenom broukám to svý oi, oi, oi!"), zval nové příznivce ("přijď taky mezi kluky, co nemaj žádný vlasy a jsou velkou oporou tý naší český rasy") a dal českým skinheadům do vínku i "kališnickou" ideologii (písněmi o umírajícím Janu Husovi s jeho poselstvím či o vozových hradbách), která se v některých, byť marginálních organizacích udržuje dodnes. Nehledě na vlastenecko-kališnické texty Orlíku se však v části začínajícího skinheadského hnutí objevují i názory blízké nacismu. Ty nebyly mezi českou nonkonformní mládeží úplnou novinkou, avšak organizace jako brněnský Totenkopf či severočeský Werwolf z poloviny osmdesátých let ještě netvořili skinheadi.

AŽ NÁS BUDE VÍC

V jedné z písní Orlík zpíval: "Až nás bude víc, víc holejch palic, vyjdem do ulic!" A skutečně, po tzv. sametové revoluci se objevilo velké množství skinheadů a začali vycházet do ulic, a navíc zde šířili násilí a rasismus (přestože v citované písni bylo vyhrožováno vyháněním "dederonů" od Fleků, tento apel u skinů odezvu již nenašel). Příliv svobody, provázený však inárůstem kriminality, vytvořil podhoubí pro rapidní nárůst počtu holých hlav. Metal už přestal být pro řadu mladých kluků symbolem mužnosti. Najednou zde bylo něco "akčnějšího" - možnost vybit agresivitu, získat pocit vlastní důležitosti a nadřazenosti tím, že si člověk vyholí hlavu a vytvoří s ostatními skinheadské party. A nebudou se s nikým párat! Na počátku roku 1990 ještě skini prováděli své akce spolu s některými punkery, avšak zhruba v dubnu či květnu prvního porevolučního roku dochází na většině míst k definitivnímu oddělení a znepřátelení obou subkultur (nepočítáme-li poněkud bizarní a naprosto marginální subkulturu "nazi-punks"). Z řady punků se stali i "uvědomělí" anarchisté. Orlík v roce 1990 vydal u Monitoru první desku. Ta se masově prodávala a řada písní z ní u tehdy dospívající generace takřka zlidověla ("Čech", Bílej jezdec", "Zahrádka" atd.). Samozřejmě ne každý, kdo si desku koupil, se stal skinheadem (to by bylo Česko doopravdy "skinheadskéj stát" podle názvu jedné z písniček), ale spousta mladých ovlivnila. Skini by se však u nás etablovali i bez Orlíku, jehož členové ostatně začali být pod vlivem narůstajících rasistických excesů skinheads nespokojeni s tím, co způsobili. Po roce vydali další desku a pak ukončili činnost. Počátkem devadesátých let však začalo vznikat množství mnohem rasističtějších a extremističtějších hudebních skupin než byl Orlík - například Buldok, Valašská liga, Diktátor, Vlajka apod. Jedna z nich - pražský Bráník - vydala u Monitoru desku, za kterou byli její členové později souzeni. Ostatní skupiny už u "normálních" nahrávacích společností nevydávaly. V roce 1991 se uskutečnil velký koncert v Bzenci, na kterém si společně zahrálo mnoho skinheadských skupin z Čech a Slovenska bez ohledu na jejich ideovou profilaci (včetně Orlíku) a nahrávka z tohoto koncertu se stala mezi skiny velmi populární. Prioritním terčem skinheadského násilí se stalo romské etnikum, častým cílem útoků byli a jsou i přistěhovalci či cizinci odlišné barvy pleti. Na ráně je i vietnamská komunita. Fanatický antisemitismus ohrožuje nepočtenou českou židovskou obec. Hojně jsou střety mezi skiny a anarchisty (v několika případech zakončené smrtí některého ze zúčastněných). Obětí násilí se však často stane kdokoliv, na koho dostane nějaká skinheadská parta chuť. Široce medializován byl i případ skinheada Aleše Martinů, který zemřel po potyčce se sochařem Pavlem Opočenským, jenž se zastal lidí napadených skiny. V roce 1991 se strhla "velká bitva" mezi skinheady a anarchisty na pražském Výstavišti. Skinheadská brutalita za sebou zanechala množství mrtvých - mj. Juraje Šarkóziho z Benešova, kterého utloukli 11. října 1991, Tibora Daniela z Písku, který zemřel 23. září 1991, Tibora Berkiho, zavražděného 13. května 1995, a mnoho dalších. V posledních letech našťastí zabitých obětí ubylo.

HUSA, NEBO HESSE?

U většiny českých skinů se jejich světový názor skládal a skládá především z nošení bomberu a těžkých bot, pití piva, nenávisť k Cikánům a všem barevným. Násilí si nepotřebují nijak ospravedlňovat, a když se jim chce rvát, řvou, když hajlovat, tak hajlují, když jde kolem někdo "příčmoudlej" nebo "nesympatickej", tak "dostane", ale kdyby se u hospody objevil "nějakej namyšleněj skopčák", může dostat taky. Úplně mladým skinům kolem patnácti let (tzv. kinderskins) je rovněž jedno, pro jakou ideu mohou dělat machry a chodit do akcí se staršími. Přestože často vyřvávají nacistická hesla (jindy zase "Čechy Čechům!") a nosí na oděvu ultrapravicové symboly, většinou ani nevědí, kdy byla druhá světová válka a co který klikyhák konkrétně znamená. Stačí, že to má něco společného se skinheads. Řada skinheadů však cítila potřebu získat pro své násilnické a extremistické postoje podrobnější ideový podklad. Kališnictví Orlíku nebylo již od svého počátku pro mnoho skinů dostačující (husité byli "vlastně takoví

komunisti"). Proto se někteří výrazněji přiklonili k českému nacionalismu a hledali tradice v prvorepublikové krajní pravici (včetně Národní obce fašistické). Někteří přejali i Kramářův panslavismus. Jiné oslovil pseudorepublikánský radikalismus a populismus Miroslava Sládka a stali se jeho nadšenými příznivci (mnozí skiní však SPR-RSČ nechtěli nikdy přijít na jméno kvůli tomu, že "Sládek je stejnej šmejď jako všichni ostatní politici"). Již v roce 1990 se část skinů rozhodla rezignovat na české národovectví a navázala na odkaz hitlerovského nacismu i české protektorátní kolaborace. Nelogické spojení Čechů s německým nacismem zpočátku bylo u skinů z pohraničí ospravedlňováno navazováním na sudetoněmecké tradice, a proto se "náckům" říkalo i sudetáci. A například v Krnově mohl někdy člověk uniknout "nářezu" od opilých skinů pouze tehdy, když věděl, kdy v tomto městě přespal Hitler. Nacifikaci skinů se snažili v Praze marně zabránit J. X. Doležal a Vladimír Franz, kteří z nich chtěli vytvořit apolitické a společnosti prospěšné disciplinované jednotky pro dohled nad pořádkem v oblastech s vysokou kriminalitou, což se jim pochopitelně mezi agresivně naladěnými autoritativními "samci" nemohlo povést. Většina ultrapravicových skinů se přiklonila k importovanému nacionálně socialistickému ideovému směru, který sestává z přímé návaznosti na německý nacionální socialismus, přičemž pro jeho akceptaci v neněmeckých zemích jsou vyzdvihovány vzpomínky na zahraniční divize SS (SS jsou chápány jako elita třetí říše) a odkaz Rudolfa Hesse, který je vnímán jako mírotvorce mezi árijskými národy. Dalším ideovým zdrojem jsou pro gramy a působení amerických, jihoafrických i dalších rasistických organizací. Idea árijsství a boj za bílou rasu jsou hlavními cíli N. S. skins. Svoji činnost směřují proti ZOG (Zionist Occupation Government - dosl. sionistická okupační vláda, myšleny jsou současné demokratické režimy) a připravují se na RAHOWA (RAce HOly WAR - rasová svatá válka). Panárijské ideály jsou v Čechách odkrývány i v tradicích českých kolaborantských organizací z protektorátního období a tradičním antisemitismu. Je paradoxní, že řadu svých vzorů současní mladí čeští "fašouni a náckové" postupně objevují v běžně vydávaných historických pracích o historii ultrapravice na našem území i ve světě. Výše uvedené rozdělení je však nutné brát s jistou rezervou. Platí jen pro ty skiny, kteří o ideologických záležitostech začali přemýšlet. V řadě skinheadských materiálů jsou poskládány různé světonázorové slepence, příklon k neonacismu není navíc často odůvodněn hlouběji než hajlováním, vykřikováním hesel "Sieg Heil!" a "Heil Hitler" a znalostí "základních šifer" 18 a 88. Vedle pravičáků jsou v České republice i méně početní levicovní a antirasističtí SHARP a rudí skinheads, kteří se často dostávají do násilných střetů s "nácký". I v rámci pravičáků však především v první polovině devadesátých let docházelo k válkám mezi kalíšníky a N. S. skiny.

TVRDÝ JÁDRA, TĚŽKÝ PRACHY

Skinheadská subkultura je vnitřně rozdělena nejenom na ideovém základě. Má i svoji hierarchickou strukturu, byť nepřilíš formalizovanou. Většinou ji tvoří víceméně neorganizovaní pivní skinheads, hooligans a kinderskins z učňovského a středoškolského pro středí. Scházejí se v hospodách, posilují, vyřvávají a na ostatní svět se dívají nepřátelsky. Představují též velkou část návštěvníků koncertů, odběratelů CD a různých módních doplňků. Tito skiní jsou i nejčastějšími pachatelí rasistického násilí, protože se primárně zaměřují na vybití vlastní agresivity a chtějí okamžitě (často pod vlivem alkoholu) uplatnit svoji dominanci a fyzickou sílu. Skinheadské násilí je často velmi zbabělé, je pácháno v početní převaze a nesouměřitelnými prostředky. O rvačkách se silnými romskými bossy z galerky zprávy nejsou, zato odpudivé hovory o tom, jak někdo zbil "cikánský děcko" baseballovou pálkou před jeho matkou, jsou k zaslechnutí. Skinheads jsou v naprosté většině mužskou subkulturou. Skinheadské dívky, tzv. renees, jsou i podle zdrojů ze skinheadského prostředí buď zamilované do některého "bojovníka" (který je přivede do scény a ony začnou pracovat pro společnou věc, někdy i ve zvláštních ženských organizacích), anebo jsou to podle jednoho skinheadského textu pouhé "úschovny spermatu" a "obyčejné děvky". Část skinheadské subkultury si získává v jejím rámci přirozenou autoritu a vytváří jisté "tvrdé jádro". V něm jsou sdruženi především zasloužilí pouliční bojovníci a intelektuálně vyvinutější jedinci, kteří jsou schopni vydávat propagační skinheadské časopisy - ziny -, organizovat akce a komunikovat se zahraničím. Do činnosti tvrdých jader jsou často zapojeni i členové významnějších hudebních skupin a vlastníci distribučních firem ultrapravicových materiálů i někteří spojovatelé neonacistického podhoubí s legálními politickými sdruženími a stranami. Do násilných střetů se už příliš nepouštějí, a když, tak především proti ultralevičákům. Skiní z tvrdých jader se na veřejnosti nesnaží producovat se závadnými nášivkami či nacistickými hesly, v soukromí jim to ale často nedá. Pořádání koncertů a prodej cédéček, nášivek, časopisů a dalších materiálů jsou velmi výnosným kšeftem a často se o něj vedou boje mezi konkurenčními frakcemi. Zkusme počítat. Pět lidí se rozhodne uspořádat koncert. Pronajme v Horní dolní za tisíc korun hospodu se sálem (a někdy je to zadarmo a hospodský je rád, že má plno), zajistí v hnutí propagaci a slíbí třem domluveným kapelám po deseti tisících korunách. Přijede pět set zájemců z domova i z ciziny. U vchodu se vybere pětistovka, takže v kase je pět set krat pet set, tj. bratru 250 tisíc. K tomu se prodá třeba sto cédéček po další pětistovce, i když reálné náklady na výrobu jednoho jsou stěží padesát. Něco je i za časopisy a nášivky. Je sice třeba ještě zaplatit ochrance, mohou přibýt i další výdaje, ale najednou má pět lidí za večer třeba tři sta tisíc, které samozřejmě ZOG nepředloží ke zdanění. A stalo se i

to, že některý zvláště vypečený spolubojovník s celou kasičkou upláchl sám. V zájmu objektivit je však nutné podotknout, že řada lidí ze scény pojmá svou činnost upřímně, peníze chce využít účelně (zaplatit právníky, vybavení organizace apod.) a pouhé ziskuchtivce odsuzuje.

DO POLITIKY!

Skinheadská subkultura je mládežnická. Někdo v ní zůstane do osmnácti, jiný do pětadvaceti a pak buď vystoupí, nebo má potřebu jít dál. Přes značný idiotismus celého skinheadského kultu je i v současnosti u některých dospívajících být skinem "in". Skinheadi se obecně v průběhu devadesátých let výrazně omladili - zatímco na počátku se věkový průměr přibližoval k pětadvaceti letům, nyní je to spíše kolem dvaceti let. Sedět v hospodě a bavit se s kinderskiny o tom, kde komu kontrolovali občanku nebo kde si kdo dovolil hajlovat, přestane stárnoucí otce rodin po čase bavit. V poslední době se navíc označení skinhead začíná čím dál tím víc přičít řadě lidí (i velmi mladých), kteří se cítí být povoláni k "vyšším cílům", než aby je veřejnost považovala za tupá, agresivní a věčně opilá individua. Část se proto vydává do politické oblasti, zakládá různá občanská sdružení a politické strany a hnutí a vstupuje do nich. Snaží se o veřejné politické působení a pořádají různé demonstrace a pochody většinou s neprovokujícími tématy, jako je boj proti drogám či odpor ke vstupu do EU. Chtějí oslovit širší veřejnost, účastníky akcí jsou však většinou pouze skinheadi z blízkého i vzdálenějšího okolí. Zmíněný trend však není nový a dílčím způsobem souvisí i s dospíváním jednotlivých generací skinů. Ti se začínají více setkávat se starší ultrapravicovou generací kolem malých národně (často i antisemitsky) orientovaných sdružení i s různými vlnami odpadlíků od Sládkových republikánů a získávají politické ambice. Za pionýry politizace je možné považovat občanská sdružení Vlastenecká liga (vznikla na bázi kališnických skinů) a Vlastenecká fronta (založena okruhem lidí z brněnské neofašistické scény), která ministerstvo vnitra zaregistrovalo v roce 1993. V roce 1996 měla stranickopolitické ambice Ultrapravicová národní fronta, která však brzo zanikla. Velkým impulsem pro vytváření krajně pravicových stran se zářnými vzory Haiderovy FPÖ či Le Penovy Nacionální fronty byl volební neúspěch SPR-RSČ v roce 1998, kterou by chtěla řada skupin nahradit. Dosavadním výsledkem několikaletých sjednocovacích tanečků různých organizací (v jejichž rámci mělo mnoho mužů ambici být vůdcem) je pře devším Národně sociální blok, vzniklý počátkem března 2001 na bázi Vlastenecké republikánské strany. Do ní se integrovala Národní aliance a Národní odpor Praha. Předchozí neonacistická orientace však příliš naděje na upřímný přechod k demokratickému pojetí politiky neslibuje. Vlastenecké fronta, Hnutí národního sjednocení, Národní obec vlastenecká a zřejmě i část Republikánské mládeže se podílí na vytváření subjektu Národní sjednocení, centra těchto integračních iniciativ jsou v Brně a Ostravě.

DO BOJE A DO VALHALY!

Přednášení projevů na náměstích však nemusí každého revolučně naladěného bojovníka uspokojovat ("v prostředí ZOG se přece účinný boj za bílou rasu nedá vést směšnými řečmi, které nesmějí popudit vládnoucí židozedeňáři!"). Proto část současných i bývalých skinů tvrdých jader zůstává v podzemí. Slovo skinhead začíná být i mezi těmito militantními ultrapravicovými "out". Vždyť jsou přece nacionální socialisté! Pro koordinaci akcí a jako logistické zázemí příprav RAHOWA, realizovaných především pořádáním koncertů a distribucí materiálů (a někdy i výcvikovou činností), jsou většinou osobami z tvrdého jádra vytvářeny militantní organizace, často koncipované jako pobočky mezinárodních organizací (národní frakce však mají značnou samostatnost a volba mezinárodní organizace je ovlivněna dobovou konstelací v cizině). Zhruba v letech 1993-1996 byla v tomto směru dominantní organizací Bohemia Hammer Skins (BHS), od roku 1997 její roli přebrala Blood&Honour Division Bohemia (BaHDB). V letech 1998-1999 nastupuje na scénu Národní odpor. Jeho část se nyní vydala do politiky (už dříve NO veřejně demonstroval na rozdíl od BaH a BHS), zbytek se nechce vzdát tradičního pořádání koncertů a organizování "pouličních přepadů levičáků" v Praze a funguje dál na podzemní bázi (pro akci v Senohrabech si zvolil název Aryan Pride). Výše zmíněné organizace sdružovaly lokální skinheadské elity z různých českých měst, pod jejich hlavičkou vycházela řada zínů a hrálo několik skupin. Úzká koordinace ale umožňovala jejich sledování a odhalování. Proto se v současnosti přechází na princip decentralizovaných autonomních skupin po vzoru německých neonacistických Kameradschaften. I když existuje velká novinářská poptávka po existenci ultrapravicových teroristických organizací, jejich existence sporná. Objevují se informace a internetové stránky týkající se českého Combat 18, v Praze údajně několik lidí z NO působí i jako Anti-antifa, tzn., že jsou zaměřeni na likvidaci ultralevice a zrádců ve vlastních řadách apod. Teroristická činnost však zatím nezapočala, ale občas se o ní mluví i píše v zinech. Často však jde spíše o hospodské řeči či papírově webové strašidlo, které ostatně může vytvářet i jeden člověk. Přesto však nelze nevidět, že mezi skinheady je silně rozšířen zbraňový fetišismus a řada z nich si obstarala načerno pistole i jiné zbraně (komické však bylo, když se elita Hammerskins fotila s imitacemi - hračkami samopalů). Část se snaží i o

polovojenský výcvik. Existují údajně seznamy nepohodlných osob, těch, co "půjdou do prvního transportu", Židů ve veřejných funkcích atd. Na webu se objevily ivýzvy k případnému vyškolení od veteránů afghánské a čečenské války z nacionalistických organizací v Rusku a na Ukrajině. Snahou je i infiltrace policejních a vojenských složek ultrapravicí. Zesílují i osvětově politická činnost vedoucí k prohloubení neonacistického světového názoru. Vznikly organizace zaměřené výhradně na distribuci nacistických a revizionistických materiálů. Nová publikace Osvětím - fakta versus fikce: nové a utajované poznatky o holocaustu patří k vrcholům neonacistické propagandy na českém území. Po německém a americkém vzoru se vytvářejí specializované organizace na pomoc (především finanční a právní) vězněným "bratrům", objevily se i pokusy o platformu pro komunikaci mezi těmito "obětmi režimu". I v České republice sílí podobně jako v západní Evropě a USA okultní a mytologické pojmání nacismu, mj. i v textech neonacistických hudebních skupin. Blackmetalové spojení nacismu se satanismem k nám však zřejmě ještě nedorazilo.

SKINHEADI NA PRAHU TISÍCILETÍ

Skinheadská subkultura není totéž, co byla před deseti lety. Je méně rozšířena, avšak na její bázi se konstituovaly různé ideové a organizační formy působení ultrapravice, které vzbuzují obavy. Jejich aktivisté se již často ke skinheadství nehlásí a nemusí jako skiny vypadat. Bombery a martensky se sice v Česku hojně nosí, ale ne každý, kdo je má, patří mezi skiny. Ani krátké účesy a vyholené hlavy nejsou jejich výhradní doménou. Původní skinheadský vzhled mají nejenom levicovní a apolitičtí skiny, ale podobají se jim i někteří ostří hoši z bojovných anarchistických organizací. Přesto však skinheadství v Čechách stejně jako v dalších zemích stále existuje. Je to výraz protestu, odcizení, frustrace a touhy po seberealizaci části mladých mužů. Generační protesty však provázejí celé dějiny. Ale lze skinheads vnímat jako jisté holohlavé beatniky či "máničky" přelomu století? Vždyť i Plastikům byly zakazovány koncerty! Takový pohled je však poněkud zjednodušující. Zčásti možná leccos vysvětluje, ale právě "máničky" šedesátých a sedmdesátých let za sebou nenechávaly mrtvé. U skinheads se jedná o souhrn životního stylu a pobytu v sociálním prostředí, v jehož rámci lze subjektivně ospravedlňovat a realizovat násilné a nenávistné postoje. Uniformita skinheads v sobě zahrnuje touhu po vyjádření distance od ostatní společnosti a současně snahu o získání dominance nad ní i za pomoci násilí. Odtud je již pouze krok k páchání trestné činnosti i k přebírání totalitních myšlenkových vzorů a ideologií.

KRAJNÍ PRAVICE

7.6.2001 Reflex str. 42 Extra - Skinheads v Čechách
JIŘÍ X. DOLEŽAL

SOUČASNOST

SALUTE! TÍMTO BYCH CHTĚL POZDRAVIT VŠECHNY PRAVOVĚRNÉ SKINS, N. S. (NÁRODNÍ SOCIALISTY, POZN. AUT.), LIDI PROPAGUJÍCÍ W. P. (WHITE POWER, POZN. AUT.) A VŮBEC VŠECHNY, KTEŘÍ BOJUJÍ ZA 14 SLOVA NEHODLAJÍ ZA ŽÁDNOU CENU USTOUPIT ZDEGENEROVANÉMU SYSTÉMU, KTERÝ ZDE VLÁDNE A STÁLE VÍCE ZAŠLAPÁVÁ NÁRODNÍ A VLASTNECKÉ CÍTĚNÍ. JMENUJI SE J. BROŽ A VÍM, ŽE MÉ JMÉNO JE VLÁČENO POSLEDNÍ DOBOU ŠPÍNOU KVŮLI NĚČEMU, CO ANI ZDALEKA NENÍ TAK, JAK VYPADÁ. O TO VÍC MNE TO MRZÍ, JELIKOŽ JÁ JSEM DO TOHO, ČEMU VĚŘÍM, DÁVAL CELÉ SVĚ SRDCE A NIKDY JSEM TO NEDELAL PRO ZISK. NA CESTU "EXTREMISMU", JAK O TOMTO STYLU ŽIVOTA TVRDI "NAŠI" ZAKONODÁRCI, JSEM SE VYDAL V ROCE 1990, COŽ SI MYSLÍM, ŽE JE DOST DLOUHÁ DOBA NA TO, ABY OSTATNÍ LIDI POZNALI. JESTLI TO MYSLÍM VÁŽNĚ A ZDA DOKÁŽU ZA SVÝM NÁZOREM STÁT. URČITE NEJSEM NĚJAKÝ ZRÁDCE NEBO BONZÁK, JAK O MNĚ NĚKTEŘÍ V DNEŠNÍ DOBE TVRDÍ. S VÍROU V SRDCI HAIL VICTORY JARDA.

Jarda Brož byl odsouzen za pořádání skinheadských koncertů, ze kterých měl kšeft i slávu človíčka, jemuž v životě stačí, když má autoritu před hrstkou zfrustrovaných učňů. Když jej policie skřípla a prokázala mu vinu, naprasil, za koľho mohl. Jeho příbĚh vlastence pořádajícího vlastenecké koncerty za účelem pozvednutí národní hrdosti a pote za to vězněného se při pohledu zblízka stává příbĚhem šmelky s céděčky. Přesto nejde odmávnout současnĚ zesilující projevy nejrůznĚjších neonacistických partiček jako společenskou marginálii. Naše země je ve špatně ekonomické situaci a kdesi v populaci je snad patnáct, snad dvacet procent potenciálních voličů (mnozí z nich volivali Sladka a komunisty, mnozí volit nechodili, ale už jsou tak našťvaní, že na nový obličej v nabídce zareagují), kteří by na vznik

alespoň částečně hodnověrného subjektu s nacionalistickou orientací reagovali s nadšením. A šli by jej volit

PRVNÍ SNAHY STÁTU

Už prvního března loňského roku rozpustil ministr Václav Grulich Národní alianci - její zakladatel Vladimír Skoupý šel do vazby a pak byl potrestán za hanobení národa, rasy a přesvědčení. V médiích i ve veřejném mínění společnosti tehdy začal získávat alespoň určitou oporu názor, že by se to pomalu mohlo těm náckům zatrhnout, to vše bylo podpoře no mezinárodním tlakem stejného obsahu. Neustále se totiž v médiích objevovaly zprávy o nárůstu počtu neonacistických organizací v Německu či o nacifikaci rakouské politické scény a naši skini byli stále aktivnější - přibývalo koncertů, o kterých se moc nepsalo. Pokud se to někde neservalo, koncerty komponované jako soukromé akce proběhly za přísného dohledu policie, ale bez zásahu - v živé paměti je ostatně ještě případ policejního důstojníka Bindíka, okresního ředitele policie v Rakovníku, který zatrl skinheadský koncert v Kolečovicích a byl za to (z podnětu Vladimíra Skoupého, pána později potrestaného za hanobení rasy!) trestně stíhán pro zneužití pravomoci veřejného činitele. Neonacisté využili klidu a začali pracovat na integraci jednoho silného neonacistického subjektu do etablovaného společenského systému. Mezinárodní situace jim k tomu nahrávala - silící tlak státu proti neos v Německu přiměl tamní aktivisty orientovat své politicko-ekonomické aktivity na Východ. Nejde o nějaké rasové sblížení Germánů a Slovanů, ale o prostý fakt, že méně vyspělá demokracie ČR prostě neumí spoustu věcí a že se stát nedokáže bránit podobným ohrožujícím proudům zevnitř stejně důsledně jako Německo. To vše podpořeno skutečností, že většina lidí v Čechách udělá za peníze cokoliv a že spoustu céděček s německými rasistickými texty proti Asiatům u nás rozprodali vietnamští trhovci.

3. BŘEZEN 2001 - DEN SJEDNOCENÍ NACIONALISTICKÝCH SIL

Tenhle den udělali levicoví extre místě před Edenem takový brajgl, že náckové vypadali jako beránci. Psalo se o výtržnostech anarchistů a nikoho v médiích nenapadlo, že se zde děje cosi, co sami náckové vidí následovně: Tento den se jistě, bez jakékoliv nadsázky, zapíše do srdcí a myslí všech skutečných vlastenců. Tohoto dne na v pořadí již sedmém sjezdu Vlastenecké republikánské strany (nyní již Národně sociálního bloku) vyvrcholil dlouhodobý integrační proces českých nacionálních sil. Naše dřívější roztržičnost a vzájemné rozpory, které nahrávaly jen a jen našim společným nepřítelům, se změnily v pevnou jednotu. Chaos, osobní antipatie, neochota ke spolupráci, ideová rozpolcenost, to vše je již díky Prozřetelnosti mrtvé a namísto toho pozvolna nastupuje disciplína, organizovanost a řád. Bez ohledu na mongoloidní slovník lze třetí březen chápat jako pokus neonacistů vstoupit do seriózní politiky. Alespoň zpočátku se pokoušeli distancovat od nejprovařenějších kousků těch nejzkompromitovanějších členů starších "čistých pramínků odporu". Vznikl Národně sociální blok - "nový" politický subjekt. Média - kro mě Reflexu č. 12, kde jsme psali o první akci NSB v Jablonci - tomu nevěnovala příliš pozornosti, anarchisti nadělali takový kravál, že bylo zábavnější psát o tom. Po našem článku NSB změnil znak (ten původní, "nový", byl příliš podobný znaku Národní aliance). Pár dnů po sjezdu, sedmého dubna, však nastal průšvih - senohrabský koncert. O koncertě veřejnost informoval jako první Ondřej Čakl na serveru idnes.cz - ráno v den konání koncertu si mohli lidé přečíst, že se náckové chystají do Prahy. Ve třináct hodin se na pražském hlavním nádraží, kde měli skinheadi sraz, objevil první plešatec. Byl perlustrován, vzápětí znovu a tak to šlo dál. Ve čtrnáct padesát vystoupil z letadla z Anglie hololebec v bundě Umbro (skinheads, když chtějí být nenápadní, ale mezi sebou identifikovatelní, s oblibou používají oblečení značky Umbro, protože má takové špičaté logo) a v ruce svíral elektrickou kytaru. V patnact tricet na pražském hlavním nádraží zkontrolovali i posledního švába bydlícího v tammím kanále. Všechny zúčastněné neonacisty státní orgány spočítaly do poslední dírky na kanadě. Na nádraží byly - od aktivistů zabývajících se bojem proti neonacismu - pro novináře i policii k dispozici letáky, kterými si neos posílali na koncertik pozvanku. Pořadatelé slibovali, že zahrají Excalibur, britští Celtic Warrior (ten plešatej z letadla?) a slovenští Juden Mord. Pozorný čtenář vzpomene kapelu Krátký proces - Juden Mord je jejím následovníkem! Plakat byl vyzdoben skinheadskými hesly a kryptogramy typu +88%, což je stupidně zakryptované Heil Hitler!, a fotografii lana Stuarda, předního britského nácka, který už ovšem na pražské nádraží nepříjel. Zabil se totiž pro slávu bílé rasy ožralej v aute. Aktivisté se snažili přimět policisty, aby občas se mihnouví skinheady zmlátili. Policisté kontrolovali kohokoliv podezřelého a náckové měli tvář v tvář strojovému a neemotivnímu postupu policie takový strach, že neodhodili vajgla. Poté nasedli do najatého autobusu (řidič vůbec nevěděl, o jaký kšeft se jedná, a šly na něj čtyři infarkty, z každé světové strany jeden) a ukázněně zajeli do Senohrab, kde měli velmi konspirativně pronajatou hospodu. Pak se naši mladí vlastenci velmi ukázněně, když viděli policejní těžkooděnce v brnění, přesunuli do hospody, zabednili okna, svlékli se do půl těla a za zvuků dunivého reggae zpocení v objetí kamarád s kamarádem hopsali. Z pódia jim k tomu hráli "zdvýchnětě hlavy, hailujtě s nami!". Přestože jediný ze senohrabskeho koncertu předčasně odchazející opilec, který polozdvihl ruku před kamerou, byl obviněn z trestného činu, přestože dokazovani trestného činu

organizátorům koncertu je v plném proudu a obvinění se chystají v nejbližší době, začal mediální hon. Veřejnost a média prostě chtěly, aby policie skinheady zmlátila. Ministr vnitra v první reakci napadl policii, pak ale došlo ke schůzce policejního prezidenta, ministrů vnitra a spravedlnosti a Stanislav Gross vyhlásil skinům válku. Vedení NSB se tak vyděsilo, že nejdříve chtělo pořadatele senohrabského koncertu vydat policii, ale pak raději svolalo tiskovku, že to okecají.

TISKOVKA

Tisková konference NSB měla být v Blániku na Václavském náměstí, jenže pasáž se nacházela pod kontrolou policie a těch pár nácků před vchodem do míst, kde chtěli tiskovku dělat, stálo jako opaření. Nikdo je totiž nepřišel pustit dovnitř. Ukázalo se, že co jim prochází na vesnici - nenápadná dívka si pronajme na oslavu narozenin sál a slavit přijede pět set hajlujících nácků - v Praze nefunguje. Tak se to narychlo přešouplo naproti do nějakého baru u kina a já cestou urval rozhovor s tiskovým mluvčím. Jak je možné, že na vašich demonstracích dělají pořadatele lidi, kteří v uzavřeném okruhu svých přátel hajlují a nechávají se fotit před háknkrajcem? "To já vám neřeknu, jelikož oficiální pořadatelská služba je vždy několik jedinců, kteří mají na starost spíše otázky technického rázu, a ti, kteří by na našich demonstracích měli udržovat pořádek, jsou lidé, kteří mají fyzickou kondici a jsou známí tím, že dokáží udržet pořádek. A jestli se rekrutují z nějakých bojůvek, nebo ne, to já osobně nevím." A už jsme byli uvnitř a začínalo se oficiálně. Filip Vávra si nechal podepsat přítomné novináře. Aby ho nepoznali, měl baseballovou čepici a čemé brýle. Na rozdíl od prvního vystoupení v Edenu se zde ale za stolek načalstva posadil i potrestaný Skoupý. Mluvil pan tiskový mluvčí, pánové Kopal a Hlinka (NSB), dále Dan Malý, Obrana národa, pořadatel odpoledního vzpomínkového aktu další den - 14. 4. - na hřbitově v Mladé Boleslavi: "Je to vzpomínka na našeho kamaráda, jehož vraždu jsem byl svědkem. Zavraždil ho jednou bodnou ranou do srdce levicový extremist." Realita - skinhead sice zahynul rukou anarchoautonoma, ale jen proto, že jej předtím napadl a fyzicky ohrožoval. Soud uznal, že autonom jednal v nutné obraně. Pak se všichni společně vymluvili, že s tím večerním koncertem ve Strenicích nemají nic společného, protože s ním mají něco společného, a nepořádají jej a nezvou na něj, protože jej pořádají a zvou na něj, ale nepůjdou na něj, protože na něj půjdou jen někteří.

PRŮVOD ZA MRTVÝM 14. 4. A KONCERT

Průvod začal shromážděním skinů na boleslavském nádraží. Policie se báli tak, že dokud nenajely najaté autobusy, neodvážili se ani slézt z nádražních schodů. Desítky přítomných policistů občas někoho (naprosto v klidu) zkontrolovaly, a jak bylo něco v sebemenším nepořádku, hned ho zalýgrovaly. Na hřbitově se náckové chovali ukázněně, pod dozorem policie se dopravili do Strenic, tam se zavřeli na soukromé akci a venku nikdo ani neodhodil vajgla. Uvnitř se na soukromém večírku cosi dělo a nikdo nevěděl co, a tak panovala pohoda. Veřejný pořádek nijak netrpěl. Přesto ale uvnitř probíhalo cosi nespomě špatného - financování neonacistického hnutí. O tom, že skinheadské koncerty jsou pro hololebé aktivisty zdrojem příjmů, opakovaně v tisku hovořil Ondřej Čákl. Při nahlédnutí do vnitřní komunikace Bojovníků Svaté Rasové Války RAHOWA však člověk nabyvá dojmu, že neonacismus může být formou podnikání. "Příkladem je kapela Resistance. To je normální s. r. o., které své majitele a zaměstnance živilo jak z inzerce, tak z profitu na prodeji CD apod. Díky tomu mohlo být vše uděláno tak kvalitně a na takové bázi, na jaké se to skutečně uskutečnilo. Kdyby tomu tak nebylo, tak bychom do dneška četli fanziny nakopírované na kopírákách atd. a celé hnutí by bylo pořád tak v undergroundu, jak vlastně celá léta bylo. Ale díky kvalitním legálně vydávaným časopisům a CD se tyto produkty a myšlenky dostaly k lidem, kteří normálně neměli šanci se k tomu dostat."

Lovec - 14 words forever

CO S TÍM ČILI OPAVA

Paní Helena Vyskočilová z Opavy oslavila narozeniny Adolfa Hitlera, jak se sluší. Parta namol opilých kluků jí rozmlátila okna s pokřikem "Čechy Čechům!" a "Černý svině! Cikáni do plynu!" vymlátla okna řetězem. Okna, pod nimiž spí ona i její děti. V tom bytě totiž před lety bydlela romská rodina. Přestože právní rozborů ukazují, že by teoreticky policie mohla proti všem třem nejzávažnějším formám trestné činnosti skinheads - veřejné propagaci nacismu, násilným excesům a koncertům - zasahovat, praxe je poněkud jiná. De facto může za současné legislativní situace potírat jen veřejné šíření nacismu. A to dělá, na každém koncertě je desítky zadržovaných a obviněných či vyhoštěných. Zda je to možné v případě násilných excesů, ukáže opavský případ. Pokud ti opilci byli na některém z neonacistických koncertů, lze v mých očích jejich útok považovat za rasistický, neonacistický - a je důležité se

podívat do lustračních listků. Policie má zapsány všechny účastníky posledních koncertů. Co na to řekne soud? Bude-li mu to stačit, skončí všichni neonacističtí násilníci do osmačtyřiceti hodin od okamžiku, kdy něco vyvedou, za mřížemi, protože jsou všichni x-krát lustrováni z cest na své mejdánky. Pokud tento důkaz nebude soudu stačit, je potřeba upravit legislativu! Pro zamezení neonacistických koncertů (financování hnutí) je nutné změnit několik zákonů hned. Zlepšit v případě, že se jedná o vyšetřování či podezření z aktivit souvisejících s neonacismem, přístup policie k užití operativních a zpravodajských pro středků. Upravit (opět výslovně v zákoně definovat, že jde o případy trestné činnosti kolem paragrafu 260 - šíření rasové nenávisti) právo policie vstupovat na privátní akce. A především - dát soudu možnost předběžným opatřením zakázat veřejné shro máždění či privátní akci, zjistí-li se, že je to akce neos.

ZAKÁZAT SKINHEADS V ČECHÁCH
7.6.2001 Reflex str. 46 Extra - Skinheads v Čechách
TEXT JIŘÍ X. DOLEŽAL / FOTO JAN ŠIBÍK

ROZHOVOR

Po prvomájové demonstraci, na které jsem si Výzvu koupil, byl mejdánek naziskinheadů za Heil Hitler korun (litera H je osmá v abecedě, viz pozvánka). Už na náměstí Míru, kde měli sraz, se ozývalo Sieg Heil! NSB oficiálně tvrdí, že nemá se skinheadskými sešlostmi nic společného. Stejně tak muž na horní fotografii (Demonstrace NSB) momentálně neháluje...

Toto je exkluzivní rozhovor se šéfem českých nacionálních socialistů JANEM KOPALEM, předsedou Národně sociálního bloku. Rozhovor s dodatky, které - jak věřím - povedou k rozehnaní dotyčné bandy neonacistů a trestnímu stíhání konkrétních osob z vedení této neonacistické partaje. Rozhovor měl strhující předehru. Interview, které se mělo uskutečnit ve Slavii, jsem s panem Kopalem domluvil na demonstraci NSB na náměstí Míru. Dal mi tam do ruky uválenou vizitku, zamumlal, že už nic neplatí, jen číslo na mobilní telefon, a tím věc zhasla. Když jsem však zpřehýbanou a zpřelámanou vizitku doma prostudoval, zjistil jsem, že pan Kopal má před titulem redaktora přismolené propiskou slovo šéf. Když jsem do toho rýpl v Reflexu, okamžitě se mne - telefonicky, pak i písemně - ptal pan Beer, jestli se pan Kopal nevydává za šéfredaktora, a psal cosi o propouštění. Pana Kopala jsem nepráskl a dosvědčil, že přede mnou se za šéfredaktora Špiglu nevydává. Navíc: při rozhovoru ve Slavii říkal, že je tam re daktorem. Tolik předehra. Dějství první se už odehrávalo ve Slavii. Vešel jsem, zahlédl sedícího pana Kopala a zamířil k němu. On se vymrštil ze sedačky a směrem ke mně vytrčil ruce s rozevřeným časopisem Československý Neč insert, ve kterém jsem na celostránkové barevné fotografii zahlédl ztopořený penis. "Tam fotí vaše přítelkyně! Slyšel jsem, že tam o vás vyšla i povídka! Že jste ji přivazoval k doze!" zahájil trochu netradičně pan Kopal. Na předsedu novodobých národovců slušně entrée. Ale o vztahu NSB a pornografie ještě bude řeč.

* Který jste ročník, pane Kopale?

Sedmdesátý sedmý, na podzim mi bude čtyřiaadvacet let. Jsem z vesnice. Matka pracovala v konstrukci - rýsovala, dělala výkresy v Liazu, což byl velký strojní podnik. Po revoluci podnik zkrachoval, řada zaměstnanců odešla a matka toho času dělá poštovní doručovatelku. Otec pracoval v JZD, nyní v soukromé firmě jako montér. Matka má středoškolské vzdělání, otec má vzdělání odborné - je vyučený. Já sám toho času ještě studuji na vysoké škole. Mám střední průmyslovou školu strojnickou - studia jsem ukončil maturitou - a pak jsem studoval tři roky v Ústí na fakultě sociálně ekonomické, obor ekonomika a management; specializace rozvoj regionů a sídel. Bylo to zaměřeno na státní správu a samosprávu. Školu jsem nedokončil, vlivem mých některých aktivit mi nebylo umožněno složit jednu poslední zkoušku, abych pak mohl dělat bakalářský...

* Nebylo umožněno, to znamená co? Právním termínem, prosím...

No právním termínem... Já jsem pak žádal ještě o nějaký další opravné termíny, a nebylo mi vyhověno.

* Jo vy jste neměl nějaké zkoušky!

Neměl jsem poslední zkoušku...

* Kdy jste se začal zajímat o politické dění?

Někdy v tom třiadevadesátém, kdy jsem se začal nějakým způsobem aktivizovat a být politicky činný. Začínal jsem ve SPR-RSČ, kde jsem byl nejprve řadovým členem, později předsedou místní organizace v Jablonci nad Nisou a oblastním zástupcem.

* Takže jste sládkovec. Co vás zaujalo na této straně?

Byla mi velmi blízká svým programem a osobně, dá se říci, byl mým vzorem pan Krejza. Ve straně jsem byl do roku 1998 - byl jsem vyloučen za kritiku vedení. Kritizoval jsem praktiky doktora Sládka. Vadil mi jeho postup směrem k členské základně, kdy členská základna byla pasována pouze do role těch, co měli vylepovat plakáty. Tím končila jejich role ve straně. Vytvořili jsme reformní křídlo - a na přelomu let 1998-99 jsem vstoupil do Vlastenecké republikánské strany.

* Ta je, pokud vím, celá tvořena odpadlíky od Sládka.

Není to pravda, není to přesné. Vlastenecká re publikánská strana vznikla v devadesátém pátém, kdy se tady začaly štěpít pravicové strany, a navíc při jejím vzniku stál významnou měrou český exil.

* Kdy začaly koketérie této strany s dalšími extrémně pravicovými subjekty naší politické scény? Národní odpor, Národní aliance, Vlastenecká fronta?

S Vlasteneckou frontou jsme začali spolupracovat od roku 1999, společné akce, navazování osobních vazeb... A s Národní aliancí někdy v té době také... Národní odpor se připojil až teď, na přelomu roku, i když mluvit o Národním odporu je zavádějící - to bylo neformální uskupení! Scéna si začala uvědomovat, že její roztržitost jenom nahrává našim protivníkům. Začaly snahy o to, překonat rozpory a sjednotit síly.

* Pak přišel 3. březen - vznikl Národně sociální blok. Jak se vám podařilo v něm zaujmout tak významné místo?

Já byl v bývalé Vlastenecké republikánské straně od konce srpna jejím tajemníkem. V podstatě jsem se podílel na řízení strany, takže moje jmenování bylo jen logickým krokem a důsledkem nějakých pro cesů uvnitř té strany.

* Jaké jsou cíle uskupení, jehož jste předsedou?

Cíle jsou jednoznačné - podílet se aktivně na politice v této zemi. Minimálně pro začátek či jako první cíle jsme si stanovili vydobýt základnu tím, že vstoupíme do Parlamentu.

* Jaké jsou vaše postoje k homosexuálům a homosexualitě vůbec, pane Kopale?

Já to považuju za úchylku. Ale pokud jsou mezi našimi příznivci homosexuálové - pokud nás někdo podporuje, my svoje příznivce nijak nelustrujeme, nezjišťujeme jejich původ, takže kdo má zájem naše stanoviska podpořit, ten at si přijde. Na členy klademe trochu jiný důraz a nějakým způsobem pro vádíme selekci.

* A jakým způsobem provádíte selekci?

Systém přijímání... Záleží na místní organizaci, zda se rozhodne toho člověka přijmout, či nepřijmout. Někakým způsobem vydá své doporučení a na základě toho se předsednictvo rozhodne. Máme zkušební lhůtu, protože máme zájem, aby naši členové byli pracovití a obětaví. Pokud možno - aby jejich profil byl pro tu stranu přínosem. Prověřujeme.

* Kdo je vaše členská základna? Jaké sociální vrstvy?

Zasahujeme všechny sociální vrstvy. Od lidí se základním vzděláním až po lidi se středoškolským is vysokoškolským vzděláním, od studentů až po důchodce. Vysokoškolsky vzdělaných lidí je mezi našimi členy deset procent. Na sociální podpoře je deset procent.

* Jsou mezi vašimi členy a příznivci také nějaké pornohvězdy a pornoherci?

Ne, to opravdu nejsou! A na žádné z našich akcí jsem nikoho takového neviděl.

* Vy máte takový přehled, že všechny české pornohvězdy poznáte?

To tvrdit nemůžu, ale mám pocit, že člověk tyhle ty lidi na první pohled odhalí.

* Pane Kopale, na vaší demonstraci, manifestaci či veselici, jak jste hezky říkali, se pro dávaly tiskoviny. Ony se tam prodávaly ilegálně, protizákonně - já jsem za ten váš neonacistický plátek zaplatil patnáct korun a nedostal účtenku.

Ten časopis není stranický, ten časopis vydává pan Podolák! Výzva byla zaregistrovaná na ministerstvu kultury teprve teď, od čísla sedm...

* ... ale já jsem si koupil toto číslo a nedostal jsem na to účtenku. Podle mého je to nedovolené podnikání a podám ve věci trestní oznámení. Můžete tu záležitost nějak vysvětlit?

To je záležitost některých jedinců - strana s tím oficiálně nemá nic společného.

* Záležitost některých jedinců... To znamená, že tímto udáváte pana Filipa Vávru, který mi tu tiskovinu prodal? Je to čistě záležitost pana Vávry?

Pokud si někdo vydá svůj časopis a prodává ho a chce za něj nějaké peníze, tak je to jeho věc! Nemáme s tím nic společného, časopis oficiálně není pod stranou registrován, až bude, budu se tím zabývat.

* Jak je možné, že na vaší demonstraci trpíte porušování zákonů a ilegální prodej?

Pan Vávra tam prodával cosi, co je soukromou iniciativou jednoho z členů - tam není žádné nedovolené podnikání. Nejde o žádný nezdaněný zisk.

* Kolik tedy pan Vávra na daních zaplatil za prodej těchto tiskovin?

Máte tam napsáno jasně, že časopis není ziskový, není tam napsána žádná cena tohoto výrobku.

* Pane Kopale, kolik vám ta demonstrace hodila?

Nám nic.

* A komu?

Těm, kdo to prodávali. Naše strana s tím nemá nic společného, až bude časopis zaregistrován na stranu, obraťte se na vydavatele.

* Jaký je váš vztah k pornografii?

My pornografii nijak nepodporujeme, časopis jsem vám přinesl jen proto, že je to důkaz o některých vašich sexuálně zvrácených aktivitách. Autorkou některých těch fotografií je žena, se kterou jste měl intimní vztah. A ona se zmínila o vašich úchylnkách! Ten časopis je usvědčující materiál týkající se vaší osoby! Tedy - návazností, souvislostí...

* Dobře, tedy návazností. Jste předsedou organizace, která částečně vznikla ze skupiny hajlujících neonacistů... (Pan Kopal hekticky popře jakoukoliv spojitost mezi NSB s hajlujícími neonacisty.) Uvědomujete si, co ideologie, kterou hlásáte, na této planetě napáchala?

Tato ideologie tady nic nenapáchala.

* Vy myslíte, že nacionální socialismus na této planetě nic nenapáchal?

Pokud se obracíte směrem k Německu, naše postuláty, naše východiska jsou jiné, než byly v případě německého nacionálního socialismu.

* Položím otázku znova: Vy si skutečně myslíte, že nacionální socialismus nenapáchal žádné zlo?

Který režim nenapáchal žádné zlo? Liberální demokracie - všechny existující režimy, které tady byly, byly špatné! My se snažíme...

* Pane Kopale, vy na vašich demonstracích neustále hovoříte o pravdě a cti. Mohl byste se přestat vykrucovat a odpovědět na otázku?

Já jsem vám odpověděl. Já si myslím, že většina ideologií napáchala nějaké zlo. I nacionální socialismus napáchal zlo, ale my nehlásáme ten nacionální socialismus, který tady to zlo napáchal!

* Jaké znaky, symboly měl ten nacionální socialismus, který to zlo napáchal?

Svastiky, hákové kříže i zdvižené pravice...

* Ale pane Kopale, NSB přece částečně vznikl i z hajlující partičky, která se nechává fotit před hákovými kříži.

My jsme z takové partičky nevznikli! Já jsem vám vysvětloval, jak Národně sociální blok vznikl. Jiná věc je, když někdo prodělá nějaký osobní vývoj, třeba začínal v hajlující partičce a uvědomil si, že ta cesta byla slepá.

* Takže když takový jedinec už nehajluje, již k vám může.

Asi tak...

* Poslední věc. Xenofobie, rasismus a antisemitismus vaší strany. Hlásáte je celkem nezakrytě, zastáváte se lidí, kteří byli odsouzeni za antisemitismus. (Pan Kopal se brání, když čtu z Výzvy, že oni s tím jako strana nemají nic společného, pak ale přiznává :)

Pokud jde o tento seznam: já si myslím, že lidé mají právo vědět, kdo je jaké národnosti a k čemu se hlásí. Nevím, proč byl takový poprask například s Týdeníkem Politika, že musel být na začátku devadesátých let u nás zakázán. Byl to první masivní případ porušování svobody slova u nás.

* Ten týdeník byl zakázán po zásahu redakce Reflexu, když otiskl seznam Židů ve vládních funkcích, pane Kopale!

A co je na tom špatného?!

* Domníváte se, že to je v pořádku a že je to žádoucí stav společnosti? Že je v pořádku, aby v tisku vycházely seznamy Židů ve vládních funkcích?

Občané mají právo to vědět! Já si myslím, že je to v pořádku. Když oni sami jsou tak zbabělí, že se k tomu nepřihlásí - ano, je to v pořádku.

* Pane Kopale, já vám děkuji za rozhovor.

Vážený pane Kopale, na základě skutečností, které vyšly najevo v průběhu rozhovoru, dovoluji, abych Vás upozornil, že na Vás podám trestní oznámení podle paragrafu 260 trestního zákona. Což tímto činím - veřejnou formou. Neboť, jak vyplývá z těchto stránek, ale i z následujícího shrnutí: NSB jsou nebezpeční neonacisté a antisemité. Jejich sociální zdroje jsou stejné jako u německých nacistů - lumpenproletariát. Stejně jsou jejich symboly (když stát některý zakáže, přijde ihned na řadu podobný a stejně výmluvný) a stejně jsou itrapné rozpory tvrzení a reality.

Násilničtí naziskinheads jsou útočné jednotky a Národně sociální blok politická reprezentace stejných lidí.

Souvislosti jsou natolik silné a i politická a názorová shoda je tak zářející, stejně jako trestnost politických požadavků NSB, že je třeba žádat důsledně zásah státu a požadovat trestní stíhání osob, které se aktivně podílely na její činnosti a prosazovaly její antisemitský program, s nímž mne seznámil předseda NSB.

PO UZÁVĚRCE: Pan Beer začal čistit redakci Špiglu od nácků. Pan Kopal podal trestní oznámení na židovskou obec, která vyjádřila znepokojení nad nacifikací společnosti. A skutečnost, že NSB NEBUDE zaregistrována, je veřejným tajemstvím. Zbývá posoudit, zda pokus o její registraci nebyl pokusem o založení zločinecké organizace.

PORNOGRAFIE

Nemám vůbec nic proti pornografii a pornoherečkám, ale když někdo hlásá odpor k pornografii a na koncerty ideově sblížených partiček jezdí pornohvězdička - vlastenkyně fotící pro německé pornočasopisy -, je to opravdu trapné. A k té dívce měli velmi blízko pánové Vávra, Kalivoda, Ondruš, a jak to bývá při focení, to si ani nedokážu představit. Z estetických důvodů jsme se rozhodli nechutné důkazní fotografie neotisknout.

HOMOSEXUALITA

Nechci komentovat fotografii z veselice Národního odporu. Myslím, že je soukromou záležitostí každého, s kým se tulí. Toto je realita souvislostí mezi nazi a gay skinheads. Chci ale komentovat postoje pana Kopala, a tedy NSB k homosexualitě: Podle mého názoru překračují hranice trestního zákona, konkrétně paragrafu 260.

U KOPALŮ

Z prvomájové vizitky, "na které nic neplatí", jak říkal pan Kopal, vyčtu adresu kdesi u Jablonce. Přijíždím - domeček, vedle něj už dlouho nepřeházená hora plechových rour. Nikdo není doma, ale obhlížím ten domeček bez omítky, se zbastlenými kůlničkami, u hory plechových součástek a chápu, proč pan Kopal tak potřebuje pořádek. A chápu i to, že se nemá čeho chytit než toho, že je bílý.

VÝZVA

Národně sociální Výzva, číslo 6, časopis novodobých národovců, členů a příznivců NSB. To je napsáno na první straně plátku, co jsem za patnáct korun a bez účtenky koupil na Prvního máje od pana Vávry na náměstí Míru na demonstraci NSB. Na té, kde řečníci vyhrožovali kandelábry pro lidi ve vládních funkcích.

7. anti-society fest

21.6.2001 Reflex str. 12 Festivaly

OD: 3. SRPNA DO: 4. SRPNA

PROGRAM

3. SRPNA

VICE SQUAD (UK), ZÓNA A (SK), Varukers (UK), Distortion (UK), Zeměžluč, Legal Kriminal (D), N.V.Ú., Lecca Punk (H), Protest, The Kalt (SCH), Konflikt (SK), Rubella Ballet (UK), Perkele (SWE), Volant, Hasiaci přístroj (SK), WC (I), Heebie-Jeebies, Jugoslawia (PL), Líný svině

4. SRPNA

THE CHANCERS, ČERTŮF PUNK, Kud idijoti, Houba, Gauneři, Davová psychóza (SK), Loikaemia (D), Speichel Broiss (D), Aurora (H), Zatreš, The Twinkles (I), Hells Bandidos, Thalidomide, Squad 96, Jaksi taxi, We-Me-No, Red incest, Sceptic Eleptic, Exekuce, Čertůf punk.

INFO

MÍSTO KONÁNÍ

Bojiště v Trutnově

VSTUPNĚ

Oba dny v předprodeji: 430 Kč

Oba dny na místě: 500 Kč

UBYTOVÁNÍ

Správný punkáč usne tam, kam padne zmožen alkoholem a životem!

HISTORIE

Tato přehlídka je zaměřená na punk rock plus příbuzné žánry - a pokud se už dvacet let tvrdí, že punk je mrtev, nevěřte tomu: loňský ročník navštívilo víc než čtyři tisíce návštěvníků! Štěpán Málek, zpěvák skupiny N.V.U., která za touto přehlídkou organizačně stojí, tvrdí: "Spoustu pohodový muziky ve stylech punk, ska, psychobilly, hardcore apod., nevyjímaje ani řadu kapel z ciziny." Jeho kolega, bubeník Jiří Franc, ještě doplňuje: "Spojení různých stylů a lidí, kterým jde o společnou věc: sjednocení v boji proti fašismu a rasismu, naladění se na společnou vlnu, ať už je někdo punker, nebo skinhead - o tomhle všem náš fest'ák byl a je a nikdy tomu nebude jinak!"

NA CO ČEKÁ STÁTNÍ ZÁSTUPCE?

28.6.2001 Reflex str.06 Fenomén

TEXT A FOTO JIŘÍ X. DOLEŽAL

Před měsícem vyšla příloha Reflexu, jež se zabývala hroživou aktivizací ultrapravice u nás a ve které jsme otiskli důkazy o antisemitském zaměření Národně sociálního bloku - NSB. Pokud jsem informován, žádné státní zastupitelství naše důkazy o antisemitských aktivitách NSB a výrocih jejího předsedy pana Kopal nezažaly natolik, aby bylo zahájeno trestní stíhání podle paragrafu 260. Zato policie vedení NSB na jeho poslední demonstraci v Liberci sebrala.

Po uveřejnění přílohy o skinlech jsem dostal snad dvě stě povzbuzujících dopisů, SMS a e-mailů. Nadchlo mne, že lidí nácky OPRAVDU NEMAJÍ RÁDI a nárůst jejich aktivit znepokojuje skutečně stovky lidí z celé republiky včetně skinuprostých lokalit. Chtěl jsem Vám poděkovat za přínosný článek o naci a spol. Je to věc, která zřejmě nikdy nezmizí, ale je nutno lidi upozorňovat na věci, které nás někdy nechávají lhostejnými. Jsem Váš velký příznivec. Mám děti ve věku, kdy toto nebezpečí i nebezpečí drog kolem nich procházejí a ne vždy jsme jako rodiče v pravý čas na správném místě. Přeji Vám hodně zdraví a síly na tyto věci upozorňovat. Luděk Lešnovský, Ostrava. Ale kromě dopisů vyjadřujících Reflexu podporu přicházely i jiné. Reaguji s nelibostí na článek Krajní pravice. To, co mně vadí, je to, že skinheadi jsou prezentováni jako koncentrace zla na naší společenské scéně a je na ně pořádan hon. Ve společnosti je mnoho většího zla... Homosexuální sklon je choroba v některých případech zaviněná nezřízeným životem. Uskutečněný čin sodomie je hřích proti přírodě. Je škoda, že to v tomto hnusném státě už není trestný čin. Pokud skinheadi odmítají praktikující homosexuály, je jim to jedině ke cti. Rovněž tak je jim ke cti (pokud je to skutečně pravda), že nepodporují pornografii. Můžete o mně použít Vámi oblíbené slovo "extremista". Není to nic, co by mi nebylo ke cti. Mít krajní názory není samo o sobě nic špatného. To jenom v demokracii se provádí hra na mínění většiny. Zdraví Michal Kretschmer A pak to nejtvrdší - web, telefonáty a SMS. Vlastenecká fronta zveřejnila ve svém Zpravodaji moji privátní adresu a telefonní číslo. Urážky a nadávky jen pršely: Mily X, často procítám tve dílka. Jsem abstinent a u mne je droga i pivo. Jsi slaboch bez hrdosti a jen se zhazuješ. Proto nemuzes ciste myslet. Z. Krbecek. N. S. B. Výhrůžky odesílané z webu: Ty zasranej zkurvisynu vime kde bydlis, takže se tes na... Těžko jsem rozuměl následujícím výhrůžkám: Od ted po tobe nejdou jen skinheadi, ale i mi ANARCHOPUNKS!!! Ty hajzle, nebudes to ted mit lehky - vime, kde bydlis a kam chodis a... (z čísla 0737873251) či z webu odesílanému vzkaziku: Jsi mrtvy muz. Ty tvoje zkurveny kecy me uz celkem hodne serou. To, co dluzis, vratís do posledni mrte!!! I kdybys to mel zaplatit zivotem neos a AFA je AntiFašistická Akce. Vysvětlení je mnoho - jako vždy, když se jedná o moderní informační technologie. Bud' se nějaký pitomeček za ultralevičáky vydává, nebo jsou leví extremisté naštvaní, že o nich zatím nevyšla příloha. Klucka, nebojte, pracuje se na tom! Asi nejdůležitější zpětnou vazbou však byla řada zajímavých materiálů o neos, které nám naši čtenáři - když na příloze viděli, že to s analýzou tohoto anticivilizačního jevu myslíme vážně - zaslali.

CO JEŠTĚ CHCETE, PÁNI STÁTNÍ ZÁSTUPCI?

Srdečně děkuji našemu čtenáři (jehož jméno pochopitelně redakce nezveřejní) za obálku s tiskovinou, o jejíž existenci a obsahu jsem při přípravě přílohy nevěděl. Pravdu, kterou mamě hledáte, Vám přináší NÁCHODSKÝ NEČAS. Noviny Národně sociálního bloku, které Vás chtějí objektivně informovat o životě a problémech náchodského regionu a CR. Náchodský nečas, strana 6: Chystá snad pan Sidon a jeho židovská obec "konec demokracie v Čechách?" Bude nakonec zrušena a nedodržována Deklarace lidských práv, zvláště pak články 12, 13 a článek 18? Jak to tedy myslí pan Sidon s naší demokracií?... Přitom ale jakmile se jedná o Židy, tak je jakákoliv sebemenší kritika vydávána za rasismus a okamžitě stíhána. Proto díváme-li se na jednání a vystupování Židů u nás, dá se často hodnotit jako rasismus z jejich strany... Právě Židé finančně podporovali Hitlera a nacismus. Většina továren v Československu i v Německu tehdy patřila židovským majitelům. Židovští továrníci tehdy vykořisťovali naše, české dělníky... Češi tedy nenesou vinu za rozpoutání druhé světové války, na tom měli vinu i Židé, kteří vládli kapitálem, jenž Hitlerovi dopomohl k moci a podpořil finančně jeho režim. Pod tímto textikem je podepsán účastník demonstrací NSB Miroslav Rousek. Na straně sedm najdeme - v rubrice Nad dopisy našich čtenářů - textík podepsaný Petrem Foukalem, Náměšť na Hané: V minulých dnech se prostřednictvím našich médií rozšířila kampaň židovské obce proti údajné propagaci fašismu, rasismu, xenofobie a nesnášenlivosti extrémní pravici v České republice. Obrovskou drzostí však je, že tato obvinění přicházejí od zastánců ideologie, jejímž cílem je postupné získávání moci formou lží, podvodů, intrik, a především propagandou, jež má za úkol vzbudit v lidech nežidovského původu pocit viny za údajná příkoří, která byla vůči židům v minulosti uplatněna. Vždyť například první informace o tom, že za druhé světové války bylo zabito na šest miliónů židů, uvedli židé sami. Nikdo si za celá léta nedovolil toto číslo zpochybnit. Proto bylo uznáno jako oficiální, přestože neexistují žádné důkazy, které by toto číslo potvrdily. Konečně to nejzajímavější nalezneme na straně dvanáct: Náchodský nečas - noviny Národně sociálního bloku. Odpovědný šéfredaktor: Jan Kopal § 260 trestního zákona - podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů (1) Kdo podporuje nebo propaguje hnutí, které prokazatelně směřuje k potlačení práv a svobod občanů, nebo hlásá národnostní, rasovou, třídní nebo náboženskou zášť, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až pět let. (2) Odnětím svobody na tři léta až osm let bude pachatel potrestán, a) spáchá-li čin uvedený v odstavci jedna tiskem, filmem, rozhlasem, televizí nebo jiným podobně účinným způsobem, b) spáchá-li takový čin jako člen organizované skupiny. Považuji - přestože zákon ukládá všem orgánům činným v trestním řízení stejné povinnosti, dozví-li se o porušení zákona - rozhodnutí o zahájení trestního stíhání předsedy nějakého politického spolku za věc státního zastupitelství, myslím, že policie je spíše od toho, aby dbala na udržení veřejného pořádku. Po publikování přílohy jsem usoudil, že buď Reflex nechte jediný státní zástupce, nebo (pravděpodobnější varianta) v příloze obsažené důkazy o antisemitské orientaci NSB a rasistických plánech pana Kopala k zahájení trestního stíhání nestačí. Pokud výše uvedené zpochybňování holocaustu, nezakryté hlásání antisemitismu a rasové nenávisti v Náchodském nečasu nepovede k zahájení trestního stíhání pana Kopala, lze považovat za prokazané, že stát nemá na potírání antisemitismu ŽÁDNÝ ZÁJEM!

LIBEREC: ZAČÁTEK KONCE NÁCKŮ?

V sobotu šestnáctého června měli neos a semineos mejdánky po celé republice. V Brně se sešla hrstka lidí na akci organizované Hnutím národního sjednocení a Národní obcí vlasteneckou. Řvalo se "Nic než národ", "Vlasti zdar, unii zmar" a "Češi, pojd'te s námi". Vše proběhlo bez incidentů kromě toho, že se v jedné hospodě ožrali skinheadi sami mezi sebou porvali už v noci před demonstrací. Průvod nikoho z Brňanů nezajímá a v nejlidnatější chvíli demonstrace tam bylo asi sto lidí. Jinak (což byl oficiální odhad médií) spíše šedesát. Před Českou televizí v Praze se sešlo snad osmdesát sládkovců. Myslím, že se krutě krivdí Karlu Gottovi, píše-li se o něm, že je zombie. Doktor Sládek před televizí ukazoval, že má-li někdo v této zemi na tento čestný titul nárok, je to právě on. Mezi demonstranty bylo skinů jen málo, převládali lidé jevíci znaky sociální nepřizpůsobivosti. A ani pan doktor už nebyl tak vtípný, jak býval. V Liberci se nácků sešlo nejvíc. Tamní demonstraci pořádala NSB - respektive to, co z ní zbylo. Pan Kopal a několik nových tvářů... Nikdo z bývalých Kopalových parteigenossen z Národního odporu, nikdo z důležitějších členů Národní aliance. Dohromady snad sto sto dvacet skinheadů. Pan Kopal a další řečníci camrali, jak je jejich zvykem, témata nezměněná, jen styl obdivuhodně mírný. Byl z nich cítit strach. Náměstí, na kterém demonstrace probíhala, bylo obkličeno policií. V jednu chvíli začalo pět členů vedení NSB (a demonstrace) na protest proti čemusi (či čemukoliv?) pálit portrét prezidenta Havla. Kluckám sice nehořel oheň, ale se zapalovačem ve větru se snažili, co to šlo. Do momentu, než celou pětici sebrala policie. Ono pálení portrétu prezidenta už dneska chvála bohu není trestným činem - Václav Havel zločin hanobení hlavy státu vyškrtl z trestního zákona. Ale je to přestupek - a byl to první přestupek proti veřejnému pořádku, kterého se v Liberci ten den náckové dopustili. V tu chvíli proti nim policie zasáhla. Když jsem viděl, jak Jana Kopala policisté nakládají do služebního auta a odvázejí.

najednou jsem ucítil naději. Ta nejvíce zatracovaná a ze sympatií ke skinům podezíraná složka - policie - zasáhla nakonec jako první. Dokdy bude trvat, než se rozhoupou i státní zastupitelství a začnou vedení NSB stíhat i za mnohem závažnější, rasovou trestnou činnost, které se dopouští?

DOST BYLO BOMBERŮ
9.8.2001 Reflex str.13 Reflexe
STANISLAV ČERVINKA jr.

Chtěl jsem to napsat již dávno, jenže můj názor narážel na oponenturu demokraticky a svobodomyšlně smýšlejících kolegů. Ale: teď, po další vraždě spáchané skinheadem ve Svitavách, je jasné, že se věci vyvíjejí. Chci upozornit na to, jak je pro bílé hochy v bomberech důležitý právě jejich bomber, respektive všechny rozlišovací znaky, jež toto zlo institucionalizují v očích jeho nositelů i v očích veřejnosti a potenciálních obětí. Ten, kdo bomber obléká, by měl nést odpovědnost za to, co svým oděvem sděluje. A sděluje toho poměrně dost: že sympatizuje s hnutím a myšlenkami, které jsou nemravné a zločinné, že se mu líbí představa rasově čistého území a že se o tuto představu dělí se svými kamarády. Pokud si myslí, že tomu tak není, je naivní a lehkovážný. Jakkoli se to zdá provokativní a prakticky nepředstavitelné, chtěl bych vyjádřit naději, že v České republice bude zakázáno nošení nejen nacistických symbolů z druhé světové války, ale i veřejné stavění na odívání nacistických symbolů soudobých - třeba bomberů - nových bílých hrdinů. Dnes, poté, co věci nabraly tragický spád, mi připadá oblékání do bomberu a kanad stejně, jako kdyby zde chodili rasisté v kápích Kukluxklanu.

ZPRAVA DOBRÝ
6.9.2001 Reflex str.28 Extremismus
TEXT A FOTO JIŘÍ X. DOLEŽAL

Jedna věc je jistá - ležíme našim mocným pořádně v žaludku. Dokonce i Svobodná Evropa si už ve svém vysílání našla čas na to, aby mohla diskutovat o tom, že NSB by se měl rozpustit a naše tiskoviny by se měly nechat zakázat. Mezi těmi, kteří takto povykují, nemůže chybět ani chodící reklama na marihuanu a obskurní novinář Jiří X. Doležal, který se nestydí kdejakou pomluvu a smyšlenku dát dohromady s naší stranou. Jenže náš čistý štít nemůže pošramotit nějaký ušmudlaný písálek bez úrovně. (Stranický web Národně sociálního bloku)

Stál jsem v redakci u telefonu a slyšel, jak paní na Okresním úřadu ve Svitavách říká: "Pohřeb obětí je sice zítra, ale rodina si výslovně nepřála účast médií." Ptal jsem se pochopitelně na termín pohřbu muže zavražděného koncem července ve Svitavách z rasových důvodů naziskinheadem. Příznivcem paradigmatu, které se u nás pokusilo založit politickou stranu pod názvem Národně sociální blok. A tak jsem místo na pohřeb šel do Mostecké ulice, kde náckové demonstrovali před jugoslávským velvyslanectvím proti vydání Miloševiče k soudu do Haagu - spíše než obětí vyfotit ty, kteří vytvářejí pro etnické násilí typu svitavské vraždy ideové podhoubí. Věnovali jsme jim už dost pozornosti. Byla pozornost médií něčím platná? Jak na tom dnes náckové jsou? Jejich vlastními slovy: "Režim prostřednictvím jednoho ministerského floutka, který by nám rád přehazoval výhybky, si myslí, že tím, když nám bude bránit v registraci našeho nového názvu strany, nás natrvalo vyřadí ze hry. Asi ví, proč tak činí. Volby se kvapem blíží a každá vážnější konkurence je pro ně přece nežádoucí. Národně sociální blok se však nevzdává tak snadno. Podali jsme v těchto dnech už odvolání k Nejvyššímu soudu a věříme, že pravda a spravedlnost zvítězí. (Web NSB)" NÁCHOD 24. července (ČTK) Náchodská policie brzy začne shromažďovat předběžné důkazy o tom, zda místní noviny Náchodský nečas šíří rasovou nenávisť. Podnětem k šetření, který policii předá okresní státní zastupitelství v Náchodě, byl článek ministra kultury Pavla Dostála v pondělním Právu. ČTK to dnes řekl náchodský okresní státní zástupce František Macura. Já samozřejmě nechci nějak přehnaně upozorňovat na skutečnost, že o Náchodském nečase dříve než Právo psal Reflex. Holt ho pan státní zástupce nečte. Taky ten náš článek holt nebyl od ministra. ČTK ovšem neví to co Reflex. Z neoficiálního zdroje jsem se dozvěděl, že po naší příloze o neonacitech začaly úřady vyšetřovat pány distribuující neonacistické svinstvo jménem Výzva č. 6. A že se kluci vlastenecky práskají, až se jim od uší kouří. Jinak řečeno: Donedávna nejnebezpečnější součástí naší extrémní pravice - NSB - je v rozpadu, stát alespoň v Čechách dal jasně najevo, že ji nezaregistruje. A úřady vyšetřují, nakolik vyvodí z činnosti předáků NSB trestní důsledky. A demonstrace před velvyslanectvím Jugoslávie pořádaná neonacistickým NSB v den pohřbu Roma zavražděného neonacisty ve Svitavách podle toho vypadala. Kluků bylo asi 18 - oblíbené číslo skinheads. Ale oni tím nic nepropagovali, oni by byli rádi, kdyby přišel i někdo devatenáctý, či dokonce dvacátý. Velké extremistické akce alespoň v Čechách stát prostě nenápadně a bez násilí zatrl. NEPIS UZ O NAS O

SKINHEADS TY PEDOFIL ZASRANEJ FETACKJ ZRADCE NARODA NIC NEZ NAROD odesílatel:
0606323074 SMS na můj mobil

NOVĚ

Extremismus zprava se nyní začal více soustřeďovat do jiných forem. Především to jsou skupinky komunikující přes Internet. Nemají centrální vedení ani parlamentní ambice, jsou však už na profesionální úrovni. Na neonacistických serverech, přes něž komunikují, již nacházíme věci, ze kterých jde mráz po zádech. Signály o přechodu neonacistů do formy zakonspirované teroristické organizace. Otázkou je, do jaké míry jsou tyto skupinky již reálně připraveny k cílenému teroru. Možností našeho boje v současnosti: "Tímto článkem bych se chtěl zaměřit na možnosti boje v současných represích a neustálého teroru ze strany Z.O.G. (židozdednářská vláda, pozn. JXD) a jejich poskoků. V dnešní době snad každý patriot poznal, co obnáší být hrdý na svoji zemi a rasu. Nyní Vám hrozí až osm let za to, že na triku či jiné části ošacení nosíte nevhodnou kombinaci čísel, například: 88, 18 apod. Nyní bych chtěl nastínit několik variant, podle kterých by se mělo postupovat:

1. Měli bychom se oprostít od jakékoliv podobnosti se skinheady. Naším úkolem je co nejvíce lidí strhnout na svou stranu, a ne budít opovržení a strach. S tím souvisí též zmírnit naše stanoviska (samozřejmě pouze na oko).

2. Další možnost boje je boj násilný podle vzoru The Order (více na stránkách www.14words.com), teoreticky by to měla být možnost nejrychlejší, ale prakticky bych to tak jednoduše neviděl.

3. Možnost je infiltrace a korupce policejních úředníků. Naš zájem je infiltrovat se do složek policie a zde tzv. sondovat, co a kdy se připravuje za zátaň na N.S. skupiny či jednotlivce, a informovat je. Naš "infiltrátor" musí být člověk bezúhonný, poctivý a důvěryhodný, aby nevyvolal sebemenší pochyby u svých spolupracovníků, nemůžeme tam samozřejmě nasadit člověka, který se veřejně hlásí k ideji W.P."

14WORDS -whitecop

Na webu vzniká hned několik - již profesionálně, s nejvyšším utajením - zaznamenaníhodných neonacistických aktivit. "Ahnenerbe je nacionálně socialistickou organizací, která si klade za cíl především osvětovou činnost - to znamená vydávání a distribuci proarijských časopisů, publikací a jiného materiálu. Naším krédem je: „Am Ende steht der Sieg!“ Toto jednoduché heslo výstižně vyjadřuje vše, co je cílem naší práce, v co věříme, za co bojujeme. Svě přesvědčení neskrýváme a otevřeně říkáme, že uznáváme jen jediný politický systém a jediného Vůdce, za jehož odkaz jsme ochotni obětovat vše! www.front14.org/hollowcaust/" A názory, které nyní náckové - schovaní za anonymitou webu a v domnění, že jsou na svém serveru mezi svými - ventilují, už nikoho nemohou nechat na pochybách, o co vlastně jde. "Je třeba urychlit krach a pád současného zločinného systému. Je třeba podporovat všeobecnou nespokojenost. Je nutné agitovat za naši svatou národní věc! Celá Evropa vzplane, aby se zachránila, očistila a uzdravila. Všude bude moře práce a česká země si oddechne od cikánů, vietnamců, ukrajinců, negrů, židů, liberálů, plutokratů a ostatní špíny. Bude to boj o přežití. Hordy negrů a asiátů nás budou zaplavovat. Méněcenné rasy se přemnoží jako kobylky a potáhnou na západ a na sever. Židé a jejich přísluhovači jim budou pomáhat a podvracet naši obranyschopnost. Boj bude krutý a brutální, ale naše vítězství přijde. Jakub 88 www.front14.org/nordfront/nazory.htm" NAZDAR, TY ŽIDÁKU. V SOBOTU SES MOC NEUKÁZAL. PAK SI ZDRHNUL. TAK SI ŠLEHNI ZLATOU DÁVKU. PS: 88! Odesílatel: 0606391525 SMS na můj mobil Sobotou míměna liberecká demonstrace NSB, kde sebrali pana Kopala a o níž jsme psali v Reflexu, 88 jsou dvě osmá písmena v abecedě (III) a klucka si tím "šifrují" svůj oblíbený pozdrav Heil Hitler!

MY NEHCEM VÁS, "HLEDAČI AZYLU"!

Další forma je mnohem bizarnější. První pokus - jižní Čechy - byl neúspěšný. Rakouští turisté spíše nakupují v cukrárnách. Napodruhé jsem jel k Varnsdorfu. A tam se na mě usmál milý vietnamský trhovec, co prodával všechno - včetně kompaktních disků. Stál jsem u nekonečného pultu a vybíral podle suspektně vypadajících obalů. A pak jsem je našel - tři céděčka. Vypadala civilně, jen trochu předvzdělaný by poznal, že jde o nácky. Landser. Kraftschlag. Zaplatil jsem (chtěl sto osmdesát korun za kus) a usmíval se na trhovce. "Máte ještě něco?" "Cigarety ..." Vzal jsem kartón gauoisek, zaplatil, a trhovce (už viděl, že to s tím nakupováním myslím vážně) záhl za sebe. "Ještě mám tohle!!! Za pět set!" Zonstörung. Bohlse Onkels. Sieh Heil Viktoria. Neváhal jsem. Fakt dobrá muzika. Přijel jsem domů a pustil si Kraftschlag: Ano, my jsme skinheads, my jsme skins, jsme skinheads Velkoněmecké říše! My jsme skinheads, skinheads, a milujem svou zem! Milujem svou zem! Milujem svou zem! Vzpomínka na

Německou říši v nás stále žije, kde všichni byli rovni, kdy měli stejná práva. Prohlédl jsem céděčka a dospěl k závěru, že ta "na pultě" jsou ta, co vypadají "normálně", ta "na první pohled nacistická" jsou pro omrknuté zákaznky. Druhým zajímavým poznatkem byl nápis na jednom z nich. Na bookletu je napsáno Sieg Heil Viktoria a jedná se o originální nahrávky pochodů a projevů třetí říše. Něco podobného, co lze na síti najít na serveru ssmam.com. Na céděčku samém je však chybně vytištěno Sieg Beil Victoria, což je chyba, již s velkou pravděpodobností NEUDĚLÁ člověk, který se ve škole učil latinu. Slůvko HEIL je prostě pro Evropana příliš, příliš známé. Ty kompakty proti přistěhovalcům vietnamští přistěhovalci nejen prodávají, ale s největší pravděpodobností i vyrábějí. Kupců z Německa i mezi českými nácky je dost, vydělat se na tom dá a při obvinění z šíření nacismu trhovcům vždy nesmyslně procházela obhajoba, že fakt nevěděli, co na těch kompaktech je. Jako by dealerovi heroínu bylo u soudu něco platné tvrzení, že fakt nevěděl, že to hero, co prodává, je takový strašný svinstvo. Protože to, co mi onen Vietnamec prodal, je stejné svinstvo jako heroin. Nevěříte? Krátká antologie neonacistické zpívané poezie vás snad přesvědčí. Buldok - impérium Vítr změn začíná vát, když dopadá kladivo, očistí zem otců mých, když noc v den se promění. Naši ctí je naše věrnost, bůh hromu nám silu dá. Cítím svazek s rodnou zemí, vzít si ji zpět přišel čas. Severní vítr nese pozdrav všem zbytkům hrdých národů, teď přišel čas spojit síly své v boji za slávu a budoucnost. Jako symbol dávných mýtů odvěkého bratrství věčný boj oheň a led ocel zbrání proti lžím. V bojích, kdy krev zemi barví, jenom silní přežijí. Justicia - nenávist Horiace městá, horiace krajiny. Nenávist zasiahla naše národy. Krv sa búrí, nastal čas pomsty, hnev a páste zasiahnu synagógy. Neznámá kapela Jéééééééééééé.....Whitepower....Obsadili náměstí, kavárny a bary, každej bílej boji se za nima ohlídnout, teď se všichni dívíte, komu jsme Čechy dali, nenechat se v noci od Cikána podříznout, neplatí tu nájemný, na zákony kašlou, jejich chování se pořád omlouvá, kdy už konečně v tyto zemi chcípnou, kdo je tady nechce ať jde s náma do kola. Já to vim, tenhle svět bude čistej, stačí si jen za svým jít, sem si tím víc než jistej, stačí jen rozhodit síť, lidi vyjděte ze svých domů, pojděte se přidat k nám, už bylo dost těch všivejch Romů, jejich klan bude potrestán, bude potrestán. Zabít negra nebo žida není vůbec žádný hřích, po staletí víme, jak to s námi mysleli. Ať si žijí ve své zemi a nechaj, Nás po svým jít, jinak v této naší zemi nikdy nebude klid. Braník Power Táhněte zpět do Asie, a to tak, že ve spěchu, kopancem vám pomůžeme, Čechy patří Čechům! VYSTREL SI SVUJ MOZEK Z HLAVY A JDI SPAT TY ZIDOBOLSEVICKA TROSKO HEIL HITLER Odesílatel: 0604432208 SMS na můj mobil

A KONEČNĚ TO NEJHORŠÍ

Pokus o vstup nácků do politiky je pravděpodobně zažehnán. Kromě (především ziskem motivované) distribuce nacistických písniček a formování jakési struktury podivných a vyšinutých jedinců (viz citace vnitřních instrukcí skinheads) zůstává však aktuální ta nejhorší (a narůstající) neonacistická kriminalita. Násilí. Individuální (či malou skupinou páchané) brutální útoky na jedince odlišné barvy pleti. Jako ten útok ve Svitavách. V této souvislosti pak nezbývá než zmínit ultrapravicový subjekt, který stál dosud - díky tomu, že těžiště jeho činnosti leží na Ostravsku - trochu mimo hlavní zájem médií. Je to Republikánská mládež. Republikánská mládež vznikla na jaře roku 1997, její ustavující sjezd se uskutečnil 24. října 1998 v Praze. Předsedou je Martin Zbela, šéfredaktor Republiky, proslulý svými rasistickými a xenofobními články. Uvádí o sobě: narozen 16. září 1977 v Praze. Od 17. září 1992 členem SPR-RSČ. Do parlamentních voleb v roce 1996 působil v místní organizaci SPR-RSČ v Praze. V období let 1996-1998 vykonával funkci poslaneckého asistenta. Na IV. sjezdu SPR-RSČ v Ostravě, konaném 28. března 1998, zvolen do předsednictva SPR-RSČ a funkce vedoucího sekretariátu SPR-RSČ. M. Zbela stál u zrodu Republikánské mládeže na jaře roku 1997, na jejímž ustavujícím sjezdu byl zvolen předsedou RM. M. Zbela je rovněž šéfredaktorem politických novin REPUBLIKA. Organizace je filiální mutant Sládkových republikánů. Jedna z prvních akcí RM v létě devadesát devět na severní Moravě proti benevolenci státních orgánů při postupu proti anarchistům a drogám. Neaktivnější je místní organizace Karviná. Za rok 2000 uspořádali celkem pět shromáždění, vystoupili i se zástupcem Vlastenecké fronty Františkem Rozhoněm (Opava). V Orlové se sešlo na hrozivě vyhlížejícím shromáždění se znaky třetí říše asi sto padesát skinheadů. Oficiálně se prezentují následovně: "Smyslem činnosti našeho sdružení je systematická práce mezi mládeží a s mládeží, podpora a propagace idejí a programu SPR-RSČ. Jedině republikáni jsou totiž schopní a ochotní prosazovat politiku, která povede k výraznému zlepšení života mladých v České republice." Realita je však jiná. V současnosti je Republikánská mládež oficiálně existujícím, legálním!!! subjektem, jehož příznivci se dopouštějí a vedení zastává oněch hrůz, k jakým došlo ve Svitavách. Tento výrok je VELMI žalovatelný, proto jej důkazně podložím rovnou: OSTRAVA 13. července (ČTK) - Čtyři členové hnutí skinheads napadli podle policie v Ostravě-Zábřehu 30. června skupinu Romů. Jeden z napadených utrpěl čtyři bodné rány do horní části těla. Dvě z nich vážně ohrožovaly jeho život. Zadrženi útočníci, jejichž věk se pohybuje od 17 do 20 let, se ale aktivně účastní akcí ultrapravicové Republikánské mládeže a dalších neonacistických organizací. OSTRAVA 27. července (ČTK) - Čtyřlenné romské hlídky, které budou kontrolovat situaci v Ostravě, poprvé vyjdou do ulic ve středu. ... Martin Kleinedler z Republikánské mládeže Karviná v úterý

novinářům řekl, že také vytvoří skupiny, jež budou monitorovat dění ve městě. "Chtěl bych vzkázat romským hlídkám: Chraň Běh, jestli napadnete Čecha. To, co se pak bude v Ostravě dít, se nebude nikomu líbit." BOHUMÍN 2. srpna (ČTK) - Skupina skinheadů napadla v pondělí večer v Bohumíně dva Romy ve chvíli, kdy vycházeli z baru Max v městské části Skřečůň.

CO ŘÍCI NA ZÁVĚR?

Snahy o legalizaci neonacistů na naší politické scéně jsou zatržené. Snad i díky přispění médií. Díky Bohu se zdá, že nyní se rozhýbala i policie. Poslední pokus o náckovský koncert v Lounech 18. srpna dopadl pro klucka dost blbě. Když se později partička z Národního odporu objevila před ministerstvem vnitra v Praze, že proti obvinění kamarádů budou demonstrovat, trvalo policii přesně devadesát sedm vteřin, než měl jeden jediný z přítomných nácků, co měl na triku nacistický symbol, klepeta. No a na poslední demonstraci NSB v Ostravě 21. srpna - klucek už nebylo víc než pětadvacet včetně Republikánské mládeže. Zlatým hřebem programu byl projev pana Michala Podoláka. Cituji: "Nikdy nás nezlomí!!! Nikdy nás nesrazí na kolena. My se nikdy před nikým neskloníme. I kdyby třeba celá židovská obec vřískala vzteky. (Nyní Podolák vříská, že není rozumět) ... obřezaným vyvolencům, že my národovci můžeme žít ve vlastní zemi. Překážíme-li jim zde, nikdo jim nebrání v tom, aby si sbalili svých pár švestek a odtáhli do své země vyvolené, kterou čtyřicet let půl století barbarsky okupují. ... Přijde ten den, kdy naše vlajky zavlaží po celé zemi. Bude to den našeho vítězství. Bude to den soudu nad všemi vlastizrádcí. Den NSB! Za svobodu! Za národní socialismus! Za národ! Zvítězíme!" A bylo vymalováno. Já prostě NEBUDU žít v zemi, kde se něco takového toleruje. Tímto podávám na Jana Kópala, Michala Podoláka a všechny další aktivisty, především však na vedení, ideology a iniciátory činnosti uskupení říkajících si Národně sociální blok a Národní odpor Praha a jejich spolupachatele trestní oznámení veřejnou formou pro trestnou činnost podle paragrafu 260 trestního zákona (hlásání rasové nenávisti), spáchanou mimo jiné v Ostravě oficiálním projevem pana Podoláka na oficiální demonstraci NSB. To však není vše. Vzhledem k tomu, že pan Podolák zde ve svém zjevně předem připraveném projevu na demonstraci pořádané NSB jako její významný aktivista prezentoval oficiální postoj NSB, podávám na celé vedení NSB trestní oznámení veřejnou formou pro trestnou činnost podle paragrafu 163a trestního zákona (zločinné spolčení), neboť dle páně Podolákových informací z jeho oficiálního projevu podle mého soudu vyplynulo, že NSB byla založena za účelem páchání trestné činnosti - a nejen hlásání rasové nenávisti, ale i násilí - a že se její členové a sympatizanti této trestné činnosti dopouštějí, což dle mého soudu naplňuje všechny znaky skutkové podstaty trestného činu zločinného spolčení. Ale zpátky k násilí. Díky tvrdšímu postupu státu má v současnosti policie ve spolupráci s tajnou službou přehled o doslova VŠECH NEBEZPEČNÝCH SYMPATIZANTECH ULTRAPRAVICE u nás. Řadu velmi zajímavých fotografií lidí, kteří chodí veřejně podporovat na demonstrace neonacisty, přineseme v nejbližší době v Reflexu a nadále bude dostupná a průběžně aktualizována na www.koukat.cz/aryantrash, kde bude fungovat i bezplatná právní poradna pro oběti násilí nácků. Každý z našich nácků v podstatě v momentě, kdy někoho fyzicky napadne, rozhoduje se stoprocentní jistotou o dlouhých letech ve vězení. Stát ho dostane.

Počet násilných rasově a extremisticky motivovaných trestných činů v ČR:

1990 - 17
1991 - 26
1992 - 35
1993 - 51
1994 - 130
1995 - 181 (stíháno 452 osob)
1996 - 131 (stíháno 152 osob)
1997 - 159 (stíháno 229 osob)
1998 - 133 (stíháno 184 osob)
1999 - 157 (k 1. 11. 1999)
2000 - 146
(ministerstvo vnitra ČR)

SRP, KLADIVO, HÁKOVÝ KŘÍŽ A ANTIGLOBALISTÉ
4.10.2001 Reflex str. 16 Reflexe

BOHUMIL PEČINKA

PO PŘÍLOHÁCH O EXTRÉMNÍ PRAVICI (RX 23/2001) A LEVICI (RX 35/2001) VYJDE V PŘÍŠTÍM ČÍSLE REFLEXU DALŠÍ SOUBOR STUDIÍ A ČLÁNKŮ, TENTOKRÁT NA TÉMA GLOBALIZACE A ANTIGLOBALIZÁTOŘI. HLAVNÍM AUTOREM DOSAVADNÍCH PŘÍLOH BYL JUDr. MIROSLAV MAREŠ (27), ODBORNÝ ASISTENT KATEDRY POLITOLOGIE FAKULTY SOCIÁLNÍCH STUDIÍ V BRNĚ.

* Proč jste se začal odborně zabývat těmito okrajovými společenskými proudy?

V roce 1996 dostala naše katedra velký grant, na jehož základě vznikla rozsáhlá kniha Politický extremismus a radikalismus v České republice, která měla v určitých kruzích velký ohlas. Jeden z autorů, Michal Mazel, se později stal vedoucím odboru bezpečnosti na ministerstvu vnitra. I na mě jako spoluautora se začaly obracet různé bezpečnostní i jiné složky se žádostmi o posudky. A tak jsem začal tyto věci studovat a píšu na toto téma doktorskou práci. Mezitím se na naší katedře v podstatě konstituoval výzkum extremismu a terorismu.

* Jak jste se stal soudním znalcem?

V prosinci 2000 mě jmenoval ministr spravedlnosti. Posuzujeme například keltské kříže na stadiónech, tedy symbol primárně neextremistický. Nicméně v některých západních zemích je zakázáno používat nacistický hákový kříž, a tak zde skinheads využívají právě tento symbol. Já samozřejmě mohu do posudku napsat, jaké konkrétní organizace v Německu ho používají, ale aby toto jednání bylo trestné, musí vyšetřovatelé dokázat, že došlo k propagaci určité ideologie. Mám nicméně pocit, že se příliš mnoho pozornosti věnuje zástupným symbolům a málo konkrétním akcím.

* Mimochodem jsou srp a kladivo stíhány stejně jako hákový kříž?

Ještě federální Ústavní soud zrušil část paragrafu trestního řádu o propagaci fašismu a komunismu a konstatoval, že komunismus může být propagován. Trestný je až tehdy, kdy se ukáže, že skutečně obsahuje diktaturu proletariátu a třídní boj. Z tohoto hlediska by se srp a kladivo mohly vztahovat i k propagaci toho "dobrého" komunismu, který diktaturu a třídní boj neobsahuje.

* Jaká je trestní praxe?

Různá okres od okresu. Jako příklad uvedu Army shopy. Někde je brán prodej válečných vyznamenání třetí říše jako trestný čin a jinde ne. Otázka zní: prodává dotyčný tyto věci, aby propagoval nacismus, nebo v tom vidí jen obchod?

* Měla by se podle vás trestní praxe sjednotit?

Podívejte, kdy už se shodneme, že určité projevy stíhat budeme, shodněme se také na určitých stíhatelných symbolech. Stručně řečeno: co se nesmí nosit. Na druhé straně nezapomeňme, že extremismus má provokativní náboj a navzdory zákazům (někdy i díky nim) přitahuje mladou generaci. Je otázka, jestli nacismus a komunismus ještě dnes představují reálné ohrožení demokracie.

* Jaké vidíte nové hrozby?

Třeba činnost těch politických skupin, jež popírají konkurenční základy demokracie. Tedy fakt, že v demokracii existují různé zájmy, které se střídají u moci. Najednou se objeví někdo, kdo říká, že existuje nějaký jeden přirozeně definovaný zájem a ten by měl nabyt vrchu, nějaké nové "obecné blaho." Hrozba je aktuální, když tyto síly začnou pronikat do médií a je na ně nahlíženo jako na obecně platnou normu, jako na ty naše hodné a idealistické hochy a dívky, kteří chtějí jenom dobro. Přesně tak kdysi začínal fašismus i komunismus.

* Nemyslíte, že média svým zájmem stimulují rozvoj extremismu?

Když si založím Stranu demokratického středu, seženu tisíc členů, udělám sjezd se dvěma sty delegáty, tak budu rád, když o tom napíšíou okresní noviny. Když si ale s deseti lidmi kolem založím Stranu národní akce a napíšu do

pozvánky pár pro vokativních tezí proti Romům, tak budu ve všech zprávách. Totéž platí o krajní levici a jejich demonstracích. Už Hitler tuším v Mein Kampfu napsal, že v počátcích vzniku NSDAP jich bylo sedm a modlili se, aby alespoň někdo o nich napsal a oni se k tomu mohli vyjádřit, aby se o nich alespoň někdo dozvěděl.

* Kolik reálně existuje aktivních představitelů krajní pravice a levice?

Desítky organizací jsou samozřejmě fiktivní nebo mají dva tři členy, kteří na koleně vydávají časopis a ro zesílají různé letáky. Oficiální policejní statistiky hovoří o šesti tisícovkách skinheads v České republice. Myslím, že jich je zhruba o polovinu méně a jsou v tom započítáni i kluci, kteří si občas nasadí bombera a martensky a jdou na koncert. Skutečná členská základna čítá maximálně 500 lidí a tvrdě nacistické jádro netvoří ani 100 lidí. U krajní levice je to problematictější, protože na rozdíl od strukturované subkultury skinheads nemají takové pevné vazby. Těch, kteří nemají rádi systém, policajty a "pracháče", je samozřejmě v mladé generaci víc. Je to bráno jako výraz protestu, což ještě neznamená nic extrémního, natož extremistického. Údaje ministerstva vnitra hovoří o více než čtyřech tisících příslušnicích extrémní levice, ale toto číslo je velmi problematické.

* Nemáte pocit, že zatímco radikální pravice je u nás izolovaná, daří se představitelům radikální levice poměrně lehce pronikat do hlavního proudu?

To je dáno tím, jakým směrem je mediálně kulturní proud zaměřen. Navzdory pravicové rétorice vychází z hodnot a postojů levého středu, takže jakákoli pozice, která je napravo od hlavního proudu, je okamžitě okřikována, ale projevy krajní levice jsou více méně tolerovány. Zatímco krajní pravice je správně charakterizována jako antidemokratická, tak krajní levice pouze jako antikapitalistická. V České republice neexistuje shoda, že kapitalismus a ekonomická svoboda jednotlivce jsou předpokladem politické demokracie jako takové.

* Jak vidíte vztah islámského terorismu a antiglobalistů?

Přímá souvislost tu není. Jsou to dvě odlišné skupiny lidí, kteří útočí na základy západní demokracie. To přesto, že antiglobalisté tvrdí, že chtějí systém jen vylepšit, a používají přitom - aniž by je upřesnili - pojmy jako ekologická demokracie. Osobně mě překvapily mnohé reakce na jejich internetových stránkách ve smyslu litujeme mrtvých v New Yorku, ale Amerika si to v podstatě zasloužila. Podobně ale mluví i krajní pravice.

* Z amerických univerzit a médií se rozšířila novořeč nazývaná "politická korektnost" - o některých věcech je jednoduše zakázáno mluvit. Cítíte tyto limity i ve své odborné práci?

Především to cítím při probírání témat, jako jsou rozdíly mezi kulturami, skutečný nebo domnělý rasismus a podobně. To jsou věci, které jsou hodně citlivé, a když chcete něco otevřít, tak jste okřikován a nálepkován. Někdy se můžete dostat i za hranici platného zákona.

* Dovolil byste si pozvat na seminář o pravicovém extremismu představitele tohoto politického proudu?

Vzhledem k mediálnímu šilenství, které se dělo kolem zakázaného semináře docenta Zbořila v Praze, bych asi na něco podobného ani nepomyslel.

Týdeník Týden:

Zdroj: internetový archiv NEWTON, řazeno chronologicky, text neprošel žádnou obsahovou úpravou

Restaurace po útoku skinů zkrachovala
7.2.2000 Týden str. 30 Reportáž týdne
REBEKA KRÍŽANOVÁ

Na rasismus doplatila hostinská

Důsledkem rasistického útoku skinů na Romy v Českých Budějovicích je hromadný odchod Romů a krach hospody, kterou se skiní pokusili "vyčistit" od Romů oslavujících narozeniny šestnactileté dívky.

Asi padesátičlenné skinheadské komando vyzbrojené klacky, kameny a podle očitých svědků také pistolí vtrhlo do restaurace Modrá hvězda 20. listopadu loňského roku. Českobudějovický policejní ředitel Stanislav Svoboda tehdy TÝDNU přiznal, že by kritizovaný policejní zásah proti útočnickům vypadal jinak, kdyby se potvrdila informace o chystaném větším setkání skinheadů. Protože se ale poměrně dobře organizovaní skinheadi rozdělili do malých skupinek, policejní oddělení nehlásila "výskyt zájmových osob", a tudíž nebyla přijata žádná zvláštní opatření. Jak potvrdil lékař záchranné služby, který na místě ošetřoval zraněné Romy i několik skinheadů, útočníci měli nad policií těžkou převahu a jen zázrakem nedošlo k žádným těžším zraněním. Podle většiny svědků běželo totiž o život. Padlo údajně i několik výstřelů.

Prokletá hospoda

Za Mlýnskou stokou svítí nová fasáda restaurace Modrá hvězda. Okna jsou zasklená a po hromadách střepů, rozlámaném nábytku a skvrnách od krve nezůstaly ani stopy. Vedle dveří visí tabule s nápisem - Teplá jídla po celý den. Lidé spěchající kolem na oběd však Modrou hvězdu míjejí bez povšimnutí. Nájemkyně restaurace Danuše Sarvašová čeká na majitele, aby mu předala klíče. "Co budu dělat? Půjdu na pracák. Jako ostatní zaměstnanci," říká. Restaurace zkrachovala, přestože se nachází přímo v historickém centru Českých Budějovic a nabízela solidní ceny. "Od lidí slyšíme, že je to cikánská hospoda nebo že se jim nechce chodit do střelnice," vysvětluje Eliška Tomanová, která v restauraci pracovala. "I mladí lidé, co dřív chodili nahoru do herny, přestali, jako když utne. Neutáhli bychom nájem ani další náklady." Po incidentu se v Modré hvězdě konala ještě jedna romská zábava a mikulášská nadílka pro romské děti, tentokrát za asistence policie, která hlídala okolí. Jinak restaurace zela prázdnotou. "Na silvestrovskou oslavu přišlo asi jen dvacet lidí. Z toho bylo ale patnáct Francouzů a zbytek naši známí," vysvětluje zaměstnanec Antonín Kalina. "Nechápu, co se lidem nelíbí na tom, že tu byly romské zábavy. Je to veřejný podnik a my jsme nikdy nedělali rozdíl mezi hosty," zlobí se Danuše Sarvašová. "Asi je to tu prokleté."

Klid a nezájem

Romský poradce okresního úřadu Roman Slivka nemá informace o všech Romech, pro které se skinheadský útok stal poslední kapkou při zvažování odchodu z České republiky, ale odhaduje, že do zahraničí odešlo více než dvě stě padesát lidí. "Chci zdůraznit, že většina z nich byli lidé, kteří tu mají byt, majetek, práci a zajištěnou existenci." Jen malá část lidí se podle Romana Slivky odchodem snažila řešit ekonomické problémy. Některé z rodin se z V elké Británie vrátilo. "V některých případech představa neodpovídala skutečnosti, přidaly se zdravotní problémy. Svou roli sehrál i stres," domnívá se poradkyně OÚ pro národnostní menšiny Bohumila Vančurová. "Víte, co mi na celé věci hluboce vadí? Lidé ta záležitost vůbec neoslovuje. Projevy otevřeného rasismu a násilí jako by byly normální součástí společnosti. Jako by se to lidí netýkalo. Nikoho nezajímá, co se v té kauze děje. Nikdo se nezajímá o to, zda policie vykonává povinnosti tak, jak má." Najít některé ze svědků napadení není jednoduché. Romové mají strach mluvit s novináři, protože řada z nich se stala obětí vyhrožování a slovních útoků poté, co se objevili v televizi a v novinách. Roman Slivka odmítá poskytnout jakékoli telefonní číslo. "Vám se to řekne, vy napíšete článek a máte klid, ale oni tu zůstanou a mají strach." Pokoušíme se sehnat Milana Daňa, který nám před dvěma měsíci řekl, že chce zůstat. "Když to ale bude takhle pokračovat, kvůli ženě a dětem odejdu. Ne kvůli penězům, těch tu mám dost. Nechci žít jak krysa v koutě," prohlásil krátce po události. Dozvídáme se, že Milan Daňo nevydržel výhrůžky a občasný doprovod trojice či čtveřice skinheadů, kteří ho "nenápadně" sledovali po sídlišti, kde bydlel, a odcestoval s rodinou do Anglie.

Nedáme se vyhnat

Ladičovi, kteří se setkání nakonec nebrání, jsou odhodláni čelit problémům tím, že zůstanou. Chtějí vystupovat se svým hudebním a tanečním souborem a Gejza Ladič zakládá hudební školu. Opatřuje si k tomu potřebné doklady a plánuje výuku hry na pět hudebních nástrojů. "Učit budou muzikanti, se kterými jsem hrál roky v kapele, a až budeme školu rozšiřovat, vezmu třeba učitele i od vás, bílých," tvrdí. Jeho žena přiznává, že má strach. "Pořád se musíte otáčet, kdo jde za vámi. Na Máji (budějovické sídliště) jdete do krámu a stojí tam skiní. Slyšíte, jak nadávají. Jak jde jeden nebo dva, nevšimnou si vás, ale dva nebo tři už vás nenechají projít. Rodiče by na ně měli vzít řemen." Žofie Ladičová nevěří, že bude klid. "Pravdu Romové nikdy mít nebudou. Ani ti studovaní. Pořád bude platit: Je to jen Rom. Nevím, proč to tak je. Ale jezdit nikam nebudu. Tady jsem se narodila, tady chci umřít. Chceme zase rozjet soubor, cimbálovku, a uvidíme, kdo z nás nakonec vyhraje."

Prolomit nedůvěru

Gejza Ladič mladší se při útoku snažil u dveří zabránit, aby skinheadi vnikli dovnitř a odnesl to několikátýdenní pracovní neschopnosti. Stejně jako ostatní měl zničené auto, které parkovalo před hospodou, a navíc přišel o svůj saxofon, na který hraje v rodinném hudebním a tanečním souboru. Několik dní poté, co byl na policii u výslechu, ho napadlo asi devět skinheadů. "Nic mi neudělali, ale běželi za mnou a křičeli, že jsem nechal zavřít jejich kamarády a že si to odnesu." Vadí mu, že když měl na policii u rekognice identifikovat útočníky, zvali ho policisté do místnosti hlasitým voláním jeho jména. "Ti skini to slyšeli, dokonce se smáli. Oni mě znají a není problém, aby si zjistili, kde bydlím," podivuje se postupu policie Ladič. Zástupci Úřadu vyšetřování Františku Lososovi se to zdá nepravděpodobné, protože poznávající a poznávaní jsou oddělení, ale nevylučuje, že mohlo dojít k chybě. Rovněž Eliška Tomanová z Modré hvězdy je z výslechu na policii rozčarována. "Pokládali sugestivní otázky typu: A nevyprovokovali to náhodou Romové? Ptali se, v jakém vztahu jsem k Romům. Řekla jsem, že byli hosté. Ale je to podstatné?" Státní zástupce Josef Richtr, který na případ dohlíží, říká, že bez konkrétních podnětů nemůže postup policie přezkoumávat. "Z minulosti přetrvává nedůvěra Romů ke státnímu aparátu. Já to chápu, ale jde o to, prolomit ji. Jinak bychom to mohli zavřít, nedůvěřujeme si, jdeme od toho. Mají-li výhrady, já je přijmu a budu prošetřovat."

Skinheadi stříleli z devítky

Nejmladším holohlavým útočníkům bylo čtrnáct let. Policie obvinila dvacet čtyři lidí a u všech podala návrh na vzetí do vazby. Soud vyhověl jen ve dvou případech. Kromě výtržnictví a poškozování cizí věci jsou holé lebky obviněny také z trestného činu násilí proti skupině obyvatel a jednotlivci. Podle Jakuba Poláka z Hnutí občanské svobody a tolerance (HOST) je kvalifikace trestných činů nedostatečná. "Šlo spíše o ozbrojené přepadení, omezování osobní svobody a pokus o ublížení na zdraví," domnívá se. Podle odborného vyjádření policejní správy jihočeského kraje způsobily poškození skleněné výplně dveří rány láhvemi a popelníky. Zástupci policie vysvětlili médiím, že pistole, kterou svědci viděli a slyšeli, byla jen obyčejná plynovka. HOST nechal opatřit znalecký posudek z oboru kriminalistiky a balistiky u znalců registrovaných u Městského soudu v Praze a ti došli ke zcela jinému závěru: Jednoznačně potvrdili, že průstřel dveří způsobil výstřel z palné zbraně ráže 9 mm. Střílelo se z chodby, kterou obsadili skinheadi, dovnitř do sálu. Okresní státní zástupce Josef Richtr sdělil TÝDNU, že policie v lednu provedla pokus, jehož cílem bylo srovnat účinek střel z různých zbraní, míst a směrů do skla s průstřelem dveří v Modré hvězdě. Shodou okolností krátce poté, co se dozvěděla o existenci znaleckého posudku, který potvrdil užití palné zbraně. Mimochodem účinek plynové pistole na skleněnou výplň byl při pokusu téměř nulový. Finální znalecký posudek bude podle státního zástupce konfrontovat výsledky tohoto pokusu s výsledky původního odborného vyjádření a také se znaleckým posudkem, který policii předal HOST. Proč však policejní odborníci považovali průstřel dveří pistolí za úder láhví nebo popelníkem, není jasné...

* Skinheadi při útoku na Romy v Českých Budějovicích vystřelili do místnosti plné lidí

* Z města potom odešlo přes dvě stě padesát Romů

* Napětí vystřídala lhostejnost

Skini hajlovali, anarchisté pokřikovali
28.2.2000 Týden str. 20 Česká republika
-kv-

"Sieg Haider!" řve obtloustlý vyholený mládenec s plechovkou piva v ruce. Skinhead není Rakušan, místo, na kterém se nachází, není vídeňská Mariahilfstrasse. Je to Čech a stojí poblíž sochy svatého Václava v hlavním městě České republiky. Datum: sobota 19. února 2000 krátce po 17. hodině. Akce: nepovolená demonstrace na podporu rakouského nacionalisty Jorga Haidera uspořádaná ultrapravicovou Národní aliancí. Za kvilení siren k soše dorazí policejní posily. Mají za úkol od sebe oddělit skinheady a levicové aktivisty, kteří vyrazili demonstraci narušit. Z vozů vyskakují těžkooděnci se psy. Jejich přítomnost na skiny působí jako červený hadr na býka. Nesouhlasné mručení se mění v zuřivý řev. "Na ně!" zařve kdosi. Těžké boty dusají po dlažbě, ruce pravicových radikálů svírají svinuté opasky. "Stát, stát!" brzdi válečně nabuzené mladíky organizátoři. Kupodivu uspějí. Z řečnické spílá šel aliance Vladimír Skoupý prezidentu Václavu Havlovi do parazitů, na které "taky jednou dojde". "Jsme to právě my, kteří svrheme jednu tento režim," dodává za nevšimavé asistence policie. Jeho slova vzbudí bouřlivě ovace. Skinheadi se snaží neprovokovat, zvyk je však železná košile, takže někteří z nich vymrští pravou ruku k nacistickému pozdravu. Další řečníci dští oheň a síru na Spojené státy a Izrael, které po dle jejich názoru znásilňují

svět. Skoupy posleze predava slovo zástupci spřátelené Vlastenecké fronty. Ten je evidentně zaskočen a rozpačitě koktá. Představitel Hnutí národního odporu je daleko říznější: "Smrt nepřátelům," volá. "Smrt Baníku!" doplňuje ho jeden z vyholených spartánských rowdies. Dalšímu demonstrantovi vadí foto graf Nedělních Novin. "Koukej vypadnout a neprovokuj, než dostaneš do držky!" vyhrožuje podsaditý skin. Těsně po čtvrt na šest organizátoři po pohrůžce policie za posměšného skandování hloučku levicových radikálů shromážděných o několik desítek metrů dál akci rozpouštějí. Tentokráte, na rozdíl od Prvního máje, kdy policie vyčistila skinheadům cestu Prahou, chybí pochvalná slova na adresu mužů zákona. Jeden z řečníků strážce zákona dokonce označí za pohůnky prohnílého režimu... Demonstraci předcházela dramatická prohlášení představitelů Národní aliance. Poté, kdy Obvodní úřad Prahy I shromáždění zakázal, oznámili, že na Václavské náměstí stejně přijdou. V reakci na snahu pravicových radikálů svolaly levicové skupiny protidemonstraci na tentýž den na Jungmannovo náměstí. Anarchisté shromáždění ani neohlásili. Policisté několika účastníkům obou demonstrací zkontrolovali průkazy totožnosti. Anarchisté, v jejichž řadách se objevil i někdejší komunistický poslanec Vratislav Votava, se rozešli po ukončení skinheadske demonstrace. Po několika denním váhání vyšetřovatel obvinil tři hajlující účastníky demonstrace z podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů. Za tento trestný čin může soud uložit až pětiletý trest.

Skrytá temná síla
28.2.2000 Týden str. 20 Česká republika
MICHAL JANATA

Šance politického extremismu

Vstupem Svobodných do rakouské vlády se otázka politického extremismu stala aktuální i u nás. Rakousko totiž může sloužit jako příklad, kam se dostane země, kde si na dlouhou dobu rozdělí moc dvě politické strany.

Český politický extremismus se stává fenoménem, jehož nebezpečnost zvyšují narůstající zahraniční kontakty. Podle Jana Charváta z Institutu politologie Fakulty sociálních věd se nezanedbatelná část českých extremistů pomalu vymaňuje ze subkulturní role (pivo, fotbal, určitý životní styl) a začíná se profilovat politicky. Navíc se dosud rozříščená extremistická scéna začíná nebezpečně sjednocovat. Rozdělení na pravicový a levicový extremismus působí jisté obtíže: skinheadi ani neonacisté s pravíci nesdílejí ani její hodnoty, ani její životní styl a politické cíle. Použití sousloví pravicový extremismus je spíše ústupkem určité jazykové zvyklosti na úkor věcné správnosti. Pravice totiž nejen netíhne k radikalismu, nebo dokonce extremismu, ale navíc stojí ve své velké většině na pozicích parlamentní demokracie. Extremismus naopak vidí zastupitelskou demokracii jako jednu z hlavních překážek svých politických cílů. Její odmítání je společným jmenovatelem ultralevice i ultrapravice.

Pravicový extremismus stejný jako ve světě

"Příslušnost ke skinheadům není příslušností ke hnutí, jak se u nás velmi často mylně uvádí. Skinheadi nejsou hnutím, ale jak sami říkají - kultem, přijetím určitého životního stylu, přijetím přísných pravidel. Dříve se identifikovali s určitým způsobem života, koncerty a podobně. Po polovině 90. let dochází k posunu: neonacisté navazují kontakty s ultranacionalistickými stranami v Evropě a potlačují ve svých veřejných projevech rasismus. Nevzdávají se ale hesla síla, pořádek, jednota," říká Jan Charvát z Institutu politologie. Existuje tedy reálná možnost, že by původní subkultura, která se omezovala na provozování určitého životního stylu, mohla nějak výrazněji ovlivnit českou politickou scénu? "Na bázi Vlastenecké fronty, Národní aliance a Národního odporu vzniká snaha o sloučení a vznik politického uskupení, které by se mohlo oficiálně zaregistrovat jako politická strana. Obecně se tedy projevuje tendence ke sjednocení extremistické scény a k politické aktivitě. Zatím však neexistuje schopnost tohoto spektra oslovit určitou část voličstva, například bývalé příznivce Sládkových republikánů. Tato neschopnost je dána tím, že jsou stále svázáni s původní subkulturou a stále se jim nepodařilo vyprofilovat se jako strana," říká Jan Charvát.

Ultralevice po česku

Na rozdíl od "pravicového" extremismu, který je podobný jako ve zbytku světa, je česká ultralevicová scéna zcela odlišná od západního světa. Zatímco ve světě je ultralevice ve své většině spjatá s komunisty a maoisty, u nás jsou například anarchisté ve své většině antikomunističtí. Krajní levice u nás se od nacizujících extremistů liší i sociálním a vzdělanostním zázemím. Tento rozdíl popisuje Jan Charvát z Institutu politologie následovně: "Pravicovní

extremisté většinou dosahují pouze základního vzdělání, daleko méně středoškolského a pouze ve výjimečných případech lze mezi nimi nalézt lidi s vysokoškolským diplomem. V levicové části spektra najdeme v drtivé většině středoškoláky a do značné míry i vysokoškoláky. Z toho vyplývá větší intelektuální připravenost ultralevice, ve velké většině znají například historii anarchismu. U neonacistů převažuje ideová připravenost nad faktografickou znalostí. Konečnou metou je pro ně uznat vzory." Dalším rozdílem mezi ultralevicí a ultrapravicí je mlhavější program týkající se jednotlivých oblastí státu a společnosti. Anarchisté mají organizovanost méně v krvi než neonacisté, kteří volají po pevné ruce a silně centralizovaném státu. Neonacismus tíhne k rozpuštění osobní identity v široké mase. Anarchisté mají přece jen respekt k osobní svobodě člověka. Dalším rozdílem je militantnost. Zatímco neonacisté tíhnou k terorismu, anarchisté se uchylují spíše k násilí demonstrativního charakteru, pokud se k němu vůbec uchylují.

Hrozí jen salonní podoba pravicového extremismu?

Podle Michala Mazla, zástupce ředitele odboru řízení a organizace Ministerstva vnitra ČR, nebezpečí zvratu ve prospěch negativistických organizací nehrozí: "Vždycky ale záleží na tom, jak se podaří legitimním systémovým organizacím podchytit případné protestní nálady. Levicový extremismus souvisí s velkými společenskými akcemi. Pravicový extremismus je poněkud méně manifestační. Více inklinuje ke klubové aktivitě, ale v poslední době i on se, možná jako reakce na extremisticky levicové projevy, snaží více vystupovat jako politicky definovaná síla. Už od roku 1993 existuje na pravicové extremistické scéně tendence k vytvoření střechové organizace, která by zastupovala pravicový extremismus v oficiálních strukturách. Zatím je ale tato tendence relativně neúspěšná. Samotný fakt, že se vytvoří salonní podoba pravicového extremismu, ještě nemusí nutně nic říkat o jeho nebezpečnosti."

Lidé se slabostí pro silové řešení

Z jakých sociálních skupin se většinou rekrutují političtí extremisté a jaké jsou motivy jejich sklonů ke zkratovým řešením? Podle sociologa Jakuba Holase se v sousedním Německu podílí na páchání trestných činů v souvislosti s pravicovým extremismem věková skupina od 16 do 22 let, s nízkou vzdělanostní úrovní, nevyučení nebo nanejvýš vyučení, lidé, kteří pracují v dělnických profesích nebo jsou nezaměstnaní: "To je ovšem pouze ta viditelná část spektra, kterou policie vzhledem k nízkému stupni jejich protřelosti snadno identifikuje." Co se týče motivů, neexistují u nás ani v zahraničí seriózní výzkumy, které by sledovaly u odsouzených za rasově motivované trestné činy nebo za propagaci násilí jejich osobnostní profil. Psychologové a sociologové jsou tak odsouzeni k intuici. "Podceňovaným motivem těchto aktivit je vzrušení ze samotné akce, pocit dobrodružství, velké nebezpečné hry. Ale hlavně tito lidé tuší, že ve společnosti, která je zaměřená na výkon a prosazení vlastních schopností, nebudou pravděpodobně dosahovat nějakých vynikajících výsledků. Asi vědí, že mají ztíženou možnost dostat se ve společenské hierarchii nahoru. Potom samozřejmě hledají někoho, kdo je na tom společensky ještě hůře, koho mohou označit za svého nepřítele. Hledají někoho, kdo má v jejich očích handicap, který je samotné staví do lepšího světla. V určitém věku pak může hrát velkou roli i pocit, že člověk nemůže ovlivňovat dění, že je všechno zkorumpované a prosáklé mocí. Frustrace u těchto skupin nemá sociální původ ve smyslu, že by na tom byly materiálně špatně, ale spíše pramení z pocitu občanské bezmoci," tvrdí Jakub Holas. Existují prostředky, jak integrovat do společnosti lidi se sklonem ke zkratovým řešením a s vyšší hladinou agrese? "Ve Spojených státech jsou takoví lidé často přijímáni do ozbrojených sil. Lidem, kteří mají slabost pro silové řešení problémů, kterým je blízký kult tělesné kondice, ovládání zbraní, ale i sebeovládání, kteří se ztotožňují s takovou trochu knižní mužností, kteří mají rádi disciplínu, pořádek a hierarchii, toto všechno v jednom vlastně nabízejí ozbrojené složky. U nás můžeme podobný trend pozorovat také. Řada lidí tohoto zaměření pracuje například u městské policie. To má samozřejmě svoji logiku, protože policie a ozbrojené složky jsou autoritativně řízené organizace v rámci demokratického systému. A právě v těchto složkách je potřebná určitá míra agrese spojená ovšem se schopností sebeovládání." Složitost otázky, zda má politický extremismus šance prosadit se i u nás v širším měřítku, tedy nedovoluje jednoznačný závěr. Na druhou stranu je třeba mít na paměti, že dějiny diktátorů jsou umožněny dějinami jejich podceňování.

Rasově motivované útoky

počet případů s rasovým nebo ideologickým podtextem

rok	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
	25	54	69	108	241	239	350	284	385

Jedná se o případy napadení, veřejné propagace rasové a etnické nesnášenlivosti. (Ze Zprávy o stavu lidských práv příslušníků národnostních menšin a cizinců v ČR v roce 1999, kterou zpracovalo Dokumentační středisko pro lidská práva a HOST.)

Zjištěné trestné činy podle § trestního zákona

§ 198 - hanobení národa, rasy a přesvědčení

§ 198a - podněcování k národnostní a rasové nenávisti

§ 260, 261 - podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod

	§ 198	§ 198a	§ 260	§ 261
1996	51	11	33	50
1997	46	11	20	62
1998	69	15	32	104
1999	66	18	70	107

(Podle údajů Ministerstva vnitra České republiky)

Neonacisté zakládají stranu 10.4.2000 Týden str. 22 Česká republika REBEKA KŘÍŽANOVÁ

Národní aliance na pokračování

"Nesmíte to zveřejnit, zavřeli by mě," řekl TÝDNU člen vedení Národní aliance poté, co porušil taktiku opatrnosti a v telefonickém rozhovoru se svými výroky opakovaně dostal na hranu zákona.

Na shromáždění extremistů 28. října popřel zemský vedoucí Národní aliance Vladimír Skoupý existenci holocaustu a ministerstvo vnitra celou organizaci varovně upozornilo na porušování zákona. V únoru se Skoupý vydal na demonstraci na podporu Haiderových svobodných demokratů v oblečení, které připomínalo krojování úderných složek neofašistických a neonacistických stran v západní Evropě. Byl proto vzat do vazby za propagaci fašismu a ministerstvo vnitra se rozhodlo nejaktivnější neonacistické sdružení u nás rozpustit. Národní aliance se proti rozhodnutí odvolala k Ústavnímu soudu. "Je to věcí osobní cti, Národní aliance nikdy zákony neporušovala, vystupovali jsme legálně," tvrdí přes všechny excesy člen vedení aliance Michal Podolák. Zástupce zemského vedoucího Zbyněk Rais dokonce podal kvůli rozpuštění aliance na exministra vnitra Václava Grulicha trestní oznámení za zneužití pravomoci veřejného činitele. Podle právníka Petra Tomana však moc šancí uspět nemá, protože rozpuštění organizace je v pravomoci ministerstva.

Mám holku

Zbyněk Rais TÝDEN nejprve ujistil, že v Národní alianci nejsou neonacisté ani antisemité. "Jsme demokraté a nepácháme trestnou činnost. Co se týče obvinění Vládi (Skoupého - pozn. red.) kvůli holocaustu, nebudeme v tom pokračovat. Chceme se zabývat současností, a ne minulostí," prohlásil, ale vzápětí dodal, že popírání holocaustu by podle něj měla být otázka vědecké debaty, nikoli věci trestního stíhání. V telefonickém rozhovoru pak rozebíral teorie jak vystříženě z předválečné antisemitské a fašistické literatury. S odkazem na britského autora Davida Irvinga, který ve svých dílech předestírá "zaručené" argumenty pro tvrzení, že za války nezemřelo šest milionů Židů, pak opakovaně zpochybnil holocaust. "To ale říkám jen vám, protože za to by mě zavřeli. Pochopte, mám teď přítelkyni, hledáme si byt. Opravdu nerad bych šel do vězení," řekl, když si uvědomil, jak se nechal unést.

Neonacisté

Přestože o sobě členové Národní aliance tvrdí, že nejsou neonacisté, podle odborníků jde o jedno z nejnebezpečnějších extremistických uskupení u nás, které se postupně strukturuje a organizuje. "Národní aliance je v každém případě neonacistické sdružení. Měli-li bychom je k něčemu přirovnat, pak by byli asi něco mezi stoupenci francouzského extremisty Le Pena a historickými českými vlajkaři," říká přední odborník na český fašismus Miroslav Gregorovič. Také podle politologa Zdeňka Zbořila z Filozofické fakulty UK má Národní aliance všechny rysy neonacismu. "Jsou mezi nimi agresivní adolescenti, kteří po pěti pivech začnou hajlovat, ale také lidé, jako je Skoupý. To už je dospělý člověk, vyhraněný antisemita s hitlerovskou dispozicí a je jednoznačně politicky organizovaný." Na nebezpečí jejich zdokonalující se strategie a vzrůstající organizovanosti upozorňují téměř všichni odborníci. "Budou velmi nebezpeční," potvrzuje Miroslav Gregorovič. "Nejsou to jen opilí skinheadi, kteří sedí u piva a obkreslují si z internetu nějaké nacistické symboly. Všimněte si, že jednají takticky. Začínají si dávat pozor na užívání symboliky, někdy jsou opatrní i v užívání určitého slovního výraziva." Ačkoli se jim to vždy nedaří, neonacisté z Národní aliance se zcela programově snaží vyhnout trestnímu stíhání. V tom se učí od svých pokročilejších zahraničních kolegů. Petr Horák z Hnutí občanské solidarity a tolerance upozorňuje na úzkou spolupráci aliance se zahraničními neonacistickými organizacemi, například s nechvalně proslulou britskou Blood and Honour (v českém překladu Krev a čest). "Jedna z hypotéz, ať zní sebebláznivěji, dokonce tvrdí, že u jejich založení nepřímo stály některé složky zpravodajských služeb bývalého východního bloku," říká Miroslav Gregorovič. Minulý týden podala Národní aliance na ministerstvo vnitra novou žádost o zaregistrování politické strany. "Pokud splní zákonné podmínky, máme povinnost je zaregistrovat, ať si o tom myslíme, co chceme," řekl TÝDNU Jiří Hájek z tiskového odboru ministerstva vnitra. "Nebezpečí založení strany vidím v tom, že legalizuje jejich politiku," domnívá se Petr Horák. Ani Jan Jařab z vládní Rady pro lidská práva není povolání extremistické strany příliš nakloněn. "Je to o tom, zda můžeme do politické soutěže připustit názory typu, že nás ovládají Židé a že je potřeba se tomu bránit. Myslím, že by se neměla povolit, ale pokud tomu není možné zabránit, protože oni přizpůsobí stanovky tak, aby zákonu vyhověli, měla by být jejich činnost pečlivě monitorována. Při porušení Ústavy a zákonů by strana měla být rozpuštěna." Zdeněk Zbořil zákazu nedůvěřuje. "Budou-li existovat jen v ilegalitě, budou kontrolovatelní jen agenty bezpečnostních služeb. Myslím, že účinnější je, když jsou organizace s tak vyhraněným extremistickým programem i pod veřejnou kontrolou."

Všechny vás zabijeme!

2.5.2000 Týden str. 40 Reportáž týdne

KAREL VRÁNA

Anatomie demonstrace

Dvacátého dubna 1889 se v Braunau am Inn narodil Adolf Hitler. O 111 let a 2 dny později se v Jihlavě shromáždili čeští neonacisté, aby protestovali proti "zvýhodňování cizích etnik" a proti setrvání České republiky v NATO.

Jihlavské Masarykovo náměstí během sobotního dopoledne působí ospale. Jediným oživením jsou hloučky anarchistů, kteří se pyšní různobarevnými kohouty, dredy, náušnicemi, odřenými koženými bundami a těžkými pracovními botami. Větší část levicových aktivistů okupuje okolí Mariánského sloupu, další skupinky bloumají po městě či konzumují pivo v přilehlých restauracích. Jejich kolegové v ulicích činí totéž v lahvovém provedení, k nebi stoupá cigaretový kouř. Přesto nejde o žádnou provinční selanku. Radikálové totiž s napětím očekávají příjezd svých úhlavních nepřátel: skinheadů, které sem sezvala ultrapravicová Národní aliance.

Bílí jezdcí

"Bíleý jezdec jede tmou, bíleý meč má nad hlavou," zpívala kdysi skinheadská skupina Orlík ústy svého šéfa Daniela Landý. Dnešním "bíleým jezdcům" ale romantika chybí. Místo koní je do Jihlavy dopravují oceloví oři. Se dvěma aktivisty Hnutí občanské solidarity a tolerance (HOST) - Petrem a Martinem hledáme na jihlavském náměstí podnik, kde bychom mohli poobědvat. "Dneska nevaříme. Máme tady totiž chaos," říká servírka. Nastupujeme tedy do autobusu a vyrážíme na hlavní vlakové nádraží, kde mají lidé z Národní aliance sraz. Cestou nás předjíždí houkající hasičský vůz. Dohadujeme se, jestli by byl použitelný jako vodní dělo při případných násilnostech. "Jasně, že hasiči můžou zasáhnout i při demonstraci," končí naši debatu obtloustlý padesátník s tričkem "hasičská záchranná služba". "Jsem přece u hasičů. tak to musím vědět," dodává rezolutně. Na nádraží se mimo městských policistů poflakují hloučky vyholených mládežníků. Petr a Martin vytažují videokamery a skinheady natáčejí. I na nás se z druhé strany

zaměřuje oko videokamery. "To je jejich člověk. Když záznamy vyhodnotí, rozesílají si mezi sebou seznam y nepohodlných novinářů," upozorňuje Petr. Marně pátráme po nacistických symbolech. Není divu. Vedení Národní aliance předem upozornilo všechny své příznivce, aby se vyvarovali "politicky nekorektních symbolů". Sem tam se na něčím tričku vyskytne nápis Screwdriver (britská neonacistická hudební skupina) či Národní aliance, nechybí ani "jižanské vlajky", jeden ze skinů má na rameni vytetovaný znak Bílé ligy. Hoši v klidu pojídají své chleby s řízkou (že by maminka připravila svačinu na výlet?), kamarádstvo z nich přímo sálá. Nebýt vyholených hlav a bomberů, zdálo by se, že jde o přestárlé skauty, kteří přijeli poznávat krásy Českomoravské vysočiny. Před patnáctou hodinou zavěli Michal Podolák ze zemského vedení Národní aliance: "Takže chlape, seřadíme se do čtyřřtupů před nádražím." Poslze pokračuje: "Takže vás tady vítám. Takže ted' půjdeme na náměstí, takže se už konečně seřadíme, abysme nevypadali jako ta anarchistická lůza. Takže jdeme!"

Jsi Čech! Čech! Čech!

Skinhead se rád hlásí k tomu, že jsou ti nejpravější z pravých Čechů. A patřičně si toho váží. V ústním podání dokonce koluje historka o jednom z nich, který prohlásil, že nemá rád Cikány, protože k nám nepřišli s praotcem Čechem. Přestože jde o skutečně pravé Čechy, mají trochu problémy, jak nést českou vlajku. Původně ji vystavili obráceně... Po jihlavských ulicích za asistence policie duní pořadový krok dvou set příznivců Národní aliance. Vpředu kráčí skinheadská šlechta - organizátoři v bílých košilích a tmavých kravatách, za nimi následují "dělníci hnutí". Objevují se transparenty. "Vašku, jsi prase, jsi hovado" - stojí na jednom z nich slova, která před několika lety vyřkl na adresu hlavy státu vydavatel Necenzurovaných novin Petr Cibulka. Občas některý z demonstrantů vybočí z davu (nejlépe se svou dívkou) a nechá se zvčňnit automatickými fotoaparáty svých soukmenovců. "Takhle jsme bojovali," bude jednou se slzou v oku vzpomínat. K aktivistům HOST se připojuje mladší skinhead. Jmenuje se Radim a s neonacisty nemá nic společného. Jak sám tvrdí, je snad jediný pravověrný skin v České republice. Nesnáší fašismus, neonacismus, sexismus, rasismus, pojídání masa, alkohol, drogy, cigarety a levičáky. Od neonacistů si za poslední tři roky vykoledoval dvě nakládačky. "Koukej, vidíš ten keltský kříž?" ukazuje a hned si dotyčného s příslušným symbolem vyfotí. Po několika stovkách metrů se silnice šplhá do strmého kopce. I přesto, že většina neonacistů má vypracovanou muskulaturu, skandování hesel začíná trpět dýchavičností, až nakonec zcela odumře. Jen co stoupání skončí, vrací se vše do vyjetých kolejí. "Havel patří za mříže!, Skoupý na Hrad!, Zvítězíme!" - a nechybí ani tradiční "Čechy Čechům!" a "Nic než národ!" Přihlížející na ulicích nechápavě kroutí hlavami nad rozeřvanými adolescentními obličejí se stopami akné.

Parta klaunů plešatejch...

Průvod se pomalu blíží k Masarykovu náměstí. Úměrně tomu stoupá intenzita řevu. I skini vědí, že na náměstí je očekávají anarchisté. "Antifa, ha, ha, ha!" reagují na přítomnost levicových radikálů. Odpovědí jim je ohlušující pískot sto padesáti anarchistů posílených místními Romy neprodyšně uzavřenými policejními "robocopy" u Mariánského sloupu. Jeden ze skinheadů plive po přítomných novinářích. Je ale natolik opilý, že si poslintá vlastní košili. Obzvláštní aktivitou se vyznačuje muž se středně dlouhými vlasy. "Vy svině černý cikánský, stejně vás všechny zabijeme!" huláká na Romy. A zanotuje: "Oi, Oi, Oi, Oi, Oi na ROI." Když zahlédne novinářský fotoaparát, zcela nehrdinsky se snaží zmizet v davu. Na improvizovaném řečništi si jako první bere slovo Michal Podolák. Ten nejdříve tvrdě zaútočí na komunisty a jen tak mimochodem poznamená, že mají na svědomí "opravdový, nikoli vybájený holocaust". Znovu se ozve tradiční "Čechy Čechům!". "Ty vole, tady jsme na Moravě," prohlásí kdosi v davu přihlížejících. Podolák brojí proti "zvyhodňování cizích etnik" a stěžuje si, že "normální člověk to dnes na rozdíl od různých přivandrovalců má těžké". Spravedlivým rozhořčením mu přeskakuje nepřilíš silný hlas. Svůj projev končí tím, že slovně napadne pískající a křičící anarchisty. "Zfetované trosky." Vlasteneckou republikánskou stranu reprezentuje zběhlý sládkovec a redaktor deníku Špiěl Jan Kopal. Ten označí všechny novináře kromě sebe a svého šéfa Ladislava Froňka za "zkorumpované zaprodance cizího kapitálu" a pak vede velice dlouhý monolog na téma "boj hrdinného srbského lidu proti americkým a západoevropským agresorům". Posluchači se viditelně nudí a zívají. Ožijí až při jeho prohlášení, že prezident Václav Havel je zrádce národa, a proto by ho měl stihnout nejvyšší trest. "A nejvyšším trestem je smrt!" zamutuje za bouřlivých ovací. Jihlavští občané, kteří se na demonstraci přišli podívat, se tváří zmateně. Pouze třicetiletá žena nevydrží a rozhořčeně začne zvonit svazkem klíčů. Nikdo se k ní však nepřidá.

Álib agil

U mikrofonu se střídají další řečníci. Řečnická cvičení jsou v podstatě na jednu notečku. Hovoří se o protinárodních stvůrách (Petr Uhl a Václav Havel), lepší budoucnosti (jak nám ukázal Haider), parazitoch (blíže nespecifikováno) a politických mučednících (šéf Národní aliance Jaroslav Skoupý, který byl obviněn z propagace hnutí potlačujících práva a svobodu a nyní dlí v ruzyňské vazební věznici). "Nikdo nás nezastaví," hřímá Luděk Hlinka z Obrany národa. "Jak to, že do škol za dětmi chodí cikáni a černocho z Angoly?" pateticky se táže "kamarád ze severní Moravy". Alespoň tak byl představen. A kamarád se jen netáže, ale naznačuje, že toho mnoho ví o temných rejdech nejmenovaného národa, který ovládá většinu světa. "Je to hebrofašismus," upřesňuje. A sklízí bouřlivé ovace. "Naši ctí je věrnost," oživuje starým heslem SS uvádající atmosféru jeho nástupce. Poslední z vystupujících se pak s ostatními podělí o moudro: "Myslím si, že jsem desetkrát víc Čech než lidé, kteří sem přišli v 10. století a dodnes mají tmavou barvu kůže."

Skinhead, skinhead!

"Takže kamarádi, děkuji vám za účast na dnešní demonstraci a děkuji taky všem, kdo se na nás přišli podívat. Kromě támhle té zfetované lúzy," ukáže směrem k anarchistům Podolák. "Takže se zase seřadíme do čtyřřádku a půjdeme na hlavní nádraží, kde naše akce končí." Čtyřřádky však už nejsou tak sevřené jako prve. Vypitá piva a sluníčko vykonaly v holých lebkách svou práci. I skandování chybí prvotní říznost. Vyrážíme se skinheady na jejich zpáteční pouť rozpáleným městem. Radíma zaznamenají dva neonacisté a vyhrožují mu. "Všiml sis, bojovník za čistou rasu a má na sobě tričko od černošské firmy," směje se Radim. Na nádraží Podolák všem ještě jednou "takže poděkuje". Část skinheadů odjíždí speciálními autobusy na "soukromou oslavu", část pak k maminkám, které jim na cestu usmažily řízky.

(Jako mezititulky byly využity úryvky z písni skinheadské skupiny Orlík.)

Psychologie demonstranta

Podle psychologa Karla Humhala se demonstranti často rekrutují z řad mladých lidí, kteří nemají vyřešené vnitřní problémy s autoritami. Svě frustrace si pak v davu - stejně jako fotbaloví rowdies - ventilují. Skinheadi se navíc skrývají za uniformitu svých vizáží. "Sami by se báli," konstatuje Humhal. Uniformní oblečení hraje důležitou roli při identifikaci s určitou skupinou. "Takový člověk vlastně není sám sebou," dodává psycholog.

HOST

Hnutí občanské solidarity a tolerance. Občanské sdružení vzniklé v roce 1993, když na následky rasově motivovaných útoků zemřeli dva lidé. HOST monitoruje hnutí směřující k potlačení lidských práv a svobod a fyzické ataky příslušníků národnostních menšin. Podle pracovníků HOST měl zástupce šéfa Národní aliance Vladimíra Skoupého Zbyněk Rais na skinheadském dýchánku v Hředlech u Rakovníka před čtrnácti dny zdravit své kolegy zdviženou pravicí a slovy "Heil Hitler".

Co je Oi

Tvrdí primitivní rocková hudba příbuzná punku. Vznikla přibližně ve stejné době, tedy v polovině 70. let. Tanec Oi připomíná punkerské pogo notně říznutě pořadovými cvičeními. V Čechách byly průkopníky tohoto stylu skupiny Oi Oi Hubert Macháně, Orlík a Bráník. S nacismem koketují formace Bulldog, Diktátor, Division 88, Zášť 88, Vlajka, Legie nenávisti a My Lai. Dvě osmičky u jmen skupin nejsou náhodné. Znamenají Heil Hitler (H je osmé písmeno abecedy).

Nic než extremismus
17.7.2000 Týden str.28 Události
JAN HRBÁČEK

Vládní zpráva: Skinheadů je méně, anarchistů přibýlo

Pravicoví extrémisté vytáhli do boje. Konstatuje to vládní zpráva o extremismu, kterou se TÝDNU podařilo získat. Levicové aktivity neznamenaají prozatím pro Česko velký problém. Bliži se ale zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky...

Bezpečnostní experti rozdělují extremismus do pěti kategorií - levicový a pravicový, dále pak náboženský a ekologický, v některých případech i národnostní. Poslední tři formy se v Česku v identifikovatelné formě nevyskytují. Stojí to ve Zprávě o problematice extremismu na území ČR v roce 1999, kterou české bezpečnostní složky sestavily pro vládu. Vůbec poprvé jsou ve zprávě zveřejněna i jména konkrétních organizací a spolků, které bezpečnostní složky do škatulky extremismu řadí. Novinkou je konstatování faktu o úbytku členů extremistických organizací. Ten však provází nárůst trestné činnosti. Vláda zprávu minulou středu projednala a odsouhlasila. Kabinet Miloše Zemana se tak seznámil s faktem, že českému extremistickému poli věvodí pravičáci, hlavně příznivci skinheadů. Přestože aktivitám levicových anarchistů není ve zprávě přikládán zvláštní důraz, taktéž oni se v loňském roce dopouštěli trestné činnosti s extremistickým podtextem. Smutnou novinkou jsou xenofobně motivované trestné činy dvou policistů a několika vojáků základní vojenské služby.

Junge Nationaldemokraten

Pro pravicové extremistické spektrum byl loňský rok ve znamení aktivizace. "Navenek se projevovala veřejnými vystoupeními, protestními pochody, demonstracemi a shromážděními," tvrdí experti. Ve zprávě figurují jména těchto organizací: Vlastenecká fronta, Národní aliance, Národní odpor, Bohemia Hammer Skins, Hnutí národního sjednocení, SPR-RSČ, Národní svaz castistů, Národněvlastenecký svaz, Vlastenecká liga a Blood and Honour. Nejaktivnějšími z radikální pravice byla dvě uskupení: Vlastenecká fronta a Národní aliance (její šéf Vladimír Skoupý je stíhán pro rasově motivovaný trestný čin - pozn. red.). Obě organizace se podle pracovníků BIS snažily pořádat svoje akce hlavně v Praze s cílem "vydobýt si zde prostor". Zajímavým faktem je, že v pravicových "bojůvkách" začali působit lidé vyššího věku, a dokonce vysokoškolsky vzdělání. Členskou základnu už tvoří výhradně skinheadi. "Většina skinheadů není v ČR vůbec organizována, trestné činy jsou často dílem osamělých jedinců," konstatovali odborníci. Novým fenoménem jsou náborové stránky na internetu nabízející dětem počítačové hry s rasistickým podtextem, ilustrované knihy s rasistickou tematikou, a dokonce i podobně zaměřené dětské křížovky. Neonacistické skupiny změnily taktiku, absorbují informace ze zahraničí a přijímají rady od zkušenějších pravicových extremistů stojících mimo skinheadské prostředí. Významnou roli hraje v tomto přerodu zejména neregistrovaná organizace Blood and Honour Division Bohemia. Ta se sice pomalu, ale jistě rozpadá, někteří její bývalí členové se však snaží využít uvolněný prostor, zakládají nová uskupení a pokoušejí se je řádně zaregistrovat u ministerstva vnitra. Úředníkům vnitra přišly na stůl žádosti například o zaregistrování organizací Junge Nationaldemokraten, Národní odpor, dokonce i prosba o zaregistrování politické strany Národněsociální aliance. Organizací blízkou Blood and Honour je Národní odpor, která stále častěji zaštiťuje manifestace a protesty. Nejsilnější pravicové extremistické uskupení, Vlastenecká fronta, jejíž šéf Jan Skácel byl po roce 1948 vězněn za rozvracení republiky, se snaží o přeměnu v politický subjekt. "Je patrné, že založení takového subjektu by v ČR mohla působit ultrapravicová strana, která by mohla oslovit nezanedbatelný počet voličů," varuje vládní zpráva. Zajímavostí je, že se na seznamu pravicových extremistů ocitli i Sládkovi republikáni. Čelný představitel republikánů Tomáš Kebza je stíhán nejen za verbální, ale i násilnou trestnou činnost.

Anarchistické odbory

Oproti pravicovým extremistům levicoví anarchoautonomové BIS a policii takové vrásky nedělají. Slavomír Tesárek říká, že tajné služby u těchto uskupení nezaznamenaly aktivizaci proto, že nemají dostatek poznatků. "Oni toho na nás moc nemají, když nikdo z nás nepáchá trestnou činnost. Extremismus je, když někdo prosazuje své politické názory násilím, a to téměř všichni anarchisté odmítají," uvedl Tesárek. Nejznámější subjekty na ultralevém politickém křídle jmenovanými ve zprávě jsou Československá anarchistická federace (stále častěji se akci ČSAF zúčastňují lidé okolo brněnské ekologické skupiny Nesehnutí - pozn. red.), Federace sociálních anarchistů, Socialistická solidarita, Země především a Antifašistická akce. V druhé řadě za nimi stojí Aktivita Cabaret Voltaire, Strana československých komunistů, Komunistická mládež Československa a tzv. Vseslované. Společným mottem většiny těchto uskupení jsou street party a demonstrace. Členové levicových uskupení přenášejí své aktivity do sociálně problematických regionů. "Snaží se působit mezi dělníky a nezaměstnanými a jejich cílem je zakládat samostatné anarchistické dělnické odbory," varují agenti BIS. Podobně jako ultrapravičáci, tak i reprezentace opačného spektra se soustřeďuje především na Prahu. V září se v metropoli odehraje zasedání Mezinárodního měnového fondu a Světové banky, které chtějí jak levicoví, tak pravicoví extrémisté využít k propagaci svých

antiglobalizačních cílů. "Nebráníme jim ve vyjádření názoru, ale pokud dojde k porušení zákona, zakročíme," řekl k tomu TYDNU policejní prezident Jiří Kolář.

Mengele v policii

Odborníci soudí, že česká extremistická scéna je klasickým rizikovým prostředím pro vznik politického terorismu. "Zůstává i nadále možností individuálního spontánního vystoupení jedince či malé skupinky," varují navíc vládu. Policie od roku 1990 eviduje 27 výbuchů, které spojuje s možným pokusem o terorismus. Objasněny byly zatím tři případy, výbuchy na Frýdlantských mostech v Ostravě, atentát v Jilské ulici v Praze a exploze před Okresním soudem v Olomouci. I mezi policisty se najdou extrémně smýšlející jedinci. Dokladují to případy strážců pořádku z Ostrova nad Ohří a Nového Jičína. Policista T. B. 17. března 1997 o půlnoci napadl verbálně skupinu pěti Romů se slovy: "Cikánský špíny - vyhnete. Černý do plynu. Černý špíny, černý tlamy, černý huby. Černý, vypadněte odsud, tady nemáte co dělat." Rok předtím byl tento muž stíhán za to, že se v době volna procházel po Ostrově s páskou, na které se skvěl hákový kříž. To policista L. K. pobízel v kavárně U Knihotoče v Novém Jičíně ke sbírce na "vyvražďení cikánů". Od hostů požadoval příspěvek do skleněné dózy; když ho dva hosté upozornili na nevhodnost jeho chování, vhodil do dózy dvěstěkorunu coby počáteční vklad k vyhlazení romské populace. I vojenská policie se vloni zabývala podobnými prohřešky vojáků. V osmi případech sdělila obvinění z xenofobně motivovaného trestného činu. Pachatelé v mundúru propagovali fašismus v tiskovinách, nosili fašistickou uniformu a napadli Romy a Asiaty.

Co je vlastně extremismus

Pod pojem extremismus jsou zahrnovány aktivity s ideologickou motivací, které vybočují ze zákonných norem; vyznačují se prvky netolerance a útočí proti demokratickým principům a společenskému uspořádání. Extremismus je politologický, nikoli právní pojem. Je vžitým termínem pro krajně vyhrocené, demokratickému systému nepřátelské postoje přecházející v aktivity, jež působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko-ekonomický systém. Snaží se nahradit demokratický systém antagonistickým režimem: totalitou, diktaturou či anarchií. V roce 1995 Bezpečnostní informační služba zařadila na černou listinu dokonce i některá ekologická hnutí. Proti tomu se zvedla velká vlna nevole nejen v řadách ekologických aktivistů, ale i některých politiků.

Odhad příznivců skinheadů a anarchistů

celkový počet		skinheadi		anarchoautonomové				
1999	1998	změna	1999	1998	změna	1999	1998	změna
9440-9540		+190 až +690	5710-6010			3900-4000		+660 až +860
	8750-9350		5540			-170 až -470	3040-3340	

Pramen: vláda ČR

Města s nejvyšším výskytem trestných činů s extremistickým podtextem

počet trestných činů:

Nový Jičín 7
Ostrava 7
Kutná Hora 7
Jeseník 8
Ústí nad Labem 9
Rokycany 12
Zlín 13
Karviná 14
Plzeň-město 16
Brno-město 17

Praha 72

Pramen: vláda ČR

Nic než nácek
28.8.2000 Týden str. 16 Kauza týdne
KAREL VRÁNA, JAN HRBÁČEK

Klíčové kapitoly ze života českého republikána

Sládkovi republikáni sice zmizeli z parlamentu už před dvěma lety, ale to neznamená, že by se za nimi zavřela voda. Naopak: nepřítomnost kamer mnohým z nich pořádně rozvázala ruce i jazyk. Platí to zejména pro mladou krev: například z místopředsedy Republikánské mládeže Tomáše Kebzy vyrostl neonacista par excellence.

Do rukou obhájců lidských práv v České republice se nedávno dostaly hodně zajímavé fotografie. Na některých z nich figuruje první místopředseda Republikánské mládeže, třidvacetiletý Tomáš Kebza ve společnosti tvrdého jádra českých neonacistů. Na fotografiích nechybějí ani charakteristicky zdvižené pravice. Dokumenty jsou o to zajímavější, že Kebzův spolek je oficiální součástí povolené politické strany, SPR-RSČ Miroslava Sládka. Uzká spolupráce bývalé parlamentní strany s tvrdým jádrem českých neonacistů, o které se v České republice občas hojně spekuluje, má tedy k dobru další důkazy. Fotografie ale nejsou všechno. "Poté co se Sládkova strana dostala v roce 1998 mimo parlamentní struktury, dochází k další radikalizaci zejména mládežnické organizace této strany, Republikánské mládeže," píše se v měsíci staré zprávě ministerstva vnitra věnované vývoji české extremistické scény v loňském roce. Vládní zpráva navíc poukazuje na to, že kromě sblížení mladých republikánů s neofašisty v podobě společných akcí s Vlasteneckou frontou nebo Národní aliancí je zajímavá i proměna samotného lídra mladých republikánů. "Tomáš Kebza je dnes stíhán policií již nikoli za verbální, ale i za násilnou trestnou činnost extremistické povahy," stojí doslova ve zprávě. Sládkova strana byla v dobách své parlamentní slávy jakousi "legitimní" základnou českého pravicového extremismu. Na stránkách partajní tiskoviny Republika, ale i v rámci veřejných vystoupení představitelů strany se otevřeně propagovaly osvědčené prvky všech neonacistů: rasismus, xenofobie a demagogie všeho druhu včetně překrucování historie nebo zpochybňování holocaustu. Mnoho stránek bylo popsáno i o zcela autoritativním stylu, kterým Miroslav Sládek svůj spolek vede.

Jste správní nazi, kluci

Republikánský vůdce má ve svém přístupu opravdu poctivé následníky. Jeho žáci jsou ale přičinlivější než jejich guru. Na ilustraci neonacistických zálib Tomáše Kebzy toho máme k dispozici opravdu dost. Mezi náznaky jsou například jeho dopisy určené jednomu z aktérů loňského skinheadského útoku na Romy v českobudějovické restauraci Modrá Hvězda, Petru Fričovi. "V sobotu jsme byli v Budějovicích. Už je tam naše pobočka. Fido točí pivo v jedné celkem solidní hospodě, kam chodí téměř výhradně jenom naši soukmenovci, takže paráda. Něco takového nám v Praze dost citelně chybí. Hudba na plné obrátky plus nezbytné porušení § 260 a § 261 (paragrafy stíhající propagaci hnutí směřujících k potlačení práv a svobod - pozn. red.), a to vše bez vlezlé asistence ZOG bastardů (policistů pozn. red.). Opravdu vynikající! Chlapci z Budweisu jsou správní nazi!" rozplývá se Kebza v dopise, který Fričovi došel měsíc před zmíněnou násilnou akcí. Tomáš Kebza přišel své soukmenovce podpořit i k soudnímu přelíčení, které se rozběhlo okolo přepadení Modré hvězdy. Svému spolubojovníkovi Fričovi navíc Kebza věnuje až dojemnou péči i v osobním životě. "Mám pro Tebe upřímně miněnou radu - nechodit s holkou, která má diametrálně odlišné názory. Když ji vezmeš mezi nás a bude kecat hlouposti, skončí to hádkou. Musím říct, že odmítám poslouchat žvásty o zlých skinheadech. Radši jí to řekni, jakého jsi světonázoru. Jednou jsme White Power (bílá síla - poz. red.) a to je neměnná konstanta," horlí Kebza v jiném dopise určeném Fričovi. Tomáš Kebza se za svůj světonázor opravdu nestydí. Svým společníkům vypráví o tom, jak poslouchá fůlherovy projevy, stěžuje si na to, že jemu osobně "ten pojem Evropa v dnešní době splývá se židovskou pakáží". Z tohoto důvodu Tomáš Kebza ostatně pohrdá i českou armádou, neboť ta je "nyní pod komandem židovské sebranky v Bruselu". Kebzovy postoje dokresluje i pozdravy, jimiž zahajuje a uzavírá své dopisy. Výraz "Salute" je mezinárodním pozdravem evropských neonacistů, "Heil und Sieg" snad není třeba komentovat. Výjimkou nejsou ani šifrovaná hesla typu "Zwei mal acht und es kommt der Tag". Není o čem přemýšlet: "Es kommt der Tag", česky "přijde den", je staré heslo německých nacionálních socialistů, "Zwei mal acht", tedy "dvakrát osm", je skrytý pozdrav "Heil Hitler": písmeno "H" je totiž osm v abecedě. Kebza s oblibou používá i číslici "14". Právě tolik slov má krédo jedné z amerických

neonacistických organizací. Volně přeloženo do češtiny říká zhruba toto: "Budeme bojovat za bílou rasu a budoucnost našich bílých dětí."

Novinář Kříž

Dopisní aktivita je pro Tomáše Kebzu svým způsobem přirozená. Třidvacátého června loňského roku mu totiž Obvodní soud pro Prahu 7 "napařil" tři roky vězení s podmíněným odkladem na dobu pěti let. Navrch ještě Kebza dostal desetiletý zákaz veškeré publikační činnosti. Důvod? Soud ho uznal vinným z podpory a propagace listů směřujících k potlačení práv a svobod občanů, kterých se měl dopustit ve dvou protižidovsky zaměřených člancích v časopisu Republika. Podle soudu neexistovaly pochyby, že v těchto textech byl šířen antisemitismus nacistického ražení. V příspěvcích Děti Mojžíšovy obviňují jiné z rasismu a Fórum 2000 v Praze - naše moc bude neomezená se autor snažil čtenářům vsugerovat "světovládné plány židovstva" a nakonec došel k závěru, že účastníci Fóra 2000 "vlastně ani nejsou lidmi, protože neuznávají lidské zásady". I přes zákaz ale Kebza v psaní pokračuje vesele dál. Podle neoficiálních zdrojů se tak děje v domovském plátku pod pseudonymem Karel Kříž. V posledním on-line vydání časopisu Republika vyšla pod tímto jménem úvaha nazvaná Drogy made in Vietnam. Pisatel v ní tvrdě útočí na Vietnamce žijící v České republice a viní je ze všech možných i nemožných zločinů. "Vietnamcům se zde náramně zalíbilo. Nedivme se. Ono trávit většinu dne někde pod stromem, či přímo na něm, to člověka časem přestane bavit. A tak nám tady začali přibývat přímo geometrickou řadou: přišel jeden, někde na periférii získal byt 1+1 a do tří neděl v něm bylo naskládáno úctyhodných pět rodinek nadšeně brebentících ‚hočimínů‘. Ovšem zdaleka ne všichni Vietnamci v ČR se žíví takto ‚pocitivě‘. Velmi mnoho jejich pokrevních bratrů se zaměřuje na dočista jiný ‚sortiment‘. Na drogy," horlí Kříž a pokračuje. "Ve spolupráci s čínskou mafií ovládají dnes již dobrou polovinu současného ‚drogového trhu‘ v ČR. Není divu: jejich prostředky jsou opravdu nevybíravé. Je konec konců přeci všeobecně známo o naprosté neúctě Asiátů k lidskému životu, vlastnímu a tím spíše cizímu." Jak je možné, že Republika poskytuje prostor člověku, který nesmí publikovat? "Já nevím, kdo je pan Kříž," říká k tomu stručně jeden z jejích redaktorů Martin Zbela. Jeho neinformovanost je opravdu překvapivá: Zbela je totiž předsedou Republikánské mládeže, a tedy i Kebzův přímý "politický nadřízený".

My a tvrdé jádro

Spolupráce členů SPR-RSČ se skupinami otevřeně se hlásícími k neonacistickým idejím není žádnou novinkou. Stačí se podívat na několik let staré fotografie a soustředit se na Sládkovu ochranku. Tomáš Kebza ale dotáhl skinheadské výstelky svých kolegů skoro k dokonalosti. Pravidelně se stýká s "ostrými hochy" z Národního odporu (NO). Tato skupina čítající zhruba stovku osob je zřejmě nejtvrdějším neonacistickým sdružením v České republice. Její příznivci se dříve pravidelně scházeli v restauraci U Vratislava v pražských Modřanech, dnes údajně společně navštěvují nonstop podnik Sofie v téže čtvrti. Zástupci NO se účastní akcí nepovolené Národní aliance vedené známým neonacistou Vladimírem Skoupým. Zmínění soukmenovci okrajově spolupracují i s Vlasteneckou frontou, ale její program je pro ně málo radikální. Kebza se v tuzemské atmosféře zjevně cítí dobře. Dokazuje to i jeho názor na postup české policie proti české radikální levici. "Co se týče levičáků, můj názor je ten, že se o ně postará policie," svěřoval se loni před říjnovými pouličními akcemi v hlavním městě. Mimo demonstrací se pravicovní extremisté setkávají na "společenských akcích", například na koncertech spřízněných skupin, jako je Vlajka nebo Zášť 88, případně na fotbalových turnajích. Jeden z posledních proběhl počátkem července nedaleko Prahy pod záštitou Národního odporu. "Podobné akce jistě přispívají k utužení vztahů v národním opozičním hnutí. Ale nesmí zůstat jen u nich! Je třeba oslovit běžného občana a ne jen okruh zasvěcených," glosuje událost jeden z účastníků turnaje na internetových stránkách Národní aliance. Podle specialisty v oblasti českého neonacismu, historika Miroslava Gregoroviče, jsou čeští ultrapravicovní extremisté napojeni na řadu zahraničních organizací. Mezi největší z nich patří takzvaná Černá internacionála. Jejími předchůdkyněmi byly Commission Européen pour le Quésions de l'Unité et d'Action a Junta Central Nacionalista, v nichž se sdružovali uprchlí nacisté ze všech zemí Evropy. Obě skupiny se spojily v roce 1951 a Černá internacionála byla na světě. V šedesátých letech jí podporovaly východoevropské tajné služby včetně české StB. Důvod byl jediný: destabilizace "prohnilého kapitalistického režimu". Čilé styky mají ale čeští neonacisté i s německými soukmenovci. Jak velká je vlastně skupina, v níž se Tomáš Kebza a jeho přátelé pohybují? Tvrdé jádro českých neonacistů dnes tvoří přibližně 500 osob. Úřední odhady hovoří o asi pěti tisících sympatizantů. Mimo hlavní město mají pravicovní extremisté silné pozice v severovýchodních Čechách, na Karvinsku, Berounsku, Rakovnicku, Benešovsku a v Brně. Miroslav Gregorovič připomíná, že neonacisté nejsou momentálně nebezpeční svým množstvím, ale především svými sympatiemi k otevřenému násilí. Při pohledu na dopisy a fotografie, na nichž figuruje Tomáš Kebza, hovoří znalec jasnou řečí. "Tohle je neofašismus jako hrom. Soudní znalec by s tím neměl mít žádnou práci."

Potíže nesmělého kluka

Podle bývalých Kebzových kolegů byl místopředseda mládežníků sice nesmělý mládenec, ale svůj obdiv k vůdci nikdy neskryval. "Často chodil do knihovny a dělal si výpisky z nacionálněsocialistické literatury. Hodně ho ovlivňoval i Miroslav Sládek. Také se často zdravil s našim členem Tomášem Vandasem Heil Hitler," vzpomíná na své bývalé kumpány někdejší stranická mluvčí Andrea Cerquierová. "Kebza byl sice dost agresivní, ale jinak malá dušička. Když si moc vyskakoval, jednu jsem mu střelil a byl pokoj," poznamenává za drsnější povahy další bývalý republikán Jan Vařil. "Samozřejmě že je to neonacista. V sekretariátu si na videu pouštěl videokazety s Hitlerem. Propojení Republikánské mládeže s neonacisty je také úplně jasné," doplňuje obraz partaje Vařil. "Neonacismus je nálepka, která se dnes dává na cokoliv," hájí sebe i svého podřízeného a bývalého spolužáka ze školy šéf republikánské mládeže Martin Zbela. "A navíc: to, co dělá pan Kebza ve volném čase, je jeho problém," říká Zbela s poukazem na to, že "Kebzova činnost pro republikánskou stranu byla vždy pozitivní". Ve volném čase toho Tomáš Kebza stihl opravdu hodně. Policií byl vyšetřován za útok na pražský squat Ladronka a po soudu ho na podzim čeká nástup do vězení. Dostal totiž tři roky "natvrdo". Za co? Letos v březnu v pouliční hádce napadl a pobodal na území Prahy 4 náhodného kolemjdoucího Jiřího Morsteina. Přesto mohou být republikáni klidní. Na půdě extrémní pravice totiž panuje opravdu železná disciplína. Poté, co se výše zveřejněné fotografie hajlujícího vůdce republikánské mládeže dostaly do rukou jeho šéfům, vzala Kebzova stranická kariéra rychlý spád. Minulý pátek totiž podal na stranický sekretariát papír s žádostí o rezignaci na svou partajní funkci.

Dokument na téma "český neonacismus" odvysílá v pondělí 28. srpna ve 21.30 Česká televize, která s TÝDNEM spolupracovala na přípravě tohoto materiálu.

Poznej svého nepřítele

Mezi vnějškové poznávací znaky českých neonacistů patří nášivky, určitý typ oblečení (v našem případě například trika značky Umbro), případně klíčová barevná kombinace červené, černé a bílé. Jde o tzv. barevný akord národního socialismu, schválený v roce 1922 Adolfem Hitlerem. Časté jsou i "runové" symboly využívané v minulosti jednotkami SS. Neofašisté se mezi sebou zdraví "árijským pozdravem", při němž je pravice vztyčena do výše očí, dotýčný stojí v pozoru a na tváři by mu měl hrát předpisový "lehký úsměv", symbolizující "odhodlání".

Kdo jsou čeští neonacisté

Tuzemští neonacisté o sobě začali dávat vědět hned na začátku devadesátých let. Jednou z prvních organizací byl Bedford, souběžně s ním vznikla i Národní obec fašistická a Bohemia Hammer Skinheads. Ve druhé polovině devadesátých let se tyto skupiny poněkud odmlčely, ale později začaly vznikat další organizace: Vlastenecká fronta, Národní fronta castistů nebo Hnutí národního sjednocení. Nejtvrďšími propagátory nacionálního socialismu jsou Národní odpor, Národní aliance a Anti Antifa. Neonacisté se snaží veřejně vystupovat poměrně umírněně, aby získali sympatie obyvatelstva. Jednání o případném sjednocení ztroskotávají na osobní řevnivosti jednotlivých "vůdců".

Hajlující republikán nechává policii v klidu

18.9.2000 Týden str.24 Události

KAREL VRÁNA

V Německu zakázaným neonacistům v České republice nic nehrozí

Ministr vnitra SRN Otto Schilly na sklonku minulého týdne zakázal německou odbočku neonacistické organizace Blood & Honour. Čeští kolegové Hitlerových pohrobků z podobného kroku nemusí mít obavy.

Právě v tričce s emblémem v Německu zakázané Blood & Honour (B & H) se s oblibou promenoval i donedávna první místopředseda Republikánské mládeže Tomáš Kebza. Oděv značící příslušnost k jedné z nejtvrďších neonacistických skupin pak na různých večírech zhusta doplňoval vztyčenou pravicí.

Chladná policie

Přesto, že řada medií na Kebzovy neonacistické sklony upozornila (viz TÝDEN 36/2000, Fakta ČT, Lidové noviny, Mladá fronta Dnes), policie o případ dosud neprojevila zájem s tím, že vyholený mládežník "už toho má na triku dost". "Jak mají potom lidé policistům věřit, když na takovéhle věci kašlou?" ptá se člen vládní rady pro lidská práva Stanislav Penc a dodává: "To je prostě policejní klasika." Jediný, kdo na celou kauzu zareagoval, byla Kebzova rodná republikánská strana. Její zástupci rozeslali několika redakcím dopis, v němž protestovali proti "lživému výkladu sdělovacích prostředků". Obzvláště je pobuřovalo spojování hajlujícího mladíka, který byl místopředsedou partajní líhně, se Sládkovou stranou. Šéf mladých republikánů Martin Zbela v rozhovoru pro časopis Republika uvedl, že články jsou dílem "zkrachovalců, kteří bez pořádné dávky marihuany nejsou schopni napsat souvislou větu".

Rozpusťt nelze

Podle Jiřího Hájka z ministerstva vnitra česká odnož Blood & Honour (Krev a čest) není oficiálně zaregistrována ani jako hnutí, ani jako občanské sdružení, a tudíž ji nelze zakázat. Obdobně se vyjádřila i mluvčí policejního prezidia Ivana Zelenáková, která uvedla, že policie může zasáhnout pouze v případě porušení zákona, a to bez ohledu na politickou příslušnost pachatele. "Pokud člověk poruší zákon, potom je tady důvod, aby se dostal do konfrontace s policií, a ta ho nějakým způsobem omezila a řešila s ním přestupek, nebo ho stíhala pro spáchání trestného činu," dodala. Pro zákaz skinheadů se před dvěma lety vyslovil premiér Miloš Zeman. Protože jeho návrh byl velice vágní, příslušná místa jej odmítla.

Extremismus jako kšeft

V Německu zakázaná organizace Blood & Honour působí v České republice - stejně jako v ostatních evropských zemích - jakožto "servisní organizace" pro ostatní neonacistické a neofašistické organizace, jejichž členové se v drtivě většině rekrutují z takzvaných "boneheads" - ultrapravicových skinheadů. Tuzemskou pobočku reprezentuje přibližně dvacet osob. Ty zajišťují pořádání různých "kulturních akcí", na nichž vystupují hudební skupiny (Buldog nebo Vlajka), organizují fotbalové turnaje "národovecky" orientovaných skupin a zabezpečují distribuci nášivek, placek, triček, časopisů a kompaktních disků. Právě tato činnost jim, i přes nebezpečí odhalení ze strany policie, přináší nezanedbatelné příjmy. Ochranku šéfů pak tvoří členové militantní skupiny Combat 18. Pro upřesnění: jednička a osmička symbolizují jméno Adolfa Hitlera.

Přicházíme k vám

První zprávy o činnosti B & H Division Bohemia se objevily v roce 1996. Devátého listopadu, tedy v den výročí křišťálové noci, kdy byla v nacistickém Německu zavražděna řada Židů, uspořádali její členové v Kozolupech v okrese Plzeň-sever koncert, jehož se zúčastnilo více než 700 skinheadů z Čech i zahraničí. Při této příležitosti česká pobočka B & H vydala prohlášení, v němž se pravilo: "Přicházíme k vám v době, kdy čím dál tím více trpíme pod nátlakem žido-zednářské kliky, která myslí si o sobě, že jest národem vyvoleným, dělá si z bílých národů otroky pro své vlastní zájmy. Přišli jsme k vám, abychom pozdvihli meč našich předků na obranu rasy a národa. Naším cílem je svatá rasová válka, která očistí bílé a přinese do jejich domovů svobodu."

Ústup ze slávy

V letech 1998 a 1999 policie proti organizaci několikrát tvrdě zakročila, došlo k domovním prohlídkám aktivistů v Plzni, při nichž muži zákona zabavili větší množství neonacistických tiskovin, nášivek a nahrávek. Činnost B & H se represivním složkám podařilo utlumit. Její členové se však "přelili" do jiných skupin - do Národního odporu, Národní aliance či Obrany národa. Někteří z vůdčích představitelů se pokusili na ministerstvu vnitra zaregistrovat sdružení Junge Nationaldemokraten a Národněsociální alianci. Neúspěšně. Loni po incidentech při oslavách výročí vzniku republiky, kdy šéf Národní aliance Vladimír Skoupý veřejně zpochybnil holocaust, bylo tehdejším ministrem vnitra Václavem Grulichem Skoupého "občanské sdružení" rozpuštěno.

Vlastenci, do kravat!

23.10.2000 Týden str. 15 Aktuálně

-hrb-, -kv-

Extrémní pravičáci zakládají stranu

Lidé, které Bezpečnostní informační služba považuje za reprezentanty ultrapravého politického směru, zakládají stranu. Ta tam jsou rasistická hesla a nenávisť. Ministerstvo vnitra rozhoduje o tom, zda posvětlí vznik nového subjektu - Národní strany (NS).

Vznikne v Česku ekvivalent Haiderových Svobodných? Šéf přípravného výboru NS Pavel Sedláček se netají tím, že mu je politika rakouských populistů sympatická. Prý však ne ve všem. "Vzniká strana, která bude konečně hájit národní zájmy," tvrdí Sedláček, který čelí výtkám odvolávajícím se na informace BIS, že strana vzniká na rozvalinách pravicové extremistické scény. Sedláček vylučuje, že by se noví členové rekrutovali z řad skinheadů a nacistů. "Snad až na dva bývalé členy Vlastenecké fronty mezi námi nejsou žádní signatáři podobných organizací," je nucen nicméně připustit. Oněmi "členy" jsou bývalý předseda Vlastenecké fronty Miroslav Knapovský a šéf stranického časopisu Vlast Luděk Martinovský, který působil ve "skinheadsko-kališnické" Vlastenecké lize. Vnitro už o registrační žádosti NS rozhodlo, verdikt však tají. "Už jsme ho žadatelům poslali, dokud jej nepřevzou, nemůžeme nic sdělit," uvedl Jiří Hájek z tiskového odboru. Sedláček předpokládá kladný verdikt, poněvadž vnitro v zákonné lhůtě neupozornilo vznikající subjekt na nesrovnalosti. Sociolog Ivan Gabal se nedomnívá, že by nová strana mohla získat mnoho voličů. "Republikáni v okamžiku, kdy ve volbách v roce 1998 přitlačili na podobnou strunu, vypadli ze hry," uzavírá Gabal. Jiné ultrapravicové uskupení, Národní aliance, která dohnala svoji agilnost až do extrému, bylo letos 31. března rozpuštěno. Na jeho rozvalinách vzniká nová strana. Přesně podle scénáře popsaného v nedávné zprávě BIS. Podle jejich analytiků pravicoví extremisté změnili taktiku a přecházejí od pouličních kraválů ke zdánlivě seriózní politické činnosti.

Podivné okolnosti podivné smrti
20.11.2000 Týden str. 30 Události
KAREL VRÁNA

Policisté se snaží krýt podíl kolegy na smrti Roma z Orlové

Již dva roky se táhne soudní proces týkající se smrti orlovského Roma Milana Lacka. Nové důkazy nasvědčují tomu, že se policisté pokoušeli krýt svého kolegu.

Už aby to bylo za námi a viníci byli potrestáni. Trvá to strašně dlouho a já na tom nejsem psychicky zrovna dobře," stýská si vdova Anna Lacková. Nejen ona věří, že smrt jejího manžela zavinil muž zákona.

Jen tak náhodou

Soudní řízení případu Lacko, které minulý týden probíhalo u Okresního soudu v Karviné, opět vzedmulo vlnu emocí. Romští a levicoví aktivisté naplánovali na úterý tichou demonstraci proti rasismu v Orlové. "Nikdo ji ale neohlásil. Paní Lacková se již nechce angažovat, protože má strach, a představitelé Romů také rezignovali," konstatuje poradkyně pro romské otázky Okresního úřadu v Karviné Dagmar Parčiová. Demonstrace se přesto konala. Během ní došlo k potyčkám mezi anarchisty a skinheady, kteří na své odvěké odpůrce zaútočili. Ultrapravicovou protiakci vedl šéf Republikánské mládeže v Karviné David Dembinski. "Šel jsem náhodou kolem a viděl jsem, že se tu shlukuji zfetované trosky," prohlásil Dembinski, který prý považoval za svou občanskou povinnost pro ty anarchistům zasáhnout. "Náhodou" šlo kolem dalších dvacet skinů, kteří házeli po shromážděných dělobuchy. "Ty kurvo, táhni na Hrad," volaly jeho ovečky náhodou na Janu Chalupovou z Kanceláře prezidenta republiky. Nakonec došlo i na tradiční repertoár - heslo "vítězství zdar", které je českým ekvivalentem nacistického "Sieg Heil". Skinheadům kápala do noty i orlovská místostarostka Marie Pustelníková (KSČM), kterou doprovázel republikánský zastupitel Jiří Příbyl. Místostarostka označila akci za nepovolenou a vyzvala její účastníky k rozchodu. Přítomnost městských strážníků dodala jejím slovům na pádnosti. Holé lebky se v klidu houfovaly dál.

Před soudem

Nepříliš věrohodně působil během výpovědi u Okresního soudu v Karviné jeden z klíčových svědků - policista z karvinského dopravního inspektorátu praporečkář Petr Bárta. I když je na něm vidět, že se důkladně připravil, jeho

výroky vzbuzují mezi veřejností v soudní síni nepokryté veselí. Dokonce isoudce Roman Raab kroučí hlavou a hýří ironií. Do smíchu není pouze čtveřici skinheadských násilníků - Petru Domesovi, Pavlu Kučovi, Leovi Fiedorovi a Davidu Jureczkovi. Kamennou tvář zachovává také policista podezřelý z toho, že právě on má Lackovu smrt na svědomí - Marián Telega. Bárta, který onu květnovou noc v roce 1998 provedl ohledání místa nehody, není schopen vysvětlit, kam se poděla jím pořízená dokumentace. "Na oddělení máme v krabicích kupv fotek z různých ohledání. Používáme ruské filmy staré deset let, takže fotky často nevyjdou," podotýká. Z jeho slov vyplývá, že na dopravním inspektorátu v Karviné vládne chaos, dokumentace není nijak evidována a záleží na jednotlivých policistech, zda své fotografie poznají a přiřadí k patřičným spisům. Mariánu Telegovi nechtěně přitěžuje jeho advokát, který se ptá, zda jej Bárta v onu osudnou noc vyslechl. Praporčík Bárta, který se většinou na nic nepamatuje, odpovídá, že ne, protože předem vyšel z toho, že jeho kolega je neviný. A právě tato "presumpce nevinny" byla důvodem k tomu, že Telega zpočátku ve spisu neřadil ani jako svědek dopravní nehody, dokonce nebyl ani vyslechnut a podroben zkoušce na přítomnost alkoholu v krvi. O tom, že by se jeho kolegové policisté obtěžovali s důkladnou prohledkou jeho vozu, ani nemluvě. "Policie mlčí. I za cenu toho, že ze sebe udělají blbečky. Pochopitelně že dokumentace nezmizela sama od sebe," komentuje Bártovu výpověď zmocněnec rodiny Lackových, "nestor" českých anarchistů Jakub Polák.

Skinheadi útočí

Co se vlastně oné noci ze 16. na 17. května 1998 stalo? Proč se kauza táhne již dva roky? Shrňme dostupná fakta. Milan Lacko se společně se svou dcerou a jejím přítelem vracel z návštěvy tchyně. U restaurace U Malky se tou dobou poflakovala skupina skinheadů. Výkřiky "Buzeranti!" a "Negři!" holé lebky doprovodily hozeným pállitrem a nakonec i fyzickým atakem. Subtilní Lacko se snažil útočníky zadržet, aby jeho dcera s přítelem mohli utéct. Následovala "skinheadská klasika". Sprška ran pěstí a kopance těžkými botami - gladiátory. Oběť zůstala bezvládně ležet na silnici. Až potud je vše poměrně dobře zadokumentováno. Další dění je již zahaleno mlžným závojem nejasností. Verze, kterou předložili orlovští a karvinští policisté, hovoří o tom, že Lacko po odchodu rasistů vstal a ušel několik desítek metrů. Poté do něj měl narazit blíže nespecifikovaný nákladní vůz. Ten jej měl pod sebou rolovat, smrt nastala roztržením srdečních komor, do nichž pronikly úlomky žeber. Svou hypotézu policisté opírají o stopy, které vznikly takzvaným odvalem těla a o tisky pneumatik. Toto tvrzení však zpochybňují znalecké posudky, podle nichž by inkriminovaný nákladní vůz musel Lacka odvléct přesně na místo, kde zůstal ležet po napadení skinheady.

Nesrovnalosti

Klíčovou osobou celého případu je strážmistr Marián Telega. Podle oficiální vyšetřovací verze jím řízený osobní vůz Fiat Tipo najel do bezvládně ležícího těla, jehož životní funkce po srážce s tajemným nákladním vozem "již vyhasínaly". Díky této hypotéze jej na jaře loňského roku Okresní soud v Karviné zprostil viny. Další důležitou postavou je již zmíněný Jakub Polák. Na základě jím předložených důkazů a znaleckých posudků dostala policejní verze značné trhliny. Rozpory ve výpovědích policistů nahrajují jím propagované verzi, podle níž Lacka usmrtil fiat Tipo řízený Mariánem Telegou. Policejní šetření mělo tuto skutečnost zakrýt. Po prostudování soudního spisu vyslovil Polák závažné pochybnosti. Jak je možné, že tělo subtilního muže nedoznalo po srážce s těžkotónážním automobilem výraznější újmy? Neporušena zůstala páteř, hlava a horní a dolní končetiny. Navíc nikdo z více než dvaceti svědků žádný nákladní vůz neviděl.

Musíme si pomáhat

Původní vyšetřovací verze příznivá Telegovi v mnohém pomáhala i skinheadskému kvartetu. Soudní znalec Igor Dvořáček totiž dospěl k názoru, že rasisté svou oběť ztloukli pouze "s malou intenzitou síly". Jejich útok neměl podle Dvořáčkova názoru příčinnou souvislost s dopravním úrazem, protože nemohl způsobit Lackovo bezvědomí. Během vyšetřování došlo i k takovým paradoxům, kdy jeden z obviněných, nejsurovější útočník Jureczek, dodal k prozkoumání jako útočnou obuv místo "gladiátorů" mokasíny prorostlé plísní. Tento důkaz znalec - bez mrknutí oka - přijal. U Jureczkovy osoby je nutné se chvíli zastavit. Podle dostupných informací jde o někdejšího žáka zvláštní školy, který již v době školní docházky proslul svou brutalitou. Policisté také zcela opominuli nátlak, který silná orlovská neonacistická buňka vyvinula na svědky. Řada z nich ze strachu odmítla vypovídat. I pro Poláka má kauza Lacko nepřijemný dopad. Karvinský vyšetřovatel Jan Jonáš na něj již podal trestní oznámení pro podezření ze spáchání trestného činu pomluvy - měl se jej dopustit tvrzením, že policisté kryjí kolegu, pod jehož automobilem zřejmě vyhasl život Milana Lacka.

Bez konce

Případ smrti Milana Lacka zůstává bez konce. Okresní soud v Karviné odročil líčení na 18. prosinec letošního roku. Anna Lacková je tímto rozhodnutím roztrpčena. "Proč už to neskončí? A ke všemu teď policie obvinila dceru, že manželovi neposkytla pomoc. Jak mohla, vždyť by ji ti skiny ukopali," stěžuje si. Svou spokojenost naopak dává najevo Polák. "Podařilo se nám rozbít verzi, která zakrývala trestný čin spáchaný policistou, a to je dobře," uvádí. Vedení karvinské policie však stále popírá, že by vyšetřování probíhalo neobjektivně. "Rozhodně to není pravda," nechal se slyšet vyšetřovatel Jan Jonáš. "Případ pozorujeme zběžně, podle toho, co se objevuje v tisku," uvedla mluvčí policejního prezidia Ivana Zelenáková. Podivné výpovědi karvinských policistů podle ní nespádají do kázeňské pravomoci policie, respektive jejího oddělení stížností a kontrol. "Jsou to už věci probíhajícího trestního řízení, rozhodují jiné orgány než policie," dodala.

Už od příště

17.4.2001 Týden str. 15 Aktuálně
-mafy

Glosář

V Senohrabech zahrály náckovské kapely a policie venku jen podupávala do rytmu, nezasáhla. Stát se to za Klausovy vlády, Miloš Zeman by křičel, že až on bude u moci, zakáže skiny a nastolí pořádek. Jenže sociální demokracie vládne a holohlavci domácí i importovaní řádí dál. Tak na tiskovce vystoupí ministr vnitra Stanislav Gross a vykládá, jak už od příště bude policie tvrdá a bude vykládat zákony "extenzivně". Možná by stačilo, aby pracovala intenzivně a s neonacisty nesympatizovala.

Prodám, zn. Nenávist

23.4.2001 Týden str. 30 Události
KAREL VRÁNA

Rasová nesnášenlivost se dá dobře zpeněžit

Podnikání s holou hlavou. Tak se dají označit koncerty neonacistických skupin, které v České republice v posledních týdnech téměř zdomácněly. Ideálů se člověk nenajde a provoz hnutí také něco stojí. Navíc je potřeba financovat nově vznikající strany maskující nacismus národovectvím.

Hudební produkce, poslední dvě proběhly v dubnu v Senohrabech u Prahy a Strenicích na Mladoboleslavsku, při lákaly do Česka řadu neonacistů z Německa, Slovenska a Polska. "Zlatými hřebíky" se pak stala vystoupení slovenské skupiny Juden Mord (Smrt Židů) a britské Razors Edge (Ostří břitvy). V následné diskusi o tom, jak je možné podobným akcím zabránit, zcela zanikl jeden velice důležitý detail. Srazy holohlavých kamarádů jsou živou vodou pro kapsy pořadatelů z neonacistického hnutí.

Peníze až na prvním místě

Vstupné na rasistické akce, které se nejčastěji konají v sálech vesnických hospod, je nemalé - od tří set korun výše. Vystupuje-li zahraniční skupina zvučného jména, výjimkou nebývá pětistovka. Na sále se navíc prodávají hudební nosiče s nahrávkami neonacistických skupin. Ty jsou pochopitelně dražší než běžně dostupná produkce. Za kompaktní disk pražské skupiny Vlajka, patřící ke špičkovým tuzemským nacistickým skupinám, zájemce zaplatí 800 korun. O něco méně stojí nahrávky dalších skupin, jako je Agrese 95, Conflict 88, Reichenberg (Liberec) či Hlas krve. V ojedinělých případech dochází i k tomu, že pořadatelé (většinou neskinheadsky vyhlížející mladí muži) zaplatí majitelé hostince částku, kterou by si při normálním provozu nevydělal. I tu však zisk z prodaných lístků, alkoholu a neonacistického "zboží" vysoko převyšuje a stranická pokladna může být spokojena. Proč tedy majitelé sálů, kteří ke svému úžasu později zjistí, o jakou akci jde, její konání nezruší? Jednoduše proto, že pořadatelé s nimi uzavírají smlouvu, jejíž porušení se velmi tvrdě penalizuje. "Finanční efekt těchto koncertů je často velmi opomíjený. Přitom jde o obrovský kšeft," potvrzuje ředitel odboru bezpečnostní politiky ministerstva vnitra Michal Mazel. A dodává: "Každý, kdo zaplatí pětistovku za koncert, ví, že to nedává za pár písniček, ale že jde o příspěvek celému hnutí a jeho

aktivitám." Tyto peníze pochopitelně nejsou nikde zdaněny ani přiznány. "I kšeft tohoto typu je hospodářským trestným činem," upozorňuje Mazel. Výtěžek ze srazů se řádově pohybuje v desítkách tisíc korun.

Krev, čest a strana

Servisní organizací, která zajišťuje distribuci hudebních nosičů, neonacistické literatury a nášivek, je nadnárodní Blood and Honour (Krev a čest) Division Bohemia. Ta se z veřejnýchskinheadských aktivit stáhla do pozadí. Kompaktní disky, z nichž plynou nezanedbatelné sumy, se v rámci konspirace natáčejí a vyrábějí na různých místech, často i mimo republiku, kde nikdo nemůže rozumět rasové nenávisti obsažené v česky zpívaných textech. Obdobně utajeně se tisknou i booklety (přebaly nosičů) plné neonacistických motivů. Na přebalu kompaktu skupiny Vlajka Zabijkomunistu pro svoji mámu je například fotografie umírajícího černošského dítěte s opodál číhajícím supem. Skupina Agrese 95 se zase prezentuje Davidovou hvězdou v zaměřovači ostřelovačské pušky. Prodej pak probíhá přes P. O. Boxy a koncerty. K čemu neonacisté výtěžky z koncertů a nelegálního prodeje využívají? "Za tyto peníze vznikají různé politické strany a občanská sdružení. Ty se svými názvy ani svým programem nemusí hlásit k ničemu extremistickému. Ale snaží se získávat vliv. I mezi novináři jsou lidé, kteří navenek vystupují velmi legalisticky, ale přitom s neonacisty pečou. Postupně se vytváří předpolí pro něco, co jednou bude mít svou rozhlasovou stanici, kandidovat ve volbách, vystupovat v televizních předvolebních šotech a nakonec získá i nějaká poslanecká křesla," varu je ředitel odboru bezpečnostní politiky. Mazel nevylučuje, že právě z takovýchto peněz začátkem letošního března vznikla nová ultrapravicová sjednocovací iniciativa nazvaná Národně-sociální blok (NSB). Její představitelé sice tvrdí, že s neonacismem nemají nic společného, jejich minulost však hovoří sama za sebe. Straně šéfuje redaktor deníku Špigl Jan Kopal, který se účastní všech skinheadských mitinků. Kopal je však pouze nastrčená figurka. Mezi skinheady koluje zpráva, podle níž jeden z čelných českých neonacistů Filip Vávra na Kopalovu adresu prohlásil, že "polocikán později půjde". Ve vedení strany jsou i někdejší šéfové zakázané Národní aliance Vladimír Skoupý a Michal Podolák. Ani znak NSB a její zkratka nejsou náhodné. "Ve třicátých letech v Holandsku u vznikla nacistická organizace Nationaal-Socialistische Beweging (NSB). Její vůdce Anton Adriaan Mussert byl za svou činnost v roce 1946 odsouzen k trestu smrti," konstatuje historik Miroslav Gregorovič.

Policie v rozpacích

Vlna koncertů White Power (Bílá síla), která se prohnala Českem, vyvolala kritiku policie. Na podzimním koncertu neonacistů v Doubkou u Prahy totiž muži zákona na oznámení, že se v hostinci hajluje, zareagovali útekem. Naopak ředitele rakovnické policie František a Bindík, který v listopadu 1997 zabránil srazu naciskinheadů v Kolečovicích na Rakovnicku, zachránila od vězení až milost prezidenta republiky. Bindík byl totiž kvůli razantnímu postupu trestně stíhán za zneužití pravomoci veřejného činitele. Ministr vnitra Stanislav Gross připouští, že se kvůli skinheadům možná bude měnit shromažďovací zákon. Policisté totiž mohou jen těžko zasáhnout proti "soukromé akci", jak rasisté své srazy nazývají. "Jsme vázání zákony," konstatuje Michal Mazel, který pro ministra vypracoval zprávu, jak proti nim postupovat. "V podstatě nejde o nic nového. Je třeba jen důsledněji využívat stávajících možností. Neonacistickou turistiku může omezit zařazování skinheadů do evidence nežádoucích osob. Nad otázkou, jak je možné, že přes hraniční přechody nedávno z Německa přejely vozy vyzdobené nacistickou symbolikou, však jenom krčí rameny: "Je to špatné. Prostě to nechápu."

Cesta rájem

Text skupiny Agrese 95

Po celém světě září Davidova hvězda
Je jí stále víc - Ne to se mi nezdá
Chtějí uchvátit svět, pronikli snad všude
Zapálíme oheň, kříšťál znovu bude

Všechno znovu jak to bylo kdysi
Lágry stojí, jen činnost obnovíme
V rychlejším tempu zabít ty krysy
Všechno odpad světa za ploty vyhubíme

Cesta rájem je vaše budoucnost
Historie se opakovat bude

Cyklon B a oheň vyčistí svět
Konečné řešení teď dokončíme

Žijete s vědomím, že přijde smrt
Budete opět dýchat plyn
Sekyry spadnou na váš krk
Zapalme pece at' stoupá dým

Už slyším dunět kolejnice zašlé
Váš okamžik smrti přichází
Změníme všechny v hromádky prašné
Vaše zbytky kominem odchází

Poznat zakázáno

30.4.2001 Týden str. 13 Glosář
-mafý-

Děkan Filozofické fakulty UK zatrlh politologovi Zdeňkovi Zbořilovi jeho seminář o extremismu. Důvod: Přednášel tam Filip Vávra, který reprezentuje tvrdé české ultrapravicové jádro a byl několikrát trestně stíhán. Tudiž něco o extremismu ví a jeho ideologii je dobré znát. Když už proti extremismu nedělá nic policie, mohli by studenti filozofie sami přijít na to, jak je odporný. Děkan Petr Kolář jim přímý a veřejný kontakt s Vávrou znemožnil. Budou za ním muset zajít domů nebo na sraz skinů.

První máj, pivo a revoluce

7.5.2001 Týden str. 38 Reportáž
LUCIE TVARŮŽKOVÁ, KAREL VRÁNA

Holé lebky i anarchisté chladili zápal v hospodách

Tradiční pražská pouliční válka mezi neonacisty a anarchisty se tentokrát na 1. máje nekonala. Když výtržnostem zabránily rekordní vedro i silná policejní asistence, šli rozvášnění i mírní příslušníci obou táborů na pivo. Samozřejmě oba spolky zvlášť.

Oslavy Svátku práce končí, shromáždění radikálů se rozcházejí. Anarchisté se v jedné z restaurací sejdou s novináři, ultrapravicáci naopak jméno podniku, do něž směřují, úzkostlivě tají... Na uzavřeném večírku chtějí skinheadi, kteří své organizace spojili do strany jménem Národně sociální blok (NSB), diskutovat hlavně o tom, jak přilákat voliče a zbavit se nálepky "neonacisté". Médium je vstup přísně zakázán. "Je to soukromá akce, tam vás nepustíme," kroutí předseda bloku Jan K opal hlavou. Až argument, že tajnosti budí podezření, co na svých večírcích dělají, zabírá. "Zeptám se organizátora," říká a bere si telefonní číslo. Po šesté hodině volá reportérům TÝDNE: "Jsme v Sandře u náměstí Jiřího z Poděbrad."

Místnost plná těžkých bot

Hospůdka Sandra stojí v klidné čtvrti nedaleko Žižkovské věže. V přízemí je malá místnost s výčepem a několika stoly, v suterénu ještě jeden větší sál. Na dveřích visí cedule: "Dnes zavřeno. Soukromá akce." Před domem postává hlouček novinářů. Za dveře je improvizovaná ochranka nepustí. Ověřené pozvání TÝDNE ale nakonec funguje a ochranka se rozestupuje. Pak hned zamyká dveře. Už krátce po sedmé hodině je uvnitř nedýchatelno. Hospoda je úplně plná, může tu být kolem sedmdesáti lidí. Jedním pootevřeným oknem proudí dovnitř minimum vzduchu. Dvěma číšníkům, kteří čepují pivo, stéká pot z čela. Nehraje tu hudba, jen potichu běží televize. Většinu hostů tvoří skinheadi od patnácti do pětadvaceti let, oblečení do triček s nápisy svých oblíbených skupin. Přijeli neonacisté z celé republiky: od jednoho stolu je slyšet silný ostravský přízvuk. Mluví se zrovna o mistrovství světa v hokeji. "Tady vidíte, že nejsme žádná bohatá politická strana. Ani si nemůžeme pronajmout větší hospodu," proplétá se davem lidí Vladimír Skoupý. Tenhle třidvacetiletý promítač z kina Praha proslul především tím, že jako šéf skinheadské organizace Národní aliance dostal roční podmíněný trest za podněcování k rasové nesnášenlivosti a

zpochybňování holocaustu. Nyní se angažuje v nové straně. "Takovéhle skandálky nám prospěly, abychom se zviditelnili a začalo se o nás mluvit. Negativní reklama taky reklama," hodnotí to Skoupý dnes. Je čtvrt na osm, začínají televizní zprávy. Holé lebky se tlačí před obrazovkou. Zajímá je, jak Česká televize pojala jejich odpolední shromáždění. Během reportáže se ozývá nesouhlasný hukot. "Ču...." ulevuje si jeden z mládenců na adresu reportérů. "Vadí nám, že tam neřekli, že na shromáždění byli i nějací důchodci a obyčejní mladí lidé," vysvětluje o několik minut později Jan Kopal. On sám hodnotí odpolední shromáždění jako úspěšné. "Naše projevy lidí zaujaly," je pevně přesvědčený. "Příště musíme rozdat víc letáčků do schránek, aby jich přišlo víc," dodává.

Měníme image

Zatímco většina hostů vede běžné hospodské řeči, špičky strany probírají předvolební strategii. "Jenom část z nás tady věří našim ideálům a tomu, že se dá změnit společnost. Pro některé je to póza, ostatní jsou v pubertě," popisuje složení hostů Skoupý. On sám věří, že Národně sociální blok získá v příštích volbách minimálně pět procent hlasů a dostane se do parlamentu. Jádrem úspěchu je přilákat "normální voliče". "T i, kdo chodí na shromáždění v bombrech a těžkých botách, nám kazí image. Musíme je převléknout, takhle se k nám bojí normální lidé přiblížit," říká jeden z diskutujících. "Musíme se zbavit nálepky, že jsme skinheadi a rasisti," zdůrazňuje Kopal. Nedaleko od něj sedí tajemník strany, čtyřadvacetiletý strojník Luděk Hlinka. Ten se před měsícem zúčastnil koncertu zahraničních rasistických skupin v Senohrabech. V hospodě jsou kromě něj i další známí skinheadi. V suterénní místnosti sedí František Sobek z nejradikálnější skinheadské organizace Národní odpor. Na svědomí má řadu násilných útoků. Například předloni při hokejových oslavách napadl na Václavském náměstí třicetiletého muže. Kopal ho do hlavy, až mu zlomil čelist a způsobil otřes mozku. "Dneska má nějakou agresivní náladu, bavit se s ním bych vám nedoporučoval," upozorňuje jeden ze skinheadů. V hospodě však chybí Sobkův nadřízený, šéf Národního odporu a sekretář Národně sociálního bloku, třidvacetiletý Filip Vávra. Mladík, který se ve straně oficiálně stará jen o vydávání časopisů, ve skutečnosti prý ale tahá za všechny důležité nitky. "Filip má dneska asi něco jiného," odbývá otázku Kopal. Vedení strany se na Vávru přece jen ještě trochu zlobí proto, že odmítl jít do diskusního pořadu televize Prima a zahodil tak příležitost udělat straně reklamu. Jak přibývá vypitých piv, hluk v hospodě sílí. Pít se bude asi až do rána. Vrcholní představitelé nové strany začínají říkat věci, které by za střízliva neřekli. Přesto zůstávají ostražití. Na každou kontroverzní otázku odpovídají jako zkušení politici: No comment.

Ospalá revolta

Nepřátelé holých lebek, zvaní souhrnně anarchisté, odpoledne směřují do hospůdky poblíž Tylova náměstí. Lokál se pomalu plní lidmi až neobyčejného zjevu. Všichni si objednávají pivo. Nejznámější reprezentanti, jako je Ondřej Slačálek nebo nestor hnutí Jakub Polák, ovšem chybějí. Oba totiž alkoholu neholdují. "Jako člověk vyznávající individuální svobodu se nechci nechat omezovat návykovými látkami, které mění chování člověka," vysvětluje Polák. V restauraci u hracího automatu posedává také nenápadný třicetiletý muž ve světlé riflové bundě. Spíše než hře se věnuje pozorování okolí. Muž se, alespoň podle policistů, jmenuje Zdeněk Ježek. Za to, že během loňských nepokojů při zasedání finančníků v Praze napadl demonstranta dřevěnou tyčí, byl nadřízenými potrestán srážkami ze mzdy. "Tu dřevěnou tyč o mě zlomil," tvrdí anarchista Slavomír Tesárek. Nyní je Ježek opět ve službě. Když zjistí, že ho přítomní poznali, výhrůžně pronese: "Nepřejte si, abych vás někdy zatýkal!" Pak odchází. Levičáci zatím konzumují národní nápoj. "Viděls, jak náckové dostali přes hubu?" ptá se spokojeně kolegy mladík s vyčesaným "čírem" na hlavě. Skupinka, která nepatří k militantní části anarchistického hnutí, je s průběhem akce evidentně spokojena. "Konečně nás po dvou letech policajti nezmlátili," libují si čemě oděni revolucionáři. Ti mladší a méně zkušené však litují, že je policie od neonacistů razantně oddělila. "Taková škoda. Bylo nás víc," stýská si sotva osmnáctiletý mladíček. U piva v hospodě se anarchisté baví zhruba o tomtéž jako "normální" lidé. O pivu, ženách, řeč přijde i na sport a hudbu. Samozřejmě punkovou. A také se vzpomíná na revoluční akty a teoreticky se hodnotí kvalita vypěstované marihuany. Ideový náboj se však téměř vytrácí. Pivo koná svou práci a anarchisté se kolem šesté hodiny večer pomalu rozcházejí. Jedni zamíří domů, mezitím se někde ve skrytu převléknou a ulízají bojovně vztýčené kohouty na slušivou patku, jiní míří do squatů. "Nelíbí se mi, že tihle mládežníci dělají z Prvního máje sektářskou akci. Proč neuspořádají street party, na kterou by přitáhli daleko víc lidí?" rekapituluje veterán Polák.

Jak to bylo v ulicích
7.5.2001 Týden str. 41 Reportáž
-tva-, -kv-

Kennedys versus Warriors

První květen 2001, poledne, Praha, Palackého náměstí na břehu Vltavy. Anarchisté se scházejí, zatímco z reproduktorů zní hlasitý zpěv punkového klasika Jelloa Biafry ze skupiny Dead Kennedys. Následují projevy tepající kapitalismus, fašismus, rasismus, sexismus a spoustu dalších -ismů. Po jedné hodině dav oklikou přes Václavské náměstí vyráží na Tylovo náměstí. Na obličejích mladých levičáků se objevují šátky, do pochodu duní bubny. Jinak se nic neděje. Až na to, že kolem čela průvodu brousí dva přední představitelé neonacistické organizace Národní odpor Praha, Ondřej Makový a David Kopecký. Oba se snaží vyvolat konflikt a mobilními telefony svým kolegům na náměstí Míru oznamují, kudy průvod jde. Jediný incident se odehrává na Tylově náměstí, kam se podařilo proniknout trojici skinheadů. Jejich skandování "Nic než národ!" a "Čechy Čechům!" anarchisty rozběsí. Jednoho ze skinů zasáhne kámen, další dva odvede do bezpečí policie. Hoši vyhlížejí schliple a třesoucími se hlasy vysvětlují, že jsou ve svobodné zemi a mohou chodit, kam chtějí, a volat, co se jim zamane. Jeden z nich má na tričku název neonacistické hudební skupiny Celtic Warrior (keltský bojovník).

První předvolební mítink

Jedna hodina odpoledne, náměstí Míru. "Přijde národní revoluce. Nebude to cesta růžová, ale tvrdý boj! Zvítězíme, zvítězíme," snaží se řečník zaujmout několik desítek lidí postávajících na náměstí. Podařilo se. Dohola ostříhaní mladí muži skandují spolu s ním. Podobnou odezvu sklízí i heslo "Dost bylo Havla!" a pokřik "Zřetovaný svině!", namířený proti anarchistům. Po několika projevech a písničkách ve stylu Honzy Nedvěda, zahraných na elektrickou kytaru, se skinové rozcházejí. Letošní prvomájové oslavy v podání české ultrapravice vypadaly na první pohled stejně jako před rokem, ve skutečnosti ale byly jiné. Diváci se nezměnili: mladí muži s pečlivě vyholenými hlavami, ve vysokých botách, maskáčích, světlých džínách a bombrech, ozdobení nezbytnými kšandami značky Umbro. I řečníci a organizátoři jsou stejní jako před rokem. Jen vypadají jinak. Bombry vystřídaly bílé košile a černé kravaty. Před časem ještě stáli v čele radikálních skinheadských organizací, dnes zastávají přední funkce v nové politické straně, Národně sociálním bloku. Záměr přilákat voliče změnil i rétoriku. Mluví se o vysoké nezaměstnanosti, Ukrajincích, kteří nám berou práci, horentních platech poslanců a nízkých důchodech. Vše se pravidelně střídá se slogany typu "Jedinou alternativou je Národně sociální blok", "Musíme se všichni spojit", "Sympatizujte s námi a vstupte do našich řad"... "Je to náš první předvolební mítink. Další budou následovat," vysvětluje předseda NSB a redaktor Špiглу Jan Kopal.

Spravedlnost ve vlastních rukou
6.8.2001 Týden str.20 Události
MAREK TUPÝ

Ve středu vešla do ostravských ulic první romská hlídka

Když se před osmi lety vylodila americká armáda v Somálsku, nevívaly ji hlavně nepřátelských zbraní, ale rozsvícené kontrolky kamer a objektivy novinářských fotoaparátů. První výjezd romských hlídek v Ostravě dopadl podobně.

Nevelká místnůstka v osmnáctém patře věžáku uprostřed Ostravy je nabitá k prasknutí. Vzdálený hukot severomoravské metropole přehlušují rozčilené hlasy. V nevelké kanceláři místních romských organizací se tísní na třicet novinářů. Předáci jsou velkým zájmem novinářů nemile překvapeni. Do terénu se jim moc nechce. Nakonec si Mikuláš Horváth, předseda místní Romské občanské iniciativy, povzdychne: "Tak vás vezmeme na Palackého." Za stříbrnou octavii se čtyřmi aktivisty se rozjíždí kolona novinářských aut. Vypadá to, že se řidič pokouší své pronásledovatele setřást. Ve městě ujíždíme osmdesátkilometrovou rychlostí. Pak octavie vletí do křižovatky na červenou, před řady už se rozjíždějících aut. Není to nic platné. Když o několik bloků dál zastavuje v cílové ulici, všechna novinářská auta se řadí za ní.

Ostravský Bronx

Palackého ulice je lemována zchátralými domy s omítkou oprýskanou až do výše prvního patra. V přilehlém park u narušuje zeleň trávníku nespočet igelitů a papírů. Naproti se při zemi krčí budova obchodu s výsměšným nápisem Budoucnost. Všechno kromě "pestrého" trávníku je smutně šedivé. Vítejte v ostravském Bronxu, deset minut jízdy od městské radnice. Novináři se shromažďují kolem osádky octavie. Ta nerozhodně přešlapuje na místě. Obyvatelé

přilehlych domu zvedave vykuku jí z oken a několik jich postává u dveří. Děti se odvažují mezi novináře jako první. Jakmile na ně fotografové namíří objektivy, nadšeně se stavějí do řady. "Hej, máte peníze? Pojdte si zahrát karty nebo čaru." vyzývá výrostek v teplácích. Lidi od novin však zajímá, co se tady bude dít. "Nic. Projíždíme tady tu lokalitu, protože to chcete natočit. Ze tu jsme, že jsou ty lidé v klidu. Nikdo nemá sekery ani nože," rozkládá rukama Josef Facuna. To se ale novinářům nelíbí. "A nemohli byste to ukázat, jak se jich budete ptát," padají návrhy. Do rozpravy zasahuje Mikuláš Horváth. Mluví rychle a nahlas. "Pochopte, že oni mají strach. Ale my víme, že ty problémy tady jsou, protože my jsme tady pro ně. A ne kvůli nějakému mediálnímu humbuku, ale kvůli nim samým. Aby nam řekl, jaké mají problémy, a my y je pak předáme policii," sype ze sebe jako na předvolebním shromáždění. Další muž z čtyřčlenné výjezdovky, Miroslav Ferenčík, jeho slova upřesňuje: "Musíme je přesvědčit, aby se nebáli spolupracovat s policií, protože s ní mají špatné zkušenosti. Naše práce je sepsat případy napadení, nevpuštění do restaurace, kdy, kde se to stalo, plus svědci. A toto odevzdat na policii." Ani jeden muž z čtyřčlenné stráže se však nemá k tomu, aby demonstroval, jak takové šetření problémů bude probíhat. "Jde nám o bezpečnost těchto lidí. Když na ně ukážete, kde bydlí, jaké mají problémy, budou snáze napadnutelní. Jestli za mnou budete stát, tak mi například tento pán nikdy neřekne své problémy," ukazuje Horváth na muže s krvavým šrámem na čele, stojícího poblíž. Ten se okamžitě zapojuje do debaty. "Ne ne, to se mýlíš, kamaráde. Mně je jedno, kdo za tebou stojí, jestli Bůh nebo... něco. Já ti stejně řeknu, co si myslím," obtížně artikuluje muž. Přidává se k němu postarší žena s potrhanými rysy: "Nezlobte se, pane, vy si stejně nepomůžete. Dneska černá kůže není nic a bílí byli odjakživa přednější. To jste za spal dobu." Horváth se nevzdává, ale žena již odchází s igelitovou taškou sbírat nepořádek v park u. Nakonec se členové romské patroly nechávají přesvědčit a zpovídají několik lidí. To stačí. Novinári spokojeně odjíždějí zpracovávat své příspěvky. Malé děti jim mávají na rozloučenou.

Streetworkeri

Jsmo zpět v kanceláři. Voní káva. Muži vzpomínají na to, proč občanské hlídky vznikly. "První nápad byl velmi emocionální. Napadli hodně Romů. Tak jsme si řekli, pořad uhýbáme, to teď musí skončit. Musíme se bránit. Pak jsme od toho upustili," vysvětluje Facuna. Patroly jsou i kvůli policii, která prý tvrdí, že se v Ostravě nic neděje. "Přesunuli jsme se z kanceláře do terénu, Jsme..." Slova Josefa Facuny jsou přerušena prudkým vpádem Mikuláše Horvátha do místnosti. Je viditelně rozezlen. Právě slyšel zprávy. Z rádia se dověděl, že "romská domobrana vyrazila do města". "Domobrana znamená, že ti lidé jsou ozbrojeni, sešikovani, že mají nadstandardní pravomoci. A to my nemáme, to my ani nechceme," zuří Horváth. Něco jako domobrana ovšem v Ostravě funguje. Rudolf Koky, předseda bohumínské organizace ROI, vzpomíná na "hlídky", které se scházely již před dnešní akcí. Byly poněkud akčnějšího ražení. "Když jsme se dozvěděli, že skiní dělají zátah, svolali jsme padesát lidí, abychom se mohli bránit. A oni si pak nic nedovolili. Ale i dnešní strážé pokládám za pozitivní. Dávají skinům na vědomí, že Romové jsou schopní se o sebe postarat," říká Koky. Opatrnost je na místě. Ve městě se pohybuje několik dalších hlídek, ale ty jsou úplně z jiného těsta. Když se Martin Kleinedler z Republikánské mládeže Karviná dověděl, že Ostravu budou křížovat Romové, založil své vlastní oddíly. Od čtvrtka tak chodí po Ostravě dvě skupiny hlídek. Kleinedler upřesňuje, jakou náplň by jeho hlídky měly mít: "Budeme dozírat, aby nikdo nenapadl lidi, kteří jsou podobní skinheadům. Nebudeme ozbrojeni, ale v záloze máme připravené speciální komando, které zakročí, když bude třeba." Policii možná válka barev nechává klidnou. "Až na jednu slovní potyčku nedošlo mezi nimi k žádným incidentům. Nepřijali jsme žádná zvláštní opatření. Nepočítáme s tím, že by se to mohlo nějak vyhrotit," říká tiskový mluvčí ostravské policie Milan Klézl. Romové plánovali chodit ulicemi až do tohoto pondělí. Pak se sejít a všechny podněty předat policii. Zároveň zhodnotí, zda budou ve své práci pokračovat. "Myslím, že hlídky svůj účel plní. Máme spoustu oznámení. Překvapivě žádné se netýká toho, že by někoho nevpustili do restaurace. Zdá se, že si podnikatelé dávají pozor," řekl v pátek Miroslav Ferenčík. V souvislosti s ostravskými romskými hlídkami se objevily zprávy o vzniku podobných uskupení v Karlových Varech. Předseda tamější Romské občanské iniciativy Ladislav Bílý to odmítá. "Ne, to není pravda. Policie kontroluje lokalitu, kde bydlí Romové, každou hodinu. Nic takového nepotřebujeme," uvedl na pravou míru Bílý.

***

Pat na Ruzyňi

Projekt romských hlídek v Ostravě načas zastínil kauzu britských kontrol na ruzyňském letišti. Minulý pátek Britové po dlouhých diskusích kývli na požadavek vpustit do své letištní kanceláře zástupce Českého helsinského výboru. "Domluvili jsme se, že budeme při kontrolách v pondělí mezi devátou a druhou hodinou, kdy jsou plánovány čtyři lety. K analýze by ovšem bylo dobré monitorovat i předvikendové lety, kdy se obvykle létá levněji. Odmítnuti se

totiz rekrutují právě z řad těch, kdo si kupují nejlevnější letenky," vysvětluje Jana Chržová, předsedkyně Českého helsinského výboru. Do diskuse kolem kontrol se čile zapojili politici. Po bok kritiků opatření Václava Klause a prezidenta Václava Havla se postavili i poslanci Unie Svobody, KSČM a někteří poslanci ODS. Není divu. Podle průzkumu je totiž 66 procent lidí proti kontrolám a 67 procent po vládě chce, aby se zasadila o jejich zrušení. Romske organizace apelují na vládu, aby požádala Brity o ukončení kontrol. To však bude obtížné. První zasedání vlády je totiž planováno až na 22. srpna. Navíc i kdyby česká vláda vypověděla smlouvu jednostranně, britští úředníci by měli právo pracovat na letišti ještě tři měsíce. Ve hře je také případné zavedení víz. "Tím by byli potrestáni vsichni občané, kteří by chtěli do Británie jet. Hledání rasového motivu se mi za těchto okolností nelíbí," říká stínový ministr zahraničí ODS Jan Zahradil. Británii ročně navštíví více než čtvrt milionu Čechů. V případě zavedení vízové povinnosti by museli k žádosti adresované na britskou ambasádu přiložit dva tisíce korun. O ty by mohli nenavratně přijít. Proto pokládá 61 procent lidí kontroly za lepší variantu než víza.

Rasismus v Česku

trestný čin	2000	1. pol. 2001
úmyslné ublížení na zdraví	16	-
násilí proti obyvatelům z rasových pohnutek	29	38
podněcování k nenávisti vůči skupině osob	24	28
podpora a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod	57	46

Zdroj: vládní meziresortní komise pro záležitosti romské komunity

Musíme si pomáhat
12.11.2001 Týden str. 30 Události
KAREL VRÁNA

Extremisté vytvářejí spolky na obranu pronásledovaných soukmenovců

Pravicový radikál, který skončí v českém vězení, nemusí mít strach. Má totiž jistotu, že ho hnutí nenechá na holičkách a materiálně se o něj postará. K tomuto účelu vzniklo již několik organizací.

Počet stíhaných příznivců neúspěšného rakouského malíře s knirkem se stále zvyšuje. Za mřížemi se ocitlo několik notoricky známých naciskinheadů. Už od léta si tříletý trest za násilnou trestnou činnost odpykává Tomáš Kebza, ve vazbě je člen Národního odporu Praha František Sobek a šéf Republikánské mládeže na Karvinsku David Dembinski. Trestní stíhání probíhá v případě předsedy NSB Jana Kopala a sekretáře téže strany Filipa Vávry. Další obvinění prý na sebe nenechají dlouho čekat. Přesto, nebo právě spíše proto se neonacisté snaží lépe organizovat. Je-li někdo z nich uvězněn nebo stíhán, ostatní se mu snaží zajistit co největší psychickou i materiální podporu. Chlácholivými dopisy počínaje a pomocí při hledání zaměstnání po příchodu z kriminálu konče. Pochopitelně nechybí ani finanční injekce adresované buď přímo dotyčnému nebo jeho blízkým. Profesionalita této "tiché pomoci" je na čím dál vyšší úrovni. Nejčastější formou, jak získat peníze pro stíhané pravicové radikály, jsou finanční sbírky. Poslední proběhla na demonstraci Národně sociálního bloku (NSB) 28. října na Letné. Šéf strany Jan Kopal tu obcházel s pokladničkou a vybíral na "uvězněné kamarády". Časopis NSB Národně sociální výzva také na své čtenáře pravidelně apeluje, aby se snažili - byť drobným obnosem - přispět na "politicky stíhané".

Kamarádství

O pomoc se snaží nejen Narodně sociální blok. Na severní Moravě nedávno vznikla skupina Rytíři slunečního kruhu. Název je odvozen ze starogermánské mytologie. Její symboliku převzali nacisté a jako svůj znak jí používala panceřová divize SS Nordland. Podle dostupných informací tvoří skupinu mladí lidé kolem 18 let. Na rytíře je napojena další skupina: Árijské ženy. Cílem obou organizací je podpora stíhaných neonacistů. Další strukturou je Sdružení na obranu politicky stíhaných (SOPS). Jeho kořeny opět sahají na severní Moravu. SOPS si na ministerstvu vnitra zažádalo o registraci jako občanské sdružení. Vnitro však dosud o jeho dalším osudu nerozhodlo. Posledním kamínkem v mozaice jsou přátelé stíhaných neonacistů, kteří v jejich prospěch vyvíjejí všemožné aktivity. "Policie tuto činnost monitoruje," potvrzuje ředitel odboru bezpečnostní politiky ministerstva vnitra Michal Mazel.

Práce a peníze

Nejen sbírkami je živo hnědé hnutí a jeho mučedníci. "Časté je, že výtěžek z koncertů nebo z prodeje nezákonné symboliky je věnován na pomoc stíhaným osobám," doplňuje Mazel. Peněz z koncertů však poslední dobou výrazně ubylo. Zásahy policie proti vystoupením neonacistických hudebních skupin vyvolaly mezi naciskinheady paniku, pořádání jejich "soukromých oslav" odmítají ze strachu i majitelé venkovských hospod, pro něž byly tyto akce dříve vítanou finanční injekcí. Ani v minulosti však pronásledovaní extremisté nedostávali horentní sumy. Někteří nedisciplinovaní soukmenovci totiž stihli část peněz během koncertu vyměnit za pivo či něco ostřejšího. Jeden z členů vedení NSB, Filip Vávra, se před několika lety popral se členy skinheadské Blood and Honour Division Bohemia právě kvůli zpronevěře výtěžku z koncertu. Dalším zdrojem peněz je prodej kompaktních "White Power" skupin. Zatímco "normální" cédéčko s českou skupinou vyjde na 250 korun, řízná oi! hudba s rasistickými texty přijde minimálně jednou tak drahé. Ačkoliv snahy českých neonacistů o pomoc mohou na první pohled působit směšně, až o takovou legraci nejde. Svědčí o tom napojení na zahraniční skupiny, které zdejší hnutí, a tedy i stíhané rasisty, podporu jí. Největší finanční částky do tuzemska přicházejí z Belgie, kde bývalí členové SS po válce založili takzvaný fond svatého Martina. Ten dnes spravují jejich potomci. Většina peněz míří do severozápadních Čech, na Brněnsko a Ostravsko. Konspirační předání podpory zajišťují třetí, navenek bezúhonné osoby. Řádově se jedná o desítky tisíc korun: část peněz putuje do hnutí, část k uvězněným neonacistům jako finanční výpomoc například na vězeňské placené samostudium. Peníze do Česka proudí ještě ze sousedního Polska a z Francie. A co čeští "sponzoři" z řad podnikatelů? Podle představitele policie, který si nepřál být jmenován, také existují. Většinou prý jde o mladé lidi, jejichž bližší specifikaci však policisté odmítají prozradit.

Zahraníčí jako vzor

"Tuzemští neonacisté si jako vzor vzali organizaci Stille Hilfe (Tichá pomoc), která vznikla v Německu v roce 1947," vysvětluje historik Miroslav Gregorovič, zabývající se nacismem a fašismem. Prvním úkolem tajného spolku byla pomoc bývalým příslušníkům SS. Ta byla během norimberského procesu prohlášena za zločineckou organizaci a její někdejší členové měli ze zákona právo pouze na minimální sociální důchod. Tichá pomoc je pro to podporovala jak finančně, tak psychicky. Zlomovým bodem se stal rok 1952, kdy se ve švédském Malmo ustanovila Černá internacionála, již štědře podporoval autoritářský režim Franciska Franka ve Španělsku. Další zdroje peněz pocházely z nacistických kont ve Švýcarsku a, což je paradoxní, od tajných služeb východoevropských zemí. V 60. letech se v tomto ohledu nejvíce angažovala polská rozvědka. Když se celá věc provalila, polský atašé v Paříži spáchal sebevraždu. V Česku se začaly neonacistické spolky určené k obraně svých stíhaných druhů aktivizovat kolem roku 1994. Tehdy vznikla i takzvaná teorie planktonu. Když na podpůrné skupiny začala tlačit policie, vznikly nové s jinými názvy, starým obsazením a pozměněnou taktikou. "Zdejší aktivity jsou odrazem podobných aktivit zahraničních," konstatuje Michal Mazel. Možnost, že by si pravíkoví extremisté brali příklad z někdejšího Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS), který v době komunistického režimu podporoval politicky pronásledované lidi, Miroslav Gregorovič rezolutně odmítá. "Jejich východiska jsou úplně jiná, než měl VONS," míní. O "své" vězněné se nestarají ale pouze skinheadi. Demonstracemi také materiálně podporuje stíhané levicové radikály anarchistický Černý kříž.

***

Stíhaní extremisté

Tomáš Kebza: někdejší místopředseda republikánské mládeže. Byl obviněn z propagace fašismu, útoku na squat Ladronka a antisemitské články v časopisu Republika. Nyní vězněn za násilný trestný čin.

František Sobek: člen Národního odporu Praha. Při oslavách mistrovského hokejového titulu v roce 1999 fyzicky napadl jednoho z účastníků. Nyní ve vazbě kvůli propagaci fašismu.

David Dembinski: předseda Republikánské mládeže na Karvinsku. Obviněn z propagace fašismu. Ve vazbě.

Jan Kopal: předseda NSB. Stíhán na svobodě za pomluvu a schvalování trestného činu (schválil atentát na Obchodní centrum v New Yorku).

Filip Vávra: sekretář NSB, někdejší člen Národního odporu. Stíhán na svobodě za propagaci fašismu.

Čeští předchůdci

Určitým vzorem pro nynější extremisty mohlo být prvorepublikové Ústředí fašistické pomoci při Gajdově Národní obci fašistické. To však mělo obrovské problémy, protože policie zjistila, že odtud tekly peníze na pomoc jihoslovanským teroristům, kteří hodlali rozbít tehdejší Jugoslávii. Vlastní podpůrnou organizaci měli od 20. let také čeští komunisté. Šlo o Mezinárodní rudou pomoc. Demokratické Československo považovalo její činitele za rezidenty Moskvy.

Týdeník Respekt:

Zdroj: internetový archiv NEWTON, řazeno chronologicky, text neprošel žádnou obsahovou úpravou

Nevědomost hříchu nečini
10.1.2000 Respekt str. 03 Komentáře
JINDŘICH ŠÍDLA

Popírání holocaustu u nás není trestný čin

Třidvacetiletý skinhead Vladimír Skoupý si myslí, že plynové komory a šest milionů židovských obětí nacistického běsnění nikdy neexistovaly. Loni osmadvacátého října to také od plic řekl svým kamarádům během skinheadské demonstrace na pražském Vítkově. Vyneslo mu to trestní stíhání, neboť tak prý hanobil národ, rasu a přesvědčení. Pro Skoupého to ale nakonec dobře dopadlo: státní zástupce v Praze 3 Petr Cibulka minulý týden rozhodl, že se žádného trestného činu nedopustil. Je to skandální? Není. Je to horší: Cibulkův verdikt je "jen" logickým důsledkem všeobecné nevědomosti.

Početní nesrovnalost

Trestat slova vězením je vždycky ošemetné. V demokratickém světě existují zhruba dva základní recepty, jak se k nenávisti slov postavit: tolerantní, a trestající. Například v hlavním městě Spojených států by mohl Skoupý své názory nerušeně dlouhé hodiny vykřikovat třeba klidně před tammím Muzeem holocaustu. Chránil by ho první dodatek americké ústavy, který klade svobodu slova nade vše. O pár set kilometrů severněji, v Kanadě, je už ale tzv. osvětimská lež neboli popírání počtu obětí či přímo existence šoa rovnou trestným činem. A stejná praxe panuje v Německu, Rakousku a pochopitelně v Izraeli. Není divu: od hrůzné historické zkušenosti s nezměrným utrpením židovského národa uplynulo teprve zanedbatelných šest desítek let, a společnost je proto na podobné signály nenávisti stále mimořádně citlivá. V Česku žádný podobný speciální paragraf nemáme - proto bylo na Skoupého křik nutno užít zákona proti hanobení národa, rasy a přesvědčení. A státnímu zástupci Cibulkovi prostě nepřišlo, že by nějaké pochybnosti o počtech mohly židovský národ "hrubě znevažovat či hanobit". Nikdy zřejmě neslyšel o tom, že právě zpochybňování smrti milionů lidí patří dnes k základní výbavě neonacistického hnutí. Jeho "moderní" antisemitismus je založen na tvrzení, že Židé si celé plynové komory vymysleli. A proč? No přece proto, aby mohli být ještě mocnější než kdykoliv předtím, ovládat svět a dál rozševat své zlo. Cibulka určitě nečetl knihu "Spravedlnost, ne pomstu" legendárního lovce nacistů - a držitele našeho nejvyššího státního vyznamenání Řádu bílého lva - Simona Wiesenthala. "Myslím, že je třeba autory osvětimské lži stíhat," píše v ní Wiesenthal. "Lidé, kteří přeručují historická fakta, sledují jediný záměr: štvou proti těm, kdo pravdivě mluví o nacistických zločinech - proti Židům. "

Vědět to, co Skoupý

Míra svobody projevu by ale neměla být to hlavní, co by nás na tomto prvním případě svého druhu mělo zajímat. A nejde ani o Skoupého: aktivní neonacista tak jako tak vězení zřejmě neujde, jen co přejde od slov k činům. (Ostatně už teď má na krku podmínku za napadení romské ženy a jejích malých dětí na kladenském sídlišti.) Ještě důležitější je něco jiného: skinheadský vůdce Skoupý o plynových komorách lže, protože o nich dobře ví, pečlivé studium nacistických vyhlazovacích metod patří v jeho společenské skupině k povinné četbě. Žalobce Cibulka ho nežaluje a veřejnost proti tomu de facto neprotestuje (alespoň za minulý týden se neozval jediný hlas odporu) paradoxně proto, že jí chybějí právě Skoupého vědomosti. Ostatně, kde by asi tak mohl obvodní prokurátor k detailnějším znalostem přijít? Fenomén holocaustu, který se odehrál doslova pár kilometrů od nás, zůstal mnoha generacím komunistických školáků a studentů téměř utajen. Režim nemohl mít zájem na důkladném popisu likvidace jedné menšiny, když byl sám na likvidaci rozličných menšin založen. (Ponechme teď stranou latentní antisemitismus komunistického Československa a jeho vztah k Izraeli.) Skoro každý si sice ze školy pamatuje, že "pod fašistickou nadvládou zemřelo 350 tisíc Čechoslováků", že ale 270 tisíc z nich tvořily oběti holocaustu, se z učebnic nedozvěděl nikdo. Stejně tak Terezín pro většinu lidí zůstal místem povinných školních prohlídek Malé pevnosti, kde umírali zdejší odbojáři. Přitom právě ve zmiňovaném washingtonském Muzeu holocaustu je jméno Terezín jedním z nejfrekventovanějších zeměpisných názvů jako nejvýznamnější evropské předpekli osvětimských ramp. (O hanebném prasečinci na místě druhého takového českého shromaždiště v Letech je už trapné se jen zmiňovat.) Až se tohle všechno stane notoricky známým faktem pro každého Čecha, může to paradoxně přinést konec potíží se zákonem i lidem typu Skoupého. Tehdy si budeme moci říct: je to sice odporné a hnusné, co ten mládenec blábolí, ale nemůže nám to ublížit. My totiž o tom všem dobře víme a nikdy nedopustíme, aby se něco takového opakovalo. A až si tím hlavně budou jisty i všichni potenciální oběti.

A se mnou přijde zákon
5.6.2000 Respekt str. 05 Domov
JINDŘICH ŠIDLO

Vyšetřování smrti Milana Lacka je po dvou letech znovu na začátku

Skinheadům, kteří v roce 1998 zkopali čtyřicetiletého Milana Lacka tak, že už se nezvedl ze silnice, už nehrozí směšně nízké podmínky, ale roky tvrdého kriminálu. Se zásadním obratem v tragickém a ostře sledovaném případě se ovšem pojí otázka: jak je to možné? Kdo odpovídá za tak rozsáhlé a dlouhodobé selhání celého represivního aparátu? Úřady se snaží mlžít. Vyšetřování Lackovy smrti je ale natolik zpackané a šokující, že strategie "mrtvého brouka" nemůže uspět.

Slušní hoši a opilec

Smrt Milana Lacka (viz rámeček) a následné pátrání po pachatelích připomíná téměř do detailu případ Tibora Danihela (17) utopeného skinhedy v Písku v září 1993. A to se všim všudy: od počátečního zlehčování celé věci ze strany policie a žalobců po angažmá anarchistického veterána Jakuba Poláka, jehož zarputilost, s níž stál na straně obětí, nakonec slavila úspěch. Kauze Tibora Danihela se začal případ Lacko nápadně podobat hned od začátku vyšetřování. V Písku, kde několik desítek skinů zahnilo Danihela do vody a drželo ho tam tak dlouho, dokud se neutopil, mluvili žalobci nejdřív o "klukovině". V Orlové zase vyšetřovatel Viktor Pavelka usoudil, že si Lacko může za smrt sám: neměl se válet po silnici. Jak totiž tvrdil posudek ostravského soudního znalce Igora Dvořáčka, Lacko rozhodně nezemřel na následky bití holých lebek, ale proto, že se po jejich útoku motal v jízdni dráze a neuhnul projíždějícímu kamionu. Skinové sami, ujišťoval soud Dvořáček, Lackovi nezpůsobili víc než "lehká poranění" a za jeho pozdější kolizi nemohou. Shovívavost vůči útočníkům policie ovšem kompenzovala informační otevřeností o záporných stránkách oběti. Tak jsme se z úředních komuniké o případu neustále dovídali, že Lacko byl "opilý" - lékaři v jeho krvi naměřili dávku alkoholu odpovídající zhruba čtyřem pivům. Navíc policie upozornila tisk, že Lacko kdysi seděl za krádež, zatímco skiní byli "v podstatě slušní hoši". Série podmíněných trestů rozdaná v říjnu 1998 pak zcela odpovídala obrazu náhodné, nevinné potyčky "opilého Roma" s bílými sympatáky.

Znovu a lépe

Verdikt Okresního soudu v Karviné vzbudil ovšem natolik silný mediální rozruch, že se do věci vložila "vyšší místa". "Po rozsudku jsem požádal krajské zastupitelství, aby nad případem vykonávalo dohled," vzpomíná

moravský vrchní státní zástupce Ivo Ištvan. Proti verdiktu se tak nakonec odvolali všichni: poškození, útočníci i žalobci. Loni v dubnu pak krajský soud rozsudek celý zrušil. Pětatřicetistránkové zdůvodnění přitom podrobně vypočítává obrovské množství chyb vyšetřovatelů i okresního soudu. (Příklad za všechny: policisté přikázali skinům předložit boty, ve kterých kopali do Lacka, a nezarazilo je, když dostali na stůl plísni porostlé mokasiny.) O zcela zásadní zvrát v případě se ovšem - úplně stejně jako kdysi v Písku - postarali právní zástupci vdovy po panu Lackovi Anny Lackové. Hlavní důkaz obžaloby - zmíněný posudek znalce Dvořáčka - totiž dokazoval, že Lacka zabil "projíždějící nákladní automobil", který ovšem policie nikdy nenašla. Zmocněnci, vedle Poláka i ostravský advokát Vladimír Ježek, obstarali nový posudek od pražských znalců. A jejich dobrozdání překvapilo na první pohled: Lacka totiž podle nich nezabil žádný nákladník a zbitý muž se dostal do kolize "pouze" s osobním autem. Je pravda, že o osobním automobilu vyšetřovatelé věděli už dávno: Lacka totiž přejel vůz řízený jejich kolegou a nešťastný řidič Marián Telega sám policisty na místo přivolal. Jenže policie ho pak vůbec nevyslechla jako svědka, což je mimochodem jedna z hlavních mnoha dalších výtek, které na adresu policie vyslovil krajský soud. Auto má ve své verzi i znalec Dvořáček: podle jeho zjištění ovšem Telega přejel už pouze mrtvé tělo.

Ještě není konec

Když Dvořáčkovi tezi o "kamionu" vyloučil loni na podzim ještě další posudek, tentokrát ovšem nikoli od doktorů, ale od silničních znalců, obrat v případě byl hotov. A rekonstrukce před deseti dny nový směr potvrdila. Obviněn byl už policista Telega z neúmyslného ublížení na zdraví s následkem smrti - kdyby jel po obci padesátkou, stačil by před ležícím Lackem včas zabrzdít. Nová kvalifikace čeká i na čtveřici skinheadů. Za rasově motivované ublížení na zdraví s následkem smrti se dává až osm let, jako mladiství tedy zatím čelí hrozbě čtyřletého kriminálu. Oproti původním podmínkám je to zásadní posun. "Je vidět, že kontrolní mechanismy fungují - nemuseli jsme používat ani žádné mimořádné prostředky," pochvaluje si vrchní státní zástupce Ištvan. A to ještě není konec. V Písku se kdysi kvalifikace měnila několikrát - z "útoku proti skupině obyvatel" přes "vydírání" až po "definitivní" vraždu.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Kdo za to může

Milan Lacko se spolu se svou dcerou Denisou a jejím druhem vracel po půlnoci 17. května 1998 domů. Před hospodou Na Malce na kraji Orlové si trojice všimla parta holých lebek a kdosi ze skinheadů mrštil po Lackově dceři půllitr. Romové se dali na útěk a parta uspořádala hon. Drobný, padesátikilový Lacko se ve snaze ochránit dceru zdržel vzadu a snažil se přesílu skinů zadržet. To se mu stalo osudným. Po brutálních kopancích a ranách pěstí padl zraněný muž na silnici. Živý se už nezvedl.

Zakažte svobodu
17.4.2001 Respekt str. 03 Komentáře
JINDŘICH ŠÍDLO

Ministr Gross vyhlásil válku neonacistům

Ministr vnitra Stanislav Gross slíbil, že policie bude už příště vždy tvrdě zasahovat proti neonacistickým dýchánkům, které se pod hlavičkou "soukromých koncertů" odehrávají čím dál častěji po celé zemi. Poslední kapkou byl sraz, který si skini z celé Evropy dali předminulý víkend v Senohrabech u Prahy. Tváří v tvář televizním záběrům hajlujících mladíků, jež do Senohrab svázely autobusy pomalované hákovými kříži, se takový úmysl zpochybňuje jen těžko — kdo by chtěl vypadat, že se zastává tak odpudivých monster. Přes to všechno nelze Grossův manifest přijmout bez rozpaků.

Užitečný politik

Stanislav Gross má mimořádně vyvinutý cit pro nálady veřejnosti. Pomiňme, že v době, kdy býval ještě opozičním politikem, jsme ovšem od něj žádné závažnější prohlášení na téma rasismu neslyšeli — Gross radši v tu dobu "konzultoval" s bývalými esy Veřejné bezpečnosti, kteří po jeho nástupu na ministerstvo ovládli rezort. Gross není ani prvním politikem, který slíbil, že tentokrát už skinhedy opravdu čekají zlé časy. Miloš Zeman se na podzim 1997

nechal na demonstraci po vraždě súdánského studenta unést atmosférou natolik, že rovnou slíbil "zákaz" celého hnutí. Byl to pochopitelně úplný nesmysl. Jenže Zeman, ještě před pár lety bez kapky studu veřejně prohlašující, že "romské etnikum příliš nemiluje", si svou pověst "skinheadobijce" rád a úspěšně pěstoval ještě dlouho potom. Ani policejní prezident Jiří Kolář nepřišel s ničím novým, když po Grossově boku pohrozil za své muže náckům tvrdším zacházením — to už tvrdili jeho předchůdci Novotný či Tomášek, obvykle po nějaké podobné vydařené akci, jako byl senohrabský večírek. Silné řeči politiků a jejich policejních šéfů se pak ovšem rychle zapomínaly tváří v tvář tomu, jak se represivní složky vypořádávaly s opravdu tragickými zásahy rasismu. To pak Helenu Biháriovou zavraždila rozvodněná řeka, a ne skiny, co ji tam hodili, a Milan Lacko umřel proto, že šel z hospody domů špatnou cestou a prostě se "nepohodl" s partou bílých hochů, jinak veskrze slušných mladých lidí. Třeba je ale Gross tím vším už upřímně zděšen a hodlá s rasistickým zlem opravdu zatočit. Lidsky je to sympatické — jen kdyby zase reálně nehrozilo, že to vezme až příliš zgruntu.

Rozprašte to

Stanislav Gross to sice při nedávné tiskovce bilancující jeho rok na vnitru skromně zamlčel, tak proč mu to nepřiznat. Mezi jeho osobní úspěchy nepochybně patří způsob, jak elegantně dokázal ve společnosti rozpoznat a využít touhu po represii, zajišťující "klid a pořádek". Stačily dva dny pouličního bengálu při loňském setkání finančníků v Praze, aby Grossovo ministerstvo zcela mimo legislativní plán vlády začalo zpracovávat nový shromažďovací zákon. Výsledek tomu taky odpovídal. Podle prvního Grossova návrhu by mohly úřady de facto zakazovat demonstrace, kdy by se jim to hodilo. V případě neonacistů, jasněho nebezpečí pro stát, by toho asi litoval málokdo. Stačí si ale občas přečíst čtenářské dopisy v tisku, aby bylo jasno, že protesty a demonstrace (snad až na tu za Českou televizi na Václaváku nebo při pravidelných hokejových oslavách) se v Česku netěší dvakrát velkým sympatiím veřejnosti. Rozčilovat či dokonce pobuřovat může kdekdo: radikální ekologové, jehovisté, odbory. Není to dobrý nápad, nechat si kvůli zhruba patnácti skinheadským akcím ročně sahat nebezpečně na jednu z klíčových svobod. Policie by neměla ani stíhat či mlátit skiny za hajlování či za nacistické relikvie na oblecích — je to zhruba stejně jednoduché jako soudně popotahovat vydavatele či internetového prodejce Mein Kampfu. Proti všeobecně známým symbolům se zkrátka bojuje až příliš jednoduše, zato to svádí hledat další a další cíle. Samozřejmě to neznamená, že by policie měla nechat skiny bez dozoru. Skutečně nebezpečné, násilnické tendence hnutí a jeho mezinárodní i domácí propojování doufejme preventivně monitoruje tajná služba, a členové slovenské kapely Juden Mord (v Senohrabech hvězdy večera) nebo jiní vyhlášení neonacisté už prostě příště nebudou vpuštěni do země. Zní to jako banalita, ale svoboda je obtížnější než život ve společnosti plné zákazů, byť dobře míněných. Síla svobodné společnosti je ale mimořádná: své úhlavní nepřátele dokáže pacifikovat bezvýznamností, do níž je veřejnost odsoudí. Zákazy na téhle cestě jen zdržují.

Napsáno pro Respekt a Svobodnou Evropu v rámci cyklu Dnešek.

Jednotni zvíťazíme
23.4.2001 Respekt str. 06 Domov
JOSEF BOUŠKA, Autor je spolupracovníkem Respektu

Vůdci českých neonacistů míří do politiky

"Cikánský problém vyřešit třeba," burácí ve svém rodném jazyce z pódia slovenská kapela Juden Mord (Židovská vražda). Holohlavá mládež popíjí a volá bravo. Neonacistický mejdan v Senohrabech nejenže počátkem dubna přitáhl rasisty z celé střední Evropy, ale vzbudil i rozhořčenou reakci politiků. Ministr vnitra Stanislav Gross vyhlásil neonacistům válku, pět účastníků koncertu už policie obvinila z podpory a propagace nacismu. Mimo tento rozruch zatím skupina lidí, kteří ještě nedávno podobné srazy organizovali, plánuje, jak se z ulice dostat do "vysoké" politiky.

Staré dyliny

Zastřešující organizací neonacistů se letos v březnu stala Vlastenecká republikánská strana (VRS). "Skinheadským akcím říkáme jasné ne," tvrdí s kamennou tváří šéf jejího sekretariátu Filip Vávra (23), donedávna vůdčí ideolog holohlavých mládenců, jehož někteří odborníci zabývající se extremismem označují za nejnebezpečnějšího

neonacistu v zemi. V současnosti je stíhán za to, že loni na jedné demonstraci v projevu citoval Hitlerova propagandistu Goebbelse. "Neonacistické podzemí míří do politiky," varuje aktivista působící při nadaci Tolerance Ondřej Čákl, který se monitoringu extremistů věnuje již osmý rok. A účast tajemníka VRS Ludka Hlinky v Senohrabech mu dává zjevně za pravdu. Vlasteneckou republikánskou stranu založili roku 1995 odpadlíci od Milošlava Sládka -- vyhození poslanci Jaroslav Lhotka, Bohuslav Kuba a Jiří Šoller. Na počátku letošního roku posílila řady VRS většina členů rasistického spolku Národní aliance a asi desítky příznivců neregistrovaného hnutí Národní odpor Praha (jeho šéfem je právě Filip Vávra). Obě uskupení vede ministerstvo vnitra pod hlavičkou "fašistické a neonacistické organizace." Odborníci dávali plánům na sjednocení jen malé šance, protože jednotliví vůdcové spolu často vedou nesnášenlivé spory. Nicméně podařilo se jim vzájemnou averzi překonat. "Soustředíme se na to, co nás spojuje," vysvětluje úspěch Vávra. "Bylo nám jasné, že pouze jednotou můžeme dosáhnout našich cílů. To je především obrana naší země před přílivem cizích kultur, odmítání účasti v EU a NATO a zlepšení životních podmínek pro sociálně slabé." Strana nedávno požádala o změnu názvu na Národně sociální blok, aby název "lépe odrážel proces integrace". Uvnitř VRS se sešla pozoruhodná společnost. Členem je třeba někdejší vlivný Sládkův pobočník Josef Krejsa, jemuž jeho rasistické články v týdeníku Republika vynesly několik trestních stíhání a nakonec i podmíněný trest. "Šlo o cikány. Stará dylna se ožrala jako prase, upadla na podlahu v deliriu a její dvě malé připálené topinky dostaly chuť na cikánku. Stačilo škrtnout ukradenou sýrkou..." Tak komentoval Krejsa roku 1996 zprávu o požáru v brněnském paneláku, při kterém uhořeli tři obyvatelé. Předsedou "vlastenců" se na březnovém sjezdu stal Jan Kopal (23), někdejší šéf jablonecké pobočky Sládkovy partaje, který letos necelý měsíc zastával funkci šéfredaktora bulvárního deníku Špigl. Předseda VRS má dobré vztahy jak s lidmi označovanými za neonacisty (Vávra, někteří členové dnes zaniklé Národní aliance), tak i více levicovými panslovanskými radikály z Matice Čech, Moravy a Slezska, Klubů českého pohraničí a KSČM. Šéfem středočeské organizace VRS je Vladimír Skoupý, bývalý vůdce Národní aliance, kterému předloňsky projev na 28. října vynesl šot v hlavních televizních zprávách. "Odmítám věřit báchorkám o holocaustu, žádných šest milionů mrtvých neexistovalo, neexistovaly ani žádné plynové komory, neexistovalo žádné vyhlašování Židů, neexistovalo žádné vyhlašování cikánů," křičel tehdy na Vítkově a za popírání holocaustu byl odsouzen k roční podmínce. Mezi svými "poradci" uvádí vedení VRS někdejšího krajského šéfa policie a ostravského zastupitele Jiřího Sprušila, jenž roku 1991 vyhrožoval tamním Romům, že nepřestane-li romská zločinnost, nechá je postřílet. Od policie byl krátce nato vyhozen.

Lidová veselice

Program strany sice ještě oficiálně nevznikl, ale jeho koncepce už je na světě. Pomoc sociálně slabým, zejména důchodcům a mladým rodinám, opatření pro zvyšování porodnosti, zdravotnictví dostupné pro všechny -- to jsou hlavní programová a propagandistická lákadla. A kde zůstala v minulosti tolik oblíbená protiromská rétorika? "Žádáme rovné podmínky pro všechny občany ČR, ať jsou jakékoli rasy či národnosti," říká suše Vladimír Skoupý. A jak to dnes vidí s holocaustem -- pořád trvá na tom, že žádná Osvětim neexistovala? "To s naším programem nemá nic společného," říká středočeský šéf nacionalistů, "k tomu se vyjadřovat nebudu." A změně rétoriky má odpovídat i změna chování. "Prvního máje uspořádáme na náměstí Míru lidovou veselici s občerstvením, živou muzikou, infostánkem," oznamuje sekretář VRS Vávra. "Žádné projevy nebo pochody, ale zábava. Potřebujeme oslovit veřejnost a nabídnout politická řešení problémů, které trápí obyčejné lidi." "Dokud hajlují, jsou rozpoznatelní a je na první pohled jasné, co jsou zač. Teď to bude složitější," říká k neonacistické kamupláži Ondřej Čákl. Podle analytika agentury Sofres-Factum Stanislava Hampla hrozí nebezpečí, že serióznější tvář získá extremistům větší vliv. "Rozšiřují si tím cílovou skupinu voličů," říká Hampl. "Pokud by ve společnosti došlo ke krizi důvěry v politické strany, mohli by se vyhoupnout během krátké doby." Zatím VRS významnější podporu nezískala, například v podzimních krajských volbách nepřesáhly její volební výsledky jedno procento. Podle analytika Hampla však průzkumy o politickém zaměření české společnosti dávají nacionálně socialistickým radikálům naději na až dvacetiprocentní podporu. To by šlo jen za pro ně příznivých okolností, například hluboké ekonomické krize. V normálních dobách se k tomuto číslu nepřiblížili ani populární republikáni. Ty by v dobách největší slávy volilo něco přes osm procent lidí.

Vnitro: sledujeme, nezakážeme

Ministerstvo vnitra se už jednou pokusilo stranu zakázat, ale odborné vyjádření politologa Zdeňka Zbořila pro to neshledalo "dostatečné důvody". "Nemyslím, že tvrdá represe je to nejlepší. Od slov k činům je hrozně daleko, a proto bych trestal konkrétní skutky, nikoli názory a myšlenky, jakkoli s nimi mohu nesouhlasit," vysvětluje politolog svůj tehdejší posudek. Ministerstvo ovšem tvrdí, že hrozba zákazu nad stranou zcela nepominula. "Není na místě předjímat, zda s námi VRS bude mít nějaké další potíže. V každém případě však bude pod drobnohledem státních

orgánů a budeme sledovat, zda nejedná v rozporu s platnými zákony," uvádí Marie Masařková z tiskového odboru ministerstva. "Avšak zákaz politické strany je složitá věc a sám o sobě nic nefeší." S jejím tvrzením souhlasí i Zbořil: "Extremisté jsou nebezpečnější v ilegalitě, než když je má veřejnost na očích." Týden po senohrabském koncertu se v Mladé Boleslavi uskutečnila vzpomínková akce za zabitého skinheada, které VRS vyjádřila podporu a někteří členové včetně Filipa Vávry se jí i zúčastnili. Večer následoval v jedné z místních restaurací koncert, na kterém vystoupily mimo jiné i tvrdě rasistické kapely Agrese 95 a Illas krve. Policie stejně jako v Senohrabech proti jasně xenofobnímu a rasistickému vystoupení nezasáhla.

Co jsi jiného než zvíře
9.7.2001 Respekt str. 13 Téma
DITA ECKHARTOVÁ, JAKUB TRNKA

Dvě třetiny mladých Čechů mají blízko k pravicovým extremistům

Po varovných článcích v novinách zrušil děkan pražské filozofické fakulty seminář o politickém extremismu. Od té doby trvá diskuse, jestli to bylo správné. Nebylo by například lepší zrušit samotný extremismus? Zastavit hnutí, které zasahuje značnou část mládeže, je ale o poznání těžší než pokárat jednoho vysokoškolského pedagoga. Znalci také upozorňují, že nemá smysl začínat na univerzitách, ale v temné komnatě českého školství, která produkuje skinheady a neonacisty, tedy na odborných učilištích a technických školách.

Čerstvá stopa

V tramvaji, která míří pod strahovský stadion, zastrašila skupina hulákajících vlasatých čtyřicátníků své spolucestující natolik, že se kolem nich tvoří velká bublina prázdného prostoru. V zatáčkách u Pražského hradu nejsou schopni udržet rovnováhu a porážejí přitom vyděšeného patnáctiletého mládence, který se až do té chvíle vychloubal před kamarádem, jak jeho nový vyhazovací nůž skvěle funguje. Hluční pasažéři opouštějí tramvaj na stanici pod Strahovem a rázným krokem pokračují v řadách dalších křiklounů silnicí ke stadionu. Desítky z nich právě vyprazdňují útroby po stranách vozovky, další se ještě před stadionem u početných montovaných stánků posilují pivem nebo burty. Červnový koncert australské rockové legendy AC/DC přilákal na parkoviště autobusy hornických zájezdů, fanoušky ze Slovenska, Litvy a Německa. Před vstupem návštěvníky odborně šacuje ochranka. Australské hvězdy začnou hrát až v půl deváté večer, už v sedm je ale stadion plný nadšených posluchačů - pořadatelé později uvedli číslo 40 tisíc. Muži oblečení v kůži, džínách a tričkách s portréty skupin, občas ozdobení čertovskými rohy AC/DC nebo "pivními čepicemi" z oblíbené televizní reklamy na Staropramen, totiž nechtějí přijít o zástupce německého industriálního rocku Rammstein, který nastupuje jako předkapela. Nad pódiem se vznášejí dvě přílby s rohy a z pódia srší ohně a světlice, ve vzduchu se převaluje vůně marihuany. Na pódium přibíhá zpěvák Till Lindemann oblečený v hořícím kabátě a na hrudi má purpurové srdce, které po chvílce exploduje. Oheň hoří i na paličkách bubeníka. Diváci vibrují v rytmu robotické hudby, Lindemann přeřikává texty písní: "Stopa je ještě čerstvá a na mostě kape tvůj pot, tvá teplá krev, nevidím tě, pouze tě větrím, dravá zvěř, která křičí hlady." Další z písní divákům připomíná: "Co jiného jsi než zvíře." Rammstein končí a fronty u výčepů s pivem se prodlužují. Několik vousatých mužů, kteří opouštějí stadion ještě před koncertem AC/DC, si stěžuje, že za denního světla nemohla vyniknout promyšlená pyrotechnika.

Nietzsche by měl radost

"Je to hudba, kdy před sebou téměř vidíte rázovat sevřené šiky," napsal Petr Korál v recenzi na album Mutter skupiny Rammstein v Rock & Popu. V Česku nahrávka získala masovou oblibu: od května se jí prodalo už deset tisíc nosičů (konkuruje tak nejprodávanějším nahrávkám hvězd velikosti Madonny, které končí u 40 000) a v hitparádě předběhla Helenu Vondráčkovou, skupiny Lucii a Elán, rovněž písně o Pokémonech, a dosáhla tím na páté místo. Zlobné deklamace zpěváka Lindemanna fascinují také mladé intelektuály. Časopis technooptimistů Živel třeba stihne vedle kyberpunku a moderního umění recenzovat koncert Rammstein Live aus Berlin. V článku "Wagner a Nietzsche by měli radost" jeho autor Petr Vachtl vysvětluje, že "členy Rammsteinu zajímá asi jen abstraktní, vyprázdněná a expresivní umělecká forma, konkrétní společensko-politický obsah se jim zdá být naprosto ukradený". Petr Vachtl v textu připomíná, že skupina amerických mladíků, kteří si říkali Mafie pláštěů do deště a na Columbine High School způsobili masakr mezi svými černošskými spolužáky, rovněž rádi poslouchali Rammstein. "No, za své publikum jistě nikdo nemůže," dává rozhřešení německým hudebníkům časopis Živel. "A pokud se

podobné případné emoce vybijí jen poslechem hudby, lze to myslím jen vítat." Skupina skutečně vydala prohlášení, kterým vyjádřila sympatie s oběťmi masakru. Na druhé straně ale nadále užívá ke své propagaci videoklip, který využívá záběrů z propagačního filmu nacistického režimu, který pod názvem Olympia natočila Leni Riefenstahlová. Očekávané otázky novinářů muzikanti zodpovídají s tím, že na filmech Riefenstahlové je zajímavá filmová estetika a ne jejich politický význam.

Dvacetkrát do roka

"Čeští neonacisté se poučili," říká i nezávislý publicista Ondřej Cakl, který od roku 1993 monitoruje činnost nacistických, fašistických a rasistických skupin na území České republiky. V jeho albu fotografií z rasistických koncertů zdvihá zpěvák v extatickém stavu pravou ruku a z hlediště mu odpovídá celý les zdvižených rukou. Na další fotografii se skupina potetovaných, holohlavých a svalnatých mužů objímá, usmívá do objektivu fotoaparátu a hajluje. Na zdi za nimi visí svastika. Jsou to zpravidla skuteční radikálové, kteří by Rammstein nikdy neposlouchali a jeho pózy odmítají. Přesto si berou ze skupin typu Rammstein jeden vzor: "Už vědí, že okázalým nošením nacistické symboliky si jen komplikují život," vysvětluje Cakl. "Když se chystají na nějaký oficiální sraz, tričko se svastikou či jiným symbolem si sice obléknou, ale na něj už normální mikinu. Stejně tak pochopili, že se nesmějí otevřeně hlásit ke xenofobii." Ministerstvo vnitra eviduje v České republice okolo 5 300 pravicových extremistů. Několik občanských sdružení, politické strany a pár neregistrovaných skupin ale tvoří jen vrchol ledovce. "V každé vesnici, každém městečku je pár skinheadů. Je ale třeba rozlišovat skinheady rasistické a nerasistické (viz rozhovor na str. 15). Většina z nich jsou učni nebo řemeslníci. Často si ani neříkají skinheads, z názorů organizovaných neonacistů znají jen pár hesel o cikánech do plynu. Policie je nehlídá, přesto si myslím, že páchají násilnou trestnou činností daleko víc než organizovaní skinheadi. O většině těchto konfliktů se vůbec neví," dodává Cakl. V dubnu proběhl v Senohrabech u Prahy koncert neonacistických skupin, kde stovky mladíků aplaudovaly sloganům podobného obsahu jako text písně skupiny Vlajka "Nedáš dostaneš, rozkopej mozek v jeho lebce, ta svině nesmí zemřít lehce, White Power". Ministr vnitra Stanislav Gross poté vyhlásil extremistům boj. Policie ale už pár dnů poté v tisku upozornila, že nemůže dělat nic. Je prý těžké rozeznat, kdy může zasáhnout proti lidem, kteří zákon viditelně neporušují. Ondřej Cakl nabízí alternativní odpověď: "Řadoví policisté často nezasahují kvůli tomu, že skinheadi jsou něco jako oni. Nosí uniformu, jsou ostříhaní, sportovní a chtějí pořádek." Podle statistik v poslední době klesá počet útoků na Romy a občany jiné barvy pleti než bílé, a přibývají útoky na ty, kdo podle neonacistů dělají nepořádek, pankáče a anarchisty. Skinheadská skupina Combat 18 na svých internetových stránkách upřesňuje: "V našem boji máme tyto úhlavní nepřítelé: cikány, anarchisty, komunisty a jinou podobnou pakáž, pseudohumanisty a jejich pomahače." Také shromáždění nacionalistů přibývá: koncertů je až 20 do roka, demonstrací až 25. Politicky organizovaní skinheadi se totiž snaží víc vystupovat na veřejnosti, aby získali nové členy. Do Česka rovněž jezdí na koncerty němečtí aktivisté.

Poznej svého nepřítele

Dubnový koncert v Senohrabech povzbudil zájem o pravicové radikály a koncem stejného měsíce Lidové noviny otiskly článek "Neonacista učil na univerzitě". Politolog Zdeněk Zbořil totiž pozval na pražskou filozofickou fakultu sekretáře Národně-sociálního bloku Filipa Vávru, aby promluvil v rámci semináře Typologie politického extremismu. Děkan fakulty Petr Kolář okamžitě seminář zrušil s tím, že Zbořil zneužívá akademickou svobodu. Děkanův verdikt potom v diskusi podpořil především bývalý vládní zmocněnec pro lidská práva Petr Uhl: "Nebezpečí toho semináře není v nakažení studentů, ale v morální legitimizaci neonacismu. Stoupne jim tak sebevědomí a morální prestiž," vysvětluje Uhl. Pro studijní účely by podle něj stačilo, kdyby policie nebo tajné služby srazy neonacistů natáčely -- navíc v jejich přirozeném prostředí. Filmy by se pak mohly na univerzitě studovat. Sami studenti se proti zákazu ohradili: "Na začátku jsme se domluvili, že na semináře se budou zvat představitelé různých hnutí," vysvětluje záměr seminářů předseda sdružení studentů ústavu politologie POLIS Ladislav Rejman. "Jednu hodinu jsme se vždy teoreticky a metodologicky připravovali, na co si máme dát pozor, jak máme klást otázky, a když přišel třeba Vávra, nebyl ničím jiným než předmětem vědeckého zkoumání. Žádný prostor pro agitaci nebo hlásání svých názorů neměl. Kladli jsme mu otázky, on na ně odpovídal. A jako po každém takovém setkání jsme jeho výstup hodnotili." Rejman připouští, že názory a chování extremistů je možné studovat i na jejich akcích, se svými kolegy ale chtěl zkoumat zástupce radikálů vlastní metodou a za předem stanovených podmínek. Jenom tak je totiž možné vědecky a důkladně zjistit, odkud se ve společnosti berou a proč oslovují relativně široké vrstvy populace. Politoložka Vladimíra Dvořáková z Vysoké školy ekonomické, která je českou zástupkyní v exekutivě Mezinárodní asociace pro politické vědy, upozorňuje, že pražský zákaz její zahraniční kolegy překvapil. Nechápou především, proč byl seminář zastaven automaticky a bez toho, že by někdo posoudil jeho obsah, případně promluvil se studenty a Zbořilem. "Některé zahraniční univerzity podobné semináře pořádají často,

jiné vůbec. Vždy záleží na jejich vnitřních principech," vysvětluje doktorka Dvořáková. Na pražském případě je ale podle znalců nepochopitelný především fakt, že seminář o extremismu byl jedinou obětí zásahu státní moci proti skinheadům po skandálním koncertu v Senohrabech. Jako by Češi nechtěli vědět, kdo jsou zdejší extremisté, odkud se berou a jak zabránit, aby vyrůstali další.

Na radu Filipa Vávry

Filip Vávra v této věci opravdu umí poradit: "Podporují nás buď mladí lidé, kteří ještě nemají co ztratit, nebo lidé staří, kteří už nemají co ztratit," říká a dodává, že většinu členů jeho Národně-sociálního bloku tvoří - podobně jako v jiných evropských zemích - lidé ve věku od patnácti do jednadvaceti let. "Střední generace zřejmě nemá dost odvahy v nepřátelském prostředí zaujatých médií a vládnoucích liberálů," soudí Vávra. NSB proto pracuje především s mládeží, úspěšný nábor na učilištích ale kazí jen dílčí úspěchy na gymnáziích a vysokých školách. Vávra tak vlastně upozorňuje na cenu unikátního výzkumu, který již před pěti lety provedl tým psychologů pod vedením Františka Krcha z psychiatrie pražské Všeobecné nemocnice. Vědci se ptali více než tisíce studentů náhodně vybraných středních a učňovských škol. Vyšlo jim zcela jednoznačně, že názory blízké pravicovým extremistům jsou mezi mládeží zdaleka nejoblíbenějším pohledem na svět: "Mládež potřebuje nejvíce přísnou disciplínu, nejlepší je, když se na lidi došlápne, budoucnost vypadá chmurně a spíše než zákony a politické programy potřebuje naše země několik odvážných, energických, oddaných vůdců, kterým mohou lidé dát svou důvěru," připomíná psycholog Krch autoritářské názory, které sdílí více než šedesát procent mladých Čechů (podle pozdějších analýz psychologů se názory mládeže v posledních letech nezměnily). Není snadné tomu uvěřit, mládež přece v reklamách tradičně reprezentuje život bez starostí, plný svobody a optimismu. František Krch připouští, že to může do značné míry platit v západoevropských zemích a USA. Většina mladých Čechů ale vyznává hodnoty, které na Západě uznávají váleční vysloužilci nebo fotbaloví fanoušci. Souhlas s diktátem autority a síly, malá tolerance, víra v nepředvídatelnou náhodu a nemožnost ovlivnit veřejný život: takový postoj s většinou mladé populace nesdílí jen žáci gymnázií. Příčinou může být podle psychologů skutečnost, že gymnazisté mají v rámci svého humanitního vzdělání přístup k lepším kulturním vzorům. Podle nich si mohou uvědomit, že otevřený postoj k druhým lidem, slušnost a tolerance jsou nejenom správné, ale i dlouhodobě praktické, a že se všechny problémy nemusí řešit z pozice síly. Doktor Krch upozorňuje, že jeho výzkum vypovídá především o stavu společnosti. Když se mladí lidé ve věku mezi 14 a 20 lety nestydí přihlásit k otevřeně antidemokratickým názorům, musí se s nimi setkávat u svých rodičů. Jednoduše řečeno, otcové poslouchají nostalgický Rammstein a synové akční Vlajku. Podle psychologů to znamená, že ve společnosti je stále ještě velmi živá v podstatě totalitní hierarchie hodnot. Namísto diktátu komunistické moci nastoupila úcta k diktátu silných osobností. Jedinec na jedné straně nic nezmuže a na druhé straně není za nic odpovědný.

Nechci být nezaměstnaný

Podle informací aktivistů mapujících demonstrace neonacistů tvoří učňové a žáci hotelových či průmyslových škol až čtyřicet procent jejich účastníků (zbytek jsou obvykle starší lidé). Většina mladých lidí ale po čase z hnutí odchází a začne žít konformně. "V roce 1990, kdy vyšla první deska Orlíku, měla náběh stát se skinheadem více než polovina mých spolužáků," vzpomíná pětadvacetiletý Radek, který se vyučil zedníkem v Praze-Hrdlořežích. "Nikdy to ale, pokud vím, nešlo dál, než že jsme společně nadávali na černý a do žákovské knížky si psali text písničky Bílej jezdec. Většinu spolužáků to brzy přešlo. Směřovali jsme k punku." Někteří u skinheads zůstali a začali chodit do Národní obce fašistické, kterou tehdy vedli bratři Procházkové. "Nerad bych je všechny hodil do jednoho pytle, ale myslím, že to byli ti hloupější," dodává Radek. K Radkovým nástupcům patří sedmnáctiletý Honza, který chodí na hotelovou školu: "Moje politické názory se formují už dlouho," říká a pak vypočítává hlavní věty svého programu: "Nechci skončit jako nezaměstnaný, ani dít jako mezek na chlápky, které v životě neuvidím. Musí být všem jasné, že tady žijeme my, Češi. Chápu tíživou situaci lidí odjinud, ale svoje problémy si musí řešit sami." Honza odmítá vstup do EU, a proto nemůže dát hlas žádné z demokratických stran: "Příští rok chci volit Národně-sociální blok, ale bojím se, že se do parlamentu nedostane." Honzův postoj sdílí také strojírenský učeň Mirek (17): "Nechci, aby se mi jednou stalo, že nebudu mít práci, protože na místě, kde bych mohl nastoupit, bude nějaká černá huba." Na námitku, zda za "černé huby" považuje také Ukrajince, kteří u nás hledají práci především, odpoví prostě: "No, to nejsou, ale kradou taky, tak ať táhnou zpátky." Několik skinheadů se obvykle vyskytuje v každé třídě českých učilišť. Jaroslav (44) byl ještě před rokem kantorem na jedné z největších pražských odborných škol v Podolí, vyhlášené drsnou šikanou. "Jednou jsem si při hodině všiml, že jeden jakoby spí. Kouknu se blíž, a on nespál, jenom soustředěně pozoroval břicho, kam si propiskou kreslil hakenkráj. Myslím ale, že ho to za pár měsíců přešlo." Jaroslav prý občas zaslechl, že skinheadi měli s ostatními uční nějaké potyčky, sám ale nevěří, že by to bylo něco hrozného.

Státní výchova k nenávisti

Podle šetření Františka Krcha věří silné autoritě tři čtvrtiny učňů, většina žáků technických škol a jen třetina studentů gymnázií. Mezinárodní průzkum, které provádí Společnost pro hodnocení výsledků vzdělávání IEA, zase dokazuje, že vzdělání českých učňů je nejhorší mezi vrstevníky z okolních zemí. Logický závěr, že nebezpečí pravicového extremismu by nejlépe oslabil častější výuka humanitních předmětů na středních školách, učinila již řada západoevropských zemí. Česká republika má co dohánět, protože gymnázia zde navštěvuje jen pětina mladé populace (na rozdíl od zemí EU, kde mají gymnazisté dvojnásobný podíl). Také je nejvyšší čas začít. Dnes tvoří sociální zázemí extremismu třetina absolventů učilišť a odborných škol, která míří ze tříd rovnou na pracovní úřady. Počet mladých lidí bez práce se přitom může v nejbližších letech pod tlakem laciné pracovní síly z Východu ještě zvýšit. Státní úřady zatím volí opačnou politiku. V Lidových novinách nedávno zástupci ministerstva práce a jejich kolegové z rezortu školství přiznali, že se v zájmu některých podnikatelů snaží dostat ještě více dětí do učilišť. Lze pochopit šéfy firem, když žádají, aby jim stát vyškolil lacinou pracovní sílu. Nesmyslný je ale postup úřadů, které se snaží výzvu splnit. Vyrábějí tak příští nezaměstnané - učňové totiž dávají před nízkými mzdami přednost relativně slušné podpoře. Státu se zatím nezdá svou vizi prosadit. Jak v Lidových novinách připustil i ministr školství Eduard Zeman: rodiče nechť děti do učilišť posílají. Bude tedy nutné je "přesvědčit", aby "změnili své myšlení". Eduard Zeman nedávno překvapil rasistickým výpadem proti Romům. Proto nepřekvapí, že jeho úřad přehlíží, jak učiliště vychovávají k extremismu. "Extrémně pravicovými názory a nacionalismem učňů se vůbec nezabýváme. My řešíme jen provozní věci, rozvrhy, osnovy, učitelská místa," oznamuje ředitel odboru středního vzdělávání Zemanova ministerstva Vojtěch Šrámek.

D. Eckhardtová je editorkou internetového časopisu inzine.cz, J. Trnka studuje žurnalistiku.

Začalo to vzpourou proti hippies, říká nezávislý publicista Ondřej Čákl

9.7.2001 Respekt str. 14 Téma

DITA ECKHARDOVÁ, JAKUB TRNKA

* Naprostá většina lidí považuje skinheady za rasisticky smýšlející. Vy naopak zdůrazňujete, že část skinheadů naopak proti rasismu vystupuje.

Hnutí skinheads vzniklo v Anglii v 60. letech jako reakce na hippies. Dělnické mládeži se nelíbily ideje středostavovských hippies, poslouchali jinou muziku, chodili na fotbal a nosili krátké vlasy jako kontrast k vlasatým hippies. skinheady je pak začala nazývat okolní společnost. Tihle neměli s rasismem nic společného, naopak chodili s přistěhovalci na stejnou muziku, a skupiny hrající ska, blízké těmto skinheadům, se umísťovaly na čele britské hitparády. Z dnešního pohledu paradoxně, protože ska a reggae jsou černošskou hudbou a pro většinu Čechů je spojení černoch a skinhead nepředstavitelné.

* Kdy se tedy původně nerasistické hnutí změnilo?

V 70. letech v Anglii organizátor skupiny Skrewdriver, která působila na punkové scéně, Ian Stuart Donaldson -- punk byl v té době s hnutím skinheads spřízněný -- zavedl do hnutí rasistické myšlenky. O pár let později zorganizovali skinheads jako protiváhu k Rocku proti rasismu svůj Rock proti komunismu (zkratka RAC je hojně používaná i teď). Ian Stuart také vstoupil do Britské národní strany, kde prosazoval rasistickou politiku. Od té doby se na rasistické skinheads začala soustřeďovat média a všechny skinheady automaticky zařazují do škatulky rasistů. Rasistických skinheadů je v ČR sice většina, ale v Čechách a na Moravě v současnosti působí skupina SHARP: Skin Heads Against Racial Prejudice (skinheadi proti rasovým předsudkům). Kromě rasistických skinheadů a SHARP jsou některé skupinky skinheadů naprosto apolitické. Rasističtí skinheadi jsou tradičně antisemité (o Havlovi skandují na demonstracích, že je židozednář, Novu nazývají Židovizí, a kdo se jim nelíbí, toho označí za Zida). Větší ohlas na veřejnosti mají ale jejich výpady proti Romům a přistěhovalcům, kteří "berou Čechům práci".

* Jaká další klíče kolují o skinheadech?

Oproti všeobecnému názoru, že hnutí skinheads je čistě mužské, patří do nich i několik málo holek, tzv. "renees". Ty mají často vyholené temeno hlavy a na čele mají zatočené nabarvené prameny vlasů.

* Existuje tedy určitá móda spojená s tímto hnutím?

Do roku 1994 nosili čeští rasističtí skinheadi vojenské oblečení, bombery a vysoké boty. Dnes je jejich typický oděv vyjde až na 8 tisíc: značkové tričko Ben Sherman, Lonsdale nebo Fred Perry, košile a martensky, dříve dělnická obuv, dnes značková a drahá.

* V souvislosti s extrémními hnutími se hodně zmiňuje internet jako platforma, na které mohou skoro nekontrolovaně šířit své myšlenky a organizovat se.

Své stránky umísťují rasističtí skinheads hlavně do USA, kde si pod svobodou slova mohou psát cokoli. Klasických médií využívají také, ale v menší míře. Některé jejich časopisy jsou kopírované na xeroxu a mají náklad několik desítek a nejvíce stovek výtisků, tištěné časopisy nepřekročí hranici 2000.

Dřív, než bude pozdě
20.8.2001 Respekt str.04 Domov
JINDŘICH SÍDLO

Po útoku v libereckém podniku žádají gayové, aby je stát lépe chránil

Parta osmi neonacistů zaútočila minulou sobotu v noci na liberecký bar Marek, kde se schází především tamní gayové. Nájezd agresivních mladíků naštěstí nikdo z hostů neodnesl újmou na zdraví, celkovou škodu vyčíslil majitel podniku na zhruba deset tisíc korun. Případ se přesto dostal na první stránky novin. A mluvčí Gay iniciativy Jiří Hromada vyzval policii, aby proti extremistům útočícím na gaye a lesbičky zasahovala s větší razancí.

Čtrnáct let pro vraha

Nenávist ke gayům a lesbičkám patří po celém světě k základní výbavě neonacistického hnutí. Dnešní skinheads tak jen navazují na své vzory: viditelným označením homosexuálů v nacistických vyhlazovacích táborech byl růžový trojúhelník. Přes všechnu zahraniční inspiraci a kontakty se čeští skinheadi v útocích na homosexuály dlouho drželi zpátky. Počty rasistických vražd po listopadu 1989 se sice počítají na desítky, vražda gaye z rukou skinheada je ovšem zatím známa pouze jedna. V květnu 1998 ubodal v Ostravě dvacetiletý skinhead Milan Stoklasa gaye Jana Neupauera (37). Jak vyšlo najevo u soudu, jediným vrahovým motivem byla nenávist k homosexuálům – a Neupauer byl pro tento účel v podstatě náhodně vybraná oběť. Soud to také ocenil výjimečným trestem: Stoklasa dostal čtrnáct let. Mimochodem: srovnatelně vysoké tresty dostali v případě rasových zločinů pouze vrazi Milana Berkiho (jaro 1995) a súdánského studenta (podzim 1997), oba poté, co jejich čin vyvolal mohutnou odezvu v politických kruzích. Také liberecký útok je ve zdejší polistopadové historii téměř ojedinělý -- jediná podobná událost se odehrála před více než sedmi lety. Tehdy se mladistvý rasista a pouliční rváč Filip Vávra vypravil s kumpány do podniku pražských gayů -- Old England Whiskey Clubu, a podle policejních zpráv uráželi přítomné nadávkami typu "vy židovský buzeranti". Hosté ale dali vlastencům trochu za vyučnou. Navíc pak přijela policie a Vávra dostal za svou agresivní výtržnost tříměsíční podmínku. "Chtěl jsem jako každý mladý člověk změnit svět a násilí bylo jen výrazem mojí bezmoci," vzpomíná na mladické časy Vávra (24), dnes tajemník Národně sociálního bloku, nově se tvořící politické základny české ultrapravice. Navíc Vávrovi prý vůbec nešlo o sexuální orientaci hostů vinohradského baru, ale, víc mu vadilo, že se v podniku prodávají drogy. Libereckým útočnickům hrozí daleko podstatnější tresty než podmínka. Policie hned po činu chytila dva z osmi útočníků. Mladíci už byli obviněni z výtržnictví, poškozování cizí věci a podpory a propagace totalitních hnutí -- a za to jim hrozí až pět let za mřížemi. Šest zbývajících výtržníků policie zatím hledá.

Tollner je náš bůh

"Národně sociální blok se k homosexuálům nevyjadřuje, i když homosexualita není podle nás přirozená a normální," říká tajemník Vávra. "Naše strana se ovšem tímto tématem nehodlá šířeji zabývat." Za nečekanou homofobní vlnou českých neonacistů může zcela jistě celospolečenské klima. Česká veřejnost je totiž ve vztahu k homosexuální menšině -- alespoň podle průzkumů -- mimořádně tolerantní. Rok starý mezinárodní srovnávací výzkum International Social Survey Programm odhalil, že v míře této tolerance patří Češi dokonce na světovou špičku -- za Nizozemím a spolu s Německem. Přesto Česko stále ještě nemá zákon o registrovaném partnerství, který za posledních pět let smetla sněmovna dvakrát ze stolu. "Je to vlastně paradox," říká vládní zmocněnec pro

lidská práva Jan Jařab. "Například v otázkách trestu smrti či postoje k Romům smýšlí veřejnost daleko méně liberálně než politická elita. Tady je to naopak a zákon přes podporu veřejnosti dvakrát neprošel. "Mluví českých gayů a lesbiček Jiří Hromada přesto varuje: "Pokud by skinheadi cítili lhostejnost veřejnosti, dovoli si víc, stejně jako v případě Romů. Už před dvěma lety v Karlových Varech během našeho Duhového pochodu vykřikovali skini, že nás zlikvidují a že jejich bůh je Tollner. "Lidovecký poslanec Pavel Tollner se skutečně zasloužil o nejznámější homofobní výrok, který v posledních letech na politické scéně zazněl. Při projednávání zákona o partnerství označil před dvěma lety menšinovou sexuální orientaci za "prasečiny". "Svůj výrok jsem nijak nerevidoval, " říká dnes Tollner. "Myslím, že takzvaná lidská práva gayů nepatří do balíku základních práv. Je to politické hnutí, financované navíc ze zahraničí a je třeba proti němu postupovat politickými prostředky. Víc se k tomu nechci vyjadřovat. " Tollner i další odpůrci registrovaného partnerství budou možná mít šanci projevit svůj vztah k homosexuální menšině i jinak než při hlasování o registrovaném partnerství. Vládní Rada pro lidská práva totiž už navrhla, aby se v chystaném novém trestním zákoně objevila novinka: útoky kvůli "sexuální orientaci". Ty by měly být napříště automaticky považovány za vážný zločin a u některých trestných činů by tak jejich aktéři mohli čekat přísnější trest, jako tomu je -- nebo spíš mělo být -- například u zločinů rasistických.

Čekání na jedno heil
3.9.2001 Respekt str.03 Komentáře
JINDŘICH ŠÍDLO

Policie minulý víkend rozehnala skinheadský koncert v Plzni. Několik hudebníků a diváků poté obvinila z propagace nacismu. Z pohledu liberála, který hájí svobodu shromažďování a projevu opravdu pro všechny, jde o skandální postup. Žijeme snad v policejním státě, aby nás pod okny hospod špiclovaly stovky uniforem, čekajících na první "nevhodné slovo", které unikne ven? Demolovali snad skini uvnitř sálu něčí majetek? Ne, jen si po svém oslavovali své hrdiny. Jsou ale chvíle, kdy si i liberál může říct: škoda rány, která padne vedle. Mladí, dobře živení neonacisté si žádné slitování nezaslouží. Za posledních deset let se sami, dobrovolně definovali jako nepřátelé demokratického státu, jako spolek násilníků a dokonce vrahů. Škoda, že policie stejně nekompromisně nezasáhla už před sedmi lety při jedné z prvních společenských akcí skinheadského hnutí v pražské restauraci U Zábanských. Jenže stejně nelze sobotní akci přijmout bez rozpaků. Rozehnat skinheadský koncert není nic těžkého, když má policie podporu premiéra i ministra vnitra. To ovšem celkem nic nestojí a Zeman pak sobě i veřejnosti může namlouvat, že "jediný problém diskriminace Romů spočívá v nedůsledném postupu policie vůči skinheadskému hnutí". A ten -- jak vidíme -- se přece mění, takže kde je nějaký problém?

Měsíčník Rock a Pop:

Zdroj: plné znění článků k dispozici na webu skupiny The Chancers: www.chancers.cz, řazeno chronologicky text neprošel žádnou obsahovou upravou

SKA CITY ROCKERS
5/2001 Rock & Pop
HONZA VEDRAL

Pokud jste se v posledních dvou letech ocitli v Praze, asi jste se s tím už setkali. Na sloupech visí ostře řezané černobílé obrázky s pozvánkami na strahovskou Sedmičku, v klubech se válí stylizované letáčky a z reprobeden v kavárnách se line hudba, která má přízvuk na jinou dobu, než by se evropské tradici líbilo. Před osmi lety to byla zábava několika nadšenců z autonomního hnutí. Dnes je každý koncert, který naplňuje poslání jednoslovné formulky "ska", klubovou událostí. Po čtyřiceti letech od svého jamajského vzniku, třiceti od anglického vzkříšení, dvaceti od slovenského objevení a deseti od amerického teenagerského revivalu zahájila tahle offbeatová mrcha útok na Českou republiku. Nestačí jí, že přízviskem ska city ocejovala Kingston, Londýn a Bratislavu. Teď si brousí špičáky na Prahu. Bezostyšně lidem ukazuje, že na live koncertu do sebe nemusí jenom kopat, křečovitě poskakovat nebo vymetat podlahu vlastním hárem. Ukazuje, že z jednoho kolovrátkového stylu se klidně může stát životní styl.

"Lidi mi občas říkají: Jak to můžeš poslouchat? Vždyť v tom existují dvě písničky. Jedna je rychlá a druhá pomalá," řekl mi před časem DJ Kaya, který už deset let propaguje všechno, co jede na druhou dobu ve svém Reggae klubu na Radiu 1. Seděl jsem s ním ve studiu a pokoušel se z něj dostat, proč tak dlouho trvalo, než u nás někdo vůbec začal hrát ska. Pavel Bobek, Yvone Přenosilová, Karel Gott, Yo Yo Band a Bio 29 – tak nějak podivně to nesouhlasilo s dnešní návštěvnickou realitou. Když jsme se probírali všemi těmi jmény, která si to kdy v Čechách se ska rytmem

rozdávala, skončili jsme u tristního tvrzení - tihle lidi sice hráli něco jako ska (i když Karel Gott svůj cover Rivers of Babylon neukradnul na Jamajce nýbrž od Bonie M), ale vůbec o tom nevěděli. Kaya coby zuřivý sběratel reggae nahrávek přišel na podstatnou věc, která asi stav tehdejší hudby vystihuje úplně nejméně: "V osmdesátých letech byl nějaký zvyk, že každá kapela, i ta heavymetalová, musela mít alespoň jeden reggae hit. A když ho hráli rychle, bylo to vlastně ska. Jenom to nikdo neuměl pojmenovat." Úplně jinak to tehdy vypadalo na Slovensku. V Bratislavě sídlil Robo Grigorov, kterému Kaya přiřknul přízvisko "táta československého ska" a jeho začátky popsal jednoduše: "Chytil rakouskou televizi a z ní věděl, že ska je nějaká skinheadská muzika. Sice do toho pořádně neviděl, ale stejně to všechno odpálil..." Tak nějak postupně jsme dospěli k závěru, že co se týče ska, je Slovensko před Čechami vždycky alespoň o dva žabáky napřed. Ventil RG (přejmenoval se na Vidiek), Karavana, později pak Polemic a Ska Pra Šupina. I když v osmdesátých letech naše státečky neprotínala hraniční čára, v hudbě ta hranice existovala. Nakonec, přiznal to i Kořínek - zvláštní, ale nesmírně důležitá postavička české scény. Člověk, který stál (spolu s Patem a Bukvičákem) u zrodu agentury Rude Boy Rhythm, jeden z těch, kdo vůbec něco jako je "česká ska scéna" začal utvářet tím, že spolupřádal první koncerty zahraničních kapel v Čechách. "Kořeny československé ska scény jsou v Bratislavě. V osmdesátých letech tu byli metalisti, punkáči, depešáci a v Bratislavě přežíval jeden zvláštní druh. Lidé mu říkali madnásáci. V osmdesátých letech byla v Bratislavě spousta Rudeboys a scéna tam žila. V Čechách tohle začalo až mnohem později se Sto zvířat. Ale za Bratislavou jsme byli pořád pozadu," vykládal mi kdysi s nasazením fanatického biologa. Jenomže dneska je situace jiná. Ani Sto zvířat nejsou víc, než odrazové prkno poskládané z perfektních hráčů, kteří sice propadli podmanivosti hudební složky ska, ale do té lifestyle (i když možná nevědomky) odmítli vstoupit.

Skanking history

Na atmosféru začátků ska v Čechách vzpomínají "pamětníci" docela nostalgicky. V roce 1995 zprúdka zasáhlo autonomní hnutí, které tehdy žilo velkými rozbroji s neonacisty. Právě proto se spousta lidí začala zajímat o historii skinheads. Přišli na to, že původní skinheads nemají nic společného s rasismem a jejich kořeny leží někde na černé Jamajce šedesátých let. A právě s touhle nesmírně užitečnou informací (zkuste někomu, jehož světónázor je "bílý Čechy" říct, že se obléká jako černoch ze sedmdesátých let) se sem dostalo i ska. Pěkně uleželé a zformované třemi vlnami, které zatím ve světě proběhly.

"Pamatuji si, když byla někdy v roce 1996 plná Propast skinheadů a všichni tam tancovali na Missing Words od Selecter a pokřikovali na sebe heslo té doby: Stay sharp, stay rude, stay rebel!" vyprávěl mi jednou David z britskočeské skupiny The Chancers, která spolu s Fastfood patří k leadrům domácí scény. A právě tenhle idylický obrázek ze života je tou spojnicí, která protíná subkulturu ska po celém světě. Jednou, bylo to tuším na cestě do Liptovského Mikuláše, jsem se bavil se Simonem, anglickým zpěvákem Chancers, člověkem, který vyrostl se závislostí na 2tone ska a nikdy se jí ani nepokusil zbavit, o tom, proč napsal text Žižkov skins. (Volný překlad začátku téhle písničky by mohl znít asi takhle: "Tancuji moonstomping v Propasti, na stejném místě, který vymetli "městská pigs". Znovu stejný příběh- z Prahy až po Southend") Nemusel ani moc přemýšlet. Prostě mi řekl, že právě v téhle době zrodu, v době prvních ska parties v žižkovském klubu Propast, vidí jasnou spojitost s anglickým hnutím sedmdesátých let. "Týká se to hlavně myšlenek a hodnot, které ti lidé měli. Vyznávali ska, měli sklony k anarchismu, antirasismu, nekomfortnímu způsobu života, optimismu a nikdy se nebránili politickým názorům. Jejich hodnoty byly a jsou pozitivní. Na rozdíl od těch, co si myslí, že vše musí být ovládáno, kontrolováno a řízeno." Ve chvíli, kdy jsem tuhle myšlenku napsal se mi vybavil krátký, ale výstižný fragment z rozhovoru, který jsme nedávno vedli s Fastfood: "Ska je život. Je to úplně to největší, co mám. Žiju celým tím světem, co je okolo. Je na něm dobrý úplně všechno - muzika, kultura, lidé, domácí prostředí, image. Je to úplně jiný, než ostatní proudy. Není to táhlý žádnou reklamou. Dostaneš se k tomu, samovolně se zachytíš a už se nepustíš. Prostě tě to lapí," vyznával se naprosto spontánně jejich frontman Fido a jeho spoluhráč Basín ho hned doplňoval: "Ska je muzika, která ti vleze pod kůži. Doma jsem to pořád pouštěl a moje matka pak řekla, že si chce dát na pohřbu zahrát I'M Running Right Through The World od Toasters, protože je to fakt dobrá písnička." Měl jsem pocit, že možná právě tohle je ta definice, po které pátrám. Důvod, proč se zrovna na ska postupně lepší čím dál tím víc lidí. Je totiž zároveň poslechové, taneční, seznamovací i jednoduše tlachací. Ovlivňuje módu, světónázor i přístup k životu. Není to jen součást subkulturního života. Je to subkultura per se. Zatímco v Anglii se na koncertech potkávali černí s bílými a společně na sebe pokřikovali Oi! Oi!, v Čechách fungují ska koncerty jako společná paluba nějaké hodně velké vesmírné lodi. Místo, na kterém se vzájemně potkávají punkáči, hardcoristi, skejťáci, skinheadi i tuckaři. A najednou se úplně přirozeně baví stejnou hudbou. Je to styl, který vstřebává všechno okolo. Každý si v něm najde to svoje - punk, jazz, pop, dechovku i metal. Prostě cokoliv. A díky tomu na sebe ska v posledních dvou letech, kdy fungují domácí kapely, nabralo (přesně podle modelu, který popsal Fido) solidní lavinu lidí. A na ty, co v tom opravdu jedou, se pořád lepší další.

BoomSkalabim

Vždycky jsem se zájmem sledoval, jak se všichni zuřivě brání tvrzení, že všechno, co se tu v posledních několika letech na ska scéně událo, byl jenom nějaký pomíjivý boom. Každý, s kým jsem se o tom bavil, kladl důraz na slovíčko "postupně" a tvrdil, že i když na poslední party do klubu Mlejn dorazilo skoro 650 lidí, k žádnému masovému zpopularizování ska, jako se to stalo na Slovensku díky Polemic, tady nikdy dojít nemůže. Žádná z kapel se nehodlá upisovat velké firmě, ani vymezovat vůči tradici ska. "Myslím, že to tady nepřesáhne hranice klubů. Bude to jenom pro určitou skupinu lidí. Zůstanou specializovaný krámy a kdo bude chtít, bude se o to muset zajímat," tvrdil mi zarytý Fido. A Kořínek, coby jediný český promotér ska, ho v tom jenom utvrzoval: "Doufám, že kapely si nezačnou myslet, že jsou superhvězdy a zůstane v tom i politika. Tomu, kdo se v tom moc nevyzná, může právě ska říct spoustu věcí. Nakonec, dokud média budou tlačit, že všichni skinheadi jsou nácci, ani nemůžeme očekávat nějaký větší obrat k masovosti."

BaldSka

Právě skinheads na spoustu lidí pořád působí jako celník na pašeráka s tubičkou kokainu v konečniku. Není se co divit, když právě v tomhle hnutí v Čechách pořád převládá uniformita. Kořínek mi tvrdil, že ska je normální pop a že všechno je jenom vina médií, která lidem namlouvají, že každý skinhead je drsňák a fašista, ale ve skutečnosti je to tak, že poslouchá líbivou taneční muziku, ve níž není nic násilného. Uznal jsem, že má pravdu, ale když jsem později jel přes Smíchovské nádraží a potkal skupinku holohlavců v bombrech, nezbylo mi, než po očku sledovat jejich nášivky, nebo radši rovnou utíkat. "Třeba v Berlíně to šlo absolutně odlišit. Tam jsi na nich viděl, že to jsou v pohodě lidi. Pořád se smějí, všude měli placky ska a tak podobně. Jenomže v Čechách to neodlišíš. V Budějovicích na nás přišli s nášivkami Vlastenecká liga. A to šli na ska koncert! Scéna samotná by si v tom měla udělat pořádek, aby byla nějak odlišená," lamentoval Basín, když se pokoušel definovat obavy, které mají někteří návštěvníci koncertů a mnohdy i samotné kapely. Dospěl jedině k tomu, že všechno záleží na jedinci. Pokud se někdo otevřeně hlásí ke kořenům skinheads a podle toho se i chová, je to jedině v pořádku. Tohle nakonec přiznal i Simon, který sám o sobě prohlašuje, že je nejmenší skinhead na světě. Od té doby, co se to v Anglii v osmdesátých letech zvrlo a velká část plešek se nechala nalákat na jednoduché sliby National League, si podle něj právě otázku kořenů musí položit každý, kdo si se skinheads (a poťazmo i se ska) hodlá něco začít. "V tomhle máme v kapele absolutně jasno. Děláme benefity pro antifu, squaty, feministky a podobně. Původní anglický 2tone byl o míchání ras. V roce 69 skinheads nejdřív chodili na reggae koncerty. Když se nad tím lidi zamyslí, musí jim to dojít. A pak nás nemůžou obviňovat z rasismu. Když, ale nebudou chtít pochopit, že skinheadi nejsou z Německa, ale z Jamajky, tak jim nemůžeme vysvětlit nic," hustil do mě v jedné z debat, které mezi námi probíhaly krátce po tom, co jsme se seznámili. A když z něj vycházela tahle slova bylo na něm vidět, jak moc si přeje, aby to všichni konečně pochopili.

LifeSka

Ze ska se nikdy (a taky nikde) nestal jenom další řadový styl. Jakoby si všichni, co s ním mají něco společného, nechali na čelo vytetovat heslo "výjimečné" a rozhodli se ho do krve bránit před každým, byť jen trochu krivým pohledem. Ska neodmyslitelně souvisí s městským životem, se vzájemným setkáváním a hledáním spojenců, co na sebe dobrovolně vši zašifrované znaky. Ti, co v tom jedou, jsou jako jedna velká, pořádně rozvětvená rodina. "Ska se do tebe zažere. Jdeš po ulici a otáčíš se po kostkách, všude hledáš nějaký náznak spřízněnosti. Máme prostě kostkovaný hlavy," tvrdili mi jednotně všichni zúčastnění. I proto jsem ska hned na začátku tohoto článku zařadil do kolonky městské zábavy. Proto jsem psal o útoku offbeatové mrchy. Ska vám totiž úplně nenápadně vstoupí do života a celý ho kompletně překope. Na pár infikovaných jste už určitě za ty poslední dva roky taky narazili. Dívně tancují a dívně se smějí. A vzhledem k tomu, že epicentrum nákazy se postupně přesunulo z Žižkova na strahovské vršky, odkud pohůnci ska nechávají alespoň dvakrát do měsíce prýštit svou posedlost do širokého okolí, nemůže se nikdo cítit v bezpečí. Naschvál si tam někdy jděte stoupnout. V těch chvílích vítr fouká sakra silně. A na druhou dobu.

DO RÁMEČKU:

Co byste měli vědět, abyste mi rozuměli (a nepřečetli jste si to v rubrice Odkud kam):

Rudeboys byli jedni z prvních jamajských vyznavačů ska. Kopírovali odívání gangsterů – krátké vlasy, ustrížené kalhoty atp. Spolu s mods se později v Anglii stali modelem pro první skinheady.

Moonstomping je klasický skinheadský tanec.

Madnessáci nejsou šilenci. Jenom sjíždějí hity od anglické legendy – kapely Madness.

Šachovnice a černobílé kostky na všechny způsoby jsou průvodním znakem ska, respektive anglického labelu 2tone (založili ho Specials), který pojmenoval celou vlnu britského ska.

Rude Boy Rhythm je jediná agentura, která se u nás specializuje na ska koncerty.

Oi! je původní východolondýnský pozdrav mezi pracujícími. "Oi! Tony!" znamená něco jako "Hej, Tony!"

MR. BULLDOG
9/2001 Rock & Pop
HONZA VEDRAL

Jsem ten poslední, kdo by vám chtěl tvrdit, že pod slovem skinheads se skrývá zlo. Musí se to vyjasnit hned na začátku. Vlád'a Červený je poměrně známá postavička pražské scény. Vydává nejlepší a neobsáhlejší zín pro nerasistické skinheads u nás – Bulldog. Jeho názory jdou zevnitř scény a spouště lidí případnou dost svérázně. A to byl další důvod, proč ho poprosit o pár vysvětlení. Je to jenom malý náhled do běhu skinheadské historie, ale patří sem, abyste pochopili, že white power scéna rozhodně nestojí u počátků hnutí skinheads. A jestli vás tahle problematika zaujme trochu víc, sežeňte si dvacáté číslo Živlu- tam se o celkové historii skinheads (nejen o té malé části související s hudbou) dočtete mnohem víc. Tohle je jenom drobný úvod do tématu, abyste nebyli tak úplně zmatení.

Jak vzniklo Oi!!?

V sedmdesátém šestém roce – v době největší punkové exploze kapel jako Clash, Sex Pistols nebo Generation X se vrátili i skinheads. Ti do té doby chodili vlastně jenom na ska, reggae, northern soul a podobný věci. Tehdy na Kings Road válčili punkáči s Teddy boys a Rockers a punks potřebovali nějakou podporu. Starší generace skins, ta původní z šedesátých let, byla spíš tradicionalistická a stála na té druhé straně. Ale mladá krev – kluci do dvaceti let – ti byli s punkáčema. Jenomže asi tak po dvou letech byl punk strašně plastickej a komerční. Ukázalo se, že hromada punkáčů je z vlivnejch rodin, z vyšších a středních vrstev. Část hnutí proto začala inklinovat spíš k "pravdivějším" kapelám, který zpívaly o pracující třídě, problémech na ulici, problémech s chlastem, o frustraci. Přišel zlom a tyhle kapely najednou hrály pro jiný publikum- spousta punků se prostě ostříhala a byl z toho návrat skinheads.

Jaké byly první kapely téhle vlny, které se ke skinheads hlásily?

První punková kapela, která se přihlásila k working class - k dělnickému původu – byli Sham 69. Ke konci sedmdesátých let už bylo jim podobných víc. Patřila mezi ně i mladá chuligánská kapela Cockney Rejects, ukrutní fanoušci West hamu, která vydala singl Oi! Oi! Oi!. Označení Oi! music nebo Street Punk Music se pak poprvé objevilo v časopise Sounds', který se jako jeden z mála nezávislou punkovou hudbou zabýval. Novinář Garry Bushell všechny následovníky Cockney Rejects zařadil pod nálepku Oi! music. Takže Oi! je vlastně punk ulice – streetpunk. Punk bez pózy.

A jak se tam vzal nacismus?

Nacismus v tom nikdy nebyl. Jen koncem sedmdesátých let, když v Anglii vrcholila ekonomická krize, začaly i problémy s nezaměstnaností. A národnostní organizace, zejména National Front a British Movement (Národní fronta a Britské hnutí– pozn. autora) si daly do programů, že Angličanům berou práci cizinci. V tu dobu byla velká část skinheadů skutečně nepolitická, ale dost mladých se nechalo zneužít, nalákat na kecy o tom, že právě jim berou práci asiati a další přistěhovalci. A někteří z nich pak pro ty strany dělali největší špínu – chodili po ulicích a mlátili se s cizinci. Až v roce 1982 se k tomu přihlásila i první kapela – Skrewdriver, s kulturní postavou nacionalistického hnutí Ianem Stuartem v čele. Ale do té doby to byla normální punková skupina, která jenom časem změnila image na skinheadskou a později k tomu bohužel přidala i politiku.

Vymezilo se nějak to původní hnutí?

Vznikaly různé aktivity. Koncem sedmdesátých let přišel na řadu 2 Tone. To znamenalo návrat ska hudby. Byl to takový mix nové vlny, punku a ska. V té době proběhla i vlna Rock Against Racism (rock proti rasismu– pozn. autora) a hromada ska kapel, 2 Tone kapel, punkovejch kapel ale i Oi! kapel do toho zapadla. Pořádala se spousta festivalů a podobně. Problém byl, že i RAR bylo politické a často dost komerční. Většina skinheadů konce sedmdesátých let nebyla ulitlá ani tak na punku nebo na Oi!, ale spíš na 2 Tone. Spousta lidí se ke skinheads vrátila díky kapelám jako Specials, Beat, Selecter, Bad Manners nebo Madness. V Národní frontě byli tehdy hlavně důchodci a mladounci skinheadi, kteří ani nemohli volit, protože jim ještě nebylo 16 let.

Ale i v Anglii byl mediální obraz skinheads dost špatný...

Novináři vždycky potřebovali něčím šokovat. A bulvární tisk obzvlášť. Byly stovky případů – a je to ověřené – kdy přišel novinář a řekl mladému skinheadovi, ať mu zahajluje do objektivu. A ten to za pivo udělal. Navíc hromada kapel se dostala do spojitosti s Národní frontou úplně nevině. Třeba Madness byli označeni za fašisty jen proto, že

někdo skrz časopis NF Bulldog prodával jejich desky. A přitom u Madness jako u 2 Tone kapely, co se týče rasismu, prostě není o čem mluvit.

A proč se tvůj časopis jmenuje Bulldog?

Protože jsem ten anglickej v roce 92/93 neznal. Nevěděl jsem, o co jde. To jsem se dozvěděl až o tři roky později, když už bylo všechno rozjetý. A Bulldog je zvířecí obraz průměrného skinheada – hrdej, tvrdej a nebojácněj. Navíc je to symbol britského patriotismu.

Tímhle se přeneseme do Čech, potažmo Československa – jak vypadaly ty začátky tady?

Zatímco anglické skinheadské hnutí se přirozeným způsobem postupně vyvíjelo už od poloviny šedesátých let - někteří skinheadi byli jenom vlastenci, někteří nacisti, jiní levičáci a ostatní se o politiku vůbec nezajímali- tady nic takovýho nebylo. U nás to začalo za komunismu – punks, co se vrátili se z vojny, měli holý hlavy a říkali si skinheadi, kvůli tomu, že v roce 86 vyšel ve 100+1 článek "Holohlavci, to jsou pane chlapani", kterej se snažil popsat skinheadský hnutí. Jenomže se věnoval jenom rasistům. Celkově šlo prostě o hrozbu ze západu. Toho se hromada českých punkáčů chytla. V té době byl v punkovém (a později i ve skinheadském) hnutí silný antikomunismus, nenávisť vůči vládě a systému. Spousta punkáčů hajlovala, nosila hákové kříže, ale ne kvůli propagaci fašismu, ale kvůli odporu ke komunismu. Ale to je punkrock – provokace. Další věc je, že koncem osmdesátých let tu těch skinheadů nebylo moc. V roce 88 tak padesát. Byli to kluci, který poslouchali punk a Oi!, nebyli političti, už o tom hnutí něco málo věděli. Neměli rádi cikány, to je pravda. Ale v té době to nebylo myšleno politicky.

A jak to bylo po revoluci?

V roce 89 začaly vycházet nějaký desky – Orlík, později Bráník, kterej to chtěl vzít tak nějak víc hopem. Čeští skinové měli kontakty na východní Německo, který bylo vždycky profláklý větší inklinací k nacismu a pravicový politice. Začaly poslouchat kapely jako Endstufe a Storkraft. A skinheadský hnutí tu najednou bylo úplně doprava. Hajlovalo se, nosily se keltský kříže a další symboly pravicový scény. Časem se vyrovnali americkým, německým a švédským neonacistům. Začaly hrát stejnou hudbu, ale už nešlo o Oi! a Skinhead Rock&Roll, ale spíš o heavy metal a další styly Rock Against Cummunism hudby (Rock proti komunismu pozn. autora).

Byla v té době nějaká opozice, řekněme tradičních skins?

V době po vydání Orlíku a Bráníku lidi vůbec nic nevěděli. Nikdy neslyšeli o Oi!, nikdy neslyšeli o ska, o skinheadský hudbě jako takový. Rovnou začali poslouchat ultrapravičáky. Během posledních deseti let se u nás už skinheadská scéna jako taková nerozvíjela. Vývojem prošla, tak jako všude ve světě, jenom její nacistická odnož. V posledních letech jsou tady náznaky inklinace k hardcore, metalu a různým mixům Oi! a trashe. To pak vytváří nejagresivnější hudební dojem, což skinheadské mentalitě zákonně vyhovuje.

A kdy se objevilo to nerasistické hnutí?

Od počátku :) Těžko říct. Já osobně jsem začal s SHARP asi v roce 1991, protože na českých ulicích byli opravdu jenom nacisti, kteří se mlátili s punkáčema a honili přistěhovalce. V té době tu byli tak dva tři lidi podobnýho smýšlení jako já, ale ti už tu nejsou. Jsou tu jiní a je jich víc. Protože teď je skinheadská scéna zase silná. Silnější, než kdykoliv předtím.